

Code-380

Senior Secondary Course

འཛིན་གྲྭ་བརྒྱ་བཞུ་གཉིས་པ། རྫོ་ལ།

Bhoti

NATIONAL INSTITUTE OF OPEN SCHOOLING

(An autonomous Institution under Ministry of Education, Govt. of India)

A-24-25, Institutional Area, Sector-62, NOIDA-201309 (U.P)

Website: www.nios.ac.in, Toll Free No.: 18001809393

Printed on 70 GSM NIOS Water Mark Paper.

© **National Institute of Open Schooling**

Print : October, 2024 (500 copies)

Published by the Secretary, National Institute of Open Schooling, A-24/25, Institutional Area, Sector-62, NOIDA-201309 and Printed at M/s SDA Print 'N' Pack, D-19 & 18, Sector – B-1, Tronica City Indl. Area Loni, Ghaziabad–201102 (U.P.)

ADVISORY COMMITTEE

Prof Saroj Sharma

Chairperson, National Institute of Open Schooling
Noida

Dr. Rajiv Kumar Singh

Director (Academic) National Institute of Open Schooling,
Noida

CURRICULUM COMMITTEE

H.E. Lochen T.K Rinpoche

President, IHCNBT
Key Monastery, Spiti,
Himachal Pradesh

Dr. Rajiv Kumar Singh

Director (Academic),
NIOS, Noida

Ven. Lobsang Gyaltsan

Executive Director
Geluk Int'l Foundation
Karnataka

Geshe Lama Chosphe Zotpa

President, Himalayan Buddhist
Culture Association,
New Delhi

Prof. Jamyang Gyaltsan

Scholar
Central Institute of Buddhist
Studies Choglamsar, Ladakh

Prof. Tashi Tsering

Dept. of Sampradaya Shastra
Central Institute of Higher
Tibetan Studies, Varanasi

Dr. Roshanlal Negi

Scholar,
Buddhist Philosophy,
Kinnaur, H.P

Khenpo Knochok Thupstan

Reader Bhoti Literature,
Central Institute of Buddhist
Studies, Ladakh

Shri Gopal Negi

Translator, Central Institute of
Himalayan Culture Studies,
Dahung, Arunachal Pradesh

Shri Maling Gombu

General Secretary,
IHCNBT, Delhi

Dr. Jigme Wangchuk

Asst. Prof., Sikkim Institute
of Nyingma Studies, Sikkim

Dr. Tarun Punia

Deputy Director (Acad),
NIOS, Noida

Dr. Sanghmitra Suryapani

Asst. Director (Acad),
NIOS, Noida

LESSON WRITERS

Ven Lobsang Gyaltsan

Executive Director
Geluk International Foundation,
Karnataka

Prof. Jamyang Gyaltsan

Scholar
Central Institute of Buddhist
Studies Choglamsar, Ladakh

Dr. Jigme Wanchuk

Asst. Prof., Sikkim Institute of
Nyingma Studies, Sikkim

Dr. Roshanlal Negi

Scholar, Buddhist Philosophy
Kinnaur, H.P

Geshe Lama Chosphe Zotpa

President, Himalayan Buddhist
Cultural Association, New Delhi

Dr. Tsering Morup

Senior Lecturer (School of Foreign,
Language), MoD New Delhi

Shri Stanzin Lhaskyabs

Research Scholar, JNU
New Delhi

Dr. Tenzin Thupten

Director, Youth Hostel
Rohini, New Delhi

Shri Nyima Tsering

Program Coordinator
IHCNBT, New Delhi

Shri Padma Tsetan

Research Assistant
IHCNBT, New Delhi

CONTENT REVIEWERS

Dr. Ajay Kumar Singh

Director, Centre of comparative Religions
and civilisation (CCRC) CUJ, Jammu.

Dr. Subhash Chand

Assistant Professor, Centre Institute
of Buddhist Studies (CIBS), Ladakh

COURSE COORDINATOR

Dr. Sanghmitra Suryapani

Assist. Director (Acad), NIOS, Noida

Geshe Lama Chosphe Zotpa, President,

Himalayan Buddhist Culture Association, New Delhi

GRAPHIC ARTIST

Vinod Kumar, Graphic Artist
Model Town - 2, New Delhi

Tsering Youdol, Graphic Artist,
Ladakh

སྟོན་དུ་སྐྱེད་བཤུགས།

དཔལ་རྒྱ་ལ་རྒྱུ་ལེགས་སྦྲུང་གི་ཚོས་བརྒྱུད་འདི་ནི། སྟོན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཆེས་ཆེར་དར་བྱུང་བུ་
 ཡང་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་དབུས་སུ་བརྟམ་པ་ཏཱ་ཅང་ཉམས་ཆག་ཏུ་གྱུར་ནས་ལོ་
 མང་གནས། རྒྱ་ནག་ བོད། ར་སྐོན། སོག་ཡུལ་དང་ཉི་མུ་ལ་ཡའི་ལྗོངས་རྣམས་སུ་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་དབུས་སྟོགས་སུ་
 བར་པ་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། དེར་རྟེན་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཡ་གོང་ས་རྒྱལ་བ་སྐྱུ་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 བྱ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་དང་། མཛེད་འཕྲིན་སྐྱེད་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་མ་ཟངས་དུ་བར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
 མཆོན་ཡང་མ་གྲགས་པའི་བྱུང་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དེར་སང་ནང་ཚོས་དར་བྱུང་བུ་དང་འབྲུང་
 བཞིན་མཆིས། དེ་བཞིན་གར་ཉིད་ཀྱིས་དཔལ་རྒྱ་ལ་རྒྱུ་ལེགས་དབང་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱེད་སོགས་བཅུ་བཅུ་བདུན་རིས་
 འཛིན་མཛེད་ནས་དེ་དག་གིས་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་པར་མཛེད་པའི་བརྟམ་བཅོས་རིན་ཐང་བལ་བ་ཀུན་ལ་
 སྦྲུང་ཡང་རྒྱ་གར་ནང་དུ་སྟོན་སྟོང་གཉེན་སྟོགས་སྟོང་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་རྒྱུད་སྐྱུ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཛེད།

གཞན་ཡང་ཉི་མུ་ལ་ཡའི་ལྗོངས་ཀྱི་དཔོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོང་ཚོགས་རྒྱུད་པ་མིན་པར་
 དཔལ་རྒྱ་ལ་རྒྱུ་ལེགས་ཚོས་རྒྱུན་ཉམས་པ་གསོ་བ་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱེད་ཆེད་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་དང་། རིག་གནས།
 སྐད་ཡིག་བཅས་ལའང་སྟོན་སྟོང་མཛེད་ནས་བྱམས་དང་སྟོན་རྗེའི་སྤྲུལ་རྒྱུད་ལ། བརྟམ་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་
 རྒྱལ་པོ་ཆེ་མཛེད་སྤྱིར་དཔལ་རྒྱ་ལ་རྒྱུ་ལེགས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་མཛེད་པའི་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་དང་། རང་ལ་དམིགས་
 བསལ་གྱི་འདོད་མོས་ལྟར་རང་གཞུང་ཀུན་ལའང་སྟོན་སྟོང་མཛེད་སྤྱིར་བསྐྱུལ་མ་མང་དུ་མཛེད།

ཡ་གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རི་ལྷོ་ལམ་སྟོན་མཛེད་པ་ལྟར་ཡ་སྐབས་རྗེ་ལོ་ཆེན་སྐྱུ་སྐྱེད་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་
 ལྷག་བསམ་དབྱིག་གིས་སྤྲུལ་པའི་དགོ་བཤེས་དགོ་ཚོས་འཕེལ་བཟོད་པ་མཆོག་དང་། ཁོང་གི་སྤྲུལ་རྟོགས་ཚོས་སྤྱི་
 གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་བྱང་ཚུབ་པའི་ལྷ་རུ་ཏཱ་ཅང་པ་སྐྱུ་ཞབས་མ་ལིང་མགོན་པོ་བཅས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཁུར་ཆེ་བཞིན་ཀྱི་ཉི་མུ་
 ལ་ཡའི་དཔོན་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་འདུས་སྟེ་རྣམས་ལ་བར་སྤྱིར། དཔལ་རྒྱ་ལ་རྒྱུ་ལེགས་རྒྱུན་གཞི་བཟུང་གི་སྟོན་དེབ་གསར་དུ་
 བརྩམ་བསྐྱིག་བྱ་ཆེད། བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གདན་ཞུས་ནས། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༣ ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༡༡ ཉམས་བཟུང་ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ བར་ཐོག་མར་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་ནས་བཅུ་དྲུག་པ་བར་གྱི་སྟོན་
 ཆོན་རྣམས་རི་ལྷོ་ལམ་སྟོན་སྟོང་གི་སྐྱུ་རྒྱས་པར་མཛེད། དེ་ནས་སྟོན་ཆོན་རྣམས་གཏོན་འབེབས་མཛེད།

དེ་རྗེས་རི་ལྟར་གཏམ་ལ་ཕབ་བ་ལྟར་འཛིན་གྲུབ་དང་ཕོ་ནས་བཅུ་པ་བར་སྦྱི་ཡོངས་ལྟར་དང་། དེ་ནས་འཛིན་གྲུབ་བཅུ་གཅིག་
པ་ནས་བཅུ་དྲུག་བར་དུ་རྒྱ་གཞུང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ། དེ་བཞིན་རིག་གནས་སྣེ་དག་མངོན་བརྗོད། ཚོས་འབྲུང་དང་
རྒྱལ་རབས་བཅས་ཚོམ་སྦྱིག་དང་ཕྱོགས་སྦྱིག་མཛད།

དེ་ཡང་འབྲས་སྒོ་མང་མཁན་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་མཚན་རྒྱལ་མཚན། (དགེ་ལྷན་པ།) རིག་མཚོ་འཇམ་དབྱངས་
རྒྱལ་མཚན།(ས་སྐྱ) རིག་མཚོ་འཇམ་མེད་དབང་ལྷན་(རྟིང་མ) དང་། རིག་མཚོ་རོ་ལྷན་ལྷལ་ནེ་གི་ (བཀའ་བརྒྱུད)
བཅས་ཀྱིས་ཐུགས་ཁག་བསྐྱམས་ནས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་། རིག་མཚོ་ཆེ་རིང་དངོས་གྲུབ། འོ་འོ་སྐྱ་ཆེ་བཟོན་དང་སྐྱ་
ཞབས་བེ་ལོ་དུ་གྲ་སྐྱར་བཅས་ཀྱིས་ཉ་ལས་དགོས་པའི་བཟོ་བཞུགས་དང་བཅས་སློབ་སྦྱོང་དུ་བཅུག་པ་དང་། གཞོན་ལུ་མ་ཆེ་
རིང་གཡུ་སློབ་མང་སློབ་མས་རི་མོ་སློབ་དེབ་དང་ཕོ་ནས་བཅུ་གཉིས་པ་བར་དུ་གང་མཁོ་གིས་ཡོད་པས་དམིགས་བསལ་
ལེགས་སོ་དང་།

དམིགས་ལུལ། -གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་དམིགས་བསལ་གྲུས་ནས་ཉེ་སྐྱ་ལ་ཡའི་སྡོངས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་རབ་བྱུང་
དགེ་འདུན་པ་དང་། བཅུ་ལྔ་མ་རྣམས་དབལ་རྒྱ་ལ་རྩའི་མཁས་དབང་ལྟར་འབྲུང་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱ་དང་། གཞུང་ལ་སློབ་
སྡོང་བྱེད་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱ་དང་སྐྱ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྣམས་ལ་འདར་བཞུགས་ཕྱིར་ཡིན།

ཁྲུང་ཚོས། -རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་གྲུ་ཡངས་སློབ་གྲུའི་སློབ་གསལི་ (National Institute of Open
Schooling) སྦྱིག་གཞི་ལྟར་རྒྱ་གས་སློབ་གཏོང་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱ་གས་སློབ་ཕྱིར་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་སློབ་སློབ་བྱེད་
ཚོགས་པ་མ་ཟད་ཐེངས་ཁག་གས་རྒྱ་གས་སློབ་གཏོང་ཚོགས་ རྒྱ་གས་སློབ་ཁྲིད་རྗེས་མཐོ་རིམ་སློབ་སློབ་མཛད་ཆེད་འཇིག་རྟེན་
ནང་གི་གོ་ལེན་དང་།གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གང་དུ་འདར་ཐབས་ཚོགས། དེར་མ་ཟད་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་ཡོད་ན།
དེ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་འཐོབ་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་ཕྱིར་གནས་སྐབས་འཛིན་གྲུབ་གསུམ་པ། ལྷ་པ།བརྒྱུད་པ། བཅུ་པ་དང་བཅུ་
གཉིས་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་གས་སློབ་ཚོགས་ གཞན་ཡང་དེབ་འདི་རྣམས་ལ་ཞུ་དག་མཛད་མཁན། ཕོར་ཕེ་སར་བཀའ་གིས་ཆེ་
རིང་དང་། ཕོར་ཕེ་སར་བརྒྱ་བརྟན་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་ཐོལ་ཐེད་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ནས་འབད་བས། སློབ་དེབ་
འདི་རྣམས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་། དེས་ན་དེབ་རྣམས་གསར་ཚོམ་མཛད་མཁན་མཁས་པ་རྣམས་དང་ཞུ་བྱེད་པ། སྐྱར་ཞིབ་
པ་སོགས་སྣེ་རྒྱས་ལ་སྦྱིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ལྟར་འབད་བ་གྲུས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་མཐུས་འཇོམ་གྱིང་
ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡ་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་ཚོས་བརྒྱུད་རིས་སྐྱ་མ་ཆད་པའི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་རི་དབང་ལྟར་བཟོན་ཅིང་། མཛད་འཕྲིན་ཡར་རོའི་རྒྱ་ལྟར་རྒྱས་པའི་སློབ་འདུན་དང་། དཔལ་

རྣམ་པར་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་གཏེར་རྣམས་སླིབ་འབགས་ཡུལ་རྒྱ་གར་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡངས་པའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་དུ་དང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཡུལ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། དེའི་མ་ལུ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་དུས་ལོར་གནས་ཤིང་། རང་མཚོན་ལྷ་གོ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་སྐྱོག་ལས་ཡོངས་སུ་བར་ནས་མིས་མཚོན་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་བདེ་ཞིང་སླིང་ལ་ཞི་བའི་འོད་སྣང་འཕྲོ་བའི་འཛིག་རྟོན་གསར་པ་བསྐྱོབ་པའི་རྒྱ་རུ་སྐྱུ་ཕུ་ཅེག་གྱུ་གཙོ་སློབ་པ་འཇམ་དབྱེད་སའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ བཟང་པོར་སྐྱེ་ལོ།

སློབ་ཚན་ཚོམ་སྐྱོག་ཚོགས་ཚུངས་།

- ༡   ལྟན་མཚན་སྐྱོབ་སྐྱོང་ལུང་རིན་པོ་ཆེ། སློབ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། (དགོ་ལུགས་)
འབྲས་སྐྱེད་སྐྱོབ་མངའ་རིས་ཁམས་ཚོན། རྒྱ་གར་སློབ་ཕྱོགས།
- ༢།   མཁས་དབང་རིག་མཚོ་འཇམ་དབྱེད་སའ་རྒྱལ་མཚན། (ས་སྐྱེ)
གཙོ་སློབ་པ། ཉི་ལྷ་ལ་ཡ་ནང་པའི་རིག་གཞུང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལྷན་ལཱ་ལྷན་མཛོད། སྐོལ་དྲུགས།
- ༣།   མཁས་དབང་ཨ་རུ་རྫོང་ལོ་ཤོན་ལྷན་ལ་ཞེས། (བཀའ་བརྒྱུད་)
རྫོང་ཁྱེ་དང་ཉི་ལྷ་ལ་ཡ་དོ། ཉི་ལྷ་ཅལ། མངའ་སྡེ།
- ༤།   མཁས་དབང་རིག་མཚོ་འཛིག་སའ་མེད་དབང་སྐྱོག་ རྫོང་ལོ་ཤོན། (སྐྱེ་འགྲུར་རྩིང་མ)
དབུ་ལ་ལྷན་འབྲས་གཞུང་སྐྱེ་འགྲུར་རྩིང་མའི་ཆེས་མཐོའི་གཞུང་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
སྤང་ཉོག་ འབྲས་སྐྱོངས།
- ༥།   དགོ་བཤེས་སྐྱེ་མཚན་འཕེལ་བའོད་པ། (གོ་སྐྱོག་པ)
རྒྱ་གར་ཉི་ལྷ་ལ་ཡ་དབུ་ལ་རྣམ་པར་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་སྐོལ་རྒྱན་ལྷན་ཚོགས། དེ་སློབ།

བཙེ་བའི་སློབ་སྦྱོར་གྱི་ཚོད་

འདི་ག་རྟེན་དང་དུས་ཚོད་གཉིས་ཀྱི་འགྲུང་བ་ནི་སྤྲུལ་གྲུང་འགོ་ག་ཏུ་མེད་པ་དང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ཡིན། དེ་མཚུངས་
དང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་དང་འཚོ་བ་ལ་ཡང་བཟང་འཕེལ་བ་ཅི་རིགས་སུ་དེ་ལྟར་འགྲུང་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འགྲུང་བ་དེ་དག་བཟང་
སློབ་སྤྲོད་སུ་ཕྱིན་ན་འགྲོ་བ་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་། སྐད་ཡིག་དང་འཚོ་བ་གང་རུང་མི་རིགས་གཞན་དང་དཔུང་བ་མཉམ་གཤེས་
ཏུ་འགྲོ་མ་ཐུབ་ན་རྗེས་ལུས་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉམས་སྦྱང་དུ་ཕྱིན་ན་མི་རབས་གསར་པ་དང་ཡོང་རྒྱུའི་མི་རབས་
ནམས་ཀྱི་མིག་དོར་དང་ཚོ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རིགས་ཤིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཅན་ཆགས་པེས་ཡིན།

དེར་བརྟེན་རྩོའི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེབ་འདི་བཞིན་གནས་སྐབས་དེ་འདྲི་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་
གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁ་དཔེ་ལ། སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་ན་བཟང་མོས་ཀྱང་། །རང་གི་སྐད་བརྗོད་ཀྱི་ཚོད་ཡིན།
ཞེས་གསུང་གི་ཡོད་སྟབས། སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ཉམས་པ་སྐྱར་གསོ་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་དམིགས་ལུས་
བཟུང་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་མ་ཡོང་གོང་ནས་རགས་གསུང་བ་བཞིན་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་གཅེས་སྐྱོང་ཆེད་གོམ་པ་གང་ཐུབ་སློབ་པའི་
ཁུལ་ཡིན།

དང་ཚོས་སློབ་དེབ་འདིའི་ནང་རྩོའི་སྐད་ཡིག་གི་བཅའ་སྲོད་གཞུང་ལས་སྤྲུལ་ཏུ་གསུམ་དག་གསུམ་འདྲིན་གྱི་ལོ་མ་
ནམས་སུ་སྦྱངས་ཐེན། ད་ནི་འདིར་གཙོ་བོ་སྟེན་དག་སྐྱོང་རྒྱུ་ཡིན། འདིར་ཁྱོད་བསྐྱོམས་སློབ་ཚན་ ༣༠ ཡོད་པ་ལས།
སྟེན་དག་སྐྱོང་སློབ་ཚན་ ༡༤ གྱི། སྟེན་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས། སྟེན་དག་དཔེ་རྒྱན་དཔུང་ནས་མཇུག་གི་དཔེ་བར། མོངས་
པའི་དཔེ་ནས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་བར། བསྐྱེད་པའི་དཔེ་ནས་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་བར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནས་
རྒྱུའི་དཔེ་བར། དཔེ་དོན་སྐྱོར་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བཤད་པ། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་པུས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནས་

མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཅན་བར། བྱང་པར་གཟུགས་ཅན་ནས་བསྐྱོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་བར། གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱལ།
སྐོར་རྒྱལ་བཅས་ཡིན། གངས་གྱི་མདོན་བརྗོད་ལ་སློབ་ཚན་གསུམ། ལུ་ལུ་དང་ལ་དུགས་གྱི་རྒྱལ་རབས་སྐོར། དེ་བཞིན་
སློབ་གར་ལ་འགྲོ་བ་བཟང་མའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་བཅས་ཡོད་དོ།།

བྱེད་རྣམ་པས་ངེས་པ་དགོས་པ་ཞིག་ནི་ཡིག་རྒྱལ་སྐབས་སློབ་ཚན་ཚང་མས་བྲི་བ་ཡོད། དེར་བརྟེན་སློབ་ཚན་
ཚང་མའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་རྒྱལ་བསྐྱུས་འཚམས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། སློབ་ཚན་རེ་ལ་དོ་སློབ་དང་དགོས་པ་
སོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བརྗོད་བྱ་རེའི་མཚམས་སུ་ནང་གསལ་བྲི་བ་དང་བྱེད་སྐོར་ཡོད་པས། སློབ་ཚན་དང་འགྲེལ་བའི་གལ་
ཚན་གནད་དོན་འགྲེལ་བརྗོད་ནང་མེད་པ་ཁ་ཤས་དོ་སློབ་དང་བྱེད་གྱིས་ཤེས་བསམ་ཞེས་པའི་ལས་ཚན་ནང་འཛོག་ཐབས་
འབད་བཅོམ་བྱ་ཡོད་ལགས་ན། སློབ་མ་ཚོས་སློབ་ཚན་འགོ་མཇུག་བར་གསུམ་ལ་དོ་སྣང་དང་བྱེད་སྐོར་འཇུག་ཚང་གནད་
རོགས་བྱ།

བྱེད་རྣམ་པས་སོ་སོས་རང་འགན་རང་འཁུར་གྱིས་ཤེས་ཡོན་དེ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་སློབ་ནས་སོ་སོའི་པ་མེས་གྱི་
སྐད་ཡིག་རྒྱལ་འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་མ་ཟད། ལྷག་དོན་སོ་སོའི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་སྤྱི་བྱ་སྐྱབ་མཁན་
འགན་འཁུར་ཅན་གྱི་མི་སྣ་བཟང་པོ་དང་མིག་དཔེ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་སློབ་འདུན་དང་འཚམས་འདྲི་བཅས།

སློབ་དེབ་ཚོམ་སྒྲིག་རྒྱུ་ནས།

མཚོན་ཉལ་སོ་སོའི་འབྲེལ་བ་ལྟར།

	༡	ཉལ་འདི་ནི། སློབ་ཚན་འདིའི་དགོས་དོན་གང་ཡིན་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་དགོས་པར་མཚོན།
	༢	ཉལ་འདི་ནི། སློབ་ཚན་གྱི་ནང་གསལ་དོན་ཚན་རྣམས་ཞིབ་པར་ཤེས་རྒྱུའི་དྲི་བ་མཚོན།
	༣	ཉལ་འདི་ནི། སློབ་ཚན་གྱི་ནང་དོན་ཞིབ་པར་ཤེས་ཆེད་གཞན་དང་གྲོས་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་པར་མཚོན།
	༤	ཉལ་འདི་ནི། སློབ་ཚན་བསྐྲུན་ཏེ་གལ་ཆེའི་རིགས་ཞིབ་དུ་ཤེས་ཐབས་ཅི་བའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཡོད་པར་མཚོན།
	༥	ཉལ་འདི་ནི། རྗེ་མིག་གིས་སློབ་སྐྱབས་འབྲེད་ལུས་པ་ལྟར། སྟོན་གྱི་ནང་གསལ་དྲི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཉལ་ཡིན།
	༦	ཉལ་འདི་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་ཚན་ཉན་ཉན་ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་བཞག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པར་མཚོན།
	༧	ཉལ་འདི་ནི། སློབ་སྐྱབས་རྣམས་ལ་སློབ་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་དང་གནས་ཚུལ་འཕར་མ་སློད་བའི་ཉལ་ཡིན།
	༨	ཉལ་འདི་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ཚན་དེ་དག་ཁ་པར་བརྒྱུད་སྟོན་གཤེད་བྱས་ཏེ་ཁ་པར་ནང་སྟོན་བྱས་ཉལ་ཡིན།
	༩	ཉལ་འདི་ནི། སྒྲ་ཐག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སློབ་ཚན་སློང་བྱས་པ་མཚོན་པ་ཡིན།
	༡༠	ཉལ་འདི་ནི། སློབ་ཚན་དེ་ལ་བརྟན་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློང་བྱས་པ་མཚོན་པ་ཡིན།

དཀར་ཆག

༡༽	སྟོན་ངག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས།	1
༢༽	སྟོན་ངག་	10
༣༽	དཔེ་རྒྱན་དབྱུགས་མད་བྱུང་གི་དཔེ་བར།	27
༤༽	ཚོངས་པའི་དཔེ་ནས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་བར།	46
༥༽	བསྐྱུགས་པའི་དཔེ་ནས་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་བར།	61
༦༽	ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནས་རྒྱུའི་དཔེ་བར།	73
༧༽	དཔེ་དོན་སྐྱོར་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བཤའ་བ།	96
༨༽	མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ།	104
༩༽	སྡེ་ཚན་གཉིས་པ།	114
༡༠༽	སྡེ་ཚན་གསུམ་པ།	128
༡༡༽	བསྐྱུགས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནས་མི་མཉམ་པའི་གཞུགས་ཅན་བར།	140
༡༢༽	ཁྱད་པར་གཞུགས་ཅན་ནས་བསྐྱོན་དོར་གྱི་གཞུགས་ཅན་བར།	162
༡༣༽	གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ།	188
༡༤༽	སྐོར་རྒྱ།	213
༡༥༽	གངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད། ། གཅིག་ནས་བྱུག་བར །	224
༡༦༽	གངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད། ། བདུན་ནས་བཅུ་བར། །	235
༡༧༽	རྫོས་གར ། འགྲོ་བ་བཟང་མེད་རྣམ་ཐར། །	246
༡༨༽	ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས། ། སྡེ་ཚན་དང་ལོ། །	257
༡༩༽	རྒྱལ་རབས། ། སྡེ་ཚན་གཉིས་པ། །	263
༢༠༽	རྒྱལ་རབས། ། སྡེ་ཚན་གསུམ་པ། ། ལུ་བུའམ་གྱི་རྫོར། །	271

རྩོམ་གྱི་ཞུང་།

སློབ་དཔེ་གྱི་སློབ་ཚན་སོ་སོའི་སྡེ་ཚན་དབྱེ་བ་བྱས་པ།

བོད་སྐད་སློབ་ཚན་སོ་སོའི་སྡེ་ཚན་དབྱེ་བ་བྱས་པ། Total No. of Lessons - 20		
སྡེ་ཚན་དང་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ། Module No. & Name	བོད་སྐད་སློབ་ཚན་སོ་སོའི་སྡེ་ཚན་དང་དེ་དག་ལ་ བརྒྱ་ཚུ། ༤༠ TMA (40%) སློབ་ཚན།	ཡིག་རྒྱུགས་ཡོང་ཁུངས་ཀྱི་སློབ་ཚན་དང་དེ་དག་གི་ བརྒྱ་ཚུ། ༦༠ Public Examination (60%) སློབ་ཚན།
སྡེ་ཚན་ ༡། ལྷན་དབང་།	༤༡ ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་དཔེ་བཟུང་། ༥༡ དཔེ་དོན་སློབ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཡོན་པ་བཟུང་། ༤༢ སྡེ་ཚན་གཉིས་ལ། ༡༠༡ སྡེ་ཚན་གསུམ་ལ།	༡༡ ལྷན་གཞུང་གི་ཡོན་པ་རྒྱུ། ༡༢ ལྷན་དབང་། ༡༣ དཔེ་རྒྱུ་དབྱེ་བ་ལྷན་ལྷན་གྱི་དཔེ་བཟུང་། ༡༤ མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་བཟུང་། ༡༥ བསྟན་པའི་དཔེ་ནས་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་བཟུང་། ༡༦ མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ། ༡༧༡ བསྟན་པའི་གཞུགས་ཚན་ནས་མི་མཉམ་པའི་ གཞུགས་ཚན་བཟུང་། ༡༧༢ བཟུང་བའི་གཞུགས་ཚན་ནས་བསྟན་དོན་གྱི་ གཞུགས་ཚན་བཟུང་། ༡༧༣ གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། ༡༧༤ སློབ་རྒྱུ།
སྡེ་ཚན་ ༢༡ བྱང་མཁའ་ཀྱི་མཛོན་ བརྗོད།	༡༧༤ བྱང་མཁའ་ཀྱི་མཛོན་བརྗོད། རྒྱུ་བཟུང་ནས་བཟུང་ བཟུང་།	༡༧༤ བྱང་མཁའ་ཀྱི་མཛོན་བརྗོད། རྒྱུ་བཟུང་ནས་བཟུང་ བཟུང་།
སྡེ་ཚན་ ༢༢ ལྷན་གསལ།	༡༧༥ ལྷན་གསལ། རྒྱུ་བཟུང་བའི་མཛོན་མཛོན་མཛོན་མཛོན་།	
སྡེ་ཚན་ ༤༡ ལེགས་བཟུང་།	༡༧༦ ལྷན་ལ་རབས། རྒྱུ་ཚན་གཉིས་ལ།	༡༧༦ ལ་རབས་རྒྱུ་ལ་རབས། རྒྱུ་ཚན་དང་ལོ། ༡༧༧ ལྷན་ལ་རབས། རྒྱུ་ཚན་གསུམ་ལ། ལུ་ལུ།
བོད་སྐད་སློབ་ཚན་སོ་སོའི་སྡེ་ཚན་དབྱེ་བ་བྱས་པ།	སློབ་ཚན་ ༥	སློབ་ཚན་ ༡༥

སྐྱོན་ངག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས།

འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སྐྱོན་ངག་ཐོག་མར་སྐྱེལ་བ་པོ་ནི། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་བླ་ས་ཡིན། ཁོང་གིས་
རང་གི་སྤྱི་ལ་བུའི་ཉེ་འགམ་དུ་ཚོན་བ་ཞིག་ཡོངས་ཏེ། བཙེ་དུང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་བྱིའུ་ལོ་ལོ་
གཉིས་མཚོང་། དེས་མདའ་བརྒྱབས་ནས་བྱིའུ་ལོ་དེ་བསད། བྱིའུ་ལོ་ལ་བཟོད་མི་སྤྱབ་པའི་སྤྱད་
བསྐྱེད་བྱུང་། དེས་ན་བྱིའུ་ལོ་འི་རོ་ལ་སྐོར་བ་རྒྱབ་གྱིན་བསྐྱེད། དེ་གཟིགས་ཏེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་
སྤྱད་པ་ལ་སྤྱོད་རྗེ་འབྱུངས། དེའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་མཚུ་རྩ་རྟ་ཅེས་པའི་བསྐྱོན་བཙེས་བཙེས་པར་
མཛད། དེ་ལ་སྐོར་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་གཅིག་ཡོད། དེ་ནི་སྐྱོན་ངག་གི་བསྐྱོན་བཙེས་དང་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་
རིམ་བཞིན་དྲང་སྲོང་བཟོ་གིས་རྩ་སྐྱོན་བཙེས་པར་མཛད།

དགོས་དོན།

སྐྱོན་ངག་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་དེའི་སྐྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་དགོས་པ་གསལ་ཆེ། དེས་ན་སྐྱོན་
འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སྐྱོན་ངག་རི་ལྟར་དང་རྒྱས་བྱུང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱབས་འདེར་གྱིང་བ་ཡིན།

1.1 སྐྱོན་ངག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས།

བདེ་སྲོད་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྐྱོན་ངག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི། སྐྱོན་དུ་དྲང་སྲོང་རྒྱས་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། སྐྱོན་ངག་གི་བསྐྱོན་བཙེས་རྩ་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བཙེས་པ་
ཚོགས་བདག་གིས་ཡིག་མཁན་བྱས་ནས་བྲིས་པར་གྲགས་པའི་གཞུང་སྐོར་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་གཅིག་ཡོད་པ་
དང་། དྲང་སྲོང་མེ་བཞིན་འབྱུག་གི་བུ་ལོ་སྐྱོན་ངག་བསྐྱོན་པའི་ཚོས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་མཛད། ཡང་

དང་སྲོང་གྲོག་མཁར་གྱིས་སྟོན་དག་རྣ་སྟེ་ཡུལ་ཞེས་པ་ཞིག་བཅུམས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣ་མ་ན་དང་
 དེའི་བཅུན་མོ་རོལ་སྟེད་མའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་དག་ཏུ་སྦྱར་བ་སློག་འབྲུམ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། མཁའ་
 ཡིས་བཅུམས་པའི་སྟོན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་ཁྲུབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་སོགས་གཙོ་བོར་སྟོན་
 པ་སློག་འབྲུམ་སྟེན་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རྣ་མ་འཕྲུལ་མཛད་པའི་སྟོན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་སློག་སྟོང་
 གྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅན་དང་། ཉག་མོ་ཁོལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྟོན་དག་གཞིན་ཏུ་འབྲུང་བ་དང་། གཞན་
 ཡང་སྟོན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་དབྱུངས་ཅན་མགུལ་རྒྱན་སོགས་མང་བོ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་རྣ་མ་
 འཕྲུལ་བཅུམས་པའི་གཞུང་དང་། དབྱུངས་ཅན་མགུལ་རྒྱན་གཉིས་གྲགས་ཆེ་བས་ཁྲུབ་གདལ་ཆེ།
 ཕྱིས་སུ་སློབ་དཔོན་དཔྱེའམ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་སྟོན་གྱི་སྟོན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་མང་བོའི་ཆོག་
 ཆོགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཉུང་དུ་བསྐྱུས། དེ་དག་ལས་ལེགས་པའི་ཆོག་སློབ་མཚོན་པར་བྱས་པའི་
 ཉེད་དུ་རྩ་ར་ཉའི་སྦྱར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་བཅུ་བོ་ཡང་བསྟན་ཏེ་རྒྱུ་བསྐྱུས་ཤིན་ཏུ་འཚམས་ལ།
 ཆོག་སློབ་ལེགས་ཤིང་གསལ་བ། སྟོན་དག་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་འདི་
 བཅུམས་པ་ནས་བཟུང་། ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་སྦྱང་བའི་སྟོན་དག་གི་ཅ་བར་བྱེད་དོ།

འདིའི་ལེའུ་ལ་སློག་བརྒྱ་དང་ལྷ། གཉིས་པ་ལ་སློག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྷ། གསུམ་པ་
 ལ་ཤོ་ལོ་ག་བརྒྱ་དང་གྲུ་དུག་སྟེ་བསྟོམས་པས་སློག་དུག་བརྒྱ་དང་དུག་ཡོད། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་
 པ་རྩེ་ཉ་རྩེ་ཕྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། པའ་ཆེན་དག་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་
 གཉིས་ཡོད། སློབ་དཔོན་དཔྱེའམ་པ་བོད་སྐད་དུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་པའི་ཆ་
 བྱང་བམ་ཟེའི་དབྱུག་གྲུ་ལག་ཏུ་རྒྱན་པར་སོགས་པས་ན་མཚོན་ལའང་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་གྲགས་
 ལོ།

སློབ་དཔོན་འདི་ནི་རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་གྱི་ཡུལ་ཀུན་ཉའི་གྲོང་ཞེས་པར་འཇུག་སྟེ་ལྷ་ས་
 ལས་པ་མ་གཉིས་ཤི་ནས་དུ་སྦྱུག་ཏུ་འབྲུམས། རེ་ཞིག་ན་ཡུལ་དེར་འབངས་དང་རྒྱལ་པོ་མ་མཐུན་
 པས་འཇུག་ལོང་གི་རྒྱུ་གྱིས་ནགས་ཁོད་དུ་སྟོན་ནས་བསྐྱད་སྐབས། ཡོན་ཏན་ལ་མཁས་པར་
 སྦྱངས། ཡུལ་འཇུག་ཞི་རྗེས་སྦྱར་ཡུལ་དུ་འཁོར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་བོར་གྱུར།
 གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྦྱུ་ལ་གེ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་ཁྲུབ་འཇུག་འཕེལ་བ་དང་མཛད་གྲོགས་སུ་གྱུར་

ནས། ལྷན་ངག་མེ་ལོང་འདི་རྒྱལ་པོ་དེའི་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཅམས་པར་གྲགས་སོ།།

སློབ་དཔོན་འདིས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གཞུང་གསུམ་མཛད་དེ་ལྷན་ངག་མེ་ལོང་འདི་
དང་། གཞོན་ལུ་བཅུའི་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་ཀྱི་ལེུ་ལྷ་ལ་རྒྱལ་པོ་བ་ཉ་ན་དང་། མཛེས་མ་ཨ་
བཞི་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དངོས་གཞི་ལ་གཞོན་ལུ་བཅུ་པོ་རང་རང་གི་སློབ་པ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་
དང་། གཅིག་ཞི་སློབ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་གྲགས།

སྤྱིར་འཕགས་ལུལ་དུ་མཛེས་པའི་དཔེ་སློབ་པ་ལ་མཁས་པ་བརྟེན་ལྷན་ལོ་ལོ་ལ། སྤྱི་སྤྱིར་
ལ་མཁས་པ་བླ་ར་མི། ལྷན་པའི་ཆོག་སློབ་ལ་མཁས་པ་དབྱུག་པ་ཅན། དེ་གསུམ་ག་ལ་མཁས་
པ་སྤྱི་སྤྱི་ཞེས་འཕགས་ལུལ་དུ་གྲགས། སློབ་དཔོན་དེ་ལྟེ་འདི་ནི་བརྒྱ་ཕྲག་བྱུག་པའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་
དུ་ཕྱོན། བོད་དུ་སློབ་ཆད་ལྷན་ངག་གི་གཞུང་མ་དང་ལ། ཕྱིས་སུ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་
དུ་འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་བརྟེན་ཡིས་མེ་ལོང་མ་སྤྲེད་ཅམ་བསྐྱུར། དེ་རྗེས་ས་སྐྱ་འགོ་མགོན་འཕགས་
པའི་སྐྱ་རིང་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལོང་སློབ་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷན་ངག་མེ་ལོང་འདི་ཆ་ཚང་བསྐྱུར།
དཔང་ལོ་རྒྱུ་བ་སློབ་གོས་བཏོན་པས་འདི་ལ་འགྲུར་བཅོས་མཛད་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མགྲུལ་རྒྱན་
གྱི་འགྲེལ་བ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད། ལྷ་ལུ་ཆོས་སློབ་བཟང་པོས་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་གཏུགས་
ནས་དག་བཅོས་དང་མཚན་འདེབས་མཛད།

དེའི་རྗེས་སུ་ཏུ་བཏ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་གྱིས་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་དང་བསྟན་ནས་འགྲུར་
བཅོས་བྱས་པའི་སྐད་གཉིས་ཤམ་སྤྱར་དང་། སྤེ་བ་རིན་སྤྱངས་པས་ལྷན་འགྲེལ་མི་འཛིགས་སེལ་
ང་རྟོ་འབྲུ་མི་པམ་པས་ལྷན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགེས་པའི་རོལ་མཚོ། ལུར་མཁར་སློབ་གོས་རྒྱལ་
པོ་དང་འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེ་བ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་མཛད། བོད་མཁས་པ་མི་པམ་དག་
ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ལྟེ་འདི་དགོངས་རྒྱན་དང་། འབྲུག་ཁམས་སྤུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་
མཛད་པའི་ལྷན་འགྲེལ་ངག་གི་རོལ་མཚོ་ལེགས་བཤད་ལོར་བུའི་འབྲུང་ཁྱངས་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་ཆོག་
འགྲེལ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་ལ། རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་དང་ལྷ་ལུ་ཆོས་སྐད་གཉིས་ཤམ་སྤྱར་ལ་གཞི་བྱས་ནས་
དགག་གཞག་གི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་ལུར་མཁར་བ་དང་།

དཔལ་སྐྱོད་པ། མང་སྐོས་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་པ། ས་སྐྱུ་དག་དབང་ཚོས་གྲགས། རྫོམ་སྤེལ་མཁའ་རྒྱལ་མཚོ།
 རྗེ་བྱང་མི་བསྐྱོད་པ། ཚོས་རྗེ་གོ་རམས་པ། བསོད་གྲགས་པ། ཏྲ་ལག་མཁའ་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 སྟོན་དག་གི་གཞུང་རྒྱལ་བསྐྱུས་སྐྱེ་ཚོགས་མཛད་ཅིང་། སྟོན་སྟོན་མཁའ་པའི་དབང་པོ་ཉི་ཟླ་ལྟར་
 གྲགས་པ་པལ་ཚེར་གྱིས་ཀྱང་མ་མཐའ་སྟོན་དག་གི་དཔེ་བཅོམ་མཛད་པ་མེད་ལ། ལྷག་པར་
 རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་བ་ཚེན་སོས་སྟོན་འགྲོ་ལོ་ལྷ་བ་ཚེ་དབང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱུ་འཇམ་དབྱུངས་དབང་རྒྱལ་
 རྗེ་རྗེ་བྱང་ནས་སྟོན་དག་གསལ་སྐྱོད་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་ཁོང་དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་གི་སྟེང་སྟོན་
 འགྲེལ་ཚེན་མོ་དབྱུངས་ཅན་དབྱེས་སྐྱུ་ལྷགས་ཚོས་མཛད་དེ། སྟོན་འགྲོ་ཡབ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལྷས་
 བརྒྱད། བསྐྱུས་བཅོམ་ཡང་ཡང་གནང་། གཞུང་འདི་ནི་ཁོང་རང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔལ་
 ལོའི་འགྲེལ་བ་གཞིར་བཟུང་། ཤོང་ལོ་དང་། ལྷ་སྐྱུ་སོགས་མཁའ་པ་སྐྱུ་མ་རྣམས་ཀྱི་རིང་ལུགས་
 སྟེང་པོར་མཛད། ཕྱིས་ཀྱི་རིན་སྐྱུངས་པ་དང་། འཇམ་དབྱུངས་ཁ་ཚེ་བ། སྐར་ཐང་བ་སོགས་མཁའ་
 པ་མང་པོའི་ལེགས་བཤའ་ཀྱིས་བྱུར་བརྒྱན་ནས་ཚིག་འགྲེལ་གསལ་ལ། དཔེར་བཅོམ་དང་བཅས་
 ཉེ་རྒྱལ་བསྐྱུས་ཤིན་ཏུ་འཚམས་པ་མདོ་དབྱུས་ཀྱི་སྟོན་དག་སྐྱུ་བ་ཀུན་གྱིས་སྟོན་དག་སྐྱོར་བྱིང་གི་
 གཞུང་པལ་ཚེར་འདིའི་སྟེང་ནས་མཛད་འདུག་གོ།

དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་དག་གི་གཞུང་འདི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་སྐྱུ་རིང་ལ་བོད་དུ་བསྐྱུར་བ་ནས་
 བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དུ། ལོ་ངོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་བོད་དུ་བྱུང་གཏམ་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཏེ་ཅང་
 ཚེ་བ་བྱུང་སྟེ། བང་དོན་རིག་པའི་གསུང་རབ་རི་སྟེང་ཅིག་ལོད་པ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཚེར་སྟོན་དག་གི་
 ཚིག་སྐྱོར་གྱིས་བཅིངས་ཤིང་། རྗེ་ཡབ་སྐྱུ་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁའ་པ་སྐྱུ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་
 རབ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དག་ནའང་། སྟོན་དག་གི་ཚིག་སྐྱོར་གྱིས་མཛེས་ཤིང་། ཕྱི་
 བང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལའང་སྟོན་དག་འདི་མི་འཇུག་ས་མེད་པས། ལོ་རྒྱུས་དང་རྣམ་ཐར་དེབ་ཐེར་
 སོགས་ནའང་སྟོན་ཚིག་གི་ལམ་ནས་ཚེད་དུ་བཅོམ་པ་དང་། མ་མཐའ་འཕྲིན་ཡིག་ཅམ་ལའང་སྟོན་
 དག་གི་ཚིག་འདི་ལས་མ་འདས་པས། འདི་ནི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ལྟ་བུའི་མིག་ཏུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད།
 རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཁོད་དུ་རིག་པའི་གནས་ལས་བརྩམས་ཉེ་འཚང་པ་དང་། ཚོམ་པ་དང་།
 ཕས་ཀྱི་གྲོལ་བ་ལ་ཚོད་བའམ་འགས་འགྲེད་པ་དང་། གཞན་ལ་མཇུ་བ་བྱིང་བྱེད་པ་དང་། གཞན་

ཡང་གོགས་པན་ཚུན་འབེལ་གཏམ་གྱི་སྐྱོང་མོལ་བྱེད་པ་ཚུན་ཆད་གྱི་སྐྱབས་སུའང་། རང་ཚིག་སྲ་
 སྲི་མི་འགལ་བ་དང་། ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅིང་འབྲེལ་ཆགས་པར་མ་ཟད། བ་ན་ཀུ་རེའམ་
 བཞད་གད་གྱི་གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ། ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དགོད་ཤོར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་བསྐྱེག་
 པའི་ཚིག་གམ་མཚང་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ། སྐྱེངས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ཡིད་
 སྲ་བཀོང་བར་བྱེད་པ། སྲ་དན་གྱི་གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་
 སྐྱོ་བར་བྱེད་པ། གཞན་ཡིད་དགའ་བའི་གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ། ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་དཔུལ་བྱེད་
 པ་སོགས་ནི་སྐྱན་དག་གི་དོན་རྟོགས་ཤིང་། ཚིག་སྐྱོར་ལ་མཁས་པར་གོམས་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་རག་
 ལས་པའི་སྲིར་སྐྱན་དག་གི་གཞུང་འདི་ནི། མཁས་པར་གོམས་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་སྲིར་
 སྐྱན་དག་གི་གཞུང་འདི་ནི། མཁས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྐྱོར་བ་ལས།

རིགས་ལམ་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དགོད་དང་།
 གཞུང་སྤྱུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་།
 ཚིག་སྐྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་དག་གི་དབུས།
 ས་སྐྱེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚིག་སྐྱོར་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐྱན་དག་ནི། ས་སྐྱེང་འདི་ན་རིན་
 བང་གཞལ་ཏུ་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བསྐྱབས་བརྗོད་ཆེས་ཆེར་གནང་བའི་ཡུལ་
 མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསུམ་གྱི་གསུམ་སྤྱི་བཞག་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་། སྐྱོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མིས།

གང་སྲིར་མཁས་པའི་ལས་གསུམ་ལས།
 ཚོད་འཆད་དག་ལ་མ་ངེས་པ།
 སྲིད་སྲིར་མི་འབྲུལ་ཚོམ་བ་སྟེ།
 ཞེས་དང་། དཔག་བསམ་འཁྲིལ་ཤིང་ལས།

མཁས་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་སློབ་གྲོས་རྣམས་ཉམས་མི་རྣམས་འཚོ་བ་དོན་ཡོད་མིན།། མཚུངས་
མེད་རྒྱས་པའི་སྟུན་དག་མེད་ན་མཁས་པ་ཉིད་ནི་ནི་ཅོའི་སློབ་དང་མཚུངས།

ཞེས་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལས་ཚོམ་བ་བཟང་དན་སྟུན་དག་ཤེས་མི་
ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་སློབ་བྱེད་ལ། བརྗོད་ཚུལ་ཐ་མལ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་སྟུན་དག་གི་
ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་སྒྲིབ་ལ་མ་མཁས་ན། ཤེས་བྱའི་གནས་གཞན་ལ་ཅི་ཅམ་མཁས་ཀྱང་དག་
གི་སྒྲིབ་བ་སྟུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་འཆད་པ་དང་ཚོམ་བ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པས།
མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་བསྟུགས་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཉེ། ཟུར་མཁར་སློབ་གྲོས་རྒྱལ་པོས།།

རྒྱལ་པོ་ལང་ཚོས་བྲེགས་གྱུར་གྱང་།།
རྒྱན་མེད་པ་ན་སླེ་བོས་སྐྱེད། །
དེ་བཞིན་སྟུན་དག་མི་ལྡན་པའི།
བསྟན་བཅོས་མཁས་ལ་ཅིས་སུ་མེད།།

ཅེས་རྒྱལ་པོ་གཞོན་དུ་གསུགས་དང་ལང་ཚོ་དར་ཞིང་མཛེས་པ་ཞིག་གོས་དང་རྒྱན་མེད་
པར་གཅེར་བུར་ལམ་དུ་འགོ་ན། འཛིག་རྗེན་གྱི་སླེ་བོ་ཀུན་གྱིས་འཕྲ་སློད་བྱེད་པ་བཞིན། བསྟན་
བཅོས་གང་དང་གང་གིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་གྱང་། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྒྲིབ་སྟུན་སུམ་
ཚོགས་པ་མ་བྱུང་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཉམས་ཤིང་། འབྲེལ་མི་ཆགས་པ་དང་། རང་ཚིག་སྒྲིབ་པོ་
རིམ་འཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་དང་ལྡན་པར་མ་ཟད། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་དག་མི་མཛེས་ཤིང་། རྣ་བའི་
ལམ་དུ་འང་མི་སྟུན་པས། མཁས་པ་དག་གི་བཞད་གང་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་པོ།།

དེ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་གྱང་། བརྗོད་བྱེད་ཚིག་མཛེས་ཤིང་སྟུན་པ་དང་། ཡང་ན་བརྗོད་
ཅིང་ཉམས་ལྡན་བྱུང་ན། སློབ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བས། གངས་ཅན་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་ཚེན་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་སྟུན་
དག་གི་ཚིག་སྒྲིབ་འདི་ཀུན་གྱིས་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ།།

སྒྲིབ་སྟུན་དག་ཅེས་པ་ནི་རྣ་བར་སྟུན་ཅིང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཟེར་བས།

དཔེ་ལ་ལར་སྟོན་དངགས་ཞེས་གྲིས་པའི་དངགས་ནི་བདེ་སྤྱིང་ལས་དག་གི་ཐ་སྟོན་དུ་གསུངས། ཡང་སྟོན་དག་གི་གཞུང་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་དག་གི་ཚིག་ཁོ་ནས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔེར་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། སློབ་དཔོན་དཔེར་བོས་མཛད་པའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་བ། དཔལ་དགའ་བའི་སྐྱས་མཛད་པའི་སྐུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྫོས་གར། ཉག་མོ་ཁོ་ལ་གྲིས་མཛད་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཕོ་ཉ་དང་། གཞན་ཡང་རྗེ་ཡབ་སྐུ་སོགས་མཁས་བ་སྐུ་མ་རྣམས་གྲིས་མཛད་པའི་བསྟོན་ཚོགས་དང་རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐོར་དང་། ཞང་ཞུང་བ་ཚོས་དབང་གྲགས་བསམ་མཛད་པའི་རྩ་སྐུ་ལ་ཉེ་རྟོགས་བརྗོད་སོགས་ཚིག་གི་བདུན་ཅི་དང་། རྣ་བའི་བཅུད་ལེན་དུ་གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

 ཕྱེད་སློའི་ 1.1

བར་སྐོར་བྱས་གྲིས་མཐུ་སྐྱ་རྟ་གང་གི་རྒྱུན་བྱས་ནས་བརྩམས། དེ་བས་སྟོན་དུ་སྟོན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཚོལ།

 ནང་གསེའི་བྲི་བ། 1.1

- ༡ ་ གྲི་ཏུ་མོ་ལ་མདའ་པོ་ག་ནས་ཤི་འཇ།
- ༢ ་ གྲི་ཏུ་མོ་ལ་བརྗོད་མི་ཐུབ་པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་བྱུང་ནས་གྲི་ཏུ་མོ་ལ་བསྐོར་བ་རྒྱལ་གྱིན་སྟོན་པར་མཐོང་ནས་བར་སྐོར་རྒྱས་བསམ་མཐུ་སྐྱ་རྟ་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་སམ།
- ༣ ་ སློབ་དཔོན་དཔྱེད་སྐྱུ་ག་ཡིན་ནམ།
- ༤ ་ སློབ་དཔོན་དཔྱེད་བརྒྱ་ཐག་དུག་པའི་ནང་དུ་ཕྱོན་ཏམ།

 ཁྱོད་གྲིས་ཤེས་སམ།

སྟོན་དག་གི་སྟོན་གྱི་ཕོ་རྒྱས། སྟོན་དག་མེ་ལོང་མ་མཛད་ཚུལ། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་

ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་དང་ཉི་མུ་ལ་ཡའི་སྒྲོང་ས་རྣམས་སུ་སྟོན་དག་གི་རིག་པ་དར་ཚུལ། མེ་
ལོང་མ་ལ་ལེའུ་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྒྲོག་འཛུགས་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས།

དོན་བསྐྱུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྲིད་གྱིས།

- སྟོན་དག་མེ་ལོང་མ་སུས་མཛད་པའི་སྐོར་ཤེས་པ།
- སྟོན་དག་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་ཤེས་པ།
- རྒྱ་གར་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སྟོན་དག་ཆེན་པོ་དེ་སྒྲོད་ཤེས་ཡོད།

སློབ་ཚན།

༡༡ ་ འགའ་གསལ་དྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་བྲིས།

- ༡ ་ སྟོན་དག་དང་བོ་མཛུ་སྒྲིང་ལ་དྲི་སྟར་བྱུང་ངམ།
- ༢ ་ མཁའ་རྒྱུ་བསྟན་བཅོས་གང་བརྩམས་སམ།
- ༣ ་ འག་མོ་ཁོལ་བོས་བསྟན་བཅོས་གང་གང་བརྩམས་སམ།
- ༤ ་ མེ་ལོང་མ་ལ་ལེའུ་ཅི་ཅམ་ཡོད་དམ།
- ༥ ་ དོན་རྒྱན་ཅི་ཅམ་ཡོད་དམ།

ནང་གསལ་དྲི་བ་ལན། 1.1

- ༡ ་ བརྩམས་ལགས།
- ༢ ་ ཡིན་ནོ།

༣༽ གྲོན་ལགས།

ཚིག་དོན་མཚན་འགྲེལ།

- གྲོག་མཁར། - འབྲུ་གྲོག་མས་ནགས་ཚོགས་ནང་དུ་བཟོས་ཡོད་པའི་ཁང་བའམ་མཁར།
- གྲོག་མཁར་པ། - དེའི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཚོའི་པས་གྲོག་མཁར་པ་ཟེའུ།
- གཞོན་ལུ་བྱང་བ། - འདི་ནི་ལྷ་དབང་སྤྲུག་དང་ལྷ་མོ་ཨ་མའི་ལུ་གཞོན་ལུ་གདོང་དུ་གཟི་
- ལྷ་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འགྲེལ་བ་སྣེན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།
- རྣུ་ལྷ། - མེ་ལོང་མར་འགྲེལ་བ་འབྲི་མཁན་རྒྱ་གར་ནང་པའི་མཁས་པ་ཞིག།
- ལྷ་ལྷོ་རྒྱ་གཞི། - ངག་དབང་གྲགས་པ། མེ་ལོང་མར་འགྲེལ་བ་འབྲི་མཁན།

སྐྱོན་ངག་

སྐྱོན་ངག་གི་སློབ་དེབ་མེ་མོང་མ་འདི། བརྒྱ་ཕྲག་ལྷན་ཁག་གི་སྐྱོན་ངག་མཁུ་སློབ་དཔོན་དཔྱེ་ཡིས་བཅུ་མ་མཚན་བར་མཛད། འདི་ནི་སྐྱོན་ངག་རི་ལྷན་བཅུ་མ་མཚན་བསྐྱོན་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན། འདི་ཉིད་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐད་དུ་དཔལ་ས་སྐྱའི་སྐྱ་མ་ཚེན་པོ་ཚོས་རྒྱལ་འབགས་པས་སྐྱོན་བདག་མཛད་ནས་རྒྱ་གར་གི་སློབ་དཔོན་ལ་སྐྱོ་ཀར་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤོང་སྐྱོན་རྗོང་རྗོང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལེགས་སྐྱུར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་ཆ་ཚང་བསྐྱུར་བར་མཛད། འདི་ལ་ལེ་ལུ་གསུམ་ཡོད། ད་ལྟ་ལེ་ལུ་བར་པ་དོན་རྒྱན་སོ་སྡེ་པ་འདི་སློབ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད།

དགོས་དོན།

མདོ་དང་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་། བཟོ་དང་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་། སྐྱ་དང་སྐྱོན་ཀྱི་གཞུང་། ཚོས་འབྲུང་དང་རྒྱལ་རབས་རི་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྐྱོན་ངག་འདི་ཤིན་ཏུ་དགོས་མཁོ་ཆེ། དེས་ན་སྐྱོན་གཞུང་གི་ཚིག་འགྲེལ་རྒྱལ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་བན་པས། ཚིག་འགྲེལ་དང་མཉམ་དུ་དཔེར་བརྗོད་བརྒྱལ་དེས་བར་ཤེས་དགོས། དེ་ཡང་སྐྱུ་རྒྱལ་དང་སྐྱོན་ངག་ནི། དཔེར་བརྗོད་གིས་ཉེ་ཤེས་དགོས་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན། དེས་ན་སྐྱོན་ངག་ལེ་ལུ་བར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད་སྐྱོན་མོར་འགྲེལ་གྱིས། དཔྱེ་རི་རྩ་བ། བོད་མཁས་པ། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ། བསེ་ཚང་སློབ་ཐབས་ལྟར་བཅས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་མཉམ་དུ་བཞོན་ཡོད།

1.1 སྐྱོན་ངག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས།

༡༡། །སྐྱོན་ངག་མེ་མོང་གི་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་བསྐྱོན་པའི་སྐྱོན་མོང་གི་རྒྱན་ནི། རང་རེ་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་པ་རྣམས་ལ་དགོས་མཁོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་གོ་ཡང་སྒྲིབ། བོད་ཀྱི་མཁས་

བ་སྲ་མ་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱེ་མེད་དང་སྐྱེ་མེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུན་མཛུགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཀྱང་པལ་ཆེར་རྒྱན་འདི་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་ནས་བཀོལ་སྤོང་གནང་ཞིང། རྒྱན་འདི་ནི་ཡུལ་གང་གི་ལུགས་སུའང་བཀོལ་ཆོག་པས་ན་སྤྱིའི་རྒྱན་ཡང་ཟེར། སྤྱིར་སྐྱོན་ངག་གི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེར་ན། བྱུང་མེད་གཞོན་ཅུ་མ་ཞེས་མགོན་དུ་ཆས་པ་ན། ལུས་ལ་མཛུགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་སྐྱོ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། གཞན་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་འདྲོ་སྐྱེག་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཉམས་འདོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིར་ཡང། བརྒྱན་བྱའི་ཡུལ་གང་དང་གང་ལ། རྒྱུན་བྱེད་ཆོག་དོན་གྱི་ཉམས་སུ་སྐྱེ་ཆོགས་པས་ཆོག་སྤྱོར་སྐྱོན་ཞིང་འདེབས་པར་བྱས་པ་ལ་སྐྱོན་ངག་གི་རྒྱན་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་དོན་རྒྱན་དང། སྐྱ་རྒྱ། གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་གསུམ་ཡོད་པས། དེ་ཡང་བརྒྱན་བྱའི་དོན་གྱི་ཉམས་གཙོ་བོར་འདོན་པ་ལ་དོན་གྱི་རྒྱ། རྒྱུན་བྱེད་ཆོག་གམ་སྤྱིའི་ཉམས་གཙོ་བོར་འདོན་པ་ལ་སྐྱ་རྒྱ། བརྒྱན་བྱའི་དོན་དངོས་དེ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ཆོག་དོན་གཞན་གྱིས་བཀའ་ནས་རྒྱུན་བཀའ་བོར་བྱས་པ་ལ་གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར་དོ། །

དོན་རྒྱན་གྱི་དོ་བོ་བཤད་པ།

དེས་ན་སྐྱོན་ངག་མེ་ལོང་མ་འདིའི་ལེ་ལུ་གཉིས་པར་བསྐྱོན་པའི་དོན་རྒྱན་གྱི་དོ་བོ་ནི། རྒྱུན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱོན་ཞིང་འདེབས་པའི་ཉམས་སྐྱོ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་གཙོ་བོ་བརྒྱན་བྱའི་དོན་གྱི་དོ་བོ་མི་འདྲ་བ་སྐྱོ་ཆོགས་གསལ་བར་སྐྱོན་པའི་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཉམས་སུ་སྐྱེ་ཆོགས་པའི་ཆོག་སྤྱོར་གྱི་ངག་དོན་ལ་ཟེར།

དོན་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

འདི་ལ་དབྱེན་སོ་སྲ་ཡོད་དེ། སྐྱོན་ངག་མེ་ལོང་ལས།

- རང་བཞིན་བརྒྱན་དང་དཔེ་དང་ནི། །
- གཟུགས་ཅན་གསལ་བྱེད་སྐྱོར་བ་དང། །
- འགོག་དང་དོན་གཞན་བཀོད་པ་དང། །
- ལྷོག་པ་ཅན་དང་སྲིད་པ་ཅན། །

བསྐྱུས་དང་ཕུལ་བྱུང་རབ་བཏགས་དང། །
 རྒྱ་དང་ཐོ་མོ་ཆ་དང་རིམ། །
 དགའ་དང་ཉམས་ལྡན་གཟི་བརྗིད་ཅན། །
 རྣམ་གྲངས་བརྗོད་དང་ཀུན་ཏུ་པམ། །

རྒྱ་ཆེ་བསྟོན་དོར་སྐྱུར་བ་དང། །
 རྒྱད་པར་མཚུངས་པར་སྐྱོར་བ་དང། །
 འགལ་དང་སྐབས་མིན་བསྟོད་པ་དང། །
 རོལ་བསྟོད་ངེས་པར་བསྟན་པ་དང། །

ལྷན་ཅིག་བརྗོད་དང་ཡོངས་བརྗོད་ཤིས། །
 རབ་སྐྱེལ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཅན། །
 འདི་དག་ཚིག་རྣམས་དག་གི་ནི། །
 རྒྱན་དུ་སྟོན་གྱི་མཁས་པས་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱེ་བས། ཅུ་
 བའི་དངོས་བསྟན་ལ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་ཉིས་བརྒྱ་ལྟར་ཡོད། རྒྱན་དེ་སོ་སོར་སྟན་པའི་མེ་ལོང་གི་ཅུ་བ་
 རེ་བཀོད་ཅིང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་དང། ཀུན་གཟིགས་ལུ་པ་ཆེན་པོས་མཇུག་པའི་མེ་ལོང་གི་དཀའ་
 འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་སྐྱེའི་དབེར་བརྗོད་གཞིར་བཞག་པའི་སྟེང་། ལྷན་གྲགས་ཆེ་བའི་རྗེ་བོད་
 མཁས་པས་མཇུག་པའི་དོན་རྒྱན་སོ་སོའི་དབེར་བརྗོད་སོགས་ཁུངས་ལྷུ་བ་གྱི་དབེར་བརྗོད་འགའ་
 རེ་ཐད་སོར་བཀོད་དེ། དེ་དག་གི་འགྲེལ་བཤད་དང། མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་གྱིས་
 ལུང་བརྒྱན་ཏེ། དགག་གཞག་གི་ཚིག་ཚོགས་མ་སྟོས་པར་གསལ་ཞིང་གོ་སྐྱབས་བར་བརྗོད་པ་ལ།

རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན།

༥ དོན་རྒྱན་སོ་སྐྱེའི་ཐོག་མ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེའི་རྒྱ་

མཚན་བཤད་པ་དང་གསུངས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི།

རྩ་བར།   དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང། །
གཞན་སྐབས་སྐྱ་ཚོགས་དངོས་གསལ་བྱེད། །
དེ་ནི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་སྟེ། །
དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་རིགས་སོགས་དཔེར། །

ཞེས་གསུངས་པས། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་དང། དེ་དག་གི་བྱ་བ་སྐྱ་ཚོགས་པ་རྣམས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང། ཡོད་པ་ལ་མེད་པའི་སྐྱོ་སྐྱུར་དང་འབྲོག་ཚིག་སྤངས་ཏེ་འབྲུགས་བསྟན་ཅམ་མ་ཡིན་པར། དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་སྐབས་སྐྱ་ཚོགས་པ་ཚིག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་གསལ་ཞིང་དང་པོར་བརྗོད་པའི་དག་དེ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ། བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པ། རྣམས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ནི། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་ནས། བརྗོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་གཞི་དེའི་ཁྱད་ཚོས་སྐྱ་ཚོགས་པ་བརྗོད་ནས། དེའི་རིགས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཚོས་སུན་མོང་བ་སྟོན་པའི་སྤྱིའི་རིགས་ཤིག་གི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཡང་ཚིག་དེའི་རྒྱུ་པས་བརྗོད་བྱའི་རིགས་དེ་ལས་རིགས་གཞན་གཅོད་པའམ་འགོག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས། འདིར་རིགས་ཞེས་པ་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པར་རིགས་མ་སུན་གྱི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱུ་པའི་ཀ་བ་ཞེས་པས་ཀ་བ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་བསྟན་པར་མ་ཟད་ཀ་བ་ཞེས་པ་དེ། ཀ་བའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཚིག་གི་རྒྱུ་པས་ཅན་གྱི་ཀ་བ་སོགས་ཀ་བའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་། གཞན་སུམ་པའི་རིགས་སོགས་འགོག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སྤྱི་ཡིན། ཡང་སྐབས་འདིའི་རིགས་ཞེས་པ་ཚོས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ས་སྐྱ་བ་དང་། མེ་ཚ་བ། ལྷ་གཤེར་བ་ལྟ་སྟེ་དང་དེའི་རིགས་ལ་འཛོག་དགོས་པས། དེ་དག་ནི་ཚོས་རང་རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཚོས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་ན། འདིར་རིགས་

ཞེས་པ་རིགས་སྤྱི་ལམ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་ལུས་པ་དང་ལྡན་དགོས་པར་མ་ཟད། དེའི་བྱུང་ཚུལ་སྣ་
 ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་ནམ། རོ་བོ་དག་ལ་སློ་སྦྱར་སྦྱངས་ཏེ་བྱང་པོའི་སློ་ནས་
 བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

ཅ་བད།   མཚུ་ནི་དམར་ཞིང་གྲུག་པ་དང། །
                   གཤོག་པ་ལྗང་ཞིང་མཉེན་པ་དང། །
                   མགྲིན་པ་ཁ་དོག་གསུམ་སྤང་ཅན། །
                   ནེ་ཙོ་འདི་དག་ཚིག་འཇམ་ལྡན། །

ཞེས་པ་སྟེ། མཚུ་ཡི་མདོག་ནི་དམར་ཞིང་དབྱིབས་ནི་གྲུག་པ་དང། གཤོག་པ་ལྗང་ཞིང་རིག་
 བྱ་མཉེན་པ་དང། མགྲིན་པ་དཀར་སློ་དམར་བའི་ཁ་དོག་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་ཅན་སོགས་བྱུང་ཚུལ་
 འདི་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱུང་གཞི་ནེ་ཙོ་སྟེ། འདི་དག་ཅེས་པས་ནེ་ཙོའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 པའི་བྱུང་ཚུལ་སམ་རང་བཞིན་དེ་དག་གསལ་པོར་མཚོན་པ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད། དབྱེས་སྦྱ་ལས།

**དམར་སེར་སྐྱ་མཚམས་གསར་བའི་མདངས་གསལ་ཞིང། །
 བ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་བགང་བྱའི་དཔལ་ལྡན་པ། །
 མཐོན་མཐོང་རལ་བའི་རྩར་བྱུང་ལྡ་པ་ཅན། །
 དབྱངས་ཅན་དགའ་མར་ཐོབ་པའི་འཇམ་པའི་དཔལ། །**

ཞེས་ཇེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ། སྦྱ་མདོག་དམར་སེར་དུ་ཡོད་པ་དང། བ་
 ཚོད་བཅུ་དྲུག་ཅན་རལ་བའི་རྩར་བྱུང་ལྡ་དང་ལྡན་ཞིང། སྦྱ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ཡུམ་དུ་བཞེས་
 པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་དག་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ལ་མ་སྦྱར་བར་བྱང་པོར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་
 རིགས་སྤྱི་ལ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དོགས་གནས་སུ་གསུངས། བོད་མཁས་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ།

**བུལ་བྱང་མཚན་དཔེ་འབར་བའི་སྦྱ་མངའ་ཞིང། །
 ཡང་དག་དོན་ལྡན་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་གསུང། །
 ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྤྱགས། །**

དུས་གསུམ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འདུད། །

ཅེས་མངོས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཚན་དཔེ་གཟི་སྣོང་རབ་ཏུ་འབར་བའི་སྐྱེ་དང་། ཐར་བ་
དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་སྟེ། དོན་དང་ལྡན་པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་
ལག་དུག་ཅུ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་ཤིང་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུགས་དང་ལྡན་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འདུད་
ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དང་པོར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།།*

ཡང་ན། ཞི་དུལ་བསྐྱབ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་ཞི་མས་ཀྱིས་མངོས། །
ལས་རུང་ཤིན་སྐྱུངས་བདེ་བའི་ཉིང་འཛིན་བཟླ། །
གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་གསལ་གཟིགས་པའི། །
སྤྲོ་མཁས་བཤེས་གཉེན་འདི་དག་འགྲོ་བའི་གཉེན། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

* །འདི་མན་དབྱེས་སྤྱིའི་དཔེ་
བརྗོད་ལ་རྟགས་(ག)དང་། བོད་
མཁས་དཔེ་བརྗོད་ལ་རྟགས་
(བ)བཞག་ཡོད། ཡང་ན། ཞེས་
པ་རང་དཔེའོ།།

གཉིས་བ་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱན་འདིའི་རོ་བོ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྣོང་དུ། རྒྱད་
གཞི་བྱེད་པ་པོ་ཞིག་གིས་བྱ་བའི་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་བཞིན་པའམ་བྱས་ཟིན་པའི་རང་
བཞིན་ལ་བསྟོད་སྐྱད་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱུང་སྐངས་ཉེ་བྱ་བའི་འབྲུ་ཚོས་དེ་དག་ཐད་ཀར་དྲང་པོའི་ལམ་ནས་
བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་བ་དང་
གསུམ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཅི་རིགས་སྐྱོར་དགོས་ཤིང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱ་ཡུལ། བྱ་བ་གསུམ་ངེས་
པར་ཚང་བ་བྱེད་དགོས།

རྩ་བར། མཁྱེན་པའི་ནང་ནས་སྣོན་སྐྱོགས་ཤིང་། །
མིག་ནི་ཀུན་ཏུ་འཕྲུལ་བ་ཡི། །
ཕུག་རོན་ཅེ་འདོད་དགའ་མ་ལ། །
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་མཚུ་དག་སྐྱོད། །

ཞེས་པས་འབྲུ་གཞི་བྱེད་པོ་ཕུག་རོན་གྱིས་བྱ་ཡུལ་དགའ་མ་ལ་ཅེ་བར་འདོད་པའི་བྱ་

བའི་བྱུང་ཚོས་ནི། མགྲིན་པའི་ནང་ནས་སྐད་ཅུང་ཟད་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པར་སློབ་གསུང་
 འཛིན་། ཆགས་པས་སློབ་པའི་མིག་ནི་དམར་པོ་ཀུན་ཏུ་སློབ་སློབ་ཏུ་འབྱུང་བའམ་གཡོ་བའི་རྣམ་པས།
 དགའ་མ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས། མཚུ་དག་སློབ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལ་
 སྐྱར་ཞིང་། ཚིག་དེའི་ནང་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཕྱག་རོན་དང་། བྱ་ལུལ་དགའ་མ། བྱ་བའི་བྱུང་ཚོས། ལྷན་
 པར་སློབ་གསུང་། མིག་འབྱུང་། ཚེ། བསྐྱོར། མཚུ་སློབ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཚིག་གསལ་བར་བརྗོད་ནས།
 བྱེད་པ་པོ་དེའི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་འཁྲོག་བརྗོད་དང་། སློབ་འདོགས་སོགས་སྤངས་ཏེ། དང་པོའི་ལམ་
 ལས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) བརྟུན་པ་བསྐྱེད་*དེ་མེ་སྐྱེས་ཡོངས་བསྐྱབས་པས། །
- ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་གཙུག་ལག་རབ་ཏུ་གྲོགས་འཛིན་། །
- གཞོན་ལྷ་བདེ་སློབ་རེ་བསྐྱོར་བྱེད་པའི། །
- དབང་ལྷག་གོ་ཆ་སློབ་གསལ་དགའ་བ་སྐྱེད། །

* བརྟུན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་
 བརྟུན་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་
 ལོ། །

ཅེས་སློབ་ཀྱི་གར་དུ་བྲམ་ཟེ་དབང་ལྷག་གོ་ཆ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རྒྱལ་སྐྱེས་གཞོན་
 ལྷ་བདེ་སློབ་ཀྱི་བཀའ་དང་དུ་སྤངས་པའམ་རེ་བ་བསྐྱང་བྱིར། མེ་སྐྱེས་ཏེ་ལྷ་དབང་ལྷག་གི་བྱ་ཚུང་
 བ་སློབ་བྱུག་བསྐྱབས་ནས། སྐྱ་རིག་པ་ལེས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སློབ་བྱུག་གིས་ཞལ་དངོས་
 ལུ་བརྟུན་ཏེ་སྐྱ་བསྐྱབས་པས། བྲམ་ཟེ་ཡིས་བརྗོད་སྐྱ་རིག་པའི་གཙུག་ལག་རྣམས་སོགས་མེད་ཏུ་
 ཏོགས་ནས། བྲམ་ཟེ་དབང་ལྷག་གོ་ཆ་ལོན་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས།
 ཚིག་འདིའི་ནང་བྱེད་པ་པོ་བྲམ་ཟེ་དང་། བྱ་ལུལ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སློབ་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱང་བྱིར་དང་། བྱ་
 བའི་བྱུང་ཚོས་བརྟུན་པ་བསྐྱེད། མེ་སྐྱེས་བསྐྱབས། རབ་ཏུ་ཏོགས། དགའ་བ་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་བྱ་
 ཚིག་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཡེ་ལེས་ཚེན་པོས་སློབ་ཞི་མཉམ་པར་གཟིགས། །
- བཅེ་བས་གདུལ་བྱ་འདུལ་ལ་སློབ་སྤངས། །
- གཞོན་མེད་གསུང་གིས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟོན་པ། །
- གདུལ་དགའི་ཞིང་འདི་ཡོངས་བརླང་འཁྱུའི་ཏོག། །

ཅེས་སྐྱགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ལྷག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲོད་པ་འཁོར་བ་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་གཟིགས་པའམ་རྟོགས་ཤིང་། བཅེ་བ་ཆེན་པོས་སྐྱེས་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུལ་ཅིང་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་དུ་འགོད་པ་ལ་སྐྱགས་སྟོབ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་ཅན་གཞོན་དུ་མེད་པའི་གསུང་གིས་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། ལྷ་བཟུང་ཉམ་མོངས། སེམས་ཅན། ཚོ། བསྐྱེད་བསྐྱོགས་མ་སྟེ། སྤྱིགས་མ་ལུ་ཆེས་ཆེར་བདོ་ཞིང་། འདུལ་བར་དགའ་བའི་ཞིང་འདི་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་རྣམ་འབྲེན་ཤུགས་ཉོག་ཅེས་པའི་ཚིག་འདིས། བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། བཅེ་བ། སྟོབ་གསུང་སོགས་བྱེད་པ་པོ་པལ་བ་དང་། སྤྲོད་ཞི། ལམ། གདུལ་བྱ། འདུལ་དགའ་བའི་ཞིང་སོགས་བྱ་ཡུལ། མཉམ་པར་གཟིགས། གདུལ་བྱ་འདུལ། དངས། ལམ་སྟོན་པ། ཡོངས་སུ་བཟུང་། སོགས་ཀྱི་བྱ་ཚིག་རྣམས་གསལ་བར་བཟོད་ཅིང་འཕྲོག་ཚིག་དང་སྟོབ་འདོགས་མ་འབྲེས་པར་བྱང་བའི་ལམ་ནས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། བཅེ་ཆེན་སྐྱགས་བསྐྱེད་བཞུག་པོས་ཉེར་བསྐྱེད་ནས། །
 ཚོས་ཀྱང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཚོག། །
 རྣམ་མང་འགྲོལ་སྟོལ་མཛད་སྟེ་བའི་ལྷ། །
 ལུང་སྤྱད་ལུང་བས་བདག་སྟོབ་རྣམས་པར་མཛོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། རྒྱན་འདིའི་ངོ་བོ་གཞིར་བཞག་པའི་སྤྲོད་བཟོད་ཡུལ་ཁྱད་གཞི་དེའི་ཁྱད་ཚོས་སམ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་འགའི་བྱེད་ལས་གསལ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་ལས་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དགོས་པར་གསུངས། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་འཛོག་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སྟོན་ཡོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་པར། ཚོས་རང་རང་གི་གཞིས་སྐྱགས་རང་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྲུར་རམ་རུས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཡོན་ཏན་དུ་འཛོག་དགོས། དཔེར་ན། གསུགས་སྐྱ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སོགས། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལུང་བོ་རང་རང་གི་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རུས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་ཚོས་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན།

ཅ་བད།   དགའ་མ་ཡི་ནི་རེག་པ་འདིས། །
 ལུས་ལ་སྤྱོད་རྒྱས་པ་དང། །
 ཡིད་ནི་བདེ་བར་བྱེད་པ་དང། །
 མིག་དག་ལུས་པར་བྱེད་ཅིང་འཇུག།

ཅེས་བྱུང་གཞི་སྟེ་ཡུལ་དགའ་མ་ཡི་ནི་ལུས་ལ་རེག་པའི་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་འདིས་ཡུལ་ཅན་
 བཅས་བྱུང་ཚོས་རང་གི་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱོད་རྒྱས་པ་དང། ཡིད་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དྲག་པོས་
 ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང། འདོད་པས་སྤྱོད་པའི་མིག་དག་ལུས་པར་བྱེད་ཅིང། འཇིག་པ་ལ་འཇུག་པས་
 ཚོར་བ་བདེ་བ་ཐོབ་པོ་ཞེས། དགའ་མའི་ལུས་ལ་རེག་པའི་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་དེའི་བྱེད་ལས་ལ་སྤྱར་
 ཏེ་འཇོག་ཚིག་གས་སྟོ་འདོགས་སྤངས་ནས། དང་པོའི་ལམ་གྱིས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད།

(ག)   འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་ཚུ་སྐྱེས་གདན་ལ་གནས། །
 འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་བརྟུང་བས་རབ་ཏུ་ངོམས། །
 ཐེག་ལའི་དབྱིད་གྲུང་སྐྱེག་མོར་འཕྲོལ་བྱེད་ལོ། །
 བརྟུ་གཉིས་དག་གིས་བལྟ་བའི་གསེར་མངལ་ཅན། །

ཞེས་བྱུང་འཇུག་གི་སྟོ་བར་བརྗོད་པ་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། བརྗོད་གདན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་
 ལ་གནས་པ་དང། འཆི་བ་མེད་པའི་ལྷའི་བདུད་རྩི་བརྟུངས་པས་རབ་ཏུ་ངོམས་པའམ་ཚིམས་པའི་
 ལྷ་ཚངས་པ་ལྷའི་བུ་མོ་ཐེག་ལའི་མཚོག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་མ་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་
 སྐྱེས་ནས། མིག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ལའི་མཚོག་མ་དེ་ལ་བལྟ་བའི་གསེར་མངལ་ཅན། ཞེས་ཡུལ་
 འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཡུལ་ཅན་ཚངས་པས་ལོངས་སྤོད་པའི་བྱེད་ལས་ལ་སྤྱར་བའི་ཚིག་དེའི་རྐང་
 བ་དང་པོས་རེག་བྱ་དང། གཉིས་པས་རོ། ལྷེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟེ། སྟོན་
 འགྲོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལྟར་ལ། འདིར་འདོད་ཡོན་ལྷའི་ཡོན་ཏན་གང་རུང་ལ་སྤྱོད་དགོས་པར་
 གསུངས།

(བ)   རྒྱལ་བ་དེ་སྐུས་སྤྱོད་པའི་ལོངས་ཀྱི་ལྷ། །
 འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་བསྟེན་པས་ཐོགས་པ་མེད་ཀྱི། །

ཚོངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་སློ་ཡི་མཚོག།

ཐོབ་ནས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་འཛིགས་བྲལ་གྱུར།

ཅེས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤོ་སྤྲུལ་བའི་ལྷ་མཚོག་འཇམ་པའི་དབྱུངས་དེ་བསྟེན་པའམ་ཐུགས་མཉེས་
 བར་བྱས་པ་ལས། རང་སེམས་ཀྱི་ཚོངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་སློ་གྲོས་རབ་ཏུ་
 རྒྱས་ནས་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཀུན་སྤྲུལ་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་གདེང་ཐོབ་པར་གྱུར། ཅེས་
 བོད་མཁས་པས་སེམས་ཀྱི་ཚོངས་པ་ཞི་བ་དང་། སློ་གྲོས་རྒྱས་ནས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མི་འཛིགས་པ་
 ཐོབ་པ་སོགས་འཇམ་དབྱུངས་བསྟེན་པའམ་མཉེས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱར་འདུག་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་
 རྣམས་གང་ལའང་སྦྱར་ཚོག།

ཡང་ན། དབྱུངས་ལྡན་དག་དབང་ལྷ་མོའི་འཇུ་མ་དཀར་ཞལ། །
 མཐོང་བས་བདག་སློའི་ཚོངས་པའི་བྲ་བ་བཅོམ། །
 རྒྱ་ཚེན་ལྷ་རིག་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་ལ། །
 འཛིགས་མེད་སྤྲུལ་བའི་དག་གི་དངོས་བྱུབ་ཐོབ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་རྣམས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱན་འདིའི་ངོ་བོ་གཞིར་བཞག་པའི་སྟེང་ནས། བརྗོད་
 བྱ་བྱུང་གཞི་དེའི་བྱུང་ཚོས་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྗོད་
 བྱའི་དོན་རྟོགས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམས་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་།
 གཙོ་བོ་ཡུལ་དེའི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྣམས་སམ་དངོས་སོ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་ཡུལ་གྱི་བྲག་པ་རང་གཅིག་བྱ་སྟོན་རྒྱས་པར་མ་ཟད། གཞན་དེའི་རིགས་གང་ལའང་མི་འབྲུག་
 བ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མགྲིན་སྟོན་ལག་ན་ཐོད་པ་ནི། །
 གནས་པ་སྐྱབ་པའི་ཚོད་པན་དང་། །
 སྦྱུ་ཞིང་དམར་བའི་རལ་བ་ཅན། །
 རྒྱ་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་འབྲུངས་པར་གྱུར། །

ཅེས་དང་། འགྱུར་ལ་ལར། རྒྱ་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་གསལ་བར་གྱུར་ཅེས་བསྦྱར་བའང་

ཡོད། དེ་ནི་མཁྱིལ་སྡོམ་ཏེ་ལྷ་དབང་སྤྲུལ་གིས། སྡོམ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབས་པ་
 ལ། དུག་ནག་པོ་བཅེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་ཚོས་(བཏུངས)པས། མཁྱིལ་པ་ནག་པོར་
 བྱུར་བ་དང་། ཡང་འདིས་ལྷ་ཚངས་པའི་སྟངས་གདོང་བཅད་པའི་སྤྲིག་པ་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་མེད་ཆ་བྱང་
 བྱས་པའི་སྤོང་སྤོང་དུ་དུར་མོད་ཀྱི་མི་ཐོད་ལག་ན་གནས་པ། རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་བ་སྤྱི་ཐོར་
 ཚོད་བན་དུ་བཅེངས་པ། སྤུམ་ཞིང་ཁ་དོག་དམར་བའི་རལ་བ་ཅན་ཏེ་ལྷ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཁྱད་
 ཚོས་བཞེད་ལྷན་པ་འདི་ནི། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དབང་སྤྲུལ་སྟེ་ལྷ་མཚོག་རྒྱལ་མཚོན་ནོ། །ཞེས་
 ཁྱད་གཞི་དབང་སྤྲུལ་དེ། ཁྱད་ཚོས་མི་འབྲ་བ་རྩས་བཞིའི་སྟོན་སྟེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་བརྗོད་པ་
 ལྷ་བྱུང་། དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ཡིད་འོང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ན། །
- ཕྱོགས་ཀུན་བལྟ་བའི་འབྲེན་བྱེད་སྟོང་གཡོ་ཞིང་། །
- ཞོ་འཕྱང་རུས་པའི་ཅེ་བརྒྱ་སྟེ་ལ་ན། །
- འཛིན་མཁས་གྲགས་པའི་སྤྱ་ལྷུང་ལྷ་ཡི་མགོན། །

ཞེས་ལྷའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ན་གནས་པ་དང་། མིག་སྟོང་དང་ལྷན་པ་དང་། དོ་རྩེ་
 ཅེ་བརྒྱ་བ་ལག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ལྷ་ཡི་མགོན་ཞེས། རྩས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་དག་གིས་ཁྱད་གཞི་བརྒྱ་
 བྱེད་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྷ་བྱུང་། །ཞོ་འཕྱང་རུས་པ་ཞེས་པ་ནི། སྡོམ་བྱང་སྟོང་བྲ་ཏེ་ཅེ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་
 ཞོ་འཕྱང་ཞེས་པ་ལོ་བྱེ་བ་ལྷག་བདུན་ཀྱི་བར་དུ་དཀའ་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སྟོང་ཞེས་ཡོད་པ་དེའི་
 རུས་པ་སྤངས་ནས་མཚོན་ཆ་བྱེད་ན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་ལྷ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཐོས་པས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སྟོང་ཞོ་འཕྱང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བྱང་སྟོང་གིས་རང་
 གི་ལུས་ཀྱི་ཤ་བརྒྱགས་པར་བྱས་ཏེ། རུས་པ་ལྷ་རྣམས་ལ་བྱིན། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སྟོང་གི་ཅེ་བ་
 ལོགས་ཀྱི་རུས་པ་ལ་དོ་རྩེ་བྱས་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེད། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རུས་པ་ལ་དབྱུག་པ་བྱས་ཏེ་
 དབང་སྤྲུལ་གིས་ཁྱེད་བར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་གྲགས་སོ། །

- (བ) ཞེས་རབ་རལ་གྱི་འབར་བའི་མཚོན་འཕྱར་ཞིང་། །
- ལྷ་རྒྱལ་སྟེ་བར་སྟོན་སྟེ་ལྷགས་སྤྲིགས་བམ་འཆང་། །

མཐོན་ཐོན་བྱུང་ལྟ་བུ་བཅོངས་རིན་པོ་ཆེའོ། །

རྒྱན་ལྡན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཞིང་འདིའི་དབལ། །

ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་གྱི་འཕྱར་ཞིང་སློབ་པའི་འཆང་བ་ཞེས་རྗེས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་བྱེ་བྲག་
བ་གསལ་པོར་བརྗོད་པ་ལས། བྱུང་གཞི་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། རྗེ་བརྟན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་
རང་བཞིན་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཐོན་མཐོང་རལ་བའི་ལན་བྱ་རྒྱུ་གིས་སྐྱོད། །
བཅུ་དྲུག་གཞོན་ལུང་སྐྱེག་འཆང་ལུས་སྤེལ་གསུམ། །
འཇམ་མཉེན་སྤྱད་སོར་ཅེན་ཏམ་བྱ་རས། །
སྟན་པའི་དབྱངས་འཁོར་ཚངས་སྤྲུལ་དག་གི་ལྟ། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཞིའི་བྱུང་བར་མདོར་བསྟུན་ཏེ་བཤད་པ། རང་
བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཞིའི་རྒྱ་མཚན་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་
ཞེས་པ། དངོས་པོ་རང་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་བསྟོན་པ་དང་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱར་སྤངས་ཏེ། རང་
བཞིན་བྱང་པོར་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བས། དེ་ཡང་བྱུང་གཞི་མཚོན་བྱ་རང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་
མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་པ་དུ་མ་བརྗོད་པའི་ངོས་ནས་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་
དང་། དབང་ལྷིག་ལྟར་དུ། རྗེ་བོད་མཁས་པ་དང་། འབྲུག་སྤྱུལ་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བརྗོད་
པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་འདོད་དེ། རིགས་ཞེས་པ་དེས་རང་གི་རིགས་ཅན་མང་པོ་ལ་
མཚོན་པ་དཔེར་ན། བེ་ཙོ་ཞེས་པས། དེའི་རིགས་ཅན་མང་པོ་གོ་བྱས་པ་དང་། ལུག་ལོན་གྱི་འཕྲིག་
པའི་བྱ་བས། དེའི་བྱེ་བྲག་མང་པོ་གོ་བྱས་པ་དང་། བྱུང་མེད་ཀྱི་རིག་བྱའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་། དེའི་
རིགས་ཅན་མང་པོ་གོ་བྱས་ཤིང་། ལྟ་དབང་སྤྱུག་གིས་ལག་ཏུ་བཟུང་བའི་མོད་པ་དང་། རྩ་བའི་ཚོད་
པན་སོགས་རྗེས་སུ་མི་འདོད་པར། བྱུང་ཚོས་དེ་དག་རེ་རེ་བཞི་རིགས་སྤྱིར་འདོད་ཅིང་། བྱུང་ཚོས་
དེ་བཞི་ག་ཚང་བའི་བྱུང་གཞི་སྟེ། ལྟ་དབང་སྤྱུག་ནི་བྱེ་བྲག་གི་རྗེས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ལྟའི་
རིགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབང་སྤྱུག་ཅེས་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྤྲུལ་པས་དབང་སྤྱུག་དེ་རིགས་

སའི་རྩམ་སྐུ་འཛོག་པར་འདོད་ཀྱང་། ལུ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་
 ལོ། དང་པོ་རིགས་བརྗོད་ལ། རྒྱད་གཞི་ཙམ་དངོས་སུ་སྤྲོས་པའི་རིགས་བརྗོད་དང་། རྒྱད་གཞི་དང་
 རྒྱད་ཚོས་སྒྲ་ཚོགས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་དངོས་སུ་སྤྲོས་པའི་རིགས་བརྗོད་གཉིས་ལས། འདི་ནི། རིགས་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་ཚོས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བརྗོད་པས། རྒྱད་
 གཞི་རིགས་སྤྱི་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་སློབ་སྦྱར་དང་བྲལ་ཏེ་བྱང་པོའི་ལམ་ནས་བརྗོད་པ་
 ལ་རིགས་བརྗོད་དང་། བྱ་བ་བརྗོད་པ་ལའང་། རྒྱད་གཞི་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱད་གཞི་རྒྱད་
 ཚོས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བ། དེ་དག་གང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་བྱ་ཆོག་ཙམ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ་
 ལས། འདི་ནི། རྒྱད་གཞི་དང་། རྒྱད་ཚོས། བྱ་ཆོག་སྟེ་གསུམ་མམ། བྱེད་པ་བོད་དང་། བྱ་ལུལ། བྱ་
 བ་གསུམ་དངོས་སུ་སྤྲོས་པས། གཙུ་བོ་རྒྱད་གཞི་དེའི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བྱང་པོའི་ལམ་ནས་བརྗོད་
 པ་དང་། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལ། རྒྱད་གཞི་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། ཡོན་
 ཏན་ཙམ་བརྗོད་པ་གཉིས་ལས། འདི་ནི། རྒྱད་གཞི་ལུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་བྱང་པོའི་ལམ་
 ནས་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་། འབྲུག་སྤྱི་ལོ་གྱིས། བྱི་རོལ་བས་འདོད་
 བ་ལྟར་གྱི་རྩལ་སྤུན་སྤྱི་བས་གསུམ་སོགས་ལ་བཤད་ཀྱང་། སྤྱིན་འགོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་
 ལྟར་ན། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས། སྒྲ། དེ། རོ། རེ། བྱ་ལུ་པོའི་གང་རུང་གི་ཡོན་ཏན་ཅི་རིགས་
 ལ་སྤྱིར་དགོས་པར་གསུངས། སྤྱིར་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ། སྤྱིན་ཡོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཙམ་
 ལ་གོ་ན་ཁྲབ་ཐུང་སྟེ། ཚོས་རང་རང་གི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གཤེས་སམ། རུས་པའི་བྱེད་
 ལས་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་བཞག་ཆོག །རྩམ་བརྗོད་ལ། རྒྱད་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་མེད་པས། རྒྱད་གཞི་
 གང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱད་ཚོས་རྩམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཚོགས་བྱང་པོར་བརྗོད་པ་ལ་བཞེན་ནས། རྒྱད་གཞི་
 བྱེ་བྲག་པ་དེ་གཙུ་བོར་དེའི་རྩམ་ཀྱི་རུས་པས་གསལ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། དབང་རྒྱལ་
 གི་རྒྱད་ཚོས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྩམ་ཐོད་པ་དང་། རླ་བའི་ཅོད་པར་སོགས་གཙུ་བོར་སྤྲོས་པས་
 རྒྱད་གཞི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་པ་དབང་རྒྱལ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཁྲོག་པོར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར། བྱང་པོའི་ལམ་ནས་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་པ་
 དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བོར་སྟོན་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་འབྲུག་རེ་མ་གཏོགས་སྤུན་པ་
 གི་རྒྱུན་ཀྱང་ལ་ཁྲབ་ཅིང་། སྤྲུག་པར་དུ་རྒྱུན་དང་པོ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུན་འདི་ལ་དཔེ་དང་དཔེ་
 ཅན་སྤྲུག་བ་དང་། དཔེ་ཡི་གཟུགས་སུ་འགོད་པ་སོགས་མི་བྱེད་པར། བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེའི་

རིགས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྫས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་བརྗོད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་ཕྱགས་བསྟན་
ཙམ་མ་ཡིན་པར་གསལ་པོར་ཚིག་ལ་སོན་ཅིང་། དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ལ་འཁྲུག་བརྗོད་མ་འདྲེས་
ཤིང་བྱང་པོར་བརྗོད་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་། རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་འདྲེས་བརྗོད་བྱ་
དེའི་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་རྫས་གསུམ་སོགས་རླང་གི་རང་བཞིན་རྒྱུ་མཉམ་གཉེན་གྱི་མི་འདྲེས་པ་འོང་དགའ་
བས། འདི་དག་བཞི་པོ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་ཆེ་རྒྱུ་གི་དབང་གིས་རིགས་སོགས་མི་འདྲེས་བ་བཞིའི་ཐ་
སྟངས་བཞིན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་འདི་ནི་སྤྲོད་མོང་གི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོག་
མ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་སོགས་བཅུ་བྱ་ཀྱང་ལའང་རྒྱུ་འདིའི་སྤྲོད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པས།
འདི་ནི་རྒྱུ་ཀྱང་གྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

 རང་གསའི་བྱི་བ། 2.1

- ༡ ་ རོན་རྒྱུ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་ སྤྲོད་དག་གང་ལ་ཟེར་རམ།
- ༣ ་ རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་གྱི་དོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་བཅས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

 བྱེད་སྒོ། 2.1

དོན་རྒྱུ་སོ་ལྷ་གང་གང་ཡིན་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་གྱི་དོ་བོ་དང་
དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་བཞི་པའི་དཔེར་བརྗོད་རང་གིས་འབད་ནས་འབྲི་རྒྱ་དང་། རྫས་དང་ཡོན་
ཏན་གང་ཡིན་དོས་འདྲིན་བྱ་རྒྱ།

 རྒྱུ་གྱིས་ཤེས་སམ།

རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་རིགས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན། རྫས་རང་བཞིན་བརྗོད་
པའི་རྫས་དེ་དོས་བྱུངས། རྒྱ་གཞུང་མངོན་ཉོགས་རྒྱུ་དང་། དབྱེ་མ་འཇུག་པ་སོགས་དང་།

བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་མེད། ལྷ་དབང་ལྷུག་ཆེན་པོ་མགྲིན་པ་སྟོན་པོ་ཅིའི་ཕྱིར་
 གྲུ་ལྷ་མཚོག་གང་ལ་བྱེད། ལྷ་མཚོག་གི་རྒྱལ་མཚན་ཅི་འདྲ་ཡོད། གསུང་དབྱངས་ཡན་
 ལག་རྒྱལ་ལྷ་གང་གང་ཡིན།

 ནང་ག་སེའི་དྲིས་ལན། 2.1

- ༡ ་། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་
 རྒྱུ་ལ་ཟེར།
- ༢ ་། ཚིག་སྟོར་གང་དུ་སྐྱེག་པ་སོགས་ཉམས་དགུ་པོ་གང་རུང་བཀོད་ནས་ན་བར་སྟོན་པའི་དག་
 ཅིག་ལ་ཟེར།
- ༣ ་། ཚིག་སྟོར་གང་དུ་སྟོ་སྐྱར་དང་འཕྲོག་བརྗོད་སོགས་སྤངས་ཏེ། དང་པོར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་
 ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེགས་ཡོན་ཉན་བྱ་བ་དང་རྗེས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་བཅས་
 བཞི་ཡོད།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

བརྗོད་པ།	=	བཙོན་འགྲུས།
མེ་སྐྱེས།	=	གཞོན་ལུ་གདོང་རྒྱལ། ལྷ་མའི་བྱ། དབང་ལྷུག་གི་ སྤྲུལ།
གཙོག་ལག	=	གཞུང་། དཔེ་ཆ།
ནམ་གྲོ་ལ།	=	ཐར་པ།
ལྷ་དབང་ལྷ་ལ།	=	རྗེ་བརྗོད་འཇམ་པའི་དབྱངས། དབྱ་སྐྱ་གྲེན་ལ་སྤངས་ ཏེ། ཞག་ལྷ་ལ་མདུད་པ་ལྷ་བྱ་ཡོད་པས་སོ། །
གསེར་མངས་ཅན།	=	ཚངས་པ།

འདྲིན་བྱེད་བརྩུ་གཉིས་པ། = ཚངས་པ་ལ་གདོང་བཞི་ཡོད། གདོང་རེ་ལ་མིག་གསུམ་གསུམ་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་བས་སོ། །

 དོན་བསྐྱུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།

- སྤྱན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ།
- སྤྱན་ངག་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་རི་ཡོད་སྐོར་ཤེས་པ།
- དོན་རྒྱན་སོ་ལྟེ་སྐོར་ཤེས་པ།

 སློབ་ཚན།

༡༽ གཤམ་གསལ་འདྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་འབྲི་བར་མཛོད།

༡༽ སྤྱན་ངག་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

༢༽ རང་བཞིན་བཛོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བཅས་འབྲི་གནང་རྒྱ།

༣༽ རིགས་རང་བཞིན་བཛོད་པའི་དབེར་བཛོད་རང་གིས་བརྩམས་ནས་བྲིས།

༤༽ མངོན་ཉོགས་རྒྱན་དེ་རང་བཞིན་བཛོད་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནམ་མིན་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་བྲིས།

༥༽ རྣམ་རང་བཞིན་བཛོད་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་དེ་གང་ལ་བྱེད་དམ།

༦༽ ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བཛོད་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ངོས་བྱུངས།

༧༽ གཤམ་གསལ་མིང་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྲིས།

མགྲིན་པ།	ཅེ་འདོད།	དགའ་མ།	སྤྱ་ལོང།
མགྲིན་སྲོན་ཅན།	ཟླ་བའི་ཅོད་པན།	ལྷ་མཆོག།	རྒྱལ་མཆོག།

གཤམ་ ལྷ་དབང་ལྷུག་ཆེན་པོའི་མགྲིན་པ་སྲོན་པོ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྲིལ།

དཔེ་རྒྱན་དབུ་ནས་མཇུག་གི་དཔེ་བར།

བསྟན་བཅོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཚོམ་ནའང་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དགོས་མཁོ་ཆེ། རྒྱན་འདི་ཁོང་དུ་ཚུད་
ན་ཚིག་ས་བཅད། ཚིག་སྟུག་དང་གཏམ་བཤམ་གང་གི་འདྲ་བའི་མཛུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ཡང་དཔེར་
བརྗོད་རྣམས་ཀྱང་འབྲི་སྲི་མོ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡོང་ཆེད་སློབ་དཔོན་དཔྲེན་དཔེ་མཚོན་རྣམས་ཉ་ཅང་གོ་
སྲི་མོ་དང་། དུས་རྒྱུན་གྱི་བྱ་ཚིག་རྣམས་བཀོལ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་བྱུང་མེད་དཔེ་རྒྱ་སྐད་ས་ནས་
དཔེ་མཚོན་གྲིས་ཡོད། དཔེར་ན། མངོས་མ་ཁྲོད་གྱི་ལག་མཐེལ་ནི། །ཚུ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་
དམར། ལྷ་བུའོ།

དགོས་དོན།

སྟན་ངག་མེ་ཡོང་མ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་བརྒྱ་ཕྱག་རྒྱུག་པའི་ནང་དུ་བཅུ་མས་བར་
མངོད། དེ་ལ་ལེ་ལུ་གསུམ་ཡོད། ལེ་ལུ་བར་པ་དོན་རྒྱན་སོ་སྟེ་བསྟན་ཡོད་པའི་གཞུང་དེ་ཡིན། དོན་
རྒྱན་སོ་སྟེ་འདི་ནང་གི་རྒྱན་གཉིས་པ་དཔེ་རྒྱན་ཡིན། དཔེ་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད། དེ་དག་སློབ་
ཚན་དུ་བྱས་ནས་སློབ་ཡོད།

3.1 དཔེ་རྒྱན་དབུ་ནས་མཇུག་གི་དཔེ་བར།

༥ དཔེ་རྒྱན་ལ། མཚོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྲི་བཤམ་བ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ་ལས། རི་ལྷ་ཅི་ཞིག་ལྟར་མཚུངས་པར། །
གསལ་བར་གང་དུ་རྟོགས་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་དཔེ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའོ། །

སྟོན་པ་འདི་ནི་རབ་བཤམ་གྱུ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་མཚོན་བྱེད་གྱི་དཔེ་ལ་ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྲུང་ཚོས་རི་འདྲ་ཡོད་པ་བཞིན་
དུ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དཔེ་ཅན་ལའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའམ་འདྲ་མཚུངས་སུ་གནས་པ་དེ། གསལ་
བྱེད་གྱི་ངག་གི་སྟོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་ལུགས་ཅི་རིགས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱང་པའམ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པ་ལ་དཔེ་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་པན་ཚུན་འདྲ་མཚུངས་སུ་སྟོར་བའི་
མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲིལ། གཞུང་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེའི་གང་རུང་
ཞེས་རྒྱན་འདིའི་ཚིག་པལ་ཆེར་ལ་དངོས་སུ་སྟོར་དགོས་ཤིང་། སྐབས་ལ་ལར་དམིགས་བསལ་གྱི་
དབང་གིས་དངོས་སུ་མི་སྟོར་ཡང་། མཚུངས་པ་ལུགས་ལ་རྟོགས་པ་བྱེད་དགོས། གཙོ་བོར་དཔེ་
དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཟ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྲུང་གཞི་ཁྲུང་ཚོས་སོགས་པན་ཚུན་འདྲ་མཚུངས་སུ་
མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲིལ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངག་ལ་དཔེ་རྒྱན་ཟེར་དོ། །

གཉིས་པ་ནང་གསལ་གྱིས་དབྱེ་བ། དཔེ་རྒྱན་སྟེ་འོ་མོ་མ་འགྲུར་བ་གཞིར་བརྒྱང་བའི་སྟེང་
བརྗོད་བྱའི་སྟོག་གི་རྣམ་འགྲུར་སྟེ་ཚིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗོད་བྱེད་དཔེའི་ཉམས་འགྲུར་མི་འདྲ་བ་
སོ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

- ཚོས་དཔེ་དངོས་དཔེ་བསྟོན་པ་དང་། །
- པན་ཚུན་དཔེ་དང་དེས་པའི་དཔེ། །
- དེས་མེད་དཔེ་དང་བསྟུས་པའི་དཔེ། །
- ལུལ་བྱུང་རབ་བཏགས་མེད་བྱུང་དཔེ། །

- ཚོངས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཏན་འབེབས་དཔེ། །
- སྟུར་དང་མཉམ་ཉིད་སྟེང་པའི་དཔེ། །
- བསྟུགས་དང་བརྗོད་འདོད་འགལ་པའི་དཔེ། །
- དགག་དང་ངོ་བསྟོད་དེ་ཉིད་དཔེ། །

སྤྱན་མོང་མིན་དང་བྱུང་མིན་དཔེ། །
སྤྱིད་མིན་དཔེ་དང་མང་བའི་དཔེ། །
ནམ་འགྲུར་འཕྲེང་བ་དག་དོན་དཔེ། །
ཟླ་བོ་དངོས་དང་མཚུངས་སྦྱོར་དཔེ། །
རྒྱ་ཡི་དཔེ་སྟེ་སྤུམ་ཅུ་གཉིས། །ཞེས་སོ། །

༡ ཚོས་དཔེ་ནི། དཔེ་གང་ཞིག་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔེ་
དཔེ་ཅན་གཉིས་མཚུངས་པར་བརྗོད་པའི་དག་ལ་ཚོས་དཔེ་ཟེལ། འདི་ལ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱོད་དངོས་སུ་སྦྱར་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཚོས་པན་ཚུན་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་
ལ་བརྟེན་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་མཚུངས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མངོས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་ལག་མཐེལ་ནི། །
རྩ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་དམར། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཀམ་སི་རྩའི་འགྲུར་བཅོས་ལས། རྩར་ཟད་དམར་ཞེས་པར་བསྐྱར་ཞིང་ཀུན་ཏུ་
དམར་ཞེས་ན་རབ་བཏགས་སུ་འགྲུར་བས། དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་ཏེ། རྩར་ཟད་ཅེས་
བསྐྱར་ན་རྩ་འགྲེལ་དང་མ་སྤྱོད་ཞིང་ལེགས་པར་སི་རྩའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་འདོད། དེ་ཡང་དཔེ་
ཅན་མངོས་མའི་ལག་མཐེལ་དང་དཔེ་བརྒྱ་གཉིས་ཚོས་ཅན་ཏེ། ལག་མཐེལ་དང་བརྒྱ་མཚུངས་པར་
མ་བརྗོད་པར་མཚུངས་པའི་ཚོས་སྤྱན་མོང་བ་ཁ་དོག་དམར་བ་ཚིག་གིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་
བུལ། དཔེར་བརྗོད་ནི།

(ག) དག་དབང་དབྱུངས་ཅན་དབྱེས་པའི་ཞལ་གྱི་སྒོ། །
ཡིད་འོང་འཇུ་མ་པའི་དབྱུས་ནས་བཞི་བ་རྩའི་ཚེམས། །
མཚར་དུ་དངར་འདི་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲུབ་པའི། །
གངས་ཀྱི་རི་བོ་ལྷ་སུར་དཀར་ཞིང་མངོས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱེད་ཅན་མའི་ཞལ་གྱི་ཚེ་མས་དེ། དཔེ་ཉི་ལོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་གངས་རི་
ལྷོ་དཀར་ཞིང་མངའ་ཞེས་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཚོས་ཁ་དོག་དཀར་བ་ཁོ་ན་གསལ་
བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ།

(བ) རེ་ལུ་གསེང་གཡུ་ཡི་མཚུལ་གྱིས་འབྲར་སྟོ། །
མེ་ཏོག་སྤོང་མངའ་སྐྱར་ཚོགས་བཞེན་དུ་བཀྲ། །
བྱང་བའི་མགོན་སྐྱ་རྒྱུད་མངས་ལྷོ་སྟོན་པའི། །
དབྱིད་ཀྱི་དུས་འདི་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་བྱར་མངའ་ས། །

ཞེས་དཔེ་ལྷ་ཡུལ་དང་དཔེ་ཅན་དབྱིད་དུས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་འཛིན་ཏུ་མངའ་བ་སོགས་ཀྱི་
མཚུངས་བ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ།

ཡང་ན། རྒྱུས་ཐོབ་རིག་པའི་རྩལ་ཀུན་ལྷོ་རྒྱུན་ཐོགས་པའི། །
འེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་བའེས་གཉེན་དམ་པ་ཡི། །
དབྱེས་འཇུ་མ་ཞལ་གྱི་ཚེ་མས་སྤོང་གསལ་བའི་མདངས། །
སྟོན་རྒྱ་རྒྱས་པའི་དབལ་ལྷོ་དཀར་ཞིང་མངའ་ས།
།ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༩ དངོས་པོའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་རེ་རེ་ལ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བའི་
ཚོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྐྱར་བ་ལས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་རེ་རེ་
ནས་འབྲ་བ་དངོས་སུ་མི་སྟོར་ཡང་། རྒྱགས་ལ་ཁྱད་ཚོས་སོ་སོ་ནས་འབྲ་བར་གོ་རུས་པའི་མཚུངས་
གསལ་གྱི་སྐྱ་དང་བཅས་ཚོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཅམ་དཔེར་འགོད་པ་ལ། དངོས་པོའི་དཔེ་ཟེར་ལོ། །
དཔེར་ན།

རྩ་བར། རྩོད་ཀྱི་གདོང་ནི་སྐྱ་བཞེན། །
མིག་དག་ལྷོ་སྟོན་པོ་བཞེན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངའ་མ་འཛིན་གྱི་གདོང་དང་མིག་གཉིས་ནི། དཔེ་སྐྱ་དང་ལྷོ་སྟོན་པོ་

བཞིན་མོ་ཞེས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ནམ་འབྲུག་གཞི་ཅམ་ལ་འབྲུ་མཚུངས་དངོས་
 ལྷ་སྦྱར་ནས། དཔེ་ཅན་གྱི་འབྲུག་ཚོས་གདོང་དཀར་བ་དང་། མིག་དགུས་རིང་བ་སོགས། དཔེ་ཡི་
 འབྲུག་ཚོས་བརྒྱ་དཀར་ཞིང་མཛེས་བ་དང་། ལྷ་སྦྱར་དགུས་རིང་བ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་བར་
 འབྲུགས་ལ་བསྟན་བས། དཔེ་དོན་ཕན་ཚུན་མཚུངས་བ་གོ་བར་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

- (ག) དབྱངས་ཅན་ལྟ་མཉེ་དབྱ་སྐྱེ་བྱུར་ལུང་འདི། །
- སྦྱོན་བྲལ་འཆི་མེད་ལམ་དང་ཡང་དག་མཚུངས། །
- ལང་ཚོའི་རང་བཞིན་དར་བའི་བྱ་འབྲུར་བྱང་། །
- དབྱར་གྱི་ཚུ་འཛིན་གསར་བ་གཡོ་བ་བཞིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མཉེ་དབྱ་སྐྱེ་མོར་ཚོགས། དཔེ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས། ཡང་
 དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མཉེ་བྱ་མ་བྱང་། དཔེ་དབྱར་གྱི་སྦྱོན་དཀར་གསར་བ་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་
 ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཅན་མཚུངས་བ་དངོས་སུ་བསྟན་བས་ལས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་འབྲུག་ཚོས་
 སོ་སོ་བ་སྟེ་དབྱ་སྐྱེ་ཁ་དོག་སྦྱོན་པོ་དང་ནམ་མཁའི་མདངས་སྦྱོན་པོ། ལུ་མཉེ་ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་
 སྦྱོན་གྱི་ཁ་དོག་དཀར་བ་སོགས་མཚུངས་བ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་བར་འབྲུགས་ལ་གོ་བྱས་བ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) འོ་མཉེ་ཚུ་གཉེར་དང་མཚུངས་ཞལ་དགྱིལ་འཁོར། །
- སྦྱོན་བྱང་ལྷ་སྦྱར་མཐིང་གའི་དཔལ་འཕྲོག་དེས། །
- བསྐྱོད་བའི་སྦྱོན་འཕྲོག་བྱང་བའི་རྣམ་འབྲུལ་ལྟའི། །
- ལྟ་མོ་ཁྱོད་ནི་དབྱིད་ཀྱི་སྦྱོན་ཚོགས་འབྲ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མཉེ་ཞལ་དང་། དཔེ་དབྱིད་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
 པོ་ཅམ་མམ་འབྲུག་གཞི་ཅམ་མཚུངས་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་འབྲུག་ཚོས་སྦྱོན་གས་
 མཚུངས་བ་འབྲུགས་ལ་བསྟན་བས་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། ཁྱོད་སྦྱགས་འདབ་བཟང་བཟོད་བའི་ལམ་གྱི་རྒྱ། །
- སྟེ་ཡི་རྩ་ཆེན་རི་བཞིན་གང་གི་གསུང་། །
- ཐེམ་མངར་སྦྱང་ཆར་དང་མཚུངས་ལེགས་བཤད་མཚོག། །

སྤྱིན་མཛད་མཁམས་དབང་དབྱུང་གི་སྤུན་ཚོགས་འདྲ།

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༣ བསྐྱོག་པའི་དཔེ་ནི། འདིག་རྟེན་དུ་ཡོངས་གྲགས་ལ། དཔེ་ཞེས་པ་དེས་དཔེ་ཅན་ལ་པར་
འཇམ་དགོས་པས། དཔེ་ཅན་དེའི་དཔེ་རྩ་གོ་དགོས་ཀྱང་། འདི་ལ་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ཡི་མཚུངས་ཚོས་
སྤུ་ཚུར་སྤུར་བས། སྤྱོར་ཚུལ་གོ་བསྐྱོག་པ་ཅན་ལ་བསྐྱོག་པ་ཅན་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ཡང་དཔེ་
དཔེ་ཅན་གྱི་སྤྱོར་ཚུལ་གོ་བསྐྱོག་པ་ཅན་ལས་དོན་གོ་བསྐྱོག་པ་མིན་ཅོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བད། ཁྱོད་གི་གདོང་བཞིན་བསྐྱོག་ནི། །
རྣམ་པར་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅེས་པ། །

ཞེས་པ་སྟེ། མཚོན་བྱ་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་གི་གདོང་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱེད་དཔེ་བསྐྱོག་རྣམ་
པར་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལས་གདོང་དང་བསྐྱོག་གཉིས་ཁྱད་ཚོས་འདྲ་བའི་སྐོ་
ནས་མཚུངས་པར་གོ་བུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) འཛོ་སྐྱེག་ཉམས་ལྡན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་སྐྱ། །
འོད་གི་སྤུང་པོ་མཛོན་པར་འགྲོ་བ་བཞིན། །
བཙུ་གཉིས་བདག་པོ་འཆར་ལ་མཛོན་སྤོགས་པའི། །
མཚམས་སྤྱིན་གསར་བའི་ཁ་དོག་ཡིད་དུ་འོང། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འཛོ་སྐྱེག་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའམ་ཇེ་བཙུན་འཇམ་
པའི་དབྱངས་གི་སྐྱའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ། དཔེ་བཙུ་གཉིས་བདག་པོ་འམ་ཉི་མ་འཆར་ཁའི་མཚམས་
སྤྱིན་གི་ཁ་དོག་དམར་སེར་དེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞེས། དཔེ་ཅན་དཔེ་ལ་སྤྱོར་བ་ལྟ་བུའི་ཤུགས་ལས་དཔེ་
དོན་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྤྱོར་བ་ལྟ་བུ།

(བ) ས་གཞི་སྤྱོད་བ་ཁྱོད་གི་གཟེ་བྱིན་བཞིན། །
ཉིན་མོར་བྱེད་འདི་སྤང་བ་ཆེས་བདོ་ལ། །
གང་གི་བཀའ་བྲིམས་དང་མཚུངས་གོ་པའི་འགྲོས། །

མཁའ་ལ་རིམ་པར་འཁོར་འདི་མཐོང་ངམ་གྱི།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ས་གཞི་སྐྱོང་བ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟེ་བཟེན་བཞེན་དུ། དཔེ་ཉི་མ་ནི་སྣང་བའི་འོད་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གང་གི་བཀའ་བྲིམས་བཟུང་ཅིང་འགྲུར་བ་མེད་པ་ལྟར། དཔེ་ཉི་མ་གོ་ལའི་རང་འགྲོས་ལས་འགྲུར་བ་མེད་པར་མཁའ་ལ་རིམ་གྱིས་འཁོར་བ་འདི་མཐོང་ངམ་ཞེས། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ཡི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ནས་དོན་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་ཉི་མ་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་དང་བཅས་བྱུང་ཚོས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། སྐྱེག་འཇུག་ཉམས་ལྡན་ལུས་སྤེལ་བཞེན་དཔལ་ལྷན། །
དཀར་གསལ་འདབ་སྟོང་བཞད་པའི་བད་མོ་མཛེས། །
འགྲུར་མེད་མཛོལ་བ་རྒྱས་པའི་ཚེ་དགའི་སེམས། །
རི་བཞེན་སྣང་ཅིའི་བུཅད་ཀྱི་གཏེར་བརྒྱ་འཛིན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༄ བན་ཚུན་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་པན་ཚུན་དཔེ་ལེན་རེས་བྱས་ནས་གཉིས་ཀ་བན་ཚུན་མཚུངས་པར་བརྗོད་པས་ན། བན་ཚུན་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་རོ། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་བཞེན་ཚུ་སྐྱེས་ཏེ། ཚུ་སྐྱེས་བཞེན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ།

ཞེས་པས། དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་བཞེན་དུ་དཔེ་ཚུ་སྐྱེས་མཛེས། དཔེ་ཚུ་སྐྱེས་བཞེན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ཡང་མཛེས་སོ། །ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་དང་དཔེ་བརྒྱ་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྐྱར་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་པོ་བན་ཚུན་འཇལ་རེས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པའོ། དཔེར་བརྗོད།

(ག) དབྱུངས་ཅན་འདོད་པའི་ཚྱོས་བུམ་རི་བཞེན་དུ། །
ལང་ལོང་གཡོ་བའི་ཚུ་འཛིན་གསར་བ་སྟེ། །
སྤྱོད་དཀར་ལྟ་བུར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུ་འབྱུང་ཡང་། །

རབ་དཀར་གཡོ་བ་ཡིད་ཀྱི་དཔལ་དུ་འཛེབས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་རུ་མ་དང། དཔེ་སྤྲིན་དཀར་པོ་གཉིས་པན་ཚུན་འཇམ་
 རེས་བྱས་པའི་སློན་ས་མཚུངས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) །ལུ་བ་རྗེས་གཅེས་རི་སྤྲེས་བྱ་མོ་བཞིན། །
- ཐར་བ་འདོད་རྣམས་དབེན་པའི་རི་བོར་ཉ། །
- འདུ་འཇིས་ཡིད་རབ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་བཞིན། །
- རི་དྲགས་རྣམས་ནི་བས་མཐའི་ཚལ་ན་བད། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་དབེན་པ་བསྟེན་པའི་རབ་བྱུང་བ་དང། དཔེ་
 འབརྟེ་འམ་རྗེས་པས་གཅེས་པའི་རི་དྲགས་མོ་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུངས་པ་བརྗོད་ནས། རབ་ཏུ་བྱུང་
 བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བྱུང་ནས་དབེན་པར་གཅིག་བྱ་སྟོན་པ་དང། རི་དྲགས་རྣམས་བས་
 མཐའ་སྟེ་གོང་སྟེ་ཟད་པའི་ཡུལ་མཐའི་ཚལ་ན་བག་ཐེབས་པར་བདེ་ཞེས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་
 འཇམ་རེས་བྱས་ནས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་སློབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། དབྱངས་ལྡན་བྱུང་བ་གཞོན་རུས་པད་ཚལ་ལ། །
- རི་བཞིན་སློ་ལྡན་རིག་པའི་གནས་ལ་སྟེ། །
- སྤྲེས་སྤྲུངས་སློ་སྟོབས་ངོམ་པའི་གཞོན་རུ་བཞིན། །
- ན་ཚུང་རྐང་དུ་ག་སྤྲང་ཅིའི་བཅུད་ཀྱིས་སྤོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༥ རེས་པའི་དཔེ་ནི། བརྗོད་ཡུལ་དཔེ་ཅན་དེ། རྒྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དབང་གིས་ཁོ་རང་
 གི་དཔེར་འོས་པ་འདི་གཅིག་བྱ་མ་གཏོགས་འདི་གཅིག་ཉེན་ན་དཔེ་གཞན་མི་སྤིང་པས། དཔེ་གཅིག་ཏུ་
 རེས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་ལ་རེས་པའི་དཔེ་ཟེར། དཔེར་ན།

- རྩ་བར། རྩོད་ཞལ་བརྒྱ་ཉིད་དང་མཚུངས། །
- གཞན་ནི་འགའ་ཞིག་དང་ཡང་མིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྱོད་གྱི་ཞལ་ནི་དཔེ་བརྒྱའི་མཛེས་པ་གཅིག་གི་སྤྲོད་མཚུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་ནི་གང་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་ཅོད་ཞེས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ལྷན་ཚིག་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་སྟོན་པ་ལ། །
 དག་གི་དཔལ་གྱུ་བའི་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ། །
 མཚོ་བྱང་སྟེང་ཁར་རོལ་བ་དམྱེད་དང་། །
 མཚུངས་ཀྱི་རིགས་མ་ཐུན་གཞན་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལྷན་དག་གི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་སྟོན་པ་ལ། དག་གི་དཔོན་གྱུ་བ་ཐོབ་པའམ་དཔལ་གྱུ་བ་པའི་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་དོན་རྒྱལ་མཚན་ལོ། དཔེ་དབྱེད་ཅན་ལྷ་མོ་སྟེང་གར་རོལ་བའམ། ལྷ་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་སྟེང་ལ་ཞུགས་པའི་སྟོན་དཔོན་དམྱེད་མཚུངས་ཀྱི། རིགས་མ་ཐུན་གཞན་མེད་པའམ་དེ་དང་མཚུངས་པ་གཞན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) མཐའ་དང་ཟད་དུ་མེད་པ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི། །
 འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་འདི་ཉིད་དུག་ཅན་མཚོ། །
 ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་འདོག་པ་སྟེ། །
 དཔེར་འོས་གཞན་འགའ་འདི་ལ་རྟེན་འདི་ན་མེད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་མཐའ་མེད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་འདི། དཔེ་དུག་གི་མཚོ་གཅིག་གི་སྤྲོད་མཚུངས་པ་ལས། གཞན་དེ་དང་འདྲ་བའི་དཔེ་འདི་ལ་རྟེན་ན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། རྩོམ་སྟངས་ཀྱི་རི་བོ་སྟོགས་ན་མཛེས། །
 ལྷུང་ལྷུང་དལ་འབབ་ཉལ་འགྲོའི་རི་མོ་བཟ། །
 མདངས་མཛེས་མེ་ཉོག་བཟ། བའི་ཡུལ་སྟོངས་འདི། །
 མཐོ་རིས་དང་མཚུངས་གཞན་དུ་དཔེར་མ་མཆིས། །
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༮ དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་དང་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་བཞོན་ནས། ད་དུང་དཔེ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་མཆིས་ན་ཁྱོད་གྱི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་པས་དཔེ་ཅན་དེ་ལ་དཔེ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་

པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ཟེར་དོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར།   དེ་ཞེས་ཁྲོད་གདོང་བསྐྱེ་ཡི། །
                 རྗེས་འགྲོ་གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བ། །
                 གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་བྱེད་འགྱུར། །

ཞེས་པས།   དེ་ཞེས་ཁྲོད་ཀྱི་གདོང་ནི་བསྐྱེ་དཀར་པོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་དེ་དང་མཚུངས་
པར་མ་ཟད། གཞན་ཡང་བསྐྱེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་དཔེ་ཞེས་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡོད་ན། ཁྲོད་ཀྱི་གདོང་
གི་དཔེར་འོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག)   འཇམ་མགོན་སྐྱ་མ་ཀུན་མཁུན་ཙོང་ཁ་པ། །
                 འཕྱིང་ཏེ་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་མཚུངས་ཀྱི། །
                 གཞན་དུ་དེ་འདྲའི་དང་ཚུལ་ལྡན་པ་དག། །
                 སྲིད་འདིར་མཆིས་ན་ཁྲོད་ཀྱི་དཔེ་སྐྱར་རིགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འཇམ་མགོན་སྐྱ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། དཔེ་འཕྱིང་ཏེ་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་
མཚུངས་འཕྱིང་། གཞན་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་འདྲ་བ་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡོད་ན་འཇམ་མགོན་གྲོ་བཟང་
གྲགས་པའི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ)   རྟེན་དཀའ་བརྒྱ་ལམ་ཐོབ་ན་དོན་ཆེ་བ། །
                 དལ་བའི་རྟེན་འདི་འཇོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་དང་། །
                 དེ་ཞེས་མཚན་ཉིད་མཐུན་མོད་དེ་འདྲ་བའི། །
                 དངོས་གཞན་སྲིད་ན་མཆིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེ་བའི་དལ་བརྒྱད་འགྲོར་བཅུ་ཚང་བའི་རྟེན་བཟང་འདི། དཔེ་
སྐྱ་རྒྱལ་འཇོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་དང་མཚུངས་འཕྱིང་། གཞན་དེ་དང་འདྲ་བའི་

དཔེ་འདི་ག་རྟེན་དུ་མཆིས་ན། དཔེ་བའི་རྟེན་གྱི་དཔེ་འོས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ཚུལ་སྤྲོ་མ་དང་འབྲེལ།

ཡང་ན། ས་སྐྱོད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མངའ་ཐང་དཔལ། །
འདི་ག་རྟེན་མེས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་གཞི། །
གང་དང་མཚུངས་ཤིང་གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི། །
སྟོབས་ཀྱིས་དྲེགས་པ་སྲིད་ན་དེའི་རྗེས་འགོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཨ་ བསྐྱས་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཅན་དེའི་བྱུང་ཚེས་སམ་ཡོན་ཉན་གྱི་སྲོགས་གཅིག་ཁོ་ན་ཅམ་
དཔེ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡོན་པར། དཔེ་ཅན་དེའི་ཡོན་ཉན་ནམ་བུ་བྱུང་ཚེས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
བསྐྱས་ནས་དཔེ་དེ་དང་མཚུངས་པར་སྐྱོར་བ་སྟེ། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་ཚེས་གཉིས་བསྐྱས་ནས་དཔེ་
དང་མཚུངས་པར་སྐྱོར་བ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ལ་བསྐྱས་པའི་དཔེ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད་ན།

རྩ་བར། བྱོད་གདོང་མཛེས་པ་ཁོ་ན་ཡིས། །
ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་མིན་ཏེ། །
དགའ་སྐྱེད་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ། །
འདི་འབྲེལ་བསྐྱས་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད། །

ཅེས་པས། དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་བྱོད་ཀྱི་གདོང་མཛེས་པ་ཁོ་ནས་དཔེ་ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་
བའམ་མཚུངས་ཞེས་པ་མིན་པར། ད་དུང་མཛེས་མ་བྱོད་མཐོང་བ་ལས་གཞན་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་སོགས་འདི་དག་འདུས་པས་དཔེ་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་
མཛེས་པའི་ཡོན་ཉན་དང་། དེའི་བྱེད་ལས་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་གཉིས་བསྐྱས་ནས་དཔེ་ལྷ་དང་མཚུངས་
པར་སྐྱོར་བའོ། །དཔེར་ན།

(ག) ཚོས་རྒྱལ་དགོ་དབང་བྲང་སྲོང་སྟོན་ལྷན་དང་། །
སྟན་པར་སྐྱོབ་པའི་དག་གི་དངོས་བྱུང་དག །

ཐོན་པ་ཅམ་གྱིས་མཚུངས་མིན་ལེགས་བྲིས་གྱི།

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དང་ཚུལ་ལྡན་འདིས་ཀྱང།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་དགེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ། རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲིལ་ཤིང་ཚོམ་
བ་པོ་དེ། སྤྲོད་དག་སྤྲོད་པ་ལ་མཁས་པའི་དག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོན་པ་གཅིག་ཕུས་དཔེ་དང་སྤོང་སྟོང་ལྡན་
ཉེ་ལྟ་ནམས་ལ་རིག་བྱེད་སྟོན་མཁན་ཕུར་བུ་དང་མཚུངས་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པར། གཞན་ཡང་ཚོས་
རྒྱལ་དེ་ལ་ལྟའི་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་འདི་དག་བསྐྱབས་པས་ལྟ་
ཕུར་བུ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

- (བ) ཕུས་པ་མ་ཁྲོད་མཚར་སྤྲུག་ལྡན་ཁོ་ནས།
- ཐེག་ལེ་མཚོག་མའི་རྗེས་སུ་འགོ་མིན་ཉེ།
- ཀུན་གྱི་ཡིད་བསྐྱུར་འདོད་པའི་གར་མཛེས་པའི།
- སྤྱིད་མོས་ཚལ་འདིར་ཤིས་པ་བསྐྱབས་པས་ཀྱང།

དཔེ་ཅན་ཕུས་པ་མཁམ་བུད་མེད་དེ་དཔེ་ལྟའི་བུ་མོ་ཐེག་ལེ་མཚོག་མ་དང་མཚུངས་པར།
སྤྱིར་ཚུལ་སྤྲོད་པ་དང་འབྲེལ།

- ཡང་ན། རིས་མེད་འགོ་སྤྱིད་པ་ཡི་དབང་ཕུག་ཆེས།
- འཇོད་མེད་འོར་གྱི་གཉེར་ལ་ཡོངས་སྤྱིད་ཅམ།
- ཕུས་དན་བུ་ཡི་དཔལ་དང་མཚུངས་མིན་ཉེ།
- རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་འདིས་ཀྱང།

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༤ ཕུས་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རྟེན་ནམ་གནས་གཞི་ཐ་དང་
པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཅམ་མ་གཏོགས། སྤྱོད་པས་ཀུན་ནས་མཚུངས་པ་ཚིག་གི་ལམ་ནས་གསལ་
པོར་ཐོན་ཅིང་། སྤྱིར་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་
མེད་ཅེས་ལུང་ཆེན་པོ་བུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་ཕུས་བྱུང་གི་རྒྱན་ཟེད། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་

གྱི་མཚམས་ལས་བཀལ་བར་བརྗོད་པ་སྟེ། བཤད་ཚོད་ལས་རིང་དུ་འདས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བྱོད་གྱི་ཞལ་ནི་བྱོད་ཉིད་ལ། །མཐོང་ཞིང་ལྷ་བ་མཁའ་ལ་མཐོང་། །
འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཐ་དད་དེ། །གཞན་མེད་ཅེས་འདི་སྤུལ་བྱུང་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངོས་མ་བྱོད་གྱི་ཞལ་ནི་བྱོད་གྱི་སྤུལ་གྱི་སྟངས་མཐོང་བ་དང་། དཔེ་ལྷ་བ་
ནི་ནམ་མཁའ་ནས་མཐོང་བ་སྟེ། མཐོང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་མི་གཅིག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་
བྱུང་བར་མེད་ཅེས་བསྟན། སྤྱིར་དཔེ་ལྷ་བ་ལ་དཔེ་ཅན་མངོས་མའི་གདོང་ལས་སྤྲུག་པའི་བྱུང་བར་
མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་བར་མེད་པ་ལྟར་ལུང་ཚེན་པོས་བརྗོད་པའོ། །འགྲུར་འགར་འདི་ལ་བྱུང་
བར་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྐད་གཉིས་སྤྲོ་བ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། །
ངག་གི་དབང་སྤྲུག་ལྟ་མོད་བྱུངས་ཅན་མ། །
འདོད་པའི་ལྷོས་བྱམ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་གྱི། །
དབྱེ་བ་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་ཐ་མི་དད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་རྒྱ་བོད་གྱི་སྐད་གཉིས་སྤྲོ་བའི་དབང་པོ་ཤོང་སྟོན་ལོ་ལྷ་བ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དེ།
དཔེ་སྤྲོ་མོད་བྱུངས་ཅན་མ་དང་ལུ་མ་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་བྱུང་བར་མ་གཏོགས་གཞན་བྱུང་བར་མེད་
ཅེས་དོན་དོ་མ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འབྲ་བའི་བྱུང་བར་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། མེད་པ་ལྟར་ལུང་ཚེན་པོ་བྱས་ནས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) བྱོད་གྱི་འཕྲེན་བྱེད་དཔལ་ནི་བྱོད་གདོང་ལ། །
མཐོང་ཞིང་ལྷ་བྱལ་ནགས་གྱི་རྗེད་བྱར་ཉ། །
གཞན་པའི་བྱུང་བར་འབྱེད་ཚོས་ཞིབ་མའི་སྟོས། །
ལན་བརྒྱར་བརྟགས་ཀྱང་དམིགས་སུ་ཡོད་མིན་ནོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངོས་མའི་མིག་དང་དཔེ་ལྷ་བྱལ་མཚུངས་པར་སྤྱོར་ཚུལ་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ན། གནས་ལྗེད་ཅུང་ཚོགས་མཁས་དབང་འཇམ་གླིང་རྒྱལ། །
 ཀུན་གསལ་སྣང་བའི་བདག་པོ་ལྷ་ལམ་གྱི། །
 མངོས་རྒྱན་འབྲེད་ཚོས་ཅམ་ལས་ཐ་དད་པའི། །
 བྱང་གཞན་ཞིབ་མེད་སློ་ཡིས་ཡོངས་མི་དམིགས།

།ཞེས་པ་ལྷ་སྤྱོད། །

༤ རབ་བཏགས་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་ལ་རབ་ཏུ་བཏགས་པའམ་སློབ་བཏགས་པའི་ཚིག་སྟེ། དཔེ་
 གང་ཞིག་གིས་དཔེ་ཅན་ལ་སྟེ་མས་པ་འཆང་བའམ་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁོ་རང་གཅིག་སུ་མ་གཏོགས་དེའི་
 དཔེ་སུ་འོས་པ་མེད་བསམ་པ་ལྷ་སྤྱོད། བྱོད་མ་གཏོགས་དཔེ་གཞན་པ་འདི་ཡང་དཔེ་ཅན་དེའི་དཔེ་
 སུ་འོས་སོ་ཞེས་བཟོད་པ་ལྷ་སྤྱོད་སྟེ་དོན་ངོ་མར་དཔེ་ལ་དེའི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། ཡོད་པ་ལྷ་སྤྱོད་སྟེ་
 བཏགས་པའི་ཚིག་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ལ་རབ་བཏགས་ཀྱི་དཔེ་ཟེར་རྟོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། དེ་ཡི་བཞེན་དཔལ་ང་ཉིད་ལ། །ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་སྟེ་མས་མི་དགོས། །
 བསྐྱེད་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདི་ནི་རབ་བཏགས་དཔེ། །

ཞེས་བཟོད་དེ། དཔེ་ཅན་མངོས་མ་དེའི་བཞེན་གྱི་མངོས་པ་མཐའ་དག་དཔེ་སྒྲ་བ་ཁོ་རང་
 གཅིག་སུ་ལ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་དེ་སྟེ་མས་པའམ་ང་རྒྱལ་གྱི་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲ་བ་ཉིད་སུ་མ་ཟད། བསྐྱེད་
 གཞོན་ཏུ་འདི་ལའང་མངོས་མའི་གདོང་གི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡོད་ཅེས། དཔེ་སྒྲ་བ་ལ་དེ་འདྲ་བསམ་པ་
 མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྷ་སྤྱོད་བཏགས་ནས་བཟོད་པ་ལྷ་སྤྱོད། །དཔེར་བཟོད།

(ག) འཇམ་མཉེན་ཚུ་སྟེས་གཞོན་ཏུ་ཡལ་འདབ་རྣམས། །
 དབྱངས་ཅན་ལྷ་མེད་ཕྱག་གི་སོར་མེད་དཔལ། །
 སྟེ་མས་པར་མི་འཆལ་ལེགས་གྱིས་སྟེད་མེད་མའི། །
 ལག་པའི་ཡལ་ག་དེ་ཡི་དབྱ་སྒྲ་ལྟེ། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་སོར་ལ་དཔེ་ཚུ་སྟེས་གཞོན་ཏུ་སྟེ་མས་པའམ་ང་
 རྒྱལ་གྱི་མི་འོས་ཏེ། ལྷ་སྤྱོད་སུ་མེད་ལག་པའི་སོར་མོས་ཀྱང་དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་དང་འགྲན་འོ་

ཞེས། དཔེ་ཚུ་སྐྱེས་ལ་དེའི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པ་འཕེལ་བ་ཏུ་བཏགས་པ་ལྟར་
བྱུང་།

(བ) ལུས་ཅན་མཛེས་བའི་མཐའ་ཀྱུན་མི་བརྟན་པར།
མཚོན་ཕྱིར་སྒྲོག་གི་གྲ་གྲུས་སྟེམས་མ་བྱེད།
སྒྲོས་གར་མཁན་པོའི་ལག་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལའང།
གཡོ་བའི་ཚོས་དེ་དེས་པར་མཐོང་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་བའི་མཐའ་འབྲལ་བའི་འཛིག་རྟེན་མི་རྟག་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལ། དཔེ་རྣམ་
མཁའི་སྒྲོག་གཡོ་བ་དེས་སྟེམས་པར་མི་འཚལ་ཉེ། སྒྲོས་གར་མཁན་གྱི་ལག་པ་ཡང་ཉ་ཅང་སྒྲུར་
བས་དཔེ་ཅན་དེ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱུང་།

ཡང་ན། ལྷ་ལམ་དལ་གྱིས་བགྲོད་པའི་རྩ་གཞོན་གྱིས།
དབྱངས་ལྡན་དག་གི་ལྷ་མོའི་མཛེས་སྤྱད་ལ།
སྟེམས་པར་མི་འཚལ་ལུས་སྤའི་འཛོ་སྐྱེག་གིས།
ངོ་མཚར་གར་གྱི་འགྲུང་བག་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད།
།ཞེས་པ་ལྟར་བྱུང་།

༡༠ མད་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་ལ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྱད་ཚོས་འགའ་ཞིག་མི་ལྡན་
ཞེང་གལ་ཉེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡོད་ན་ཁྱོད་གྱི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་དཔེ་ཅན་དེའི་དཔེར་བརྟག་པ་མཐའ་
བཟུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་ངོ་མཚར་མད་བྱུང་བ་ལྟར་
བྱ་ཚིག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་མད་བྱུང་གི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། སྟོན་ལེགས་གལ་ཉེ་བརྒྱ་འགལ།
རྣམ་པར་འབྲུལ་བའི་མིག་ལྡན་ན།
ཁྱོད་གྱི་བཞིན་གྱི་དཔལ་འཛིན་ཉེ།
ཞེས་པ་འདི་ནི་མད་བྱུང་དཔེ།

ཞེས་པས། དཔེ་མེ་ཉོག་པར་འདི་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་བའི་མིག་མི་ལྡན་ཞིང་། གལ་ཏེ་ལྡན་
 བ། དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་ཀྱི་མཛེས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པའམ་མཚུངས་པར་
 འགྲུར་ཞེས་དཔེ་མིག་དང་ལྡན་པའི་བརྒྱ་ལོན་ཏུ་དཀོན་པ་ལྟར། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་བརྒྱ་ལས་ཁྱུང་པར་
 འཕགས་ཤིང་ངོ་མཚར་མེད་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། དཔེར་བརྗོད།

- (ག) བ་ཚོད་དར་བབ་ཡན་ལག་མཚོག་མ་ཡིས། །
- མི་ཟད་ངག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བྱས་ན། །
- རྣ་བ་བརྒྱད་པའི་མཆེ་བ་ལས་འོངས་པའི། །
- ངག་དབང་དབྱངས་ཅན་མ་དེའི་འགྲན་རྒྱར་བྱེད། །

ཅེས་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པའི་ཡན་ལག་མཚོག་མའམ་སྟེང་གི་མེ་མིག་ལེ་མཚོག་མས་ངག་
 གི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་མི་བྱས་ཤིང་། གལ་ཏེ་སྟེར་བྱས་ན་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བརྒྱུད་གི་ཚོག་བཀོད་དེ།
 དཔེ་ཅན་ཚངས་པའི་མཆེ་བ་ལས་འབྱུངས་པར་གྲགས་པའི་ཚངས་སྲས་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་འགྲན་
 བྱས་པའམ་མཚུངས་ཞེས་འདི་ག་ཉེན་པལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མིག་ལེ་མཚོག་མས་ངག་གི་
 དངོས་གྲུབ་སྟེར་མི་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དེ་ངོ་མཚར་མེད་དུ་བྱུང་བ་
 ལྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཏ་རི་ཅན་ལྡོན་པར་མཚམས་སྟོན་གྱིས། །
- འབྱུང་ནས་དལ་བུའི་འགོས་གྱིས་རྒྱ་བྱེད་ལ། །
- སྟོ་གསལ་ཚོགས་ལ་ལེགས་བཤད་འདོམས་ཤེས་ན། །
- ཚངས་པར་སྟོད་ལྡན་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པར་འགྲུར། །

ཞེས་ཏ་རི་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་འགྲོག་བྱེད་དེ། དཔེ་ལྟོ་སྟོགས་མ་ལ་ཡའི་རིར་སྟེས་ཤིང་། ཡིད་
 འགྲོག་པའི་ཅན་གྱི་ལྡོན་པ་ལ་མཚམས་སྟོན་དམར་སེར་གྱིས་ལེགས་པར་འབྱུང་བ་དེས། ལྟོ་སྟོས་

དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ལ་ལེགས་བཤམ་འདོམས་བཤམ་འཆད་མི་ཤེས་ཤིང་། གལ་ཏེ་ཤེས་
ན་དཔེ་ཅན་ཚངས་པར་སྐྱོད་པའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱོད་དང་མཚུངས་ཞེས་དཔེ་དེས་ལེགས་བཤམ་འདད་
འཆད་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་ཅན་དེ་ངོ་མཚར་མཉན་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པའོ། །

ཡང་ན། སྤང་ཚིའི་བཅུད་ཆགས་སུ་རྫོང་ཀའི་ངོས། །
བྱར་གྱིས་གཡོ་བའི་འབྲེན་བྱེད་བྱར་མཆིས་ན། །
སྲིད་པའི་མཚར་སྤྲུག་ཀུན་རྫོགས་ལུས་སྤྲུམ་མཉམ། །
དགྲེས་ཞལ་འཇུག་པའི་དཔལ་དང་ཅེས་མི་མཚུངས།།

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ནང་གསལའི་དྲི་བ། 3.1

- ༡ དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉེས་གྱི་པར་གྱི་དྲུག་སྐྱབས་སུ་བསྐྱུས་པ་ལ་བསྐྱུས་པའི་དཔེ་ཟེར་རམ།
- ༢ དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་དཔེ་གཉེས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་དམ།
- ༣ དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་བཞི་གཉེས་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ལ་ངོས་པོའི་དཔེ་ཟེར་རམ།

ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་སམ།

ཚོས་དཔེ་ཟེར་པའི་ཚོས། བསྐྱུས་པའི་དཔེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ། ལུས་བྱུང་དང་མཉན་བྱུང་ལ་
ཁྱད་པར་གང་ཡོད། རབ་བརྟགས་བཅས་གྱི་གནད་དོན་ལུགས་ལ་མངའ་གནང་རྒྱ།

ནང་གསལའི་དྲི་བ་ལན། 3.1

- ༡༽ ཟེར།

༡༽ དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པའི་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མ་བཞོན་པས། དེས་པ་དང་། དཔེ་
དུ་མ་བཞོན་པ་ལ་མ་དེས་པའི་དཔེ་ཞེས་བྱའོ། །

༢༽ ཐེད།

དོན་བསྐྱུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནང་།

- དཔེ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།
- རྒྱན་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་དོ་སློད་བཤད་ཡོད།

སློབ་ཚན།

༡༽ གཤམ་གསལ་ཟླེ་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས་བར་མཛོད།

༡༽ དཔེ་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།

༢༽ ཚོས་དཔེ་དང་དངོས་པའི་དཔེ་ལ་བྱུང་བར་གང་ཡོད་དམ།

༣༽ དེས་དང་མ་དེས་པའི་དཔེའི་ངོ་བོ་གྲིས།

༤༽ རབ་བརྟགས་ཀྱི་དཔེའི་ངོ་བོ་དང་དཔེར་བརྗོད་གྲིས།

༥༽ སུལ་བྱུང་དང་མད་བྱུང་གི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྲིས།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་དཔེ་ལྡེ་ལ་རང་རྩོམ་དཔེར་བརྗོད་གྲིས།

༡། ཚོས་དཔེ། ༢། བན་ཚུན་གྱི་དཔེ། ༣། བསྐྱུས་པའི་དཔེ། ༤། སླད་པའི་དཔེ།

༥། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དཔེ།

༡༽ མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

རབ་བརྟགས། = རྫོས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་པ་
 རྫོས་བརྟགས་ནས་བཀོད་པ་ལ་ཟེར། ཁ་ལས་ཀྱིས་རྫོས་
 བརྟགས་གྲིས་འདུག་དེ་ཅུང་ཟད་མི་འཚམས་པ་ལྟ་བུར་
 ལྷང་།

ཐོན་ལེ་མཚན་ལ། = ལྟ་ཚངས་པས་སྐྱལ་ནས་བྱུང་བའི་བྱུང་མེད། དེ་ཉིད་
 ལ་ཚངས་པ་ཁོ་རང་ཚགས་ནས་སྐྱོགས་བཞིན་བལྟས་
 པས། གདོང་བཞི་བྱུར་བར་བཤད།

བང་སྐོང་སྐོང་ལྟ། = ལྟ་ལྟ་ལྟ་བུར་སྐྱུང་བ།

འཕྲུ་གསེང་། = ལྟ་མིག་དང་སྐྱུང་ཡོད་པའི་གནས།

ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ། = ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་
 ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་
 ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་ལྟ་སྐོང་ལྟ་

ཚོང་ས་པའི་དཔེ་ནས་མཚུངས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་བར།

༡༡ ཚོང་ས་པའི་དཔེ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དཔེ་ཅན་མཐོང་བས་དཔེ་རྩ་འབྲུག་ལ། དཔེ་མཐོང་བས་དཔེ་ཅན་རྩ་འབྲུག་ནས། དེ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་འདྲ་བའམ་མཚུངས་པ་ཤས་ཆེ་བས་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་རྩལ་པར་འབྲུག་བ་སྐད་རྩ་བརྗོད་བས་ན། ཚོང་ས་པའི་དཔེ་ཞེས་ཟེར། འདིའི་འབྲུག་བ་ཡང་དཔེ་ཅན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀ་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཙམ་མིན་པར། གཙོ་བོ་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་རྩ་འབྲུག་བ་ཞིག་དགོས། དཔེ་ར་ན།

- ཅ་བར། ལུས་ལྷན་འདྲེན་གདོང་རི་བོང་ཅན། །
- ཞེས་བཏགས་འདྲེན་གདོང་བསམ་བ་ཡིས། །
- ཟླ་བ་འདི་ཡང་རྗེས་སུ་བསྟེན། །
- ཞེས་འདི་ཚོང་ས་པའི་དཔེ་རྩ་བཤད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་ལུས་ལྷན་འདྲེན་གདོང་དང་། དཔེ་རི་བོང་ཅན་ཉེ་ཟླ་བ་གཉིས་ཉ་ཅང་འདྲ་ཆེ་བས། གང་ཡིན་བཏགས་ཀྱང་ཤེས་འབྱེད་མ་རྩལ་པར་མ་ཟད། གདོང་དེ་དཔེ་ཟླ་བ་དང་མཚུངས་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་མཛེས་མའི་གདོང་དེ་ཟླ་བར་འབྲུག་ཉེ། ཆགས་པའི་དབང་གིས་བཙོ་ལུའི་ཟླ་བ་ཤར་བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟེན་ཞེས་སོ། །སི་རུའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས། འདིའི་རྐང་བ་བྱི་མའི། འདི་ཡང་། ཞེས་པ་མ་དག་པར། ཟླ་བ་ཡི་ཡང་། ཞེས་པར་བསྐྱར་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་སྐར་ཐང་ལོ་རྩེ་བས་བཞེད་པ་སྐར་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་རྩ་འབྲུག་ནས་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་བསྟེན་ཉེ་བྱིན་པ་ལ་བཞེད་པས། གང་ཡིན་ཀྱང་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་མཚུངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་རྩལ་པ་ལྟ་བུ་སྟེན་དག་མཁན་གྱིས་སློབ་ཏུ་གསུམ་ཉེ་མཛེས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

(ག) འཆི་མེད་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ཕྱིར་ཤུག་ཉོག།
ཀུན་གསལ་ངོས་སུ་ཐོགས་མེད་རྒྱ་བ་ན།
རྟོ་བདུན་མཁའ་ལ་འགོ་ཞེས་སྒྲོན་པོ་འགལ།
པད་དཀར་འདབ་མ་འཇུ་མ་ལ་ལྟ་ཕྱིར་རྒྱག།

ཅེས་དཔེ་ཅན་སྟོན་པ་ཤུག་ཉོག་དབང་པོ་སྒྲུའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་གང་གི་གཟུགས་སྒྲུའི་བཀོད་བ་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ནས་གསལ་བར་རྒྱ་བ་དེ། དཔེ་ཉི་མ་ནམ་མཁའ་འཆར་བ་ལ་འཇུལ་ནས། རྟོ་བདུན་མཁའ་ཞེས་པ་སྒྲུའི་འདབ་མ་ཁ་གྲེ་བ་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

(བ) ཁྱོད་ལུས་འབྲིགས་བྱེད་རྒྱུ་གཞོན་གྱིས་བསྐྱོད་པའི།
འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ཅུར་རབ་འཇུལ་མཛེས་སྤྲུག་ཅན།
གང་གི་གཟུགས་ལ་མངོན་ཆགས་སྐྱེད་ཚལ་གྱི།
གསར་འཇུངས་སྟོན་པའི་མགུལ་ནས་འཇུད་ཚོམ་མོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལུས་དེ་དཔེ་རི་བོ་འབྲིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གིས་བསྐྱོད་པའི་འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ཅུར་འཇུལ། དཔེ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་འཇུངས་པའི་སྟོན་ཤིང་འདི་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གཟུགས་ལ་འཇུལ་ནས་ཆགས་པའི་སེམས་གྱིས་སྟོན་ཤིང་གི་མགུལ་ནས་འཇུད་པར་ཚོམ་མོ་ཞེས། ཀར་བ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་དཔེ་ཅན་དཔེ་ཅུ་འཇུལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གྱིས་དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་འཇུལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྗེ་རྒྱུར་མཁར་བས།

བྱང་བའི་མགྲིན་སྟོན་མཛེས་མོ་ཡི། །སྐྱུ་རུ་བསམས་ནས་ནགས་སུ་ཕྱིན། །
སྐར་ཡང་མཛེས་མོའི་དུག་སྐྱེས་ནི། །ཀར་བ་དུག་པའི་སྐད་དུ་བོ། །

ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་རུས་པར་སྟོན་ལྟར་པན་ཚུན་དུ་འཇུལ་བ་ལ་སྐྱོར་བར་གསུངས། དེ་ཡང་སི་ཏུའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་དང་རྒྱུར་མཁར་བ་སོགས་གྱིས་ཅ་བའི་ཚིག། །ལུས་ལྷ་སྐྱོད་གདོང་རི་བོང་ཅན། །ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་དཔེ་ཅན་དཔེ་ཅུ་འཇུལ་བ་དང་། ཁྱོད་

གདོང་བསམ་པ་ཡིས། །ཟླ་བ་ཡི་ཡང་རྗེས་སུ་སྟེགས། །ཞེས་པས། དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་
 བསྟན། ཞེས་བཞེད་དེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་མཚུངས་ཚབས་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས། དཔེ་ཅན་མཐོང་
 བས་དཔེ་རུ་འབྱུང། དཔེ་མཐོང་བས་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་ཉེ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེ་
 བ་མ་ཕྱེད་པར་ཚོངས་པ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་དང་། ས་སྐྱུང་ག་ཚོས་གྱིས། གདོང་གི་
 མཛེས་པ་དང་ཟླ་བ་དབྱེར་མེད་པར་འདོད་ནས། ཟླ་བ་ཤར་བ་ན་མཛེས་མའི་གདོང་དོན་དུ་གཉེར་
 བས་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་བསྟེགས་པ་སྟེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་
 བ་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་ལྟར། དཔེ་ཅན་དཔེ་རུ་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱུར་ན་དོན་ལ་གནས་ཤིང་ལེགས་པར་
 གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། གདངས་སྟོན་མགིན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་བྱུངས་སྒྲ། །
 དེ་ཐའི་རྒྱུད་མངས་སྟོང་གི་འགྲུར་ཁུགས་ལ། །
 འབྱུང་ནས་རྣ་བའི་བདུད་ཚི་མངོན་རོལ་ཆེད། །
 འདོད་པས་ཤི་ཤང་འཚོལ་བའི་ངལ་བ་བསྟེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩ ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེའི་བྱུང་གཞི་དང་། དེའི་བྱུང་ཚོས་གཉིས་སོ་སོར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྟོ་
 བས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་བྱས་པ་ཆོག་གི་ལམ་ནས་གསལ་བར་ཐོན་ཅིང་། དཔེ་ཅན་དངོས་དང་
 དཔེ་གཉིས་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་བྱས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བརྗོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར། ལོང་
 གི་ཚོངས་པའི་དཔེ་ནི་དཔེ་ཅན་དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཐག་བཅད་པ་དང་། འདི་ནི་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལ་འབྱུང་
 པ་ཐག་མ་བཅད་པར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྟོ་བས་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། བད་ནང་བྱང་བ་འཁོར་རམ་ཅི། །
 བྱོད་གདོང་ལ་མིག་གཡོ་འམ་ཅི། །
 བདག་གི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡོ། །
 ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐེ་ཚོམ་དཔེ། །

ཞེས་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་ལོན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་གི་སྟེང་ན་མཐོན་
 མཐོང་རྣམ་པར་མཛེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ནི། དཔེ་ཡི་བྱེད་གཞི་སྒྲུབ་
 སྟེང་དུ་བྱེད་ཚོས་བྱུང་བ་འཁོར་བའམ། ཡང་ན་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་མཛེས་པའི་གདོང་ལ་བྱེད་
 ཚོས་མིག་གཡོ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་བདག་གི་སེམས་ནི། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལས་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་མ་ཐོན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་མཚུངས་པ་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། གཏན་
 ལ་མ་པབ་པ་སྟེ་སློ་འདོགས་མ་ཚོད་པར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སློ་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) སྟེ་མཐའ་བྱེད་སྟེང་སྟེ་ལྷ་ཡི་སྒྲུབ་པ་དེ། །
- འཛེམ་བྱས་མཛེས་པའི་སྟེང་འདིར་འོངས་པ་འམ། །
- ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཚོས་སྟེང་བཟང་། །
- འཆད་ཚོད་ཚོམ་ལ་བྲེལ་སྟེ་འཕྲུང་མོ་ཉུག། །

ཅེས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་སོགས་བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོས་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་པ་
 འདི་ནི་དཔེ་བྱེད་སྟེང་བྱུང་བུ་སྟེ་སྟེ་ལྷ་ཡི་སྒྲུབ་པ་འཛེམ་སྟེང་དུ་འོངས་པ་འམ། ཡང་ན། དཔེ་ཅན་ལྷ་སྟེ་
 ཚོས་སྟེང་བཟང་པོས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་བཟང་པོས་གདུལ་བྱ་སྟེང་བ་ལ་བྲེལ་བ་
 གང་ཡིན་བདག་གི་སེམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་མ་ཐོན་ནོ། །
 ཞེས་སློ་འདོགས་མ་བཅད་པར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སློ་ནས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་གྱི་བྱེད་ཚོས་མཚུངས་པ་
 ལྷགས་ལ་ཉེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) འདོད་དགུ་སྟེན་པའི་ས་བརྟོན་ལྷོན་པ་ལ། །
- སྟེན་མཚམས་ཚུ་འདྲིན་གཞོན་རུས་མཛེས་སམ་ཅི། །
- ཡང་ན་རྣམ་འདྲིན་ཁྲོད་སྟེ་དུར་སྟེན་གཉིས། །
- འཕྲུང་བ་ལགས་སྟེ་བདག་ཡིད་འཕྲུང་མོ་ཉུག། །

ཅེས་དཔེ་འདོད་དགུ་སྟེན་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་ལྷོན་ལེང་ལ་སྟེན་མཚམས་གྱི་སྟེན་དམར་
 སེར་གྱིས་གཡོགས་པ་འམ། ཡང་ན་དཔེ་ཅན་སྟེ་ཁྲོད་ཀྱི་སྟེ་ལ་ཚོས་གོས་དུར་སྟེན་གཉིས་བསྟུབས་
 བ་གང་ཡིན་བདག་གིས་མ་ཤེས་པར་ཡིད་ཐེ་ཚོམ་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཛེས་སྤྱད་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ།
 ཇི་ཟའི་རྒྱུད་མངས་བརྟུངས་པའི་དབྱངས་སྟུན་ནམ།
 ཡང་ན་སྟུན་འདེབས་མགོན་སྐྱེས་སྐྱེ་ཡི་དབྱངས།
 གང་ཡིན་མ་དེས་བདག་ཡིད་འཕྲུང་མོ་ཉུག། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༣ གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་ཅུང་ཟད་དམན་པས། དཔེ་
 ཅན་ལ་དཔེ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་དེས་ཚིག་གསལ་བར་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའམ། གཞི་དེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་གང་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་ནས་དེས་པ་རྙེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལའང་ཟེར། དཔེ་འདི་དང་གོང་གི་རྟེན་གྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་
 ཅུང་ཟད་དམན་པའམ་དེ་ལ་མི་དོ་བ་ཞིག་འཛོག་པ་འདྲ་ཡང་། རྟེན་གྱི་སྐབས་དཔེ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་
 དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་པ་གཞིར་བརྒྱུང་བའི་སྟངས་གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་སྲིད་ན། དཔེ་ཅན་
 དང་མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འདིར་དཔེ་དེ་ལ་མི་སྟུན་པའི་ལྷད་ཚོས་དཔེ་ཅན་ལ་ཡོད་པར་དེས་
 པ་རྙེད་དེ་ཐེ་ཚོམ་བཅད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལྟ་བུའི་ལྷད་པར་ཡོད། དཔེར་ན།

ཅ་བད། རྩ་བ་སྐྱེད་པའི་མཛེས་པ་འདི། །
 རྩ་བས་ཚར་གཅོད་པར་མིན། །
 དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་འདི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དཔེ། །

ཞེས་དཀར་དམར་གྱི་མདངས་ཀྱིས་མཛེས་པ། རྩ་བ་ཡང་སྐྱེད་པའམ་འོ་ཚ་བར་བྱེད་པའི་
 འཛིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ནི། གང་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟུན་དུ་བདག་གིས་བརྟགས་པ་ན། དཔེ་
 པར་མིན་ཏེ། པར་ཞི་རྩ་བས་ཚར་གཅོད་པའམ་ཁ་རྩམ་པར་བྱེད་ལ། མཛེས་པ་འདི་ནི་རྩ་བས་ཀྱང་
 ཚར་གཅོད་མི་ཉུས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དཔེ་ཅན་མཛེས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་
 དེ་གཉིས་ལ་རྩ་བས་འཛོམས་མི་འཛོམས་ཀྱི་དེས་ཚིག་ཡོད་པ་འདི་ནི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དཔེའོ། །
 དཔེར་བརྗོད།

(ག) བད་སློང་གཞུང་བཟུ་སྐྱ་བའི་སློབ་དཔོན་འདི། །
 ལྷ་ཚེན་སྐུ་མོ་གདོང་དུག་དང་མཚུངས་ཀྱང་། །
 གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིར་ལེགས་སྐྱར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། །
 དཔང་སྟོན་ལོ་ཚེན་སློབ་སྐྱོམ་བཟུང་བར་ངེས། །

ཞེས་བད་སློང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཚེན་སྐྱ་བའི་སློབ་དཔོན་འདི་ནི་ལྷ་ཚེན་གཞོན་ནུ་གདོང་དུག་དང་མཚུངས་ཀྱང་། བད་སློང་པའི་རིག་གཞུང་མང་པོ་འཕགས་ལུལ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཏེ་བོད་གངས་ཅན་དུ་སྐྱེལ་ཞིང་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན། སློབ་དཔོན་འདི་དཔེ་གཞོན་ནུ་གདོང་དུག་མིན་པར། དཔེ་ཅན་དཔང་སྟོན་ལོ་ཚེན་སློབ་སྐྱོམ་བཟུང་བ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་བཅད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) སྲིད་གསུམ་མཛེས་པའི་དཔལ་ཀྱུན་ཟེལ་གཞོན་པའི། །
 ཁྱོད་མཐོང་ཅམ་གྱིས་མཚོག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་། །
 བདེ་ལྷག་སྲིན་ཕྱིར་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་མིན་ཏེ། །
 དེས་ནི་འཁོར་བའི་སུན་ཚོགས་སྟེར་བུས་ཅམ། །

ཞེས་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཛེས་པ་ཀྱུན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་འདི་ནི། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་སྲིན་པའི་ཕྱིར་ན། དཔེ་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་མ་ཡིན་པར། དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་གཞུགས་ཡིན་ཏེ། དཔག་བསམ་ལྗོན་པས་འཛིག་ཏེན་གྱི་བདེ་བའི་ལོངས་སློང་ཅམ་སྟེར་བུས་པ་མ་གཏོགས། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེར་མི་བུས་པས་ངོ་མཚར་ཅན་དེ། དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་གཞུགས་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་བཅད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་ཚིག་ཟེན་ལ་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མ་ཐོན་ཀྱང་ཁྱོད་མཐོང་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

ཡང་ན། མཛེས་སྐྱེག་སྐྱེག་པའི་ཉམས་ལྡན་འགྲིང་བག་གིས། །
 སྟན་འཛེབས་རྒྱུད་མངས་དབྱངས་ལ་རོལ་ཅིང་མཁན། །

འདོད་ལྡན་རྗེ་ཟེའི་སྐྱེག་མོ་མ་ལགས་ཏེ།

སྐྱ་མཁས་དངོས་གྲུབ་སྣོད་ལྷན་གྱི་དབྱེད་པ་ཚན་ལྷན།

།ཞེས་པ་སྐྱ་བུའོ།

༡༤ སྐྱར་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཚན་དེ་ལ་ཁྱད་ཚོས་སམ་ཡོན་ཏུ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་དེ། དཔེ་ལའང་ཁྱད་ཚོས་དེ་དག་ཡོད་པ་སྐྱ་སྐྱར་རམ་དོན་སྐྱར་གང་རུང་གི་སྐོར་སྐྱར་དཔེ་ཚན་དེ་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། མཚུག་ཏུ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེའ། དེ་ཡང་སྐྱར་ཚོས་གཉིས་ཡན་ཆད་ཡོད་དགོས། དཔེར་ན།

ཙ་བད།   བསེལ་ཟེར་ཚན་གྱི་འགྲུབ་ལྗང་དང་། །
དཔལ་དང་ལྡན་དང་རྗེ་བཟང་གིས། །
ཁྱོད་གྱི་གདོང་ནི་ཚུ་སྐྱེས་བཞིན། །
ཞེས་པ་སྐྱར་བའི་དཔེ་རུ་བཤད། །

ཅེས་དཔེ་ཚན་མཛེས་མའི་གདོང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་འདིས། བསེལ་ཟེར་ཚན་དེ་ལྷ་བའི་འགྲུབ་ལྗང་བྱེད་པ་དང་། དཔེ་བརྒྱ་ནི་ཉི་མའི་སྐྱོགས་ཡིན་པས་ལྷ་བའི་འགྲུབ་ལྗང་བྱེད་པ་སྟེ་དོན་ལ་སྐྱར། ཡང་དཔེ་ཚན་མཛེས་མའི་གདོང་དེ། མཛེས་བའི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་འདོད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བདེ་དགའ་སྟེར་བ་དང་། དཔེ་བརྒྱ་ནི་མཛེས་བའི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་འདོད་ལྡན་བྱང་བ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་སྟེར་བ་སྐྱ་ལ་སྐྱར། ཡང་དཔེ་ཚན་མཛེས་མའི་ཁ་ལ་རྗེ་ཞེས་བྱོ་བ་དེ་དཔེ་བརྒྱའི་ཟེའུ་འབྲུལ་གྱི་ཞེས་བྱོ་བ་དང་དོན་ལ་སྐྱར་བ་སྟེ། དེ་ལྷ་བའི་དཔེ་དཔེ་ཚན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་གསུམ་པན་ཚུན་སྐྱོད་མཚུངས་པའི་ཁྱད་ཚོས་འགའ་ལ་མཉམ་པོར་སྐྱར་ནས། མཚུག་ཏུ་མཛེས་མ་ཁྱོད་གྱི་གདོང་ནི་དཔེ་བརྒྱ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྐོར་སྐྱར་བ་སྐྱ་བུའོ། །ཙ་བའི་ཚིག་འདི་ལ་དབང་ལའི་རྗེ་གྲུ་ལས། ཚོས་མཚུངས་དང་པོ་སྐྱ་ལ་སྐྱར། གཉིས་པ་སྐྱ་དོན་གདམས་ཅན་ཅན། གསུམ་པ་དོན་ལ་སྐྱར་བར་བཀའ་བ་ལྟར། བོད་མཁས་དང་འབྲུག་སྐྱལ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་མོད། ལྷ་བ་ཚེན་པོས་བཞེད་པ་ལྟར་སྐྱ་མ་དོན་སྐྱར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) གང་ཞིག་བསྟེན་ན་ལེགས་པའི་དབུ་སྟེང་ཞིང་། །
མི་མ་ཐུན་རྒྱུད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་རྒྱུར་བ། །
སྲིད་འདིར་ཤིན་ཏུ་རྩེད་དཀའ་ཟས་གཙང་སྤྲུལ། །
ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་ཡང་དག་མཚུངས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སྟོན་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་ན། འདི་ཕྱིར་ལེགས་པའི་དབུ་སྟེང་བ་དང་། དཔེ་དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་བསྟེན་ན་འདིག་རྩེན་འདིར་བདེ་ཞིང་ལེགས་པའི་དབུ་སྟེང་བ་གཉིས་དོན་ལ་སྤྲུལ། ཡང་། དཔེ་ཅན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་པས། འདི་ཕྱིར་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུད་པའམ་ཉོན་མོངས་སེལ་བ། དཔེ་དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་ལ་བརྟེན་ནས། དབུ་སྟེང་པོར་ལ་སོགས་པའི་འདིག་རྩེན་གྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུད་པ་སེལ་བ་གཉིས་དོན་ལ་སྤྲུལ། ཡང་། དཔེ་ཅན་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་སྲིད་པའམ་འདིག་རྩེན་ཏུ་རྩེད་དཀའ་བ། དཔེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་འདིག་རྩེན་འདིར་རྩེད་པར་དཀའ་བའི་དོན་ལ་སྤྲུལ་བ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཚོས་སམ་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་པན་ཚུན་དོན་ལ་སྤྲུལ་ནས་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་ནས་མཚུག་ཏུ་མཚུངས་ཞེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་པོས་སུ་སྤྲུས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དཀར་གསལ་འི་མས་སྤངས་པའི་བཞིན་རས་ཅན། །
ཆགས་ལྡན་སྟོང་ལ་ཀུན་དགའ་གསར་བའི་ལོ། །
སྟོན་བྱེད་ལང་ཚོའི་འཕེལ་བ་ཚོམ་པ་ཡི། །
བདག་གི་གྲོགས་དེ་ལྷ་ཚེས་གསར་བ་བཞིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྲོགས་མོ་གཞིན་ལུ་མ་དེའི་མཛེས་པའི་གདོང་དང་། དཔེ་ལྷ་ཚེས་གཉིས་མཚུངས་ཚོས་དཀར་ཞིང་གསལ་བ་དོན་ལ་སྤྲུལ། ཡང་། མཛེས་མའི་གདོང་ལ་ནག་པོའི་འི་མ་མེད་པ་དང་། ལྷ་ཚེས་ལ་རི་བོར་གི་མཚན་མ་མེད་པ་གཉིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ། ཡང་། མཛེས་མས་ཆགས་ལྡན་གྱི་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་ཚེས་ཀྱིས་དཀར་ཚའི་འཕེལ་བ་ཚོམ་པ་གཉིས་དོན་ལ་སྤྲུལ་བ་ལྟ་བུའོ། ། །གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་དཔེ་བརྗོད་ལས།

བྱི་མ་དང་བྲལ་མཛེས་སྤྱད་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །
མཛོང་བས་ཡིད་ལ་ཀུན་དགའི་དབྱིད་འཛོལ། །
སྤྱོད་བྱངས་ལྷ་མོའི་ཞལ་གྱི་དབྱིལ་འཁོར་ནི། །
ཉ་གང་བསིལ་ཟེར་བདག་པོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་དང་། དཔེ་ཉ་གང་ལྷ་བ་གཉིས་མཚུངས་ཚོས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྤྱོད་བྱངས་དང་བྱི་མ་གཉིས་དོན་ལ་སྤྱར་བ་ལྷ་བྱུང་། །

ཡང་ན། རྟོན་དཀའ་དོན་ལྡན་ཀུན་དགའི་དཔལ་སྤྱེད་ཅིང་། །
འཛོལ་སྤོང་རྒྱན་གྱུར་དགོས་འདོད་རེ་སྤོང་བའི། །
ལྷ་རིག་གནས་ལ་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོག། །
ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་ཡང་དག་མཚུངས། །

ཞེས་བ་ལྷ་བྱུང་། །

༡༥ མཉམ་ཉིད་གྱི་དཔེ་ནི། དོན་གྱི་ཚོས་མཚུངས་སྤྱོད་ལ་སྤྱར་ནས་བརྗོད་བྱའི་ཚིག་གི་སྤྱོད་གཅིག་ལ་གཅོད་མཚམས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཕྱེ་སྟེ། མཚུངས་ཚོས་སྤྱོད་མཉམ་པའི་སྟོན་ནས་བརྗོད་བྱ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་འོ་བོ་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྤྱོད་པའམ། ཡང་ན་མིང་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བརྗོད་བྱ་དཔེ་དང་། དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀའི་མཚུངས་ཚོས་ལ་མཉམ་ཉིད་དམ་ཁྲབ་མཉམ་དུ་འབྲུག་པ་གང་རུང་ཞིག་ལ་མཉམ་ཉིད་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྤྱེད་ཚལ་སྤོང་འདི་བྱ་མོ་བཞིན། །
མཛེས་ལྡན་སྤྱོད་ལ་ཀུན་ན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སྤྱེད་ཚལ་གྱི་སྤོང་བ་འདི་ནས་པའི་དཔེ་བྱ་མོ་བཞིན་དུ་མཛེས་སོ། ། ཞེས་པའི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྤྱར་ཞིང་། དེ་གཉིས་གྱི་མཚུངས་ཚོས་པན་ཚུན་དོན་ལ་སྤྱར་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། རྒྱད་ཚོས་འགའ་ཚིག་གི་སྤྱོད་གཟུགས་གཅིག་གི་ལམ་ནས་འདྲ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེ་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཚོས་སྤྱོད་ལ་ནི། སྟོན་དཀའ་གྱི་འཁོར་དང་། ཀུན་ན་ཞེ་ནགས་ཉ།

སྤྱི་ཚེ་དེ་སྤོས་དཀར་གྱི་ཤིང་གི་ནགས་ཀྱིས་མཛེས་སོ་ཞེས་གཙོ་བོ་མཚམས་གཅིག་དང་། ཡང་
 དཔེ་ཡི་ཁྱད་ཚོས། ས་བཅས་པ། ཨ་ལ་ཀ་སྐྱེ་ལན་བྱ། ཨྱ་ན་ན་གདོང་སྟེ་བུ་མེའི་གདོང་སྐྱེ་ལན་
 བྱ་དང་བཅས་པས་མཛེས་སོ། །ཞེས་གཙོ་བོ་མཚམས་གཅིག་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་
 གི་ཁྱད་ཚོས་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེ། ཚིག་གི་གཙོ་བོ་མཚམས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
 སུ་ཕྱེ་བས། གཙོ་བོ་མཚམས་དང་པོ་དཔེ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་སུ། བོད་སྐད་དུ། **སྤྱི་ཚེ་དེ་སྤོས་**
ལྷན་པ། །ཞེས་དང་། གཙོ་བོ་མཚམས་གཉིས་པ་དཔེ་ཡི་སྐྱབས་སུ་བོད་སྐད་དུ། **ལན་བྱར་བཅས་**
པའི་གདོང་མཛེས་ལྷན། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀ་མཚམས་སྐྱོར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དབང་
 གིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་འགོ་བཙུག་པ། བསྐྱབས་པའི་ཚེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་པོའི་
 ཁྱད་ཚོས་སྤྱི་ལ་ཀློག་ན། ཞེས་པ་སོགས་སྤྱི་མཚུངས་པའམ་སྤྱི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྲེས་པར་བརྗོད་
 བས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་དོན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་ཞར་ལ་ཐོན་ཅིང་། སྤྱི་
 མཚུངས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་བརྗོད་པས་ན་སྤྱི་མཉམ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་མཚམས་
 སྐྱོར་གྱི་དེས་པ་བོད་ཀྱི་བརྗོད་པ་མ་གྲགས་པས་མི་དགོས་ལ། སྤྱོད་པ་པོས་ཚིག་གི་གཙོ་བོ་མཚམས་
 ཐ་དད་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་པར། བོད་མཁས་དང་
 མི་ཉུང་མེད་པའམ་སོགས་ཀྱིས་བཞེད། ས་སྐྱེ་དག་ཚོས་ཀྱིས། རྒྱན་སྤྱི་མཉམ་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་
 འདི་སྐྱར་རྒྱན་དུ་འདོད་ཀྱང་། སྤྱི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་འདི་ནི། སྐྱར་བའི་རྒྱན་ཡིན་ཡང་། སྐྱར་དཔེ་
 ལས་བྱུང་དུ་སྤོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐྱར་དཔེ་སྟོན་པ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་པན་ཚུན་མཚུངས་པའི་
 ཁྱད་ཚོས་འདྲ་བ་དག་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ནས་མཚུངས་ཚོས་རྣམས་སྤྱོད་ཅི་རིགས་ལ་སྐྱར་བ་
 དང་། རྒྱན་འདིས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཚོས་ཞར་ལ་ཐོན་ཅིང་། གཙོ་བོར་དཔེ་དོན་གཉིས་
 ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་སོ་སོ་བ་དེ། ཡི་གེ་གཟུགས་གཅིག་པའམ་སྤྱི་མཉམ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས། སྤྱི་
 གཟུགས་གཅིག་པ་དེ་ཡང་། ཚིག་གི་གཙོ་བོ་མཚམས་ཐ་དད་པ་དང་། མཚམས་སྐྱོར་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་དབང་གིས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སོ་སོར་དོན་མི་འདྲ་བ་རེ་སྟོན་པ་ལ། མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཐེང་
 བ་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་བོད་མཁས་འབེལ་གཉམ་ལས། ཅུ་བའི་ཚིག་གི་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ཡིས་བརྗོད་
 བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ། གཟུགས་མཚུངས་སྤྱི་ཡིས། ཞེས་པར་བསྐྱར་ན་ལེགས་པར་གསུངས་པ་
 ལྟར། མཉམ་ཉིད་ཅེས་པའང་། སྤྱི་གཟུགས་གཅིག་དཔེ་དོན་གཉིས་ལ་མཉམ་པའམ་མཚུངས་པར་

འབྲུག་པ་ལ་གོ་དགོས། ཅ་བའི་ཚིག་ཟིན་གྱི་དཔེ་ཅན་སྐྱེད་ཚེས་དང་། དཔེ་བྱ་མོ་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་
 མཚུངས་ཚོས་མེད་ཀྱང་། སྐྱའི་གཟུགས་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་བྱེད་ཚོས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་
 སྐྱར་དུ་ཡོད་པས་ན་གཟུགས་མཚུངས་སུ་བཞག་པ་ཡིན། ལྷན་ཐང་ལོ་རྒྱ་བའི་སྟོན་ལྷན་གྱི་ལས་ཀྱང་།
 དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་སྐྱ་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་བསྟན་
 པའི་སྐྱར་སྐྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བོད་མཁས་ཀྱིས།

- (བ) རྣམ་འདྲན་དག་གི་དབང་ཕྱག་བུ་རྒྱའི་ཞབས། །
- མ་རྩོས་གདེངས་ཅན་བདག་པོའི་ངོ་མཚར་བཞིན། །
- ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་དེ་དབང་ཚུའི། །
- རྒྱན་མཚོག་རྣམ་བཞི་འབེབས་ལ་མཁས་པས་སོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེ་དང་། དཔེ་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་མ་རྩོས་པ་གཉིས་
 མཚུངས་ཚོས་སྐྱའི་གཟུགས་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ནི། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་
 བྱེད་པོ། ཞེས་པ་སོགས་མཚུངས་ཚོས་སྐྱའི་གཟུགས་གཅིག་པ་དང་། ལྷོག་པའི་ཚེ་ཚིག་གི་གཅོད་
 མཚམས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེ་ཅན་སྐབས། རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། གཞན་དོན་
 ཉོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཉེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་ལྷ་མ་དེས་གསང་སྤྲུགས་གྱི་དབང་
 བཞིའི་ཚུ་བོའི་རྒྱན། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཚེད་དུ་སྦྱོལ་བའམ་འབེབས་
 པར་མཁས་སོ། ཞེས་ལྷོག་པའི་ཚོ། ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་དེ། དབང་བཞིའི་ཚུ་བོ་སྦྱོལ་བ་ལ་
 མཁས་པར་སྐྱར་བ་དང་། དཔེ་ཡི་སྐབས་སུ་ཚུ་སྐྱེད་སྟོན་འབྲས་ནགས་ཚེས་ལ་སོགས་པ་འཛིག་
 ཉེན་བདེ་སྐྱེད་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་སྐྱའི་དབང་པོ་མ་རྩོས་པ་དེས། རང་ལ་དབང་ཚུའི་རྒྱན་
 མཚོག་གསྐྱེད་དང་། སི་རྒྱ་དང་། བསྟུ་དང་། སི་རྒྱ་སྟེ་ཚུ་བོ་ཚེན་པོ་བཞི་འཛིག་ཉེན་དུ་འབེབས་པ་ལ་
 མཁས་སོ། ཞེས་ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ། མ་རྩོས་པ་དེ་ལ་དབང་བའི་ཚུ་བྱེད་པ་པོ་ལ་སྐྱར་ནས་
 ལྷོག་པ་ལྟར། དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་ཀྱིས་སྐྱའི་ལྷོག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་
 དབང་གིས་མཚུངས་ཚོས་སྐྱའི་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྗེ་ལྷ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས།

སྐྱེ་བའི་ལྷ་གཅིག་མཚོ་བྱང་སྐྱེག་པ་མོ། །
 མཛེས་ལྷན་སྐྱེན་ལེགས་གཞོན་བྱའི་ངོ་མཚར་བཞིན། །
 འདོད་པའི་དབལ་སྟེར་ན་ཚོད་གཞོན་ལྷུས་ཅན། །
 གཞན་ལ་བྱུང་མིག་རོལ་བས་འབྱུང་བས་སོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དང་། དཔེ་བྱ་མོ་གཞོན་བྱ་མ་གཉིས་ཉེ། མཚུངས་ཚོས་སྐྱའི་
 གཟུགས་གཅིག་པ་འདོད་པའི་དབལ་སྟེར་ག། ན་ཚོད་གཞོན་པའི་ལྷུས་ཅན། གཞན་ལ་བྱུང་མིག་
 རོལ་བས་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། དཔེའི་སྐབས་སྐྱེན་ལེགས་མས་འདོད་པའི་དབལ་སྟེར་ན། ཞེས་
 དཔེ་དོན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་སྐྱ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱོག་པའི་ཚེ་ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་ཐ་དད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པར་སྟོན་པ་སྣ་མ་དང་འདྲ།

ཡང་ན། དཀར་མཛེས་ལང་ཚོ་རྒྱས་པའི་ལྷུས་སྤྲ་མ། །
 བན་བདེ་དབལ་སྐྱེད་བཅེ་ལྷན་མ་མ་ལགས། །
 རི་ལྟར་འདོད་འཕེལ་སྟོང་གོགས་མ་ཡིན་བས། །
 ཁེངས་དྲེགས་སྤངས་ཉེ་དགའ་མ་ལྟ་བུར་སྐྱོངས།

[ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།]

འདི་དག་སྐྱ་གཅིག་ལ་གཅོད་མཚམས་མི་འདྲ་བའི་མཉམ་ཉིད་གྱི་དཔེ་ཡིན། དེ་ལྟར་མཉམ་
 ཉིད་གྱི་དཔེ་འདི་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བར་འདོད་པ་དང་། སྐྱ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་བར་འདོད་པ་སོགས་
 མཁས་པ་སྣ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཚེན་སོས་སྐྱེན་འགོ་ལོ་རྩ་བ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས། གོང་གི་སྐྱར་བའི་དཔེ་ལ་མཚུངས་ཚོས་གཉིས་ལས་མི་
 ཉུང་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་དོན་ལ་སྐྱོར་དགོས། མཉམ་ཉིད་གྱི་དཔེ་ལ་མཚུངས་ཚོས་སམ་མཉམ་པའི་
 ཡོན་ཏན་གཅིག་ལ་སྐྱར་ཚོག་ཅིང་སྐྱ་དོན་གང་ལ་སྐྱར་ན་ཡང་ཁྱད་མེད་པར་གསུངས་སོ། ། ཡང་
 མིང་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བའི་མཉམ་ཉིད་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི།

(ག) ལྷོ་བས་བཅུ་མི་འཛིགས་བཞི་ཡི་རྩལ་རྣམས་ཀྱི།
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཀུན་མཁྲེན་ཉི་མའི་གཉེན།
 མཁར་ཉལ་གཙོ་བོ་ཐ་གུའི་སྟོ་ཅན་བཞིན།
 ཀུན་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ།

ཅེས་དཔེ་ཅན་ལྷོ་བས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་བཞི་ཡི་རྩལ་རྫོགས་པའི་ཀུན་མཁྲེན་ཉི་མའི་གཉེན་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ནི། དཔེ་མཁར་ཉལ་ལམ་ལུ་ལྷོ་གཙོ་བོ་ཐ་གུའི་སྟོ་ཅན་ལྲུབ་འཇུག་བཞིན་ཏེ། ཀུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་ཅེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་མིང་གཅིག་ཀྱང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་ཚུལ་གྱི་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ནི་བདུད་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། ལྲུབ་འཇུག་ནི་ལྷོ་མ་ཡིན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དོན་མི་འདྲ་ཞིང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་མིང་གཅིག་པའི་སྟོན་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། དག་ལེགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བ་འདོད་འཇོ་བའི།
 སྐྱ་བའི་དཔལ་གྱུར་མཚུངས་མེད་དག་བའི་བཤེས།
 རྒྱ་གཉེར་གླིང་དུ་བསྐྱོད་པའི་དེད་དཔོན་བཞིན།
 ཕུན་ཚོགས་འདོད་དགུའི་རེ་བ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས།

[ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

? རྫོང་གྲིས་ཤེས་སམ།

རྫོངས་པའི་དཔེ། ཐེ་ཚོལ་གྱི་དཔེ། སྐྱར་བའི་དཔེ། མཉམ་ཉིད་གྱི་དཔེ། གཏན་ལ་འབབས་པའི་དཔེ་བཅས་གྱི་རོ་བོ་ཇི་འདྲ་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་ཉིད་གྱི་དཔེ་ལ་མཚུངས་ཚོས་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་པ་དང་། སྐྱར་བའི་དཔེ་ལ་སྐྱ་སྐྱར་ཚུལ་དང་། དོན་སྐྱར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཀུན་མཁྲེན། རྒྱ་ཚོལ་གང་ལ་ཟེར་རམ། ཐེ་ཚོལ་དང་ཐེ་ཚོལ་གྱི་དཔེ་ལ་ཁྲུང་པར་གང་ཡོད་གསལ་པོར་

བྱིས་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་དཔེ་འོ་མོ་གང་ཡིན་བྱིས་། དེ་དག་གི་སྐོར་ལ་
སློབ་སྦྱོང་གང་ཟབ་མཛོད།

 ནང་གསལ་འདི་ཀྱི་བ། 4.1

- ༡ ་ དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་འབྲེ་ཆེ་བྲག་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་འོ་མ་ཤེས་པར་དཔེ་
ཅན་དཔེ་ཅན་དུ་འགྲུལ་བ་ལ། རྫོང་ས་པའི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་རམ།
- ༢ ་ སྐྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྲུག་པས་ན། མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ།
- ༣ ་ གདེང་ས་ཅན་བདག་པོ་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནམ།

 དོན་བསྐྱུས་།

- སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།
- རྫོང་ས་པའི་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ།
  - རྒྱན་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ལམ་ནས་འོ་སློབ་ཤེས་པ།

 ནང་གསལ་འདི་སྐོར་ལ། 4.1

༡ ་ ཟེར་ལགས།   ༢ ་ ཡིན་ལགས།   ༣ ་ ཡིན་ལགས།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

རྫོང་ས་པ།	མི་ཤེས་པ།
ལུས་ལྡན་མ།	མཛོད་མ།

རྗེས་སུ་བསྐྱེགས།
ཟླ་བ་འདི་ཡང་ལོ་བ།
ས་བརྟེན་ལྷོན་པ།
འགྲན་རྒྱ།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ།
ཟླ་བ་ཡི་ཡང་།
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་།
འགྲན་མཁན།

བསྐྱབས་པའི་དཔེ་ནས་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་བརྟེན།

༡༧ བསྐྱབས་པའི་དཔེ་ནི། ཐོག་མར་དཔེ་ལ་བྱུང་ཚེས་འགའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱབས་པ་
ཚར་བརྗོད་དེ། དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བརྟེན།   བསྐྱབས་ཚངས་པ་མཚོག་ཏུ་སྐྱེད། །
                         ཟླ་བ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་གིས་འཛིན། །
                         དེ་དག་ཁྱོད་གདོང་མཚུངས་ཞེས་པ། །
                         དེ་ནི་བསྐྱབས་པའི་དཔེར་བརྗོད་དོ། །

ཞེས་དཔེ་བྱུང་འཇུག་གི་ལྟེ་བའི་བསྐྱབས་འཛིན་ཉེན་གྱི་མེས་པོ་ཚངས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། དཔེ་
ཟླ་བ་ནི། བདེ་འབྱུང་སྟེ་ལྷ་དབང་སྐྱབས་ཚེན་པོའི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་འཛིན་ཞེས་བསྐྱབས་པ་ཚར་བརྗོད་
ནས། སྐྱེས་ཏུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ནི་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་གྱི་གདོང་དང་མཚུངས་པོ་ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག)   མི་བསྐྱབས་སྐྱབས་ལྟེ་ཚོལ་ངན་རབ་འཛོམས་ཤིང་། །
                         སྒོ་གསལ་ཚོགས་རྣམས་ཚོས་གྱིས་ཚིམ་བྱེད་པའི། །
                         ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཚེད་ཇི་བཞིན་ཅོང་ཁ་བ། །
                         ལྷར་བཅས་སྐྱེ་དགའེ་གཙུག་ན་མངོན་པར་མཛེས། །

ཞེས་དཔེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སྐྱེ་མཚེད་གཉེས་གྱིས་
གཞན་ལ་སྐྱབས་འཚོལ་བའི་མི་བསྐྱབས་ཚོལ་བ་ངན་པ་མཐའ་དག་དང་ཅོད་པ་མཛེད་པས་པམ་ཞིང་
ཚར་བཅད་པ་དང་། སྐྱེས་ལྷན་སྒོ་གསལ་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་ཚོས་གྱིས་ཚིམ་པར་

བྱེད་པ་བཞིན། དཔེ་ཅན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་བཞིན། ལྷ་དང་
 བཅས་པའི་སྐྱེ་དབྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ན་མངོས་སོ། །ཞེས་དཔེ་ལ་བསྐྱབས་པ་ཆེར་བརྗོད་ནས་དཔེ་
 ཅན་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) འཆི་མེད་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་གཞལ་མི་ཤོད། །
- རྒྱ་མཚོ་རིན་ཆེན་ཕྱང་པོ་འབྱུང་བའི་ཁུངས། །
- དེ་དག་ཉིད་དང་འབྲེན་བ་ཁྲོད་ཀྱི་ཐུགས། །
- རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ་རྗེ་སྒྲ་མ། །

ཞེས་དཔེ་རྣམ་མཁའ་ནི་མཐའ་ཡངས་ཤིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་གཞལ་མི་རུས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་རི་
 རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས། དཔེ་ཅན་སྒྲ་མ་ཁྲོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་དེ་དག་དང་ཀུན་
 རྣམ་མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲད་པའི་དཔེ་དང་བསྐྱབས་པའི་དཔེ་གཉིས་ཙུ་བ་ལྟར་བརྗོད་
 བྱ་གཅིག་ལ་སྐུར་ཞིང་དཔེ་གཉིས་རེ་བཞག་ན་ཙུ་བ་དང་མ་སྐྱབས་པས་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །

- ཡང་ན། ཚངས་དབང་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་གསུམ་དབང་དུ་བསྐྱུར། །
- མིག་སྐྱའི་ལོར་གྱིས་སྟོང་གསུམ་སྟོད་དུ་བྱས། །
- དེ་དག་དང་མཚུངས་ས་སྟོད་ཟེགས་ལྡན་གྱི། །
- སྟོབས་འབྱོར་ཚད་ལ་སློབ་ཡིས་དཔོག་རུས་སྟུ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩ བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་ལ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་ཅི་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་མི་ལྟ་བུར།
 རང་གི་བསམ་པས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་བ་ཆོག་ཟེན་ལ་
 གསལ་བར་བསྐྱབས་བ་ཞེག་ལ་ཟེར། འོན་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་ཡིན་ཡང་སྐྱེར་དཔེ་དོན་མཚུངས་
 པ་ཞེག་དགོས། དཔེར་ན།

- ཙུ་བ་ད། ཡོན་ཏན་ལྡན་ནམ་སྟོན་འབྱུང་ཡང་། །
- སྒྲ་བ་ཁྲོད་གདོང་མཚུངས་ཞེས་བ། །

བརྗོད་འདོད་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡོད། །
ཅེས་པ་བརྗོད་འདོད་དཔེ་ཞེས་རིག།

ཅེས་དཔེ་རྒྱ་བ་དེ་དཀར་གསལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའམ། ཡང་ན་ར་རིའི་སྐྱོན་
དང་ལྡན་པ་ཅི་ཡིན་ཀྱང་། དཔེ་ཅན་མངོས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་གདོང་དང་མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་
བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞེག་ཉེར་སྐྱོན་པའི། །
ཚངས་སྤྲུལ་དག་གི་ལྟ་མོའི་སྐྱོན་འགྲུར་གསུང་། །
ཀ་ལ་བིང་ཀའི་དབྱུངས་དང་མཚུངས་བརྗོད་ལ། །
རི་ལྟར་གྲུར་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་དོས་སུ་ཤར། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱུངས་ཅན་ལྟ་མོའི་སྐྱོན་པའི་གསུང་དབྱུངས་ནི། དཔེ་ཀ་ལ་བིང་ཀའི་
དབྱུངས་ལ་སྐྱོན་ཡོན་རི་ལྟར་གནས་ཀྱང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་འདོད་བདག་གི་ཡིད་ཀྱི་དོས་
སུ་ཤར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) སྤྲིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསལ་བྱེད་དམ། །
གལ་ཏེ་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་པ་འདྲིན་ཀྱང་རུང་། །
ཁྲོད་སྤྲུགས་ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ནམ་མཁའི་སྐྱོང་། །
མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་འདོད་བདག་གི་སྤྲིང་ལ་གནས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྲུགས་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་འདྲིན་ཀྱང་། དཔེ་ནམ་མཁའི་
སྐྱོང་དང་ངེས་པར་མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་འདོད་བདག་གི་སྤྲིང་ལ་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བོད་མཁས་
ཀྱིས་དཔེ་ཅན་ལ་སྐྱོན་ཡོན་ཅི་འདྲ་གནས་ཀྱང་དེ་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་དགོས་པར་བཞེད་པ་
འདྲ།

- ཡང་ན། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་དགེ་སེམས་པའི་དགའ་སྐྱོན་ནམ། །
ཡང་ན་ཕྱོགས་ལྡང་གཏམ་གྱིས་འཕྲས་ཀྱང་རུང་། །

དོན་བཟང་སྦྲུག་པའི་ངག་འདི་ཚངས་སྲས་མ། །

བཞད་པའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་བཟོད་སྒྲོག་མ་རུས།།

ཞེས་པ་སྟ་བུའོ། །

༡༩ འགལ་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཚམ་བཞོད་ནས། དཔེ་དེ་དག་དང་
དཔེ་ཅན་གྱི་གནས་པའམ་བརྟེན་པ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དམ། འགལ་བ་ཚམ་དུ་འཆར་བ་
མ་གཏོགས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་སྟེ། དཔེ་
དོན་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཚམ་འགལ་ཡང་ཚོས་མཚུངས་འདྲ་བ་ལ་ཁྱད་མེད་པར་བཟོད་པ་སྟ་བུ་ཞིག་
དགོས། དཔེར་ན།

ཅ་བད།

འདབ་བརྒྱ་བ་དང་སྟོན་ལྷན་དང། །

ཁྱོད་གྱི་གདོང་དང་གསུམ་པོ་ནི། །

པན་ཚུན་རྣམ་པར་འགལ་ཞེས་པ། །

དེ་ནི་འགལ་བའི་དཔེར་བཟོད་དོ། །

དཔེ་འདབ་བརྒྱ་བ་སྟེ་པརྒྱ་དང་གཅིག། །སྟོན་ཀའི་ལྷན་བ་དང་གཉིས། དཔེ་ཅན་མངོས་མ་ཁྱོད་
གྱི་གདོང་དང་གསུམ་པོ་འདི་གནས་པའམ་རྟེན་པ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འཆར་བའི་
འགལ་བ་ཚམ་མ་གཏོགས་མངོས་པར་ཁྱད་པར་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་སྟ་བུའོ། ། དཔེར་
བཟོད།

(ག)

སྦྲ་བའི་དབང་ལྷན་དང་སྟོང་མེ་བཞི་སྟེས། །

ངག་གི་དཔལ་ཐོབ་སྟོབ་དཔོན་དཀྲིའི་ཞབས། །

གནས་ལྟ་རིག་པ་ལོ་ཚེན་སྟོ་གྲོས་བརྟན། །

འདི་གསུམ་པན་ཚུན་རྣམ་པར་འགལ་བ་ཉིད། །

ཅེས་དཔེ་བརྟེན་སྟོད་རིག་བྱེད་སྦྲ་བའི་དབང་ལྷན་དང་སྟོང་མེ་བཞི་སྟེས་ཉེ་གཟའ་ལྷན་བྱ་
དང། ངག་གི་དཔོན་སྟོབ་ཐོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་དཀྲིའི་དང། དཔེ་ཅན་གནས་ལྟ་གཞིགས་པའི་པཎ་ཚེན་

དཔང་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་སློབ་གྲོགས་བརྟན་བཟང་གསུམ་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འཆར་བའི་འགལ་བ་ཙམ་
མ་གཏོགས། མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གྲུང་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྟེ། མཚུངས་པར་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

- (བ) རབ་འབར་བསྐྱལ་བའི་ཞུགས་དང་ཉ་གཞོན་ལ།
- ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་རལ་ཚོགས་རྣམས།
- གཅིག་ཀྱང་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའོ།
- ངང་ཚུལ་འདི་གཉིས་འགལ་བར་བདག་སེམས་སོ།

ཞེས་པའི་ཉ་གཞོན་རིམ། སྟོན་བྲང་སྲོང་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་དེས་མངལ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་བྱ་
ཞིག་འདོད་ནས་ངང་གི་བྲང་ལ་བསྐྱབས་པས། རྟོན་འབར་ནས་མེའི་ངང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱ་ཞིག་སྐྱེས་
པ། འཇམ་གྲིང་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ཚོད་མའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་བོའི་ཚུལ་དུ་གནས་པས།
རི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལྷགས་ཀྱིས། རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་པལ་ཆེར་སྐྱེས་པར་བྱེད་པས་ན། རི་དེ་ལ་བྲང་
སྐྱེས་དང་། ཚོད་མ་ཁ། ཉ་གཞོན་ལ། རྒྱ་མཚོ་འཕྱང་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་པར་གྲགས་ཀྱང་། རོན་ལ་རྩོ་
སོལ་ལས་བྱུབ་པའི་རི་མེ་འབར་བ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། དཔེ་རབ་དུ་འབར་བའི་བསྐྱལ་བའི་མེ་དང་། ཉ་
གཞོན་གི་རི། དཔེ་ཅན་ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོའི་དབུ་སྐྱ་གསུམ་མཚུངས་ཚོས་དམར་ཞིང་གསལ་བ་གཅིག་
དུ་གནས་ཀྱང་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་ངང་ཚུལ་འདི་གཉིས་ལ་སྟོན་ནས་འགལ་བར་
སེམས་ཞེས་སོ། །དཔེ་བརྗོད་འདིའི་ཚིག་ཐ་མའི་ངང་ཚུལ་འདི་དང་འགལ་བར་ཞེས་པ་མ་དག་པས་
ངང་ཚུལ་འདི་གཉིས་འགལ་བར་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་འབྲུག་སྐྱལ་
ཀྱིས། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་འགལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཐད། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་སོགས་སྡེ་མ་སྡེ་མས་སྐྱེ་མ་
སྐྱེ་མ་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ལ་བཤའ་བ་དང་། རྗེ་བོད་མཁས་པས། དཔང་རྟེན་གྱི་ཚིག་
ཐོན་ལྟར། པརྒྱ་དང་། རྒྱ་བ་དང་། བཞིན་རས་གསུམ་མཛེས་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལ། པན་ཚུན་
རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་འགལ་བ། ཞེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་འགལ་བའི་སྟེང་ནས་བཤའ་བ་དང་། གཞན་
ཡང་། རིན་སྐྱེས་པ་དང་། ས་སྐྱེ་དག་ཚོས་སོགས་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། ལྷན་ཐང་
བའི་སྐྱོན་རྟེན་ཉེ་བུ་རྒྱ་བ་དང་། པརྒྱ་དང་། བཞིན་རས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་

འཆར་བའི་འགལ་བ་ཙམ་ལ་བཞེད་པ་ལྟར་དུ། ལྷ་པ་ཆེན་པོས། དཔེ་དང་དཔེ་ཙན་གསུམ་གནས་
 བའམ་བཞེན་པ་ཐ་དད་པའི་ངོས་ནས། བན་ཚུན་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་
 དགོངས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །འདྲིའི་དཔེར་བརྗོད།

ཡང་ན། དཀར་གསལ་འོད་བརློ་འགྲུང་པའི་རི་དྲགས་མཚན། །
 འཇམ་གཉེན་རྒྱ་ཤེལ་མདངས་འཛིན་འདབ་བརློ་བ། །
 སྐྱེག་འཇུམ་རླུང་མིག་གཡོ་བའི་ལུས་ལྷའི་གདོང་། །
 བན་ཚུན་རྣམ་པ་འགལ་ཡང་ཅེས་མི་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༠ དགག་པའི་དཔེ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དཔེ་ཙན་དེ་དང་འགྲན་པར་མི་རུས་པའི་དཔེ་དེ་དགག་
 བྱ། འགོག་བྱེད་དཔེ་དེའི་སློབ་ཞིག་བརྗོད་ནས། དཔེ་དཔེ་ཙན་གཉིས་ལས་དཔེ་དམན་པས་དཔེ་ཙན་
 དང་མི་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་འབྲུགས་ལ་དཔེ་དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་མཛེས་པ་སོགས་གྱི་ཆ་
 གཅིག་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཞིག་ལ་ཟེའ། དཔེར་ན།

རྩ་བར། དྲི་མ་ལྡན་ཞིང་སློབ་གྲུར་པས། །
 རྩ་བ་ནི་ཁྲིད་གདོང་དང་། །
 འགྲན་པའི་རུས་པ་ནམ་ཡང་མེད། །
 ཅེས་པ་དགག་པའི་དཔེ་ཉིད་དོ། །

དགག་བྱ་དཔེ་རྩ་བ། འགོག་བྱེད་རྩ་བ་དྲི་མ་དང་ལྡན་ཞིང་སློབ་གྲུར་པས་ན། དཔེ་ཙན་
 མཛེས་མ་ཁྲིད་གྱི་གདོང་དང་འགྲན་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དཔེ་ལ་སློབ་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་དཔེ་ཙན་
 དང་མི་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་འབྲུགས་ལ་དཀར་བ་དང་མཛེས་པ་སོགས་འབྲ་བར་བསྟན་
 པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) བ་མོའི་རེག་པ་རྒྱུང་དུས་རྙིང་བྱེད་ཅིང་། །
 བྱང་བའི་འཕུར་ལྗིང་འཕུལ་ཡང་བྱི་རོལ་ག་ལུགས། །
 མཐོང་མིན་འདམ་སྐྱེས་གཞོན་རུས་དབྱངས་ཙན་མའི། །
 ཡིད་འོང་ཞལ་གྱི་བྱིས་དང་ཅི་ཞིག་མཚུངས། །

ཞེས་དགག་བྱ་དཔེ་བརྒྱ་གཞོན་ལྷ་དང་། འགོག་བྱེད་བརྒྱ་སད་ཀྱིས་བཙོམ་ལྷ་ས་པ་དང་།
བྱང་བ་འཁོར་ཡང་བརྒྱ་ས་མི་མཐོང་བས་ན། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་དང་ཅི་ཞིག་མཚུངས་
ཞེས་མི་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། རྒྱགས་ལ་དཀར་བ་དང་མཛེས་པ་སོགས་མཚུངས་པ་
གོ་ལྷ་ས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཡི་གེ་གསལ་མིན་སྟོང་པོས་དབེན་བའི་སྐྱེས། །
- གཞན་ཡིད་བསྐྱེད་བའི་ཟུང་མངས་ལ། །
- དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མའི་གསུང་ལ་འགྲན་བདོ་བའི། །
- སྟོབས་པ་རྩལ་སྤོང་ཅམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད། །

ཅེས་དགག་བྱ་དཔེ་དེ་ཟུང་བའི་མང་དང་། འགོག་བྱེད་པེ་མང་གི་སྐྱེས་ཡི་གེ་སྟོན་མི་ལྷ་ས་པ་
དང་། སྟོང་པོ་མེད་པའི་སྐྱེས་གཞན་ཡིད་སྐྱེད་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་པས་ན། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་
མའི་གསུང་དབྱངས་ལ་འགྲན་བདོ་བའི་སྟོབས་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བདོ་བ་ནི་སྦྱིར་དར་
བའི་དོན་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་བཟོད་པ་ལའང་འཇུག་པས་འདིར་འགྲན་བཟོད་མི་ལྷ་ས་པའི་དོན་
ཡིན།

- ཡང་ན། རབ་རྩོམ་ཆེ་སྟེར་བྲལ་བའི་སྐྱང་སེང་དང་། །
- སྟོ་ལྗང་གཡུ་རལ་མེད་པའི་འདམ་སེང་དག། །
- རྩེ་ལེལ་སྐྱེན་པོར་འགྱིང་བའི་གདོང་ལྷ་ལ། །
- འགྲན་པའི་སྟོབས་པ་ནམ་མཁའི་བརྒྱའི་ལྷ། །

གོང་གི་སྐྱེད་པའི་དཔེ་དང་དགག་པའི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དཔེ་ལ་ཅུང་ཟད་སྐྱད་
བའམ་དེའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་བརྗོད་པ་འདྲ་ཡང་། མི་འདྲ་ས། སྐྱད་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ལ་ཅུང་ཟད་
སྐྱད་ནས་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པ་ཚིག་ཟེན་ལ་ཐོན་པ་དང་། དགག་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་
དང་མཚུངས་པ་ཚིག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བཀག་ཀྱང་། དཔེ་དེའི་ངོ་བོ་འམ་ཆ་ཅམ་ཞིག་མཚུངས་པ་
རྒྱགས་ལ་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

༡༡ རོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་བྱུང་བར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་ལྟར་
མཚུངས་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པས། དཔེ་ཅན་ལ་རོ་བསྟོད་བྱེད་པའམ། དེ་མཛེས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེམ།
རོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ་འདི་ལ་མཛེས་པའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པའི་དཔེ་ཡང་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

ཅུ་བཤ། བྱོད་གདོང་རི་དྲགས་མིག་གིས་མཚན། །
ཟླ་བ་རི་དྲགས་ཉིད་ཀྱིས་མཚན། །
དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་མཚུངས་ཉིད། །
བྱུང་འཕགས་མིན་ཞེས་རོ་བསྟོད་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་བྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་གིས་མཚན་ལ། དཔེ་ཟླ་བ་ནི་
རི་དྲགས་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་པ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཞེས། མཛེས་པའི་གདོང་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་ལྷན་གྱི་
ཆ་ལས་གཅིག་སྟེ་མིག་ཁོ་ནས་མཚན་པ་དང་། ཟླ་བ་ལ་རི་བོང་གི་གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རི་
དྲགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་མཚན་པས་ན། དཔེ་དེ་ལ་དཔེ་ཅན་ལས་བྱུང་བར་མང་
དུ་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་བར་མེད་པ་ལྟར་བརྗོད་ནས་དཔེ་དོན་གྱི་བྱུང་ཚེས་རྣམས་སྟོགས་ཀྱིན་ནས་
མཚུངས་སོ་ཞེས་དཔེ་ཅན་ལ་རོ་བསྟོད་དམ་མཛེས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རྒྱལ་བའི་དབུ་སྐྱེས་དབང་སྟོན་མདངས་འཛིན་ཞིང་། །
ཨིན་ཏུ་ལའི་རྒྱལ་བཅེགས་དབང་སྟོན་དངོས། །
འོན་ཀྱང་སྣང་བྱེད་ཡུལ་དུ་མཐོན་མཐིང་འོད། །
མངོན་པར་འཆོར་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཞིག་མཆིས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་སྐྱེས་སམ་གཙུག་ཏོར་ནི། དབང་སྟོན་ནམ་ཨིན་
ཏུ་ལའི་མདངས་ཚམ་འཛིན་པ་དང་། དཔེ་རིན་པོ་ཆེ་ཨིན་ཏུ་ལའི་རི་བོའི་ཁ་དོག་ནི་སྟོན་སོ་དངོས་ཏེ།
དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་མདངས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། སྣང་བྱེད་དམ་མིག་གི་ཡུལ་
དུ་ཁ་དོག་སྟོན་སོའི་འོད་འཆོར་བ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཁས་པ་འགས་དཔེ་
བརྗོད་འདི་དཔེ་དོན་དང་མི་མཚུངས་པར་གསུངས་ཀྱང་། སྟོན་མེད་དེ། དཔེ་ཅན་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཁ་

དོག་སྲོན་སོའི་མདངས་ཅམ་འཛིན་པ་དང། དཔེ་རི་སོའི་ཁ་དོག་སྲོན་སོ་དངོས་སམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
བྱང་པར་བརྗོད་པས་དོན་ལ་གནས་སོ། །

- (བ) འཆི་མེད་དབང་སོ་ལྷ་བྱེད་སྟོང་སྟག་གིས། །
- རྣམ་པར་བརྒྱན་ཅིང་ས་གཞི་སྦྱོང་བ་ཁྲོད། །
- ཡངས་པའི་འདྲེན་བྱེད་ཟུང་ཞིག་མངའ་ཡང་དེང། །
- སྦྱེ་དགུའི་སྦྱོད་མཐའ་གཟིགས་ལ་མཚུངས་པ་ཉིད། །

ཅེས་དཔེ་འཆི་མེད་དབང་སོ་སྟེ་སྦྱེད་དབང་སོ་བརྒྱ་བྱིན་ནི་མིག་སྟོང་དང་ལྷན་པ་དང་དཔེ་
ཅན་ས་ལ་སྦྱོད་པའི་རྒྱལ་སོ་ལ་མིག་གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང། འབངས་ཀྱི་སྦྱེ་སོ་ཐམས་ཅད་བདེ་
སྟག་ཏུ་སྦྱོང་ཞིང། སྦྱེ་དགུའི་སྦྱོད་པའམ་བྱ་བའི་མཐའ་གཟིགས་པ་ནི་དཔེ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཀྱུན་རྣམ་
མཚུངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། སྦྱེ་དགུའི་བདག་སོའི་གདོང་བཞིའི་སྦྱེ་བྱེད་མཚོག།
- གཡོ་བས་རིག་བྱེད་དབྱངས་ལྷན་དག་གི་དཔལ། །
- མཁས་ཁྲོད་སྦྱེ་བའི་འདབ་ཅེ་གཅིག་བསྦྱོད་པའི། །
- སྦྱན་ཚིག་ཚངས་པའི་དབྱངས་དང་ཅིས་མི་མཚུངས། །
- ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མན དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚོས་པན་ཚུན་ཤིན་ཏུ་འབྲ་ཆེས་
པས། ཐ་དད་མིན་པ་ལྟར་དུ་འབྲུལ་ཉེན་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་ནས། དཔེ་དང་
དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚོས་མ་འདྲེས་པས། རང་རང་གི་གནས་ལུགས་སོ་སོར་ངེས་པ་བདེན་པར་བརྗོད་
པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

- ཙ་བར། འདི་ནི་བཞིན་ཉིད་བརྒྱ་མིག།
- འདི་དག་བྱང་བ་མ་ཡིན་མིག།
- ཅེས་པ་རྣམ་གསལ་མཚུངས་པ་ལས། །
- དེ་ནི་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་བརྒྱ་དང་། བྱང་བ། དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་དང་། མིག་སོགས་པན་ཚུན་ཤིན་
 ཏུ་འབྲེལ་ཆོས་ཆེས་པས་འབྲུལ་ཉེན་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་པའི་མཐའ། དཀར་ཞིང་
 མཛེས་པ་འདི་ནི་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་ཡིན་གྱི། དཔེ་བརྒྱ་མིན་ནོ། །སྐྱུ་ཞིང་གཡོ་བ་འདི་ནི་
 དཔེ་བྱང་བ་མིན་ཏེ། དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་གི་མིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་ཅན་དཔེ་བྱ་མ་འབྲུལ་
 བར་དཔེ་དོན་སོ་སོའི་གནས་ལུགས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

- (ག) ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟ་འདི་དབང་གཞུ་དང་། །
- མཚུངས་ཀྱང་འཇའ་མིན་འཆི་མེད་ལྟ་ཡི་གོས། །
- ཤིན་ཏུ་སྐྱུ་འདི་བྱང་བའི་སྐྱད་འབྲེལ་ཡང་། །
- མ་ཡིན་དབྱངས་ཅན་བྱུག་གི་རྒྱུད་མངས་སྤྱ། །

ཞེས་མཛེས་པའི་ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་ཤིང་བ་འདི་ནི། དཔེ་འཇའ་ཚོན་མིན་གྱི། དཔེ་ཅན་
 དབྱངས་ཅན་མའི་ན་བཟའ་ལྟ་ཡི་གོས་བཟའ་ཡིན། ཤིན་ཏུ་སྐྱུ་པའི་སྐྱ་འདི་ནི། དཔེ་བྱང་བའི་སྐྱད་
 མིན་ཏེ། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་བྱུག་གི་པེ་ཕང་གི་སྐྱ་ཡིན་ཞེས་མཛེས་པ་དང་སྐྱུ་པ་སོགས་
 པན་ཚུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་ཀྱང་། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་སོ་སོར་མ་འབྲུལ་བར་
 དོན་གྱི་གནས་ལུགས་བྲང་པོར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) འདི་ཉིད་དཔལ་ལྷན་འབྲུ་སེང་གའི་སྤྱ། །
- ཡིན་མོད་ཡོངས་སྤྱདས་གསེར་གྱི་རྩལ་བཅེགས་མིན། །
- མཚམས་སྤྱིན་གསར་བས་བསྐྱབས་མིན་དུར་སྤྱིག་གི། །
- ཚོས་གོས་རྣམ་གསུམ་འཇེབས་པར་གསོལ་བ་ལགས། །

ཞེས་པའི་ཚོག་འདི་ནི་དོན་གོ་སྤྱ་ཞིང་། ཚོས་གོས་རྣམ་གསུམ་འཇེབས་པར་གསོལ་བ་ཞེས་
 པ་ནི་མཛེས་པར་གསོལ་བའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་དེ་ཉིད་ཅེས་པ། དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དངོས་ཡིན་
 པས། དངོས་པོར་བཟུང་གི་དེ་ཉིད་ནི། ཚོས་དེའི་གནས་ལུགས་གཞན་དུ་མ་འབྲུལ་བའི་དོན་དངོས་
 གནས་དེ་ལ་ཟེར་བས་ན། འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་གྱི་དཔེ་ཞེས་མིང་འདོགས་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན།

ཡང་ན། དཀར་གསལ་མཛེས་པའི་མདངས་འདི་བད་དཀར་དང་། །
མཚུངས་ཀྱང་འདབ་ལྡན་མ་ཡིན་མཛེས་མའི་བཞིན། །
དྲི་ཞིམ་མངལ་བརྒྱའི་གཉེར་འདི་གེ་སར་དང་། །
མཚུངས་ཀྱང་ཟེའུ་འབྲུ་མ་ཡིན་ཞལ་གྱི་སྒྲོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ནང་གསལའི་དྲི་བ། 5.1

- ༡ ་ མོངས་པའི་དཔེའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་ དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་བར་སྟོན་བ་ལ། བསྐྱུགས་པའི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་རམ།
- ༣ ་ དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་ཞེས་པའི་དེ་ཉིད་གང་ལ་བྱེད་དམ།

དོན་བསྐྱུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྲིད་གྱིས།

- བསྐྱུགས་པའི་དཔེ་སོགས་གྱི་མཚན་ཉིད།
- རྒྱན་རེ་རེའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་གྱི་ལམ་ནས་སློབ་ཁིད།

སྦྱོང་ཚན།

༡ ་ གསལ་གསལ་དྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་བྲིས།

- ༡ ་ མཉམ་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་ སྤང་པའི་དཔེ་དང་བསྐྱུགས་པའི་དཔེ་ལ་བྱེད་བར་གང་ཡོད་དམ།
- ༣ ་ དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེའི་དོན་བྲིས།

༧༽ རྗེས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་འཛོལ་ཅེས་པ་གང་ཡིན་ནམ།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་རྒྱུ་རྣམས་ལ་རང་རྩོམ་དཔེར་བཅོལ་གྱིས།

- ༡) རྗེས་པའི་དཔེ།   ༢) མད་བྱུང་གི་དཔེ།   ༣) བཅོལ་འདོད་ཀྱི་དཔེ།
- ༤) རོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ།   ༥) དེ་ཉིད་བཅོལ་པའི་དཔེ།

ག༽ ཚིག་གནད་མཚན་འགྲེལ།

གཏན་ལ་འབབས་པ།   =   བརྟགས་ཅིང་དབྱུང་ནས་ཐག་བཅད་པ། གཏན་ལ་
དབབ། གཏན་ལ་འབབས། གཏན་ལ་ཐབ།

སྟན་འཛེབས།   =   སྐྱ་སྟན་གོ།

བདེ་ལྷག།   =   ལས་སྐྱ་མོ།

ཡོངས་འདུའི་ཤིང་།   =   དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་།

སྐྱབས་ལྷ།   =   སྐྱབས་འཚོལ་བ།

འཛེབས་པར་གསོལ་བ།   =   མཛེས་པར་བསྐྱམས་པ།

 བཅོལ་གསལ་གྱི་དཔེ་ལྟ་ 5.1

༡༽ ཐེད།

༢༽ ཐེད།

༣༽ དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་རྣམས་དབྱེ་འབྱེད་མི་རུས་པས། དེ་ཉིད་
བཅོལ་པ་ཞེས་ཐེད།

སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནས་རྒྱུའི་དཔེ་བར།

༡༣ སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་བྱུང་འཕགས་ཅན་ཞིག་བཀོད་ནས་དེས་ཀྱང་དཔེ་
ཅན་ལ་མཚུངས་མི་བྱས་པས། དཔེ་ཅན་རང་ཉིད་རང་གི་དཔེར་འོས་པ་མ་གཏོགས། དཔེ་གཞན་
མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཚིག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་འབྲེལ་དཔེ་ཅན་དེ་ལ། རང་ལས་
གཞན་པའི་དཔེ་མ་བརྟེན་པས་ན། སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དང་། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཟེར།
དཔེར་ན།

ཅ་བར།   རྗེ་བ་བརྒྱ་དག་གི་ནི། །
                 མཛེས་པ་ལས་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་། །
                 བདག་རང་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། །
                 ཞེས་པ་སྐྱུ་མོང་མིན་པའི་དཔེ། །

དཔེ་འཛིག་ཉེན་ན་མཛེས་པར་གྲགས་པའི་རྗེ་བ་དང་། བརྒྱ་དག་གི་མཛེས་པ་ལས་ཀྱང་
འདས་པའམ་མཚུངས་མི་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་གི་མཛེས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་དཔེ་ཅན་མཛེས་
མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་དཔེར་འོས་པ་གཞན་མེད་པས། རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་རང་ཉིད་འོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག)   རབ་དཀར་ཚུ་ཤེལ་དབང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །
                 ལྷན་ལ་འདབ་མས་མཛེས་པའི་ཆ་ཅམ་དུ། །
                 མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་བྲལ་བས་མཚར་བའི་དཔེར། །
                 རང་ཉིད་ལེགས་བསྟན་ཚངས་སྲས་ལུས་སྣ་ལ། །

ཞེས་དཔེ་རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་མུའུལ་གྱི་འདབ་མའི་མཛེས་པ་དག་གིས་ཀྱང་། དཔེ་
 ཅན་ལུས་སྤྲ་མ་ཁྱོད་གྱི་མཛེས་པའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མཚུངས་མི་བྱས་ཤིང་། དཔེ་གཞན་མི་སྲིད་པས།
 རང་ཉིད་གྱི་དཔེར་རང་ཉིད་ལེགས་པར་བསྟན་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གྱི་རུའི་འཁྲི་ཤིང་གསར་བའི་མཚར་སྤྲུག་ལས། །
 རྣམ་པར་འགོངས་པ་བཟོ་སྣ་རྩ་ཉི། །
 ཁྱེད་སྤྱིའི་དཔེ་རྒྱར་འོས་པ་སྲིད་གསུམ་ན། །
 མེད་སྤྱིར་རང་ཉིད་མཚུངས་དཔེར་བསྟན་ལ་འདུད། །

ཅེས་དཔེ་གྱི་རུའི་འཁྲི་ཤིང་གི་ཁ་དོག་དམར་པོ་ནི་མཚར་སྤྲུག་ལས་འདས་པའམ། དེས་
 ཀྱང་མཚུངས་མི་བྱས་པའི་དཔེ་ཅན་བཟོ་སྣ་རྩ་ཉི་སྟེ། རྩོམ་པ་མོ་ཁྱེད་གྱི་སྤྱིའི་དཔེ་ཞིག་སྲིད་པ་
 གསུམ་ན་མེད་པས། རང་ཉིད་རང་གི་མཚུངས་དཔེར་བསྟན་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འགོངས་པ་ནི་འདས་པ་
 དང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ། །

ཡང་ན། སུན་ཚོགས་སྟེ་བཞིའི་དཔལ་ལ་འོངས་སྟོན་པའི། །
 གངས་ལྗོངས་འགོ་བའི་མགོན་པོ་སྟོང་བཅན་གྱི། །
 དཔེ་རྒྱ་སྲིད་ཞིའི་ཁམས་ན་གཞན་མེད་སྤྱིར། །
 རང་ཉིད་མཚུངས་དཔེར་རང་ལས་གཞན་མ་དམིགས། །
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༥ འབྲུང་མིན་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེའི་ཁྱད་ཚོས་སམ་ཡོན་ཉན་དེ་འབྲ་བ་ཞིག་འཛིག་ཉེན་བྱ་
 འབྲུང་མི་སྲིད་པའི་དཔེ་དོ་མཚར་བ་ཞིག །དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་
 བ།

ཙ་བར། བརྒྱ་མཛེས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཀུན། །
 འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་བསྐྱས་པ་བཞིན། །

བྱོད་ཞལ་རྣམ་པར་མངོས་ཞེས་པ། །

དེ་ནི་འབྲུང་མིན་དཔེ་ཞེས་རིག། །

དཔེ་བརྗེས་མངོས་པ་རྗེ་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པའི་སྙེད་པོ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པོས་སྐྱོགས་འགའ་
ཞིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི་འདིག་ཉེན་དུ་མི་འབྲུང་ལ། གལ་ཏེ་བྱུང་ན་དེ་དཔེ་ཅན་མངོས་མ་བྱོད་ཀྱི་ཞལ་
མངོས་པའི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་དུས་མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱར་ནས་འབྲུང་མིན་
ཞེས་གསུངས། དཔེར་བརྗོད།

- (ག) མང་ཐོས་ཡོན་ཏན་ཁུར་གྱིས་རབ་སྐྱེ་བའི། །
- གནས་ལྗེ་མཐར་སོན་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་། །
- མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པ་ཡི། །
- སློ་གྲོས་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་འདྲ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་རིག་པའི་གནས་ལྗེ་མཐར་སོན་པའི་
ལྷ་སྐུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་དེ། དཔེ་འདྲིམ་སྤྱིང་གི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་མང་པོའི་འཆད་ཚོད་
ཚོམ་གསུམ་གྱི་སློ་གྲོས་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་མི་སྤིང་བས། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན། ལོ་
རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ། འདི་ལ་འཇུ་མི་པམ་པ་དང་། བོད་མཁས།
ཁམས་འབྲུག་སྐྱལ་སོགས་སྣམ་དག་ལ་མཁས་པ་མང་པོས། བྱུང་མིན་ཞེས་དུས་འདས་ཆོག་ཁོ་ན་
ལ་འཇུག་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། བརྗེས་མངོས་པའི་སྙེད་པོ་གུན་སྐྱོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་
བཀོད་པ་བཞིན། བྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་མངོས་སོ་ཞེས་སྐར་མ་བྱུང་བའི་དཔེ་དོ་མཚར་བ་ཞིག་སྣམ་
དག་མཁན་གྱིས་ཉོག་པས་བཏགས་པའི་དཔེ་ལ་བྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་ཞེས་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་དུས་
འདས་པ་ཁོ་ན་ལ་གོ་མི་དགོས་ཏེ། བརྗེས་མངོས་པའི་སྙེད་པོ་གུན། བྱེད་པོས་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
པ་ཞིག་སྐར་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་ཀྱང་འབྲུང་བར་མི་འབྲུང་བས་ན་དུས་མ་འོངས་པ་དང་། འདས་
ཆོག་གཉིས་ཀའི་གང་སྐར་ནའང་ཆོག་པར་སེམས་སོ། །

(བ) མིང་གསུམ་སྐྱ་ཡི་ཚོགས་པ་མ་ལུས་ཀྱི།
 གཅིག་ཏུ་སྤྲངས་ལྟར་འདིགས་སུ་རུང་བའི་དབྱངས། །
 བདུད་སྡེའི་སྡེང་རབ་འགོམས་ཕྱིར་སློགས་དེ་ལ། །
 ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ལྷ་ཞེས་གྲགས། །

ཞེས་དཔེ་མིང་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱ་མ་ལུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྲངས་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཚན་འདིགས་སུ་
 རུང་བའི་དབྱ་པོའི་རང་སྐྱ་བསྐྱགས་པ་ལས་བདུད་ཀྱི་སྡེ་བཙོམ་པའི་ལྷ་ལ། ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་ལྷ་
 ཞེས་གྲགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་ལྷ་ནི་རྩིང་མའི་ལྷ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་རྟ་མགོན་ཕྱག་
 རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་དང་། འཇམ་དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་གཉིས་ཡོད་པས། འདི་སྐྱ་མ་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན།

ཡང་ན། དག་ལེགས་མིང་ཞིའི་མཛེས་སྤྱད་ཇི་སྟེང་ཀྱི།
 འདིག་རྟེན་བྱེད་པོས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་བཞིན། །
 དཀར་འཇམ་ལང་ཚོས་དེགས་པའི་སློན་ལེགས་གཟུགས། །
 འདེན་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བདུད་ཅི་སྐྱ་ན་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༥ མིང་མིན་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་ལས་ཁྱད་ཚོས་དེ་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་མི་སྟེང་པ་ལྟར། དཔེ་ཚན་
 ལས་ཀྱང་ཁྱད་ཚོས་དེ་འདྲ་འབྱུང་མི་སྟེང་པ་དཔེ་དོན་གཉིས་མཚུངས་པར་སྐྱར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར།
 དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལྷ་བའི་གཟུགས་ལས་དུག་བཞིན་དང་། །
 ཅ་རྩལ་ལས་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །
 ཞལ་འདི་ལས་ནི་རྩལ་མའི་ཚིག། །
 ཅེས་པ་སྟེང་པ་མིན་པའི་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ལྷ་བ་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་ལས་དུག་དང་། ཅ་རྩལ་གྱི་རེག་པ་ཤིན་
 ཏུ་བསེལ་བ་ལས། མའི་རང་བཞིན་གྱི་རྩོད་འབྱུང་བ་མི་སྟེང་པ་བཞིན། དཔེ་ཚན་གྲོད་ཀྱི་ཞལ་ལས་

རྒྱལ་མོའི་ཚིག་ནམ་ཡང་འབྲུང་བ་མི་སྲིད་ཅེས། རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བུ་སྦྲུང་ཞེས། བྱེད་གཞི་དེ་ལས་བྱེད་
ཚོས་དེ་འདྲ་འབྲུང་མི་སྲིད་པ་དཔེ་དོན་གཉིས་ལ་མཚུངས་པར་སྦྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

- (ག) གུན་པན་ཟེར་གྲིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུག་པོའི་ལྷན། །
- དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུ་ལས་འོངས་ཅི་ངན་བཞེན། །
- ཟུར་སྤྱད་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་པ་ལས་བཀྒལ་བའི། །
- རི་སྤྱེད་བཟོན་གཡོའི་ཚོས་དེ་གང་དུ་ཅི། །

ཞེས་དཔེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྲིས་ལྷན་པ་སྤྲུག་པོ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་
ཤིང་ལས་ཅི་ངན་འབྲུང་མི་སྲིད་པ་བཞེན། དཔེ་ཅན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་མཁྱེན་རབ་
ལས་བཀྒལ་བའམ་དེ་ལས་འདས་པའི་བཟོན་པ་སྤོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། གཡོ་བ་བཟུང་གྱི་སེམས་
ཅན་སོགས་རི་སྤྱེད་པའི་ཚོས་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། གང་དུ་ཅི། ཟེར་བ་གང་ནའང་མེད་པའི་དོན་ཡིན།
འདིའི་དཔེ་དོན་རྒྱུ་ཟད་འགྲོར་དཀའ་བར་སྦྲང་།

- (བ) ལྷ་རྒྱན་བསྐྱབས་ལས་མེ་ལྷའི་སྤོང་བ་དང་། །
- བསིལ་བྱེད་ལྷ་བས་མེ་ཆར་སློབ་ལོ། །
- གཞར་ཡང་སྲིད་པ་མིན་བཞེན་རྣམ་འདྲེན་རྗེའི། །
- ཞལ་ལས་ཉེས་བཤད་འབྲུང་བའང་རྒྱུ་སྲིད་དམ། །

ཞེས་དཔེ་ལྷ་པོའི་རྒྱན་ལས་མེ་ལྷའི་འབྲུང་མི་སྲིད་པ་དང་། ལྷ་བས་ལས་མེའི་ཆར་རམ། ཆ་
ཟེར་སློབ་མི་སྲིད་པ་བཞེན། དཔེ་ཅན་རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་བའི་ཞལ་ལས་ཉེས་པའི་བཤད་པ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་
འབྲུང་མི་སྲིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཆ་བ་དང་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་བརྗོད་པལ་ཆེར་གྲིས་དཔེ་
དོན་གུན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བུ་ལོན་སྦྲུང་འདུག་ཀྱང་བོད་མཁས་གྲིས་ལྷ་བས་ཞེས་དང་རྒྱལ་དབང་
གིས་ཀྱང་གུན་པན་ཟེར་གྲིས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྲུང་བའང་ཡོད། འདུག་སྤྲུལ་གྱིས་རྒྱན་ལྷ་
མ་ལ་བྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་དང་། འདི་ལ་འབྲུང་མིན་གྱི་དཔེ་ཞེས་སྤྲོ་མ་དུས་འདས་པ་ལོན་དང་། ལྷ་མ་

འབྲུང་ཁྲུངས་ཁོ་ནར་འདོད། ས་སྐྱ་དག་ཚོས་ཀྱིས་རྒྱན་སྲ་མ་ནི་སྲིད་མིན་གྱི་དཔེ་དང། རྒྱན་ཕྱི་མ་
འདི་ནི་འབྲུང་མིན་གྱི་དཔེ་རྩ་བ་འདད་ན་ལེགས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

ཡང་ན། ཉེན་བྱེད་འོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་པོའི་ལུན། །
ལེགས་གྲིས་ལམ་ནས་བད་ཚལ་རི་བཞིན་དུ། །
ལྷོ་དམན་ཐོས་སྐྱུངས་བྲལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཡི། །
སྐྱ་བའི་ལམ་ལས་ལེགས་བཤད་དགའ་སྟོན་དཔེ། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩ མང་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་མང་པོ་ཞིག་ལྟན་དུ་བཀོད་དེ། དེ་དག་གི་བྱུང་ཚུལ་རེ་རེ་ནས་
དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་ཚུལ་གཅིག་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལ་
ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཅ་ཅན་ཚུ་དང་ལྷ་བའི་ཟེར། །
ལྷ་ཤེལ་སོགས་བཞིན་ཁྲོད་ཀྱི་ནི། །
རེག་པ་བསེལ་ཞེས་བྱུང་བར་དག། །
གསལ་བར་བྱེད་པ་མང་བའི་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅ་ཅན་དང། གངས་ཀྱི་ཚུ་དང། ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་དང། ལྷ་ཤེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་སོགས་
ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བ་དེས། དཔེ་ཅན་དགའ་མའི་ལྷས་ཀྱི་རེག་བྲལ་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བ་གསལ་
བར་བྱེད་ཅིང། དེ་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དབྱིག་འཛིན་རྒྱལ་ཕྱན་གངས་དང་ཀུན་གསལ་མཐའ། །
བསྐྱལ་བའི་ཚར་རྒྱན་ན་ཀའི་གྲོང་ཁྲིའི་གཉིང། །
གསེར་མངལ་ཅན་གྱི་གངས་ཡས་ལེགས་བྲས་ཀྱི། །
རྗེས་འགྲོ་རྣམ་འདྲན་མཁྱེན་བཙུན་གཉིང་དཔག་དགའ། །

ཞེས་དཔེ་སའི་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་དང་། རྣམ་མཁའི་མཐའ་ལ། རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་སོགས་གཞལ་
མི་རྒྱས་པ་དང་། ཚངས་པ་འཛིག་རྟོན་གྱུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པས་དེས་ལེགས་པར་བྱས་པའི་བྱ་བ་
སོགས་དཔག་དཀའ་བ་དེས། དཔེ་ཅན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁའ་ལ་དང་བཅའ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་གསལ་པོར་བྱེད་ཅིང་། དཔེ་རིགས་མི་འབྲུག་བཞི་པོ་དེའི་ཁྱད་ཚོས་དཔེ་ཅན་
གྱི་ཁྱད་ཚོས་དེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཡིད་འཕྲོག་ཁ་བ་དུང་དང་བད་ཅ་ལོ། །
- ཟླ་འོད་ཀྱུན་འཛི་ཚལ་བཞིན་དབྱངས་ཅན་ལྟའི། །
- དེ་མེད་སྐྱེ་ལོ་རབ་དཀར་མཛེས་པ་ཅན། །
- མཐོང་བར་འཚལ་ལོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་གྱེ། །
- དཔེ་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་མཛེས་པའི་དུང་དང་། །
- བད་ཅ་ལོ་སྟེ་བཞུའི་ཅ་བ་དང་། །

ཟླ་བའི་འོད་དང་། གྱུན་དའི་ཚལ་སོགས་དཔེ་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཚོས་རབ་ཏུ་དཀར་བ་དེས།
དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱེའི་ཁྱད་ཚོས་ཤིན་ཏུ་དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་གསལ་པོར་བྱེད་ཅིང་དེ་
དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་ནས། ལྟ་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བདག་གིས་མཐོང་བར་འཚལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། ཡིད་བཞིན་ལོར་དང་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །
- ལྷ་དུམ་ཕ་རའི་ཚལ་བཞིན་རྟོན་དཀར་བའི། །
- རྣམ་སྟོན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་དལ་བའི་རྟོན། །
- ཐོབ་པའི་སྐྱལ་བཟང་སྤྱི་བོའི་རྒྱན་དུ་བརྗོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་ལ་དཔེ་རིགས་མི་གཅིག་པ་དག་གི་ཁྱད་ཚོས་རིགས་གཅིག་པ་དེ། དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་
ཚོས་རིགས་མཐུན་པ་གཅིག་དང་མཚུངས་པར་སྟོར་དགོས་སོ། །

པཎྜོ་རྣམ་འགྲུར་གྱི་དཔེ་ལྟོ། དཔེ་ཅན་དེ་ཉིད་དཔེ་ཁྱད་འཕགས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
གི་ནང་ནས་ཚུར་བཏོན་པའམ་སྤྱང་བ་ལྟར། རྣམ་འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙམ་བཟུང་། ལུས་སྒྲིག་གི་བཞེན་རས་ནི།
 ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་བཏོན་བཞེན།
 བསྐྱའི་ནང་ནས་བྱུང་བ་བཞེན།
 ཞེས་པ་འདི་ནི་རྣམ་འགྲུར་དཔེ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལུས་སྒྲིག་གི་བཞེན་རས་ནི། དཔེ་ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་ནས་
 ད་ལྟ་ཚུར་བཏོན་པ་བཞེན་དང་། དཔེ་བསྐྱ་གཞོན་ལུ་ཁ་གྲེ་མ་ཐག་པའི་ནང་ནས་བྱུང་མ་ཐག་པ་
 བཞེན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་མཛེས་པ་དེ། དཔེ་ལྷ་བ་དང་བསྐྱ་རྣམས་ཀྱི་མཛེས་པའི་
 རང་བཞེན་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། རྣམ་འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་ཚམས་ཐད་དུ་སྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་
 འོན་ལ་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ལ་ཟེམ། འདིར་རྣམ་འགྲུར་ཅེས་པ་ནི་དཔེར་ན་དོ་བོ་
 གསེར་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་རྒྱན་དང་གདུ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་ཐ་
 དད་པ་བཞེན། འདིར་ཡང་རྣམ་འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་ཚམས་བྱུང་མེད་ཀྱི་གདོང་གི་རྣམ་པར་སྐྱེད་པ་
 མ་གཏོགས་དོ་བོ་འཕམ་རང་བཞེན་ནི། ལྷ་བ་དང་། བསྐྱའི་མཛེས་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟ་
 བུ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད།

(ག) གངས་ཅན་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཤོང་སྟོན་རྗེ།
 འཕགས་ལུལ་བཟུང་ཆོན་ཁོང་ནས་བྱོན་པ་བཞེན།
 སྟོན་མེད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསུང་གི་ཚོགས།
 དང་སྟོང་ཕུར་བུའི་དག་ལས་སྐྱེད་པ་བཞེན།

ཞེས་དཔེ་ཅན་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་ནི། དཔེ་རྒྱ་གར་
 གྱི་པ་རྗེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱོན་པ་བཞེན་དང་། དཔེ་ཅན་ཁོང་གིས་གསུངས་པའི་སྟོན་མེད་
 པའི་ལེགས་བཤད་ནི། དཔེ་དང་སྟོང་ཕུར་བུའི་དག་ལས་སྐྱེད་པ་བཞེན་ཞེས་དཔེ་ཅན་ལོ་རྒྱ་བ་
 དང་ཁོང་གི་ལེགས་བཤད་དེ། དཔེ་རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྗེ་དང་། ཕུར་བུའི་ལེགས་བཤད་དང་དོ་བོ་འཕམ་
 རང་བཞེན་གཅིག་མཚུངས་སུ་གནས་ཤིང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཡིན་པས། ལེགས་

བཤད་གསུངས་པ་པོའི་ཐ་དད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་མི་འདྲ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཤིན་ཏུ་
མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

- (བ) ཚངས་པར་སྐྱོད་ལྡན་གང་གི་སྒྲ་གོས་ནི།
- ཐུན་མཚམས་སྒྲིན་གྱི་ཁོངས་ལས་དངས་མཚུངས་ལ།
- ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུང་ཞེས་པོའི་དད་ལྡང་བའང་།
- སྟོས་དད་ལྡན་པའི་རི་ལས་སྒྲངས་པ་བཞིན།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཚངས་སྐྱོད་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་གི་སྒྲ་གོས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་དད་ལྡང་
བ་གཉིས། དཔེ་མཚམས་སྒྲིན་གྱི་མདངས་དང་། སྟོས་དད་ལྡང་བའི་རི་བོ་དང་མཚུངས་པར་སྐྱོར་
ཚུལ་སྒྲ་མ་དང་འདྲ།

- ཡང་ན། འཇུ་མ་སྐྱེག་ཟུར་མེག་གཡོ་བའི་ལུས་ལྟའི་གདོང་།
- མངོས་ལྡན་བསྐྱེའི་ཚལ་ལས་བཞད་པ་བཞིན།
- རྣ་བའི་བུཅད་ལེན་སྟོན་འགྲུར་སྐྱ་ཡི་དབྱངས།
- དྲི་ཟའི་པར་འགྲོའི་རྒྱད་ལས་བྱུང་བ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

འདི་དང་སྤུལ་བྱུང་གི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས་ལ་
རང་རང་གི་རྟེན་གཞིའམ། དགོས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅུད་ཟད་ཡོད་པ་ཚིག་ཟེན་ལ་ཐོན་དགོས་པ་
དང་། འདིར་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ཚིག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བརྗོད་
ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་རྣམ་འགྲུར་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པ་ཚིག་ཟེན་ལ་གསལ་བར་མི་བརྗོད་པར་
ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན།

༡༩ སྤང་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དཔེ་ཅན་འགའ་རེ་སྤང་བར་བསྐྱིགས་ཏེ། སྤང་སྤང་བའི་དང་སྤྱི་
མ་སྤྱི་མ་དཔེ་ཅན་ཏུ་འགྲུར་བ། ཚིག་སྤྱི་བསྟོས་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་སྤྱི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་གནས་ཚུལ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་སྤྱི་དེམ་ཅན་ཏུ་སྤང་བ་ལྟར་སྤྱི་མ་བཞིག་ལ་བཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བད། འོད་གྲིས་ཉི་མའི་བཞིན་ཉི་མ་ཡིས། །
 ཉིན་བཞིན་ཉིན་གྲིས་མཁའ་ལ་བཞིན། །
 རྣམ་པར་གཞོན་པས་སྲོད་ལ་དབལ། །
 འཛིན་ཅེས་དེ་ནི་སྤང་བའི་དབེ། །

ཞེས་དཔེ་ཉི་མའི་འོད་གྲིས་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གཟི་བརྗིད་འཛིན་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་
 ཉིན་མའི་སྤང་བ་དེས་ནམ་མཁའ་གསལ་ཞིང་མཛེས་པའི་དབལ་འཛིན་པ་དང་། ཡང་དཔེ་ཅན་དེ་
 དཔེ་རུ་བྱས་ཏེ། དཔེ་ཉིན་མའི་སྤང་བས་ནམ་མཁའ་ལ་གསལ་བའི་དབལ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་
 ཅན་གཞན་སྤེ་བ་རོལ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་རྒྱལ་བོ་སྲོད་གྲིས་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
 དབལ་ཐམས་ཅད་འཛིན་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྐྱ་གཅན་གྲིས་ནི་ཉི་མ་འཛོམས་པ་བཞིན། །
 ཏྲ་སྤང་ཅན་གྲིས་སྐྱ་བའི་འོད་ལ་བཞིན། །
 རི་དྲགས་མཚན་མས་པད་དཀར་ཚོགས་ལ་ལྟར། །
 དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་མི་ཤེས་རྗོངས་ཚོགས་འཛོམས། །

དཔེ་གཟུང་སྐྱ་གཅན་གྲིས་ཉི་མ་འཛོམས་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྲིས་སྐྱ་འོད་
 ཟེར་གྲིས་གཞོན་པ་དང་། ཡང་དཔེ་ཉི་མའི་འོད་གྲིས་སྐྱ་འོད་གཞོན་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་སྐྱ་བའི་འོད་
 ཟེར་གྲིས་བསྐྱ་དཀར་པོའི་ཚོགས་འཛོམས་པ་དང་། ཡང་དཔེ་སྐྱ་འོད་གྲིས་བསྐྱ་འཛོམས་པ་བཞིན་དུ།
 དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་མི་ཤེས་པའི་རྗོངས་པ་འཛོམས་ཞེས་པ་ལྟར་སྐྱ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་དཔེ་དང་། ལྷོ་
 མ་སྤྱི་མ་དཔེ་ཅན་ཏེ་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་བཀོད་ནས་སྤང་བ་ལྟར་བསྐྱིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) དབྱར་གྱི་སྤྱིན་ཚོགས་བཞིན་དུ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །
 ཆར་བཞིན་དེ་མཁུས་ས་གཞིའི་ལོ་ཏོག་བཞིན། །
 འབྲུ་བཅུད་སྤྱིན་པས་སྤྱེ་བའི་ལྷུས་སྤོབས་བཞིན། །
 ཀྱན་ནས་རང་གྲོལ་མགོན་དེས་སུབ་བསྐྱབ་སྤེལ། །

ཅེས་དཔེ་དབྱེད་དུས་སུ་སྤྲོད་ཆོག་པ་འདྲེ་བ་བཞིན། དཔེ་ཅན་སྤྲོད་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་
 འབབ་པ་དང་། ཡང་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་ས་གཞིའི་ལོ་ཉོག་རྒྱས་པ་དང་། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་
 དཔེ་ཅན་འབྲུ་བཅུད་སྤྲོད་པས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་འཕེལ་བ་དང་། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་
 ཅན་ཀྱུན་ནས་རང་གོལ་ཉེ་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དོན་རྒྱུ་ལུ་བའི་བསྟན་བཤེས་བཤེས་བཤེས་། །ཞེས་དཔེ་
 དཔེ་ཅན་དང་སྐྱོར་ཚུལ་སྤྲོད་པ་དང་། འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དོན་རྒྱུ་ལུ་དུས་འཁོར་ཞབས་དྲུང་བ་
 ཆོས་གྲགས་པའི་སྤྲོད་པ་ཡིན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས་ཀྱང་མ་ཕེབས་པར་
 གསུངས།

ཡང་ན། དབྱེད་སྤྲོད་ཚུ་འཛིན་འབྲིགས་པས་ཐེམ་ཆར་བཞིན། །
 དེ་ཡིས་བད་ཚལ་ཇི་བཞིན་དེ་ལས་ཀྱང་། །
 སྤྲོད་ཅིའི་བཅུད་ཀྱིས་རྒྱུ་དུག་ཆོག་པ་ལ་བཞིན། །
 མཁས་པའི་ལེགས་བཤེས་གཏམ་གྱིས་སྐྱོ་གོས་རྒྱས། །
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩ དག་དོན་གྱི་དཔེ་ལྟོ། ཡི་གེ་ཀ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་འདྲེས་པ་ལས་མིང་དང་། མིང་དུ་
 མ་འདྲེས་པ་ལས་ཆོག། ཆོག་དུ་མ་འདྲེས་པ་ལས་དག་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་དོན་
 ཅུ་མ་ལ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མ་ཆོག་པ་སྟོན་པ་
 བྱི་དག་དེའི་དོན་ཡིན་པས། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཆོས་གཉིས་དང་། འཇལ་བྱེད་དཔེ་དེའི་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་ཆོག་པ་སྟོན་པའི་དག་དོན་དེ་གཉིས་ལ། རྣམ་དབྱེད་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་བྱ་
 བྱེད་ལས་གསུམ་གཅི་བོར་གྱུར་པའི་བྱེད་ཅན་རྒྱག་པའི་གང་རུང་སྐྱུར་ཉེ། དཔེ་དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་ཆོག་པ་སྟོན་པའི་དག་དོན་གྱིས། དཔེ་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོག་པ་སྟོན་པའི་དག་
 དོན་ཉེ་བར་འཇལ་བ། བཞིན་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་ཞིག་ལ། དག་དོན་གྱི་དཔེ་ཐེར། བྱེད་ཅན་རྒྱག་ལྟོ།
 དཔེ་དཔེ་ཆོག་པ་གསུམ་གསུམ་པ་ལས། བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱེད་ཅན་ཆེད། །འབྲུང་ལུངས་གཞི་
 རྣམས་བྱེད་ཅན་རྒྱག། རྒྱག་བརྒྱུད་སྤངས་པའི་རྣམ་དབྱེད་གཞི། །ཞེས་རྣམ་དབྱེད་རྒྱག་པ་དང་བརྒྱུད་
 པ་དོར་བའི་བྱེད་ཅན་རྒྱག་པའི་གང་རུང་དང་འབྲེལ་དགོས་པར་དཔེ་དཔེ་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་པ་

ཆེན་པོ་དང་བོད་མཁས་སོགས་སྣེ་དག་མཁས་མང་པོས་བཞེད་ལ། སི་ཏུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་
 འབྲུག་སྐུལ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའང་སྒྲོར་བར་བཤད་པ་སོགས་ནི་འདི་དང་མི་འགལ་ཏེ།
 དཔང་ལོས་ཀྱང་བྱུག་པ་གཏན་ནས་མི་སྒྲོར་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་ཅན་བྱུག་གཙོ་ཆེ་བ་
 ལ་དགོངས་པ་ཡིན། འདི་ལ་བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པ་ཅན་དང་བཞིན་སྐྱ་དུ་མ་ཅན་གཉིས་ཡོད།

(༡) **བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པ་ཅན་ནི།**

རྩ་བར། བྱོད་གདོང་མིག་ནི་མི་བརྟན་ཞིང་། །
 སོ་ཡི་འོད་ཟེར་རབ་གསལ་བ། །
 འདམ་སྐྱེས་བྱུང་བ་གཡོ་ལྡན་ནི། །
 གེ་སར་དག་གིས་མཚོན་བཞིན་མངོས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་མངོས་མའི་གདོང་དང་། དེའི་བྱེད་ཚོས་མིག་གཡོ་ཞིང་། སོ་ཡི་
 འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་སྟེ། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་དག་དོན་གསུམ་དང་། དཔེའི་བྱེད་གཞི་འདམ་
 སྐྱེས་པར་བྱེད་དེ། དེའི་བྱེད་ཚོས་བྱུང་བ་གཡོ་བ་དང་། གེ་སར་གྱི་ཟེང་བས་མངོས་པ་སྟེ། འདམ་བྱེད་
 དཔེའི་དག་དོན་གསུམ་དང་། དག་གིས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་སྐྱེལ་ནས། དཔེའི་བྱེད་ཚོས་
 གསུམ་གྱིས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚོས་གསུམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདམ་བའམ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་
 གྱི་བཞིན་སྐྱ་གཅིག་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) **འདམ་དཀར་ཕྱག་སོར་ཅེན་ལྷན་ལའི། །**
འཁྲི་ཤིང་སྟེང་ན་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ཅན། །
གངས་རིའི་ཅེན་སྒྲིན་དཀར་གཡོ་བ་ལ། །
ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གསལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་འདམ་དབྱངས་དཀར་པོ། དེའི་བྱེད་ཚོས་ཕྱག་གི་ལྷན་ལའི་འཁྲི་
 ཤིང་དང་དེའི་སྟེང་གི་རལ་གྱི་སྟེ། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་དག་དོན་གསུམ་དང་། དཔེའི་བྱེད་གཞི་
 གངས་རི། དེའི་བྱེད་ཚོས་གངས་རིའི་ཅེན་སྒྲིན་དཀར་པོ་གཡོ་བ། དེ་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྟེ།

འཇུག་གྱི་དཔེ་འདི་དག་དོན་གསུམ་དང་། ཉེ་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཅེས་ཀྱི་ཞུས་པ་ལ་སྦྱར་ནས།
 བཞིན་སྐྱོད་གཅིག་དང་བཅས་བྱ་ཚོག་གིས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་གོ་དོན་རིམ་བཞིན་འཇུག་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་།
 འདི་ལ་ཀྱིས་དབྱེ་བྱུག་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཅུ་བར། མོ་ཡི་འོད་ཟེར་ཞེས་དང་། དབྱེས་སྐྱེད་དཔེ་བཟོ་བ་
 དུ། ལྷན་ལའི་འབྲི་ཤིང་དང་། གངས་རིའི་ཅེ་ན། ཞེས་བྱུག་པ་དང་སྦྱར་བ་ཡང་མང་།

- (བ) དུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་ངན་ཁོ་གཉེར་ཅན། །
- དམར་བའི་སྣང་མིག་ཡོན་པོར་བསྐྱོད་པ་པལ། །
- དབྱར་གྱི་སྤྲོད་མགོ་ནག་པོ་མང་གདེངས་པར། །
- སྐྱོག་སྤེང་འགྲུ་བས་མཚོན་བཞིན་ཆེས་མི་སྦྱུག། །

ཅེས་གཞུག་གྱི་དཔེ་ཅན་ནི། ཞེ་སྣང་རབ་ཏུ་འབར་བའི་གྲོགས་ངན་པ་དེས། གདོང་ལ་ཁོ་
 གཉེར་བསྦྱས་ཤིང་། དམར་བའི་སྣང་མིག་གིས་འབྲོག་པོར་ལྟ་བའི་མི་སྦྱུག་པའི་བཞིན་དང་། དེ་
 འཇུག་གྱི་དཔེ་ནི། དབྱར་གྱི་ཆར་སྤྲོད་ནག་པོ་ཆེས་ཆེར་འབྲིགས་པའི་ནང་དུ། སྐྱོག་དམར་གྱི་
 འོད་ཞགས་རབ་ཏུ་འབྲུགས་པའི་གཟུགས་མི་སྦྱུག་པ་དེས་མཚོན་པ་ཡིན་པས། དུས་ཀྱིས་དང་།
 འགྲུ་བས་མཚོན་ཞེས་ཀྱིས་དབྱེ་བྱུག་པ་དང་སྦྱར་ནས། བཞིན་སྐྱོད་གཅིག་གིས་དཔེ་དོན་གོ་རིམ་
 ལྟར་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཡང་ན། འཇུ་མ་ལྡན་སྐྱོག་འཆང་ལུས་སྤེལ་མཛེས་ཞེས་གྱི། །
 ཆགས་པའི་འཛེན་བྱེད་བྱུར་གྱིས་གཡོ་བ་འདི། །
 རབ་དཀར་འདབ་བརྒྱ་འཇུ་མ་པའི་ཟེལ་མངར་ལ། །
 ཀྱང་བྱུག་འཕུར་སྤྲིང་གཡོ་བས་མཚོན་བཞིན་མཛེས།།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

- (ན) བཞིན་སྐྱོད་དུ་མ་ཅན་ནི།
- ཅུ་བར། བརྒྱ་ཅན་བཞིན་ལུས་སྤེལ། །
- བརྒྱ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་གདོང་། །

སྤྱི་ཚེ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་ནི། །

བདག་གིས་འཕྱངས་ཤིང་འཕྱངས་ཤིང་ཅེས། །

ཞེས་འཇམ་བྱེད་དཔེ་ཡི་བྱུང་གཞི་བརྒྱུད་སྤྱོད་པོ་བཞིན་དུ། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་གཞི་
 ལུས་སྤྲོ་མ་དང་། དཔེ་ཡི་བྱུང་ཚོས་བརྒྱུད་མེ་ཉོག་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་ཚོས་ལུས་སྤྲོ་མ་མི་
 གཏོང་། དཔེ་བྱུང་བས་སྤྱི་ཚེ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ། བདག་གིས་འཕྱངས་ཤིང་འཕྱངས་ཤིང་སྟེ། འོ་བྱེད་
 པ་སོགས་དགའ་མགུར་ཅེ་ཞེས་པ་འདི་ལ་དག་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ། སྤྱོད་པས་ཞེས་དང་། བདག་གིས་
 ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་འབྲེལ་རྣམས་བྱ་ཚིག་ལྷན་མོང་དུ་སྦྱར་དེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་རྣམས་པལ་
 ཚུན་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བཞིན་སྐྱོད་པ་དང་བཅས། དཔེ་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་མཚུངས་པ་སྦྱར་བ་ལྟ་
 བུལ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) བེ་རྒྱུ་བཞེད་པས་པའི་རི་བཞིན་གྱུར་དབང་སྐྱེ། །
- གསེར་མདངས་མངོན་པར་བཟ་བཞིན་གང་གི་འོད། །
- རྒྱུད་གིས་བསྐྱུལ་རྣམས་མིན་བཞིན་སྦྲིབ་གཉིས་དབྱས། །
- ནམ་ཡང་གཡོ་མེད་སྤངས་དང་རྟོགས་པ་རྗོད་གས། །

ཞེས་འཇམ་བྱེད་དཔེ་ཡི་བྱུང་གཞི་བེ་རྒྱུ་བཞེད་པའི་བཞིན་དུ། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་གཞི་
 གྱུར་པའི་དབང་པོ་འོད་སྐྱེ། དཔེ་ཡི་བྱུང་ཚོས་མདངས་ཤིན་ཏུ་བཟ་བ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་ཚོས་
 སྦྱོར་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ། དཔེ་རི་བོ་རྒྱུད་གིས་གཡོ་བསྐྱུལ་མི་རྣམས་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ལ་
 སྦྲིབ་གཉིས་གྱིས་ནམ་ཡང་གཡོ་མི་རྣམས་ཞེས་པས། དག་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ། རྒྱུད་གིས་དང་། དབྱས་
 ཞེས་གསུམ་པ་ལ་སྦྱར་ནས། དཔེ་དོན་རི་རི་ལ་བཞིན་སྐྱོད་པས་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུལ། །

- (བ) འོ་མའི་རྒྱ་གཉེར་རི་བཞིན་འཛོ་སྐྱེག་མས། །
- རོལ་བའི་རྒྱ་བས་བཞིན་སྦྲིབ་མ་འཕྲོག་པོ་ཅན། །
- ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་སྤོང་ལྷན་གྱིས། །
- ལོངས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་ཅིང་མོས་བཞིན་ཅེས། །

ཞེས་དཔེ་འོ་མའི་མཚོ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་འཛོ་སྐྱེག་མ་དང་། དཔེ་ངང་བས་རྒྱ་མཚོར་རོལ་
 བའི་གཉེར་མའམ་རྒྱབས་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་སྐྱོན་མ་འཕྲོག་པོར་གནས་པ་དང་། དཔེ་
 ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་མཚོ་ལ་རོལ་བ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་སྲིད་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་བུས་མཛེས་མ་འོངས་སུ་
 སྐྱོད་ཅིང་། འདོད་མོས་བཞིན་དུ་ཅེས། ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་སྐྱོར་ཚུལ་སྲ་མ་དང་འབྲ་ཞིང་བཞིན་སྐྱ་
 དུ་མ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཚུ་ཤེལ་དགྱིལ་འཁོར་ཇི་བཞིན་མཛེས་སྤྱད་སྐྱེ།
 དཀར་བསིལ་འོད་གྲིས་འཕྲུད་བཞིན་གཟེ་སྟོང་འབར། །
 རི་དུགས་ག་རྒྱགས་གྲིས་མཛེས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །
 ལྷུང་ལ་རྒྱུར་མིག་གཡོ་བའི་དབྱངས་ཅན་གྱི། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱིར་ངག་དོན་གྱི་དཔེ་འདི་ལ་བྱེད་ཅན་རྒྱག་སོགས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འཕྲུག་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་
 ལྟར་ན། བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པའི་དཔེར་བཟོད་དུ། ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེར། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་དང་འཇལ་
 བྱེད་དཔེ་གཉེས་པོ་མཚུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དབྱེ་གཉེས་པ་ཁོན་སྦྱར་བ་དང་། བཞིན་སྐྱ་དུ་
 མའི་དཔེར་བཟོད་གྱི་ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེར་རྣམ་དབྱེ་རྒྱག་པ་དང་། གཉེས་པ། གསུམ་པ་སྦྱར་བ་ཉ་ཅང་
 གསལ་ཡང་། བོད་སྐད་དུ་སྲ་པ་ཚེན་པོ་སོགས་བོད་གྱི་སྐད་ངག་མཁན་མང་པོས་བཞེད་པ་ལྟར།
 ངག་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ། དཔང་ལོས་བྱེད་ཅན་རྒྱག་པོའི་གང་རུང་སྐྱོར་བར་གསུངས་པ་གཙོ་བོ་
 བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱག་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱོར་བ་མིན། བཞིན་སྐྱ་དུ་མ་ཅ་བའི་དཔེར་བཟོད་དུ། དེ་ཡི་
 གདོང་ཞེས་དང་། དབྱེས་སྐྱ་ལས། བེ་རྒྱུར་བཅེགས་པའི་རི་ ཞེས་དང་། གང་གི་འོད་ཅེས་སོགས་རྒྱག་
 པ་དང་སྦྱར་བ་མང་ངོ། །

༣༠ རྩ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྦྱར་བའོད་ནས་
 ཚངས་སྦྱོར་བཞེད་སྐྱེ། དེ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པའི་དཔེ་ཞིག་རྩ་བོའམ་གྲོགས་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱིས་སུ་བའོད་
 ཅིང་། དེ་གཉེས་དངོས་སུ་མཚུངས་པར་མ་བཟོད་ཀྱང་འཕྲུགས་ལ་མཚུངས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བད། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་གྱུར་གྱང་། །
 ད་ལྟ་ཁྱོད་ལྟ་གཅིག་གྱང་མེད། །
 ཡོངས་འདུ་དག་ལ་རྐང་འཐུང་ནི། །
 གཉིས་པ་ངེས་པར་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་སློན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་མང་པོ་བྱོན་གྱང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་
 ལྲུང་མ་ཟད་ད་ལྟར་ཡང་གཅིག་གྱང་མེད། ཅེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་པོ་དང་། དེ་མཚུངས་སུ་དཔེ་དཔག་
 བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོངས་འདུ་ནི་འདི་ག་ཉེན་ན་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དཔེ་ཡོངས་
 འདུའི་ཤིང་རྩོམ་པོ་ལོ་གསུམ་སུ་བཀོད་ནས། དཔེ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་འཕམ་མཚུངས་པ་
 འབྲུག་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སློན་མའི་བསྐྱལ་བར་སངས་རྒྱས་མང་བྱོན་གྱང་། །
 འབྲུག་ལྟེ་སྐྱེས་མཚོག་ཁྱོད་ཀྱི་དོ་རྩོམ་མེད། །
 ཚོས་བཟང་མདུན་སངས་རྒྱལ་གསུམ་གྲངས་མེད་དབུས། །
 དུ་ལོ་མ་དག་གཉིས་པ་སུ་ཞིག་མཚིས། །

ཞེས་སློན་བསྐྱལ་ལམ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་བསྐྱལ་བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་མང་དུ་བྱོན་
 གྱང་། སློན་པ་འབྲུག་ལྟེ་སྐྱེས་པ་ཁྱོད་ལ་འགྲན་པ་གཅིག་གྱང་མེད་པ་དཔེ་ཅན་དང་། ཚོས་བཟང་ལྟེ་
 མདུན་སངས་རྒྱ་གྲངས་མེད་པའི་ཚོགས་ཡོད་གྱང་། དེའི་དབུས་ན་དུ་ལོ་མ་དག་སྟེ་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་
 དུ་མ་གཏོགས་བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་གྱི་རྩོམ་པོ་ལོ་གསུམ་སུ་
 བཀོད་ནས་མཚུངས་པ་འབྲུག་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) སྲིད་པའི་ཁྱོད་ཡངས་འདི་ན་སྤྲོ་བའི་དབང་། །
 མང་ཡང་བདག་གི་འདྲེན་པར་འགྲན་ཅུས་སུ། །
 སྐྱེད་ཚལ་མེ་ཏོག་པལ་བས་གང་གྱུར་མོད། །
 དུན་ཚོགས་ལྷ་དུམ་མ་རྒྱུ་བ་དཀོན། །

ཅེས་སྲིད་པ་འདི་ན་མཁའ་སྐྱོད་ལྷན་པའི་དབང་པོ་མང་དུ་སྒྲོན་ཀྱང་། བདག་གི་སྐྱེ་བ་འབྲུག་
བ་སངས་རྒྱལ་དེ་རྗེས་ལ་འབྲུག་པར་རྒྱལ་བ་མེད་པ་དཔེ་ཅན་དང་། སྐྱེད་ཚལ་དུ་མེ་ཉོག་པལ་བ་མང་
པོ་ཡོད་ཅུང་། ལྷ་དུམ་མཁའ་མེ་མེ་ཉོག་ལྷ་སྤུ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དཔེ་ཅན་གྱིས་ནས། དཔེ་དོན་གྱི་རང་
བཞིན་ཏེ་ཅང་དཀོན་པ་མཚུངས་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྷ་སྤུ་ལོ། །

ཡང་ན། གནས་ཀྱི་མཁའ་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་བའི་མང་ན་ཡང་། །
སྐྱེད་གཉིས་སྐྱེ་བ་ཚོད་ལ་འབྲུག་རྒྱལ་སྤྱ། །
ལྷ་ལམ་རྒྱ་སྐྱར་གྱེ་བས་མངོན་མཛེས་ཀྱང་། །
རྒྱ་ཤེལ་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་པ་གང་ན་མཚིས། །ཞེས་པ་ལྷ་སྤུ་ལོ། །

༣༡ མཚུངས་སྐྱོར་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཞིག་དང་། དཔེ་ཅན་ཡོན་ཏན་དམན་
པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་བ་རིགས་འདྲ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས། བན་
ཚུན་མཚུངས་པར་སྐྱོར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། རྒྱལ་འདི་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་འཕམ་ཡོན་ཏན་ལ་རྒྱ་ཆེ་
རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། བྱ་བ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་མི་འབྲེད་པར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་མཚུངས་པར་
སྐྱོར་བ་ཞིག་ཡིན་པས། སྐྱོར་གྱེད་མི་དགོས་སོ། །དཔེར་ན།

རྒྱ་ལོ་མ་དགས་མཐོ་རིས་དང་། །
ཚོད་ཀྱིས་ས་སྤང་མེལ་ཆེ་གྱེད། །
དེ་ཡིས་དེགས་ལྷན་ལྷ་མིན་དང་། །
ཚོད་ཀྱིས་མི་ཡི་བདག་པོ་འཛོམས། །

ཞེས་ལྷ་མ་ཡིན་སུ་ལོ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་ཡིན་པས་ན་སུ་ལོ་མ་དག་སྟེ། ལྷའི་དབང་པོ་
བརྒྱ་གྱིན་ནི། དཔེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཅན་དང་། དེ་ལས་དམན་པའི་དཔེ་ཅན་མིའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་
མཚུངས་ཚོས་ནི། དཔེ་བརྒྱ་གྱིན་གྱིས་ལྷ་ལྷུ་ལ་སྤང་བ་དང་། དེགས་ལྷན་གྱི་ལྷ་མ་ཡིན་འཛོམས་པ།
དཔེ་ཅན་མིའི་རྒྱལ་པོས་ས་གཞི་སྐྱོར་བ་དང་། ཁོའི་འགལ་རྒྱ་མིའི་དག་ཚོགས་འཛོམས་པ་གཉིས་ལ་

མཚོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་སྲུང་བ་དང་དག་འཛོམས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བའི་བྱང་པར་གཅིག་ལ་བསྐྱུས་ནས་དེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (ག) བྱ་རམ་ཤིང་བ་ཐེག་གསུམ་གདུལ་བྱ་དང། །
- དཔལ་མགོན་ལྷ་སྟེགས་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་མཛད། །
- རྒྱལ་བས་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ལམ་སྟོན་བཞིན། །
- ལེགས་ལྡན་གནས་སྐབས་དགེ་བའི་གཙུག་ལག་འཆད། །

ཅེས་དཔེ་བྱང་པར་ཅན་སངས་རྒྱལ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་སྟོན་པ་དང། དཔེ་ཅན་དེ་ལས་དམན་པ་དཔལ་མགོན་ཉེ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང། མཚུངས་ཚོས་དཔེ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་ལེགས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་པ་བཞིན། དཔེ་ཅན་དབང་ལྷག་གིས་གནས་སྐབས་སྲུ་དགེ་བའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་གཙུག་ལག་གམ་བསྟན་བཅོས་འཆད་དོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་གདུལ་བྱ་ལ་ཚོས་དང་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) དཔལ་ལྡན་དརྟེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་སྤོངས་དང། །
- མཁས་ཁྱོད་ཁ་བ་ཅན་འདིར་སྟོན་ངག་སྐྱ། །
- དེས་ནི་ཕྱིར་ཚོལ་སྐྱ་བ་ངན་རྣམས་དང། །
- ཁྱོད་ཀྱིས་མ་རིག་འཐེབས་བྱ་ཡོངས་སྲུ་འདུལ། །

ཞེས་དཔེ་སྟོབ་དཔོན་དརྟེ་དང། དཔེ་ཅན་བོད་ཀྱི་སྟོན་ངག་མཁས་ཉེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཚོས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དརྟེས་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྟོན་ངག་སོགས་རིག་པའི་གནས་སྤེལ་ཞིང། ཚོལ་བ་ངན་པའི་ཚོགས་འདུལ་བ་དང། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་དུ་སྟོན་ངག་ལ་སོགས་པའི་རིག་པའི་གནས་རྣམས་སྤེལ་ཉེ། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པའི་སྟོན་པ་སྐྱག་པོ་འཐེབས་པའི་སྟེགས་དུས་ཀྱི་བྱ་སྟོབ་རྣམས་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་མཚུངས་པར་སྲུར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དང་འོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དཔེ་ཡོན་ཉན་ལྷག་པ་ཅན་དང། དཔེ་ཅན་ཡོན་

ཉན་དམན་པ་ཅན་ཞིག་འདྲིལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་ཡང་། རོ་བསྟོན་སྐབས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཁྱད་
པར་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་ལྟར་དུ་སྟོགས་ཀྱིན་ནས་མཚུངས་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཚིག་ཟེན་ལ་ཐོན་པའི་
མཚུངས་གསལ་གྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། འདི་ནི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་བྱ་བའི་
ཁྱད་ཚོས་གཅིག་ལ་བསྟུས་ནས། དེ་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྟོར་བ་ཡིན་པས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་
ཡོན་ཉན་དམན་ལྟག་གི་ཁྱད་པར་སྐྱས་ཟེན་ལ་མི་ཐོན་པར་མ་ཟད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་བྱ་བ་
གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་མཚུངས་པ་བྱུགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་
སྟོར་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། བཅེ་ཚེན་འཕགས་མ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །
ཀོང་ཇོ་སྲོང་བཅན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གྲོགས། །
གང་གིས་སྲིད་གསུམ་ཉམ་ཐག་འགོ་རྣམས་དང་། །
དགའ་མས་གངས་ཅན་སྐྱེ་དགུ་བཅེ་བས་བསྐྱུངས། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༢༢ རྒྱའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཚོས་དེའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ལ་བཀོད་དེ། དཔེ་
ཅན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་དེ་དང་མཚུངས་པའི་དཔེ་རྗེས་སུ་བསྟུན་ནས། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་མཚུངས་པར་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རྒྱལ་པོ་མཛེས་པས་ལྷ་བ་དང་། །གཟི་བྱིན་གྱིས་ནི་ཉི་མ་དང་། །
བརྟན་པས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་སུ་བྱེད། །ཅེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་དཔེར་བཅས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་པོ་སྟོན་མཛེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔེ་ལྷ་བ་དང་འདྲ་ཞིང་། གཟི་
བྱིན་ནས་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔེ་ཉི་མ་དང་མཚུངས། ཐུགས་ཟབ་ཅིང་བརྟན་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔེ་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བར་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་བོད་མཁས་དང་། འབྲུག་སྐུལ་
སོགས་སི་ཏའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱ་དཔེར་ཉེ་ཏུ་ཞེས་པ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མཚན་དང་། གཉན་
ཚིགས་སོགས་དུ་མ་ལ་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་ནས།

དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་དང་འབྲུ་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྣམས་རྒྱ་མཚེས་བ་སོགས་ལས་བྱུང་བ་ལ་སྦྱོར་ཡང་། འབྲུ་མི་པམ་སོགས་ཀྱིས། ཉེ་དྲུ་ཞེས་བ་རྒྱ་དང་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་པས། འདྲིར་རྒྱ་མཚན་དུ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། དཔེ་ཅན་རྒྱལ་པོ་དེ། དཔེ་རྒྱ་བ་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མཚེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྲུང་ཚོས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིན་པས། དེ་འབྲུའི་མཚུངས་ཚོས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྡོན་ལ་བཀོད་དེ། དཔེ་རྗེས་སུ་བསྟན་ནས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་བརྗོད་པས་ན་རྒྱ་དཔེ་དང་། དཔེ་སྡོན་དུ་བཀོད་ནས་མཚུངས་སྐྱ་སྐྱར་ཞིང་། འབྲུ་དཔེ་རྗེས་སུ་བསྟན་ན་ཚོས་དཔེར་འགྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་ཅམ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ལུས་སྤའི་བཞེན་རས་དཀར་བས་བསིལ་སྦྱིན་མཁལ། །
- ཡིད་དུ་འོང་བས་མཐོ་རིས་དབང་མོ་སྟེ། །
- འཇམ་ཞིང་མཉེན་པས་ལྷུན་ལ་ཡི་འདབ། །
- མིག་དགུས་བཟ་བས་དབང་པོའི་གཞུ་ཡི་རྒྱ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལུས་སྤ་མ་དེའི་བཞེན་རས་དཀར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔེ་རྒྱ་བ་དང་མཚུངས་ཤིང་། དེ་མཚེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དཔེ་སྤའི་བུ་མོ་དང་འབྲ། དེའི་ལུས་ཤིན་དུ་འཇམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དཔེ་ལྷུན་ལ་དང་མཚུངས་ཤིང་། དེའི་མིག་དགུས་རིང་ཞིང་མཚེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དཔེ་འཇམ་ཚོན་དང་མཚུངས། ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྲུང་ཚོས་སོ་སོའི་རྒྱ་མཚན་དེ་སྡོན་ལ་བཀོད་ནས་དེ་དང་མཚུངས་པའི་དཔེ་རྗེས་སུ་བསྟན་བ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཁྲོད་སྐྱ་མཚེས་པས་བརྒྱའི་འཁྲི་ཤིང་དང་། །
- ཁྲོད་གསུང་སྟན་པས་རྐང་བ་བྱུག་པའི་སྟེ། །
- ཁྲོད་སྐྱགས་རྣམ་པར་བཟ་བས་ཟ་འོག་གི། །
- གུར་བྲིམ་མཚུངས་པ་ཁྲོད་ལ་བདག་དགའོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱུ་ལོན་ཏུ་མངེས་པའི་རྒྱུ་དཔེ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་དང་འབྲས་བུ་དང་། ཁྱོད་གསུང་སྟོན་པའི་རྒྱུ་དཔེ་འབྲས་བུ་བྱང་བའི་སྐྱུ་དང་འབྲས་བུ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་སྐྱབ་དོར་གྱི་ཚོས་ནམས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་བཀའ་བའི་རྒྱུ་དཔེ་འབྲས་བུ་ཟེའོག་གི་གྲུང་གིས་དང་མཚུངས་པར་སྐྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སྐྱོར་བ་བོད་མཁས་རང་གིས་བཞེད་ཀྱང་སྐྱོར་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་བདེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་ཚིག་དང་དོན་གྱི་ཉམས་འདོན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་མི་འདྲ་བ་ཅམ་མོ། །

ཡང་ན། ཁྱོད་ལུས་ལང་ཚོ་དར་བས་སྐྱབ་དང་། །
 ཟབ་གསལ་སྒོ་གོས་རྒྱས་པས་ཉ་བདུན་དབང་། །
 ལྷག་བསམ་རབ་ཏུ་དཀར་བས་བསྐྱབ་དང་། །
 མཚུངས་པའི་བཙེ་ལྷན་གཞོན་ཏུ་གྲོགས་ཀྱི་མཚོག་
 ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་དཔེ་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་གཉིས་པོ་རང་རང་གི་དོ་བོ་དང་དཔེར་བརྗོད་བཅས་བཤམ་ཅིན་ཏོ། །

 བྱང་གསལ་དྲི་བ། 6.1

- ༡ ་ དཔེ་ཅན་རང་ཉིད་དང་འབྲས་བུའི་དཔེ་གཞན་མེད་པས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ཟེར་རམ།
- ༢ ་ དཔེ་དུ་མ་བཞེད་ནས་དེ་དག་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ལ་མང་བའི་དཔེ་ཟེར་རམ།
- ༣ ་ མིང་ཚིག་དུ་མ་འདུས་པའི་བརྗོད་པ་ལ་ངག་དོན་ཟེར་རམ།

 ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སམ།

སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནས་རྒྱུ་འདྲེ་དཔེ་བར་དཔེ་རྒྱན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ། བྱུང་མིན་གྱི་
 དཔེ་དང་སྲིད་མིན་གྱི་དཔེའི་ཁྱད་པར། ངག་དོན་གྱི་དཔེ་ལ་བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པ་དང་། བཞིན་
 རབ་དུ་མ་ཡོད་པ་གཉིས་དང་དཔེ་རྒྱན་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད། རྒྱ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་པ་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་ཤེས་དགོས་སོ།།

དོན་བསྐྱུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྲིད་གྱིས།

- སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ།
- རྒྱན་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་བཅས་སོ་སོར་སློབ་ཁྲིད་ཤེས་པ།

སློབ་ཚན།

༡༡ རྒྱ་གཟུང་གསལ་ལྷོ་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིལ།

- ༡ སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ བྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་དང་སྲིད་མིན་གྱི་དཔེ་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་དམ།
- ༣ མཚན་སྐྱོར་གྱི་དཔེའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
- ༤ བྱུང་བའི་དཔེའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༥ བར་སློང་སྤྱར་བྱ་སྤྱི་ལྷོ་མ་ཡིན་ནམ།
- ༦ རྒྱུ་འདྲེ་དཔེ་ཞེས་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ལ་བྱེད་དམ།

ནང་གསལ་འདུ་ལུགས་ 6.1

༡༽ ཟེར་བ་ཡིན་ལགས།

༢༽ ཟེར་ལགས།

༣༽ ཟེར་ལགས།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

ཚུ་ཤེལ་དབང་པོ།

མཚར་བ།

ཕུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི།

རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྟ་སྟེ

བསྐྱབས་པ།

མཁོ་ལོག་ལ།

འབྲུག་སྤྱུལ།

མེ་བ།

ངོ་མཚར་བ། ཉ་ལས་པ།

དོན་གྱི་སྡེ། འདོད་པའི་སྡེ། ཚོས་གྱི་སྡེ།
ཐར་པའི་སྡེ་བཅས་སོ།།

སྤྱི་རིག་པ། ཚད་མ། བཟོ། གསོ་བ།
ནང་དོན་བཅས་སོ།

དགྲུགས་པ།

ཚོས་ལོག་ལ།

འབྲུག་པ་བསྐྱན་འཛིན་ཚོས་གྱི་ཉི་མ།

དཔེ་དོན་སྐྱོར་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བཤའ་བ།

༥ དཔེ་སྐྱོན་དག་གི་དཔེ་དོན་སྐྱོར་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བཤའ་བ་ལ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་
 མཚུངས་ཚོས་སྐྱོར་ཚུལ་མ་ཤེས་ན། ཉགས་ཐ་དད་པ་འདྲེས་པ་དང་། མང་ཚིག་དང་ཉུང་ཚིག་
 སྟེ་ཚིག་ཐ་དད་པ་འདྲེས་པ་དང་། དཔེ་དོན་མཚོག་དམན་ཆེས་པ་སོགས་སྐྱབས་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱོར་ཚུལ་
 སྐྱོན་ཏུ་འགྱུར་བ་མང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སྐྱོན་ དག་མཁན་མཁས་པས་སྐྱོར་ཤེས་ན། དེ་དག་སྐྱོན་ཏུ་མི་
 འགྱུར་བར་མ་ཐད། ཐོས་ན་མི་མཛེས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཚིག་གི་ཡོན་ཏན་
 ཏུ་འགྱུར་མིན་དེ། དང་པོ་ཉགས་ཐ་དད་པ་དང་འདྲེས་ཀྱང་སྐྱོན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེར་ན།

དགོས་དོན།

སྐྱོབ་ཚོན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།

- ༡། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་སྐྱོར་ཚུལ་ཤེས་པ།
- ༢། དཔེ་དཔེ་ཅན་སྐྱོར་ཚུལ་ལོར་ཡང་མཁས་པས་སྐྱོར་ན། ཐོས་ན་མི་མཛེས་པ་མེད་པ་དང་།
- ༣། ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཚིག་གི་ཡོན་ཏན་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་པ།

ཅུབ་ད།   མ་ནིང་འདི་འགོ་བུད་མེད་བཞིན། །
 བུད་མེད་འདི་སྐྱ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །

ཞེས་མ་ཉིང་འདིའི་འགོ་ཚུལ་བྱད་མེད་བཞིན་དུ་མཛེས་ལ། བྱད་མེད་འདིའི་སྐྱ་བ་ནི། རྩེས་
བ་བཞིན་སློབས་པར་སྐྱའོ། ཞེས་ཉལ་ས་ཐ་དད་ཀྱང་སློན་མེད་པ།

(ག) འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི་སྐྱ་ལ་མཚོ་བྱང་བཞིན། །
དབྱངས་ཅན་མ་ནི་མ་སྐྱ་སློབས་གསང་བདག་ལྟར། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་དང་པོས་དཔེ་ཅན་འཇམ་དབྱངས་དང་། དཔེ་དབྱངས་ཅན་ལ། རྒྱུ་བ་སྐྱ་མས་
དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དང་། དཔེ་གསང་བདག་སྐྱལ་ན་རྩི་རྩི་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཉལ་ས་ཐ་དད་
པ་དང་།

(བ) འཇམ་མགོན་ཁྲིད་ནི་གཞུང་དཔལ་མོ་ལྟར། །
འགོ་བའི་དག་བྱེད་ཚད་མར་གྱུར་བ་སྟེ། །
ཁྲིད་ཡུལ་རྩི་རྩི་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཡང་། །
རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་འཛེམས་ཉིད། །

ཅེས་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་ཅན་རྒྱུད་སྐྱེའི་རིག་པ་འཛིན་པ་ཞིག་དང་། དཔེ་
དབྱངས་ཅན་ལ། རྩི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་ཅན་ཡུལ་རྩི་རྩི་དབྱངས་ཀྱི་དབང་སྐྱལ་མ་དང་། དཔེ་རྒྱ་
བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་མོ་མོའི་ཉལ་ས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པས་སློན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ས་སྐྱོང་ཁྲིད་ནི་མཐོ་རིས་སྐྱེན་ལེགས་བཞིན། །
མཛེས་སྐྱལ་ལང་ཚོ་རྒྱས་པའི་དེགས་པ་ངོམ། །
ལུས་ལྷན་པའི་བཞིན་ནི་ཚུལ་ལེགས་དཀྱི་འཁོར་ལྟར། །
རབ་དཀར་མདངས་ཀྱིས་མཛེས་པས་གཞན་ཡིད་འཕྲོག། །
ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

མང་ཚིག་དང་ཉུང་ཚིག་ཐ་དད་པ་ས་ཚིག་ཐ་དད་དུ་འབྲེས་ཀྱང་སློན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
ནི། དཔེར་ན།

ཅ་བཤ།   བདག་གི་སློབ་པ་འདི་སློབ་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་བཞིན། །
 རིག་པ་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱབ་ལོར་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་བདག་གི་སློབ་པ་གཅིག་གི་འདི་ནི། དཔེ་ཆེ་སློབ་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་འཕངས་སོ།
 །ཡང་དཔེ་ཅན་རིག་པའི་གནས་ལྷན་སྐྱེས་པ་ནི། དཔེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་གཅིག་གི་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་མང་ཉུང་གི་ཆོག་ཐ་དད་དུ་གནས་ཀྱང་། མཚུངས་ཆོས་སྐྱོར་བ་ལ་
 སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །སློབ་ཅེས་པའི་ཆོག་མང་ཆོག་ཏུ་འདུག་པར། སྐྱབ་གཞུང་ལྷན་སྐྱེས་ལས་
 གསུངས།

(ག)   མཛེས་མའི་གདོང་ནི་བད་འདབ་ཆོག་སྐྱེས་བཞིན། །
 མི་བདག་ལྷན་སྐྱེས་ལྟར་འཆི་མེད་གཙོ་བོ་འདི། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་གཅིག་གི་དཔེ་བརྒྱའི་འདབ་མ་མང་བོ་བཞིན་དུ་མཛེས་
 པ་དང་། ཡང་དཔེ་མི་བདག་སྐྱེས་ལ་སྐྱོད་པའི་རྒྱལ་བོ་མང་བོ་ཆོག་སྐྱེས་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་ལྟའི་
 དབང་བོ་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་གི་སྐྱབས་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཆེ་ཞེས། དཔེ་མང་བོ་དེ་དཔེ་ཅན་གཅིག་ཅན་ལ་
 སྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཆོག་དང་མང་ཆོག་ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་དང་།

(བ)   འདོན་པ་མཚོག་སྐྱོད་སློབ་པ་བཅུའི་རྒྱལ་ལྷན་སྐྱེས་དང་། །
 ཆོས་སློབ་ཁངས་མེད་འབྱེད་ལ་མ་ཐུན་པ་སྟེ། །
 མཛེད་ཐོན་ལྷན་སྐྱེས་པར་དཀར་བའི་རྒྱལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱང་། །
 སྐྱོན་མཚན་རྣམས་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་སྐྱེས་མཚོན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལྷན་སྐྱེས་འདོན་སྐྱོན་པ་སངས་རྒྱལ་གཅིག་གི་དཔེ་སློབ་པ་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་
 ཅད་དང་མཚུངས་པ། ཡང་དཔེ་ཅན་སྐྱོན་པའི་མཛེད་པ་དང་འདོན་ལས་ཀྱི་སྐྱོ་མང་བོ་དེ། དཔེ་རྣམས་འདི་
 འོད་ཟེར་གཅིག་གི་དང་མཚུངས་པར་བཛོད་པ་ལྟ་བུ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་གཅིག་དང་མང་ཆོག་
 འཇུགས་པ་སྟེ། ཆོག་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཀྱང་ཆོག་གི་སྐྱོར་བ་ལ་མཁས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་
 མ་ཟད། ཆོག་སྐྱོར་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་ལོ། །

ཡང་ན། ཁྱོད་སྐྱེ་ཉིན་བྱེད་འབྲུམ་གྱི་གཟི་བཟིང་དང་། །
ཀུན་ནས་མཚུངས་ཤིང་གསུང་དབྲུངས་བྱུག་བཅུའི་ངག །
དྲི་ཟའི་པང་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས་ལེགས་བྲངས་པའི། །
སྟོན་འཛེབས་དབྲུངས་ཀྱི་འགྲུང་ཁྲུག་གཅིག་བྱས་མཚོན།།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་། དཔེ་ཡོན་ཉན་ལྷག་པ་དང་། དཔེ་ཅན་དེ་ལས་དམན་པ་ལྟ་བུ་སོགས་དཔེ་
དོན་མཚོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ས་གཞི་སྦྱོང་བ་ཁྱོད་བཞིན་དུ། །
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་མཛེས། །
ཚ་ཟེར་ཅན་གྱི་རུས་པ་ལ། །
མི་བདག་གཟི་ཡིས་འགོངས་པར་རུས། །

ཞེས་དཔེ་དམན་པ་མིའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་བྱུང་པར་ཅན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མཛེས་སོ།།
ཡང་དཔེ་བྱུང་པར་ཅན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ། དཔེ་ཅན་དམན་པ་མིའི་རྒྱལ་པོའི་གཟི་བཟིང་གྱིས་
འགོངས་པའམ་འགྲན་པར་རུས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

(ག) གཡོན་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་སྟུག་རྣམ་འགྲུང་ལྟར། །
ཚངས་པའི་སྲས་མོ་འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང། །
དྲི་ཟའི་པི་ཕང་སྟོན་ཞིང་འཛེབས་པ་ཡིས། །
ཅ་ར་ཀ་ཡི་སྐད་ཀྱི་འགྲན་རྩེ་བུས། །

ཞེས་དཔེ་དམན་པ་གཡོན་མ་སྟེ་བྱུང་མེད་ཀྱི་མཛེས་སྟུག་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་བྱུང་པར་ཅན་
དབྲུངས་ཅན་ལྟ་མོ་ཡིད་དུ་འོང། ཞེས་དང་། ཡང་དཔེ་བྱུང་པར་ཅན་དྲི་ཟའི་པི་ཕང་གིས་དཔེ་ཅན་
དམན་པ་ཅ་ར་ཀ་ཡི་སྐད་ཀྱི་འགྲན་རྩེ་བུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་དཔེ་ཅན་མཚོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་

ཡོད་པ་དང་། ཅ་ར་ཀ་ནི་སྐད་མི་སྟོན་པའི་བྱ་ཞིག་ཏུ་གསུངས། ཡང་འགྲོང་གི་མིང་ལའང་འཇུག་པར་
གསུང་བ་ཡང་ཡོད།

- (བ) ཇི་མེད་ལྷ་ཡི་ལམ་ལས་ཉི་མ་བཞིན། །
- དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཁྱོད་གཤེགས་པའི་སྟབས་མཛེས་ལ། །
- ཞི་ཞིང་དུལ་བས་འཚམ་བར་འཆག་པའི་ཚུལ། །
- དུར་བའི་འགྲོས་བཞིན་ཀུན་ཏུ་ཡི་གར་འོང། །

ཞེས་དཔེ་བྱུང་བར་ཅན་ནམ་མཁའ་ལས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་དམན་པ་དཀའ་
ཐུབ་ཅན་གྱི་གོམ་སྟབས་མཛེས་པ་དང་། ཡང་དཔེ་དམན་པ་ངང་བའི་འགྲོས་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་བྱུང་
བར་ཅན་ཁྱེད་ལ་ཐུན་དགོས་ཞི་དུལ་གྱིས་འཚམ་བར་ལེགས་པ་ཡིད་དུ་འོང། ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་
མཚོག་དམན་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་ཀྱང་། ཚིག་སྦྱོར་ལ་མཁས་པའི་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པ་སྦྱོར་དུ་མི་འགྱུར་
བ་མ་ཟད། ཚིག་སྟོན་ཞིང་འཛེབས་ལ་དོན་དང་ཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་བའང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན།

- ཡང་ན། དཀའ་མཛེས་སྤྱེ་ལེགས་འབྲིལ་བའི་ངང་མོ་བཞིན། །
  - འཇུ་མ་ལྡན་ཉམས་བརྒྱས་འགྲིང་བའི་སྟོན་ལེགས་མཛེས། །
  - སྟོན་འཛེབས་ཚངས་པའི་གསུང་དབྱངས་ཇི་བཞིན་དུ། །
  - དབྱར་སྦྱེས་མགོན་པོའི་གདངས་སྟོན་ན་བར་འཛེབས། །
- ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཡང་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་སྦྱོར་ཚུལ་
མ་ཤེས་ན། འདི་འདྲའི་ཉམས་ཐ་དད་པ་དང་། མང་ཚིག་དང་ཉུང་ཚིག་ཐ་དད་པ། མཚོག་དམན་གྱི་
བྱུང་བར་ཆེ་བ་སོགས། དཔེ་དོན་པན་ཚུན་འགྱུངས་ཆེ་བའལ། དོན་ལ་མི་འགྲོར་བའི་སྦྱོར་དུ་འགྱུར་
བར་མ་ཟད་ཚིག་སྟོན་ན་མི་མཛེས་ཤིང་། སྟོན་པ་གི་ཉམས་ཀྱང་མི་ལྡན་འོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། ངང་མོ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་དཀའ། །

ཁྱི་བཞིན་དཔའ་མོ་རྗེ་ལ་གྲུས། །

ཉི་མ་བཞིན་དུ་མེ་བྱེད་གསལ། །

ཞེས་དཔེ་ངང་མོ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་རྣམས་དཀར་ཞེས་ཉམས་ཐ་དད་པ་དང་། དཔེ་རྒྱ་མཚོ་
མང་པོ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་ནམ་མཁའ་གཅིག་གྲུ་བྱི་མ་མེད་པ་ཞེས་མང་ཚིག་དང་ཉམ་ཚིག་འདྲེས་
པ་དང་། དཔེ་དམན་པ་ཁྱི་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་བྱུང་པར་ཅན་མི་རྗེ་ལ་གྲུས་ཞེས་དང་། ཡང་དཔེ་
བྱུང་པར་ཅན་ཉི་མ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་དམན་པ་མེ་བྱེད་གསལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མཚོག་དམན་གྱི་བྱུང་
པར་ཆེ་བ་སོགས་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མ་མཁའ་ས་ན། ཚིག་སྦྱོར་མི་མཛེས་ཤིང་། དོན་ལ་མི་འགྱུར་
བས། ལྷན་དག་གི་སྦྱོར་ཆེན་པོར་འགྱུར་དོ། །སྦྱིར་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་གཞི་དང་བྱུང་ཚོས་པན་
ཚུན་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བ་ལ། དཔེ་དོན་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཅན་དང་མཚོག་དམན་ཆེ་བ་དང་། བྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་སོགས་སྦྱོར་ཚུལ་སྦྱོར་དུ་འགྱུར་བའི་ཚིག་མང་ནའང་། འདིར་ཉམས་ཐ་དད་པ།
མང་ཉམ་གི་ཚིག་ཐ་དད་པ། དཔེ་དོན་མཚོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་
ཅིང་། རྒྱས་པར་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

- གཞན་ཡང་། དཀར་བསེལ་མཛེས་པ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞིན། །
- སྐྱེག་འཇུ་མ་འགྱིང་བག་རྒྱ་མཚོ་རི་བཞིན་མཛེས། །
- ཐུགས་རྗེ་ཆོ་རྒྱལ་སྐྱེལ་དགྱིལ་འཁོར་མཚུངས། །
- སྦྱོར་ལེགས་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུར་སྐྱེག། །

ཅེས་པ་ལྟ་བུ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་མི་མ་ལྡན་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་
མི་མ་ལྡན་པ། བྱུང་ཚོས་མི་མཚུངས་པ་སོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་གཏན་ནས་
མི་རུང་བས། དཔེ་དོན་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་དང་། རོ་བོ། ཡོན་ཏན། བྱུང་ཚོས་སོགས་ལ་བལྟས་
ནས་འགལ་བ་ལྟག་སྦྱོར་དུ་མ་སོང་བར་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཚོས་རང་རང་གི་རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་

མཚུངས་པར་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ བར་བྱེད་པ་སྟུན་ངག་མཁན་ལ་གལ་ཆེད།

དོན་བསྐྱུས།

དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་པ་ཚོས་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་ཤེས་ནས་དཔེ་དོན་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་དང་། རོ་བོ། ཡོན་ཏན་བྱེད་ཚོས་སོགས་ལ་བལྟས་ནས་འགལ་བ་ལྟག་སྒྲོད་དུ་མ་སོང་བར་བྱེད་གཞི་ཚོས་རང་རང་གི་རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་མཚུངས་པར་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་སྟུན་ལ་གལ་ཆེད།

སྒྲོར་ཚན།

༡། གཤམ་གསལ་ཇི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྱིས།

- ༡། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་སྒྲོར་ཚུལ་མ་ཤེས་ན་སྒྲོན་གང་ཡོང་ངམ།
- ༢། མང་ཚིག་དང་ཉུང་ཚིག་ཐ་དད་པ་ས་ཚིག་ཐ་དད་དུ་འདྲེས་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས།
- ༣། རང་མོ་བཞིན་དུ་རྩེ་བ་དཀར། བྱི་བཞིན་དཔལ་ལོ་རྩེ་ལ་གུས། ཉེ་མ་བཞིན་དུ་མེ་བྱིར་གསལ། ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གྱིས།
- ༤། ས་གཞི་སྒྲོང་བ་ཁྱོད་བཞིན་དུ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་མཛེས། ཚ་ཟེར་ཅན་གྱི་བྱས་པ་ལ། མི་བདག་གཟེ་ཡིས་འགོངས་པར་བྱས་ཞེས་པའི་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ཡོད་ངམ།
- ༥། མ་ཞིང་འདི་འགོ་བུད་མེད་བཞིན། བུད་མེད་འདི་སྐྱ་སྐྱེས་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་གྱིས།

༢། གཤམ་གྱི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱིས།

མཚོ་བྱང་། གསང་བདག་སྟོན་ལེགས། དེགས་པ། ཚུལ་ཤེས།

ག གཤམ་གསལ་དྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས།

- ༡ ཏྲགས་ཐ་དད་པ་དང་འདྲེས་ཀྱང་སློན་དུ་མི་འགྲུར་བའི་དཔེ་བརྗོད་གྲིས།
- ༢ མང་ཚིག་དང་ཉུང་ཚིག་ཐ་དད་པ་ས་ཚིག་དད་དུ་འདྲེས་ཀྱང་སློན་དུ་མི་འགྲུར་བའི་དཔེ་བརྗོད་གྲིས།

ང གཤམ་གྱི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་གང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་།

- ༡ འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི་སྤྲུལ་མཚོ་བྱང་བཞིན།།
དབྱངས་ཅན་མ་ནི་མཐུ་སྟོབས་གསང་བདག་ལྟར།།
- ༢ གཡོན་མ་ཁྲོད་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་རྣམ་འགྲུར་ལྟར།།
ཚངས་བའི་སྤྲུལ་མོ་འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང་།།
དྲི་ཟའི་མི་མང་སྟོན་ཞིང་འཛེབས་པ་ཡིས།།
ཅ་ར་ཀ་ཡི་སྐད་ཀྱི་འགྲན་རྒྱ་བྱས།།
- ༣ དཀར་བསིལ་མཛེས་པ་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞིན།།
སྒྲིག་འཇུག་འགྲིང་བག་རྒྱ་མཚོ་དེ་བཞིན་མཛེས།།
སྤྱད་སྤེལ་རྗེ་ཚོ་རྣམས་ཚུ་ཤེལ་དགྲིལ་འཁོར་མཚུངས།།
སློན་ལེགས་ཁྲོད་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུར་སྒྲིག །

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་སྐྱོད་

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་སྐྱོད་ལེགས་པར་ཤེས་ན། སྤྱོད་པ་ཚམ་མིན་པར་གཞུང་
ཆེན་མོ་དག་ལ་འགྲེལ་བ་རྒྱུ་དུས་གོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལེན་སྟེ། དེ་མིན་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་སྐྱོད་
དེ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགྲེལ་བ་རྒྱུ་ན། གཞུང་གང་དང་གང་ཡིན་པར་དེ་དང་དེའི་གོ་བ་ཆ་ཚང་ལེན་
སྟེ། སྤྱོད་པར་དཀའ། དཔེར་ན། ཆོས་སྐྱོད་མ་ཡི་བཞེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རབ་ཏུ་རྒྱས་ལ་གཟི་
བརྗེད་འཕྲོ་བ་ཅན། །འབྲས་ལྡན་རྫོགས་པ་གསུམ་པའི་བསེལ་བེད་ཅན། གང་གི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་
ཡིན་པར་ངེས། །འདྲིར་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་འཕྲོ་བའི་འཕྲོ་བའི་དོན་ ཡིན་པ་བཞེན་ལོ། །

དགོས་དོན།

དཔེ་རྒྱུ་ལ་དཔེ་དང་དོན་གཉིས་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་གི་སྐྱོད་སྐྱོད་མཚུངས་པ་ཞིག་ངེས་
པར་དགོས། དེ་ལ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ཅི་རིགས་ཡོད།
དངོས་སུ་ཡོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་ངེས་པར་སྐྱོད་དགོས། དེ་ལ་བཞེན་དང་ལྟར་
སོགས་ཏུ་གུ་ཅུ་དེ་ལྟ་ཡོད། དེ་དག་དཔེར་བརྗེད་དང་བཅས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས།

8.1 མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་

༥ དེ་དཔེ་རྒྱུ་གྱི་སྐྱོད་ལྟར་འབྲས་ལྡན་སྐྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བྱེད་
དམ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཐ་དད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པའི་མཚུངས་པར་སྐྱོད་པའི་ཆོག་ལ། མཚུངས་
པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་མེ་ཡོང་གི་གཞུང་འདྲིར། ཡོད་དཔེར་
ལོ་ལྟ་བུ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་ལུལ་སྐྱོད་འདྲིར་སྐྱོད་པར་སོར་བཞག་པ་མང་བས་རྣམས་གྲངས་རེ་

གསུམ་དུ་བཀའ་ལྟར་། རྒྱུ་སྐྱེས་སྐྱེས་ཐང་ལོ་རྒྱུ་བ་སི་ལྷ་ལྷོ་སྐྱེས་དེ་དག་ལས་སི་ལྷོ་ཉེ་སྐྱེས་དུ་རང་
 སོར་བཞག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ནས་སོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཐ་སྙད་ལ་བསྐྱེད་ཉེ་རྣམ་
 བྱངས་ལེ་ལྷར་བཀའ་བ་ནི།

རྩ་བ་ལས།   བཞིན་ལྷར་ལྷ་བྱ་རི་ལྷར་སྐྱེ།
 མཐུན་མཚུངས་ཡང་དག་མཚུངས་དང་མཉམ།
 ཡང་དག་གསལ་དང་ངེས་པར་གསལ།
 རབ་གསལ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་དང།

གཉེན་སོ་དང་ནི་དག་རྒྱ་དང།
 སོ་སོར་རྫོག་དང་འགལ་དང་འདྲ།
 བལྟ་བཅས་དང་ནི་བསྐྱེད་བ་དང།
 དེགས་མཐུན་རྗེས་སྐྱེས་བ་དང།
                   གཟུགས་བརྟན་དང་ནི་སོ་སོར་སྡེ།
                   གཟུགས་མཚུངས་མཉམ་དང་ཡང་དག་གཞུག།
                   མཚན་ཉིད་མཐུན་འདྲ་མཚུངས་བ་དང།
                   མཐུན་སྤོགས་དཔེར་བྱས་དཔེ་དང་རྫོག།

དམན་དང་རྩུང་ཟད་དམན་སོགས་དང།
 རབ་ཏུ་སྐྱེད་སོ་སོར་བསྐྱེད།
 དེགས་མཐུན་མཉམ་བྱས་སྐྱེད་དག་དང།
 གང་ཡང་དམན་མིན་དོན་ཅན་ཆོག།

                  དེ་སོར་མཚན་མའི་གདོང་ཅན་སོགས།
                   འབྲུ་མང་སོ་ཡི་ཆོག་སྐྱེད་དང།

འགྲན་དང་རྒྱལ་དང་སྤང་བ་དང་། །

འཇུ་དང་མི་མ་སྤུན་སྒྲོགས་པ་དང་། །

འཐབ་པ་དང་ནི་འབྲུ་བ་དང་། །

སྣ་འབེབས་བྱེད་དང་སྣོད་པ་དང་། །

ཙུ་འབྲི་བ་དང་འགོག་པ་དང་། །

མོད་དང་ཐལ་དོག་མི་བཟོད་དང་། །

དེ་ཡི་སྐལ་བཟང་འཕྲོག་བྱེད་དང་། །

དེ་ཡི་མཛེས་པ་ལུས་བྱེད་དང་། །

དེ་དང་འགྲན་ལས་ཚར་གཙོད་དང་། །

དེ་དང་མཚུངས་ལས་ལྷག་པར་མཛེས། །

དེ་ཡི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་འཕྲོག་དང་། །

དེ་ཡི་བྱས་པ་ལ་འཇུག་དང་། །

དེ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་རྗེས་སུ་འཚིང་། །

དེ་ཡི་ངང་ཚུལ་དེ་འགོག་དང་། །

དེ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅེས་པའོ། །

སྐྱ་རྣམས་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཀུན་མཁུན་གོང་མའི་སྣོན་དུ་བྱུག་ཅུ་རེ་བྱུག་གསུངས་པའང་སྡེ་ཚོན་གཉིས་པའི་མཇུག་གི་ཚོས་མ་སྤུན་དང་། ཚོས་སྤུན་མོང་བ། གྲིབ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་ཉི་ཤུ་དང་། སྡེ་ཚོན་བཞི་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་འཚིང་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་ཉེ་དགུར་བགྲངས་པས་རེ་བྱུག་ཏུ་བཞེད། འོན་ཀྱང་། གྲངས་འདྲེན་རྒྱས་བསྐྱས་ཅོམ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འདྲ། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྐྱ་རེ་ལྟ་བུ་དེ། སྣོན་གྱི་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ན་སྡེ་ཚོན་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་འཚད་ཀྱང་། ལྷན་ཐང་བ་དང་། བོད་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་སྡེ་ཚོན་བཞིར་བྱེས་ཉེ་བཤད་པའི་

སྡེ་ཚོན་དང་པོ་ལ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉེར་གཉིས། སྡེ་ཚོན་གཉིས་པ་ལ་འདྲ་བའི་དོན་སོགས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་བཙོ་བརྒྱད། སྡེ་ཚོན་གསུམ་པ་ལ་དཔེ་རྒྱན་གསལ་བྱེད་བཙོ་ལྔ། སྡེ་ཚོན་བཞི་བ་
ལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་བ་ཅུ་སྟེ་རེ་ལྟོ། །དེ་དག་ནི་དཔེ་དོན་མཚུངས་བར་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེལ་
ཚོག་ཙམ་ཡིན་པས། དབྱེས་སྐྱོ་སོགས་གོ་སྐྱོ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཙམ་ལ་བལྟས་པས་ཉོགས་ལུས། དེ་
ལྟར་དུ་སྡེ་ཚོན་དང་པོའི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི།

༡ བཞིན་ནི།

- (ག) དམར་སེར་མདངས་ཅན་སྐྱོན་མཚམས་ཁ་དོག་བཞིན། །
འཇམ་མགོན་ཞལ་བྱིས་མིག་གི་བདུད་ཅིའི་དབྱིད། །

ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁམས་འབྲུག་སྐྱེལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ལས། །འདྲིའི་དཔེར་བརྗོད་ཁ་རྟགས་ཡིན་ཏེ།

- (ཁ) མཚར་སྐྱེད་ལང་ཚོ་རྫོགས་པའི་གདོང་། །
ཉ་རྒྱས་རྩེ་བ་དག་པ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

༢ ལྟར་ནི།

- (ག) འི་ཟའི་རྒྱུད་མངས་སྐྱོ་ལྟར་དབྱངས་ཅན་མའི། །
སྐྱོན་འབྲུར་གསུང་འདི་ན་བའི་དཔལ་དུ་འཛེབས། །ཞེས་དང་།

- (ཁ) འི་ཟའི་པང་པར་འཛེགས་འོས་པའི། །
སྐྱོ་དབྱངས་སྐྱོན་པ་རྒྱུད་མངས་ལྟར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

༣ ལྟ་བུ་ནི།

- (ག) བརྟན་གཡའི་ཚོས་ཀུན་དབང་སྐྱུད་ལྟ་མོའི་ཕྱག། །
བྱུ་རུའི་བཞི་ཤིང་ལྟ་བུར་དམར་ཞིང་མཛེས། །ཞེས་དང་།

- (ཁ) གཟི་བརྗོད་མཚུངས་པ་མེད་པའི་བྱི་ན། །
ཉེ་མ་ལྟ་བུར་ལྟ་མ་མེར་འབར། །ཞེས་དང་།

༤ ཇི་ལྟར་ནི།

- (ག) ཀ་ལ་བིང་ཀའི་སྐྱོད་བྱུངས་ཇི་ལྟ་བུ།
རི་དྲགས་མིག་ཅན་སྐྱུ་ཡིས་ཐོས་འཛིན་སྐྱུད། །ཅེས་དང།
- (ཁ) རྣམ་མཁའའི་པ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར།
ཟབ་ཡངས་མཁའའི་པ་མཐའ་མི་མངོན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

༥ མ་སྐྱེན་པ་ནི།

- (ག) འོང་སྟོན་ཞལ་སྐོ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་ཀྱི།
མཁས་མཚོག་ཅན་གོ་མིའི་གསུང་དང་མ་སྐྱེན། །ཞེས་དང།
- (ཁ) དག་ཅིང་བཟང་བའི་སྐྱོད་པ་འདི།
འཛམ་གྲུ་ཚུ་བའི་གསེར་དང་མ་སྐྱེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང།

༦ མཚུངས་ནི།

- (ག) གསེར་མངལ་གྱི་མའི་དབུ་སྐྱེས་ལན་གྱི་འདི།
སྐྱང་བེལ་བཅེགས་པའི་རི་བོའི་མདོག་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང།

། སྐྱང་བེལ་ནི་སྐྱེན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། །

- (ཁ) ལང་ཚོ་ཅན་དང་མཛེས་མའི་དཔལ།
དགའ་དང་གྲགས་པ་འགྲོགས་པས་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང།

༧ ཡང་དག་མཚུངས་པ་ནི།

- (ག) ཡོན་པོར་ལྟ་བའི་འབྲེན་བྱེད་པ་ད་ཚལ་བུ།
བྱང་བའི་འཕུར་ལྗིང་བཀྱིད་དང་ཡང་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང།
- (ཁ) རོལ་བཅས་དགོད་པ་ཅེ་དགའི་འཇུ་མ།
ཀྱན་དའི་སྐྱང་པོར་ཡང་དག་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང།

༩ མཉམ་པ་ནི།

- (ག) མཚོ་ལྷན་སྐྱོད་འདོད་པའི་ལྷོས་བྱམ་གྱིས། །
མཛེས་པ་མཁའ་ལ་སྤྱོན་དཀར་གཡོ་དང་མཉམ། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) དེན་ཚེན་ཁང་བཟང་བཅིགས་པའི་སྒོ། །
མཐོང་བསྟེགས་སྐྱོན་པོའི་སྤྱིད་དང་མཉམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༩ ཡང་དག་གསལ་ནི།

- (ག) རྒྱལ་བས་སྐྱེ་དགའི་རེ་འདོད་སྐོང་བ་ཡིས། །
དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་རང་བཞིན་ཡང་དག་གསལ། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) བཙུན་མའི་མཚར་སྤྲུག་བཞིན་རས་གྱི་ས། །
རྣམ་པའི་མཛེས་པ་ཡང་དག་གསལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༠ དེས་པར་གསལ་བ་ནི།

- (ག) གཞལ་བར་ཆེས་དཀར་ཚོས་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་གྱིས། །
ཚོགས་གཉིས་པ་མཐའ་དེས་པར་གསལ་བར་བྱས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) གངས་མེད་འཁོར་གྱི་འདུ་འགོད་འདིས། །
རྒྱ་སྐར་ཐེང་བ་དེས་པར་གསལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

༡༡ རབ་གསལ་ནི།

- (ག) ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་སྟོན་རབ་གསལ་བས། །
གངས་མེད་ཚོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ངོ་མཚར་རྟོགས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) མཁུར་ཚོས་དཀར་དམར་འཇུ་མ་འོད་གྱིས། །
བརྒྱ་གཞོན་ཅུའི་དཔལ་རབ་གསལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༢ གཟུགས་གྱི་རྣམ་པོ་ནི།

- (ག) མཐོང་ན་མི་མཐུན་མེད་པའི་མཚན་དཔེའི་སྒྲ། །

འཇོམ་བྱུང་གསེར་སྤྲུངས་རི་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ཀེ་ལ་ལག་ཡི་ས་འཛིན་དབང་ས། །

སྤང་པོ་འདི་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༣ གཉེན་པོ་ནི།

(ག) གཙུག་ན་ལྷ་བའི་རི་མོ་གསུམ་པའི་མདོག་ །

ཨི་རྩ་རྒྱུ་ལའི་ཕྱང་པོའི་གཉེན་པོ་བྱས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) གཞོན་རུའི་འགྲམ་པ་རབ་མཛེས་པ་ས། །

ཅམ་པ་ཀ་འདབ་གཉེན་པོ་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༤ དག་ལྷ་ནི།

(ག) དབྱངས་ཅན་ཞལ་གྱི་དྲི་བ་སྤྲུང་མངར་བ་ཡིས། །

མ་ལ་ཡར་སྐྱེས་གང་གི་དག་ལྷ་བྱེད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) རིན་ཆེན་རྐང་གདུབ་སིལ་སིལ་སྒྲ། །

འོག་པག་དྲིལ་བའི་དག་ལྷ་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༥ སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི།

(ག) ཕྱག་སོར་ཅེ་ཡི་བྱེད་པའི་ཕྱང་དང་། །

རབ་སྐྱེན་ཚངས་པའི་དབྱངས་གཉིས་སོ་སོར་རྟོག། །ཅེས་དང་།

(ཁ) མཛེས་མའི་མཚུ་ཡི་སྐྱོས་དམར་དང་། །

བེམ་པའི་ཡལ་འདབ་སོ་སོར་རྟོག། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

། རིམ་པ་ནི་སིལ་རྟོག་དམར་སོ་ཞེག་ཡིན་པར་གྲགས། །

༡༦ འགྲན་པ་ནི།

(ག) འག་གི་འདོད་པ་མཐའ་དག་ལེགས་འཛོ་བས། །

ཡོངས་འདུའི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་ཚོར་བྱུང་འགྲུལ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) འགྲུམ་པ་བྱང་བའི་དབྱེད་སྤྱོད་སྒྲིག་པ། །

སོ་གཉིས་འདི་དག་དབྱེད་དང་འགྲུལ། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། དཀྱུས་རིང་འདྲན་བྱེད་ཟུགས་ལ། །

འདབ་མ་རིང་བོ་དག་དང་འགྲུལ། །

ཞེས་ནི་རོ་རྩི་ན་འགྲུལ་བ་ལ་འདྲུག་པས་འགྲུན་པའི་དོན་ལོ། །

༡༧ འདྲ་བ་ནི།

(ག) ཐུགས་རྗེས་མི་ཤེས་མོངས་པ་འདྲོམས་པ་ལ། །

མཐོན་སྤོན་ཅན་གྱི་ལག་པའི་ཉག་ཕྱན་འདྲ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) མི་བདག་གྲགས་པའི་ཁོར་ལུག་ནི། །

འཆི་མེད་ལམ་གྱི་མཐའ་དང་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

༡༨ བལྟ་བ་ནི། འདྲུག་སྐྱུལ་སོགས་སི་ཏུའི་རྗེས་འབྲང་དག་གིས། འདི་སྐར་བལྟ་བཅས་སུ་བསྐྱུར་ཞིང་དེ་ཡང་བལྟ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེས་གྲངས་གཉིས་སུ་འདྲན་ཡང་། འདིའི་རྒྱ་སྐད་རྩི་
+ ཨིལྷ་= རྩི་ཞེས་པ་འདྲ་བ་དང་། ཨིལྷ་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་འདྲ་མཐོང་ཞེས་གཅིག་ཏུ་གོ་དགོས་པར་བཤད། དེ་ཡང་འགྲུལ་བ་དང་ལྟ་བཅས་ཞེས་སྐར་རང་སོར་བཞག་ན་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་བོད་སྐད་ཏུ་གོ་དགོས་པས། འདྲ་མཐོང་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུར་ན་ལེགས་པར་འདོད་པས། དེའི་དཔེ་བཞེད་ནི།

(ཁ) མཚར་སྐྱུག་ལྡན་པའི་སྤྱིན་མ་དག། །

ཟུགས་ནགས་སྐྱོང་འདྲ་བར་མཐོང་། །

ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ལྟ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་སྐར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། རིན་སྐྱེད་སྤྱོད་པའི་བཞེད་པ་ལྟར། བལྟ་དང་བཅས་ཞེས་གཉིས་སུ་བཞེད་པས།

དཔེ་རྒྱུ་བཞུགས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་

- (ག) འགྲོ་ལ་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་རྗེས་བཞེས་པ།
རྒྱུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ཞེས་དང་།
- (བ) ཚོད་དག་རྣམ་ཀའི་ཚུལ་ལ་ལྷན་། ཞེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་།

༡༩ བཅས་པ་ནི།

- (ག) ཉེ་རིང་མེད་པར་ཀུན་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་།
ནམ་མཁའ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ཞེས་དང་།
- (བ) ལྷན་སྐྱེས་མཚན་ལྷན་སྐྱེས་མཚན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ཞེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་།

༢༠ བསྐྱེས་པ་ནི།

- (ག) ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་།
ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ཞེས་དང་།
- (ཁ) ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་།
ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ཞེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་།

༢༡ རིགས་མ་ལྷན་ནི།

- (ག) ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་།
ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ཞེས་དང་།
- (ཁ) ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་།
ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ཞེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་།

༢༢ རྗེས་སྐྱེས་ལྷན་ནི།

- (ག) ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་།

མཐོ་ངེས་དབང་མོ་དག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེ། །ཞེས་དང་།
(ཁ) སྙན་པའི་དག་ལྡན་ཁྲོད་ཀྱི་ཚིག་།
དབྱུངས་ཅན་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

སྡེ་ཚོན་གཉེས་པ།

- (ག) རྗེ་བཙུན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལེའི་སྐྱང་བྱེད་དུ་སྐྱུས། །
 ལྷན་པུང་སྡོན་པའི་འདབ་མའི་གཟུགས་བརྟན་ཅན། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) སྡོན་མེད་ལུས་ཅན་མ་ཚོའི་གྱི། །
 འཕེན་བྱེད་སྐྱེའི་གཟུགས་བརྟན་ཅན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉེས་པ་སོ་སོར་སྡེ་བ་ནི།

- (ག) རབ་དམར་གཏམ་གྱི་འབྲུང་གནས་མཚུ་སྡོས་དང་། །
 བརྟུ་རྗེ་མ་ཀ་གཉེས་སོ་སོར་སྡེ་བ། །ཅེས་པ།

། བརྟུ་རྗེ་མ་ཀ་ནི་ཤིང་ལྷན་པུང་མེད་དམ་ཆུ་སྐྱེགས་ཤིང་ལ་ཟེལ། ཡང་། ལ་ཚའི་མེ་ཉོག་ཏུ་བཤད་པའང་ཡོད། །

- (ཁ) འོ་མ་འཛིན་པའི་ལུང་དག་དང་། །
 ལྷན་ཚོན་སྡོས་བུ་སོ་སོར་སྡེ་བ། །

ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྡེ་འདི་ཡང་དཔེ་དོན་མན་ཚུན་བསྡེ་བས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ཀྱི། རྣམ་གྲངས་གཉེས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ན་མི་བདེ་བར་གསུངས། ལྷན་པུང་འདིར་གཟུགས་མཚུངས་སོགས་ལྷན་པུང་ལ། འབྲུག་ཁམས་སྐྱེའི་ཆུ་དཔེ་སི་སྐྱེ་ཉའི་སྐྱད་སོར་བཞག་གི་སྡེ་བས་བསྐྱུར་ཉེ་གཟུགས་མཚུངས་དང་། མཉམ་པ། ཡང་དག་འཇུག། མཚན་ཉིད་མཐུན། འདྲ་བ། མཚུངས་ཉེ་བུ་ག་པོ་རང་ཆུང་དུ་འདོད་པའི་དཔེར་བཞེད་དང་སོ་གཟུགས་མཚུངས་པ་སོགས་ནི།

(ཁ) སྒྲང་པོ་སྟོལ་པའི་འགྲམ་ལངས་པ། །
དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་དང་གཟུགས་མཚུངས་ཉིད། །ཅེས་དང་།

མཉམ་པ་ནི།

བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་གྲངས་མེད་པ། །
གསུམ་སྒྲིབ་གི་བྱེ་མར་མཉམ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དག་འཇལ་ནི།

མཐོན་མཐིང་རལ་བའི་ཐོར་ཚོག་གིས། །
དབང་སྟོན་ལྷན་པོར་ཡང་དག་འཇལ། །ཞེས་དང་།

མཚན་ཉིད་མཐུན་པ་ནི།

འཚོ་བྱེད་མཁས་པའི་སྐྱོན་ཅུས་དང་། །
འཚི་མེད་བདུད་ཚིའི་མཚན་ཉིད་མཐུན། །ཞེས་དང་།

འབྲ་བ་ནི།

གི་བ་མ་སྐྱུ་མ་པའི་ས་སྟོང་འདི། །
སྟོན་བཟང་རྒྱས་པའི་དཔལ་དང་འབྲ། །ཞེས་དང་།

མཚུངས་པ་ནི།

གཟུགས་ཅན་མ་ཡི་བྱུར་མིག་མདའ། །
ཡིད་སྐྱབས་ལོངས་སྟོོད་དག་དང་མཚུངས། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་སྡེ་ཚན་དང་པོར་ཡང་། མཉམ་པ་དང་མཚུངས་པ་སོགས་
ཡོད་པས་རྫོམ་སྟོོན་དུ་འགྱུར་བས་ན། ལུ་བ་ཚེན་པོས། སྟོོན་འགོ་ཡབ་སྐུ་མ་གྱི་གསུང་རྒྱན་ལྟར།
དང་པོ་གསུམ་གཟུགས་ལ་སྐྱུར་ནས། གཟུགས་མཚུངས། གཟུགས་མཉམ། གཟུགས་ཡང་དག་
བར་གཞལ་ཞེས་དང་། བྱི་མ་གསུམ། མཚན་ཉིད་མཐུན། མཚན་ཉིད་འབྲ། མཚན་ཉིད་མཚུངས་

ཞེས་སྐྱར་བ་འདི་ནི། སྐྱ་རྒྱོམ་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ཉ་ཅང་དོན་ལ་གནས་པས་ཀུན་
མཚུན་གོང་མ་དང་བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད། དེ་ཡང་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་གི་
ངག་དོན་ཡིན་པས། བོད་སྐད་དུ་དཔེ་དོན་སྐྱོར་ཚུལ་ལ་བརྗོད་མི་བདེ་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

གསུམ་པ་གཟུགས་མཚུངས་པ་ནི།

- (ག) འཛོ་སྐྱེག་འགྱིང་བག་སྐྱ་ཡི་ནམ་འགྱུར་འདི། །
རྩོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་སྐྱུག་གཟུགས་མཚུངས་ཉིད། །ཅེས་དང།

བཞི་པ་གཟུགས་མཉམ་ནི།

- (ག) དབྱ་སྐྱའི་ཐོར་ཚུགས་ཅུང་ཟད་གཡོན་སྟོགས་པ། །
དྲི་ཟའི་བྱ་མའི་མཐོན་མཐིང་སྐྱའི་གཟུགས་མཉམ། །ཞེས་དང།

ལྔ་པ་གཟུགས་ཡང་དག་པར་གཞལ་བ་ནི།

- (ག) མི་ཤེས་དྲ་བ་གཅོད་བའི་རལ་གྱི་ཡིས། །
མིག་སྟོང་ཅན་གྱི་ལག་ཉལ་ཡང་དག་གཞལ། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་གསུམ་གྱི་དཔེར་བོད་མཁས་ཀྱིས།

- (བ) མཚུ་རྒྱོམ་པ་རྒྱའི་གཟུགས་མཚུངས་དམར་བའི་མདངས། །
བི་རྒྱའི་ཚལ་དང་མཉམ་པའི་མཛེས་སྐྱུག་ཅན། །
དཀར་གསལ་ཡིད་འོང་ཚེམས་ཀྱིས་ཨ་བ་ལེས། །
ནམ་མང་རྒྱ་སྐད་ཚོགས་ཀུན་ཡང་དག་གཞལ། །

ཞེས་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

དུག་པ་མཚན་ཉིད་མ་སྐྱུན་པ་ནི།

- (ག) ཤེས་རབ་སྣང་བ་མ་ལུས་སྐྱེད་པ་ལ། །
ཚངས་སྲས་དབྱངས་ལྡན་མ་དང་མཚན་ཉིད་མ་སྐྱུན། །ཞེས་དང།

(བ) སྲབ་ཡངས་ལྷགས་ཀྱི་མངེས་པ་སྲུམ་ཅེན་གྱི།
 བརྩུ་ལི་ཀའི་གོས་དང་མཚན་ཉིད་མ་སྲུན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བདུན་པ་མཚན་ཉིད་འབྲ་བ་ནི།

(ག) ལི་ཁྲིའི་མདངས་ཀྱི་མངེས་པ་འཛིན་བ་ལ། །
 དབང་ཕྱོགས་སྲུན་མཚམས་གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་འབྲ། །ཞེས་དང་།
 (བ) མཁུར་ཚོས་ཡིད་འོང་དཀར་དམར་མདངས་གསལ་ཞིང་། །
 མཉེན་འཇམ་པད་དཀར་གཞོན་ཅུའི་མཚན་ཉིད་འབྲ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བརྒྱད་པ་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པ་ནི།

(ག) ཞལ་བྱིམ་འཇུ་མ་གྱིས་འགོ་བའི་དབུགས་དབྱུང་བར། །
 ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་རྒྱད་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས། །ཞེས་དང་།
 (བ) ཚོས་ཀུན་ལོངས་ལ་སྦྱོད་པའི་མགྱིན་མངེས་པ། །
 སྦྱེ་བ་ལྟ་བའི་དུང་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

དགུ་པ་མ་སྲུན་ཕྱོགས་ནི།

(ག) ལྷ་ཚོགས་རིན་ཚེན་རྒྱན་གྱིས་སྦྱང་བ་དང་། །
 མ་སྲུན་ཕྱོགས་མིག་སྦྱའི་གན་མཛོད་འོར་གྱི་དབྱ། །ཞེས་དང་།

། མིག་སྦྱའི་རྣམ་སྲས་ཀྱི་མིང་ཡིན། །

(བ) འོར་བུའི་རྒྱན་ཆ་གཡོ་སྤྲོད་སྤྲོད་པའ་གྱི། །
 མ་སྲུན་ཕྱོགས་དཔག་བསམ་ལྡོན་པའི་ཡལ་འདབ་ཉིད། །ཅེས་དང་།
 (ཁ) མངེས་མའི་ཁ་ཡི་བྱི་ཞེས་དང་། །
 མ་སྲུན་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྩི། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བཙུ་བ་དཔེར་བྱས་ནི།

- (ག) སྐྱ་སྟོད་ལྷ་རྫས་དར་གྱི་ལྷ་བ་ལྷུ་བ་གོས། །
ནམ་བཟའི་དཔེ་རུ་རྒྱུང་གི་རྒྱལ་མཚན་བྱས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) ལྷུ་རྒྱལ་སྟོན་པའི་ནགས་གྱི་ཚལ། །
ཁྲོད་གྱི་མིག་མཛེས་དཔེ་རུ་བྱས། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱ།

བཙུ་གཅིག་པ་དཔེ་ནི།

- (ག) དུག་སོར་ཅེ་ན་འདམ་སྐྱེས་གཡུར་བ་བའི། །
དཔེ་རུ་འབྲི་ཤིང་ཡལ་གར་མེ་ཉོག་ལྡེམ། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) ཨ་མའི་འབྲི་ཤིང་གཡོ་ལྡན་ནི། །
སྐྱུག་གྱུ་མ་ཡི་གཟུགས་གྱི་དཔེ། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱ།

བཙུ་གཉིས་པ་རྟོག་པ་ནི།

- (ག) མཐའ་བྲལ་ལྷ་བའི་མ་མའི་གཉིང་དཔག་གིས། །
ཚོས་ཀུན་གཞལ་བའི་སྐྱུགས་གྱི་ཚད་ལ་རྟོག། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) ཅེ་དགའ་རོལ་བའི་འཇུ་མ་གྱི་སྤེང་། །
རབ་དཀར་ཁ་བའི་འོད་ལ་རྟོག། །ཅེས་བ་ལྷ་བྱ་དང་།

བཙུ་གསུམ་པ་དམན་པ་ནི།

- (ག) གང་གི་རིགས་པ་སྐྱ་བའི་ནམ་དཔྱོད་ལས། །
ཕན་སེམས་ཞན་པས་སྤར་བུའི་སྤང་ཚུལ་དམན། །ཞེས་བ་དང་།
- (བ) དུམ་རྩེ་ཀའི་འབྲི་ཤིང་འདམ་རྫས་ཁོད། །
འཕྲན་པས་ཁྲོད་སྐྱུའི་དཔལ་ལས་འཕྲན་ཏུ་དམན། །
ཞེས་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་དམན་པ་ལ་སྐྱུར་རོ། །

(ཁ) མ་ཐུན་གྲོགས་དགའ་བའི་འཇུ་མ་མདངས་འོད། །
ཟླ་བའི་འོད་ལས་དམན་པ་ཙམ། །

ཞེས་འབྲུག་སྐྱལ་ལོགས་གྲིས་སྐབས་འདིར་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ལས་དམན་པ་དང་ཅུང་ཟད་
དམན་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་རྒྱ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད།

བཅུ་བཞི་བ་ཅུང་ཟད་དམན་པ་ནི།

(ག) གང་དང་མཁུན་བཙེ་མཚུངས་པའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ། །
ཁྲོད་ལས་ཉེན་གྱི་སློན་པ་ཅུང་ཟད་དམན། །ཞེས་དང།

(བ) རི་པོང་མཚན་མས་རྩོག་མ་བྱས་བྱུར་བས། །
ཟླ་བ་ཁྲོད་གྱི་ཞལ་ལས་ཅུང་ཟད་དམན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་ཅུང་
ཟད་དམན་པ་ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས།

(ཁ) མཚུངས་པ་མེད་པའི་གཟེ་བྱིན་འདི། །
ཉི་མའི་འོད་ལས་ཅུང་ཟད་དམན། །
ཞེས་འབྲུག་སྐྱལ་གྲིས་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ལས་དམན་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །

བཅོ་ལྔ་བ་རབ་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི།

(ག) ཚོས་ཀུན་དབྱངས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང། །
བྱར་བུད་ལྔ་བའི་ཞལ་ལས་རབ་ཏུ་སྦྱ། །ཞེས་དང།

(ཁ) དྲི་ཟེའི་པར་འགྲོའི་དབྱངས་འདི་ནི། །
ལུ་བྱུག་བྱ་མོ་རབ་ཏུ་སྦྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང།

བཅུ་དྲུག་པ་སོ་སོར་རྫོགས་པ་ནི།

(ག) མཉེན་འཇམ་ལྷགས་དང་ཚེམས་དཀར་བཞི་བ་ཅུའི་ཕྱིང། །
བད་འདབ་སུ་ཉིག་བྱུག་རིས་སོ་སོར་རྫོགས། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

(ཁ) གདོང་དང་རྒྱ་བ་མིག་མཛེས་དང་། །
 རི་དྲགས་མཚན་མས་སོ་སོར་རྫོག་། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

བཅུ་བདུན་པ་རིགས་མ་ཐུན་ནི།

(ག) འགོ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རླུང་མིག་གིས། །
 དབྱངས་ལྡན་སྒྲུང་གྲེད་དག་དང་རིགས་སུ་མ་ཐུན། །ཞེས་དང་།

{ རྒྱང་གྲེད་ནི་སྒྲུབ་ཡིན། }

(ཁ) སྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ཀུན། །
 རྣམ་སོ་བཅེགས་པ་དང་རིགས་མ་ཐུན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འདིར་རིན་སྒྲུངས་པ་དང་། ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཀུན་མཁྲིན་གོང་མ་སོགས་གྲིས་རིགས་
 མ་ཐུན་མཉམ་བུས་གཅིག་ཏུ་བྲས་ཏེ། སྐྱེ་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱ་ལྷོས་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ཁ་བསྐྱངས་པའི་
 དམན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་གསུམ་སྟེ། ཚོས་མ་ཐུན་པ། ཚོས་སྒྲུབ་མོང་པ། གྲིབ་མ་འབྲེལ་བ་གསུམ་
 སོ་སོ་སོར་བགྱངས་ནས་སྡེ་ཚོན་གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུར་བཞེད་པ་དང་། འབྲུག་སྐྱེལ་གྲིས་རིགས་
 མ་ཐུན་དང་མཉམ་བུས་གཉིས་སུ་བྲས་ཏེ་སྡེ་ཚོན་གཉིས་པར་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཅིང་། དམན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་ཅན་གསུམ་ནི་རྩ་བའི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་མ་ཡིན་པས་རེ་ལྷའི་གྲངས་སུ་མི་བགྱང་
 བར་རླུང་དུ་བཞག་གོ། བོད་མཁས་གྲིས་ཀྱང་། འདི་གསུམ་རེ་ལྷའི་གྲངས་སུ་མི་བགྱང་བར། རིགས་
 མ་ཐུན་དང་། དཔལ་བ་ཞེས་པར་བསྐྱར་ཏེ་གཉིས་སུ་བྲས་ནས། སྡེ་ཚོན་གཉིས་པར་བཅོ་བརྒྱད་དུ་
 བཞེད།

བཅོ་བརྒྱད་པ་མཉམ་བུས་ནི།

(ཁ) རྣམ་མཁའའི་ཁྲོན་དང་སེམས་ཅན་ཁམས། །
 ཁྲོད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་མཐའ་མཉམ་བུས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

(བ) ལྷ་མཚོག་ཁྱོད་དང་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས། །
 ལུན་པའི་སྤྲུལ་རུམ་གཞེས་ལ་མཚོག་ཏུ་དཔལ། །ཞེས་དང་།

ཁ་བསྐྱངས་པའི་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྤྲ་སྟེ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་དཔལ་བ་མིན་པས་མཚུངས་
 པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚིག།

ཚོས་མ་ཐུན་པ་ནི།

(ག) ལྟོབས་བཅུ་མངའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚོས། །
 ལྷུན་ཚད་མེད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆབ། །ཅེས་དང་།

སྟེ་བ་མིན་སྤྲངས་པས།

ལྷ་ཅིག་ཁྱོད་དང་ཐམས་ཅད་སྟོལ། །
 ལག་བ་སྦྱིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཚོས་ཅན་ཐུན་མོང་པ་ནི།

(ག) མཚོག་དཔན་སྦྱེས་བུ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ། །
 མོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་ཉི་འོད་གསེར་ལྡན་གཞི། །ཞེས་དང་།

མིན་སྤྲངས་པས།

ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་མོངས་སྦྱོད་པ། །
 གཡོན་མ་འདི་དང་ཚུ་སྤྲང་དོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

གྲིབ་མ་འདྲི་བ་ནི།

(ག) ཚོས་ལྡན་ས་དབང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བྲིམས་དང་། །
 ལྟོན་པའི་གྲིབ་མར་འགྲོ་རྣམས་བདེ་བར་འཚོ། །ཞེས་དང་།

ཐེན་སྲུང་ས་པས།

རྒྱལ་བ་ལྷོན་པ་ལྷུང་བ་མེད། །
འཇིག་རྟེན་གྲིབ་བསེལ་པན་པར་བཅོམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྡེ་ཚན་གསུམ་པའི་དང་པོ་འབྲུ་མང་པོའི་ཚིག་སྲུང་ནི།

དོན་མི་འདྲ་བའམ་ཚིག་མི་འདྲ་བ་གཉིས།   ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པས་དེའི་རེ་རེ་ལ་མི་
འཇུག་པར།   དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་ནི་འབྲུ་མང་པོའི་ཚིག་གིས་དོན་གཞན་
བསྐྱུ་བའོ། །དཔེར་ན།

- (ག) རྣམ་མཁའ་འཛུགས་པ་ཚར་གྱི་སྐྱབས་ཆེ་ཅན། །
- ཇི་ཟེའི་སྐྱ་དབྲངས་གསུང་དང་བྲང་བའི་སྐྱ། །
- མཚམས་སྡིན་ལྷ་གོས་གསེར་གྱི་རི་དབང་དུལ། །
- འགོ་བ་ཀུན་གྱི་རེ་འདོད་རྣམ་པར་སྐོང། །

ཞེས་པས་རྣམ་མཁའ་དང་མཁུན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་མཁའའི་
མཁུན་པ་ཞེས་པ་དེ། རྣམ་མཁའ་དང་མཁུན་པའི་ཚིག་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་།   དེ་བཞིན་ཚར་བ་དང་
སྐྱབས་ཆེ་གཉིས་བསྐྱུས་པས་དེ་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར།   སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་ཀྱི་བཅེ་བའི་སྐྱབས་ཆེ་ལ་
འཇུག་པ་དང་།   ཇི་ཟེའི་སྐྱ་དབྲངས་དང་གསུང་དང་བྲང་བའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་ལྟན་ཏུ་བསྐྱུས་པས།
དེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར།   སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་ཀྱི་གསུང་དབྲངས་ལ་འཇུག་པ་དང་།   མཚམས་
སྡིན་དང་ལྷ་གོས་གསེར་གྱི་རི་པོ་གསུམ་ཡང་བསྐྱུས་པས་དེ་རེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར།   སངས་རྒྱུ་
སྐྱའི་གཟེ་བུ་དེ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་གསུང་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་
འགོ་བ་ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྐབས་གི་རེ་འདོད་རྣམ་པར་སྐོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (ཁ) གངས་རིའི་ལུས་ལྟན་ལེ་བའི་གདོང་བ་ཅན། །
- ལྷུང་ལ་སྐྱབས་ཀྱིས་ཀུན་གཟིགས་བེསྐའི་མཆོ། །

འཇུ་མ་བའི་སྐྱུ་དང་བད་ཅཱི་ལག་བ་ཡིས། །
རླུང་བའི་རླུང་མངས་དབྱངས་སྐྱུ་འདི་ན་སྟོན། །

ཞེས་ལུས་དང་གངས་རི་གཉིས་བསྐྱུས་བསམ་དེ་དེ་ལ་མི་འཇུག་པར། གངས་རི་ལྷོ་རྒྱ་
དཀར་བའི་ལུས་དང་ལྷན་བའི་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱུ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་གདོང་
གཉིས་བསྐྱུས་བསམ་དེ་དེ་ལ་མི་འཇུག་པར་རྩ་བ་ལྷ་བྱའི་ཞལ་རས་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་ལ་
འཇུག་པ་དང་། ཡང་ལྷན་ལ་དང་སྐྱུ་གཉིས་བསྐྱུས་བསམ་སྐྱུ་མའི་མཛེས་བའི་སྐྱུ་དང་། བེས་དང་
མཚུ་གཉིས་བསྐྱུས་བསམ་བེས་ལྷོ་རྒྱ་དམར་བའི་མཚུ་སྐྱོས་ཅན་གྱི་ལྷ་མའི་ཞལ་གྱི་སྐྱོ་དང་། འཇུ་མ་དང་
སྐྱུ་གཉིས་བསྐྱུས་བསམ་སྐྱུ་མའི་ཞལ་རས་འཇུ་མ་བ་དང་བཅས་སྐྱུ་ལེན་པ་དང་། བརྒྱའི་རྩ་བ་དང་ལག་
བ་གཉིས་བསྐྱུས་བསམ་བད་ཅཱི་ལྷོ་རྒྱ་དཀར་བའི་ལྷ་མའི་ལྷ་གིས་ལི་མང་རླུང་བའི་དབྱངས་སྐྱུ་བ་
བརྗོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །

ཡང་ན། བརྒྱའི་ཞལ་དཀྱིལ་གྱི་རུའི་མཚུ་སྐྱོས་ཅན། །
འདེན་བྱེད་ལྷན་ལ་རླུང་མངས་གཞན་ཡིད་འབྲིགས། །
དེ་མའི་མང་འགྲོའི་དབྱངས་དང་ལྷ་བྱུག་གསུང། །
སྐྱུ་འདེབས་སྐྱུ་ལེན་ཡིད་འབྲོག་འཛོ་སྐྱེག་ལ། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

འདི་ནི་ཚིག་སྐྱོར་ལ་གཞིགས་ན་གཟུགས་ཅན་དང་། དཔེ་ཡི་གཞི་མ་སྐྱུ་བ་ལྷ་བྱུ་ཞིག་གྱུང་
ཡང་དོན་དུ་གཞི་མ་སྐྱུ་བ་དངོས་མ་ཡིན་པར། འདི་ནི་ཚིག་སྐྱུ་དཀྱི་དབང་གིས་དཔེ་དོན་གཉིས་
གཞི་མ་སྐྱུ་དུ་བསྐྱུས་ནས་མཚུངས་བར་བརྗོད་པ་ཅམ་ཡིན་པ་ལས། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེའི་རོ་ཐོར་
བཀོད་པ་མེན་ཡང་། ཐོད་སྐྱད་ལ་སྐྱུར་ན་གཟུགས་ཅན་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བར་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲན་པ་ནི།

- (ག) སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བདེ་བ་ཆེས་སྟེར་བས། །
ཀླ་ལྷི་མཛེས་དགའི་ལུས་ལ་རྣམ་པར་འགྲན། །ཞེས་དང་།

༼ ཀ་ལི་མཛེས་དགའའི་སྐྱེད་འཚོང་མ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན༽

(ཁ) སོར་མོས་བསྐྱེད་བའི་རྒྱུད་མངས་སྤྱི།
མགྲིན་པའི་སྤྱི་དང་པན་ཚུན་འགྲུབ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

གསུམ་པ་རྒྱལ་བ་ནི།

(ག) འོད་གྱི་ཕུང་པོའི་གཟི་ལྡན་ཞལ་གྱི་བྲིམ། །
སྤྱོད་གཅན་གྱིས་སྤྱི་བ་ཉ་ལྡང་ཅན་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་དང་།
(ཁ) རྩོད་གདོང་པརྩ་གཏམ་མེད་ལས། །
ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྒྱལ་བ་ཞེན་བཟང་མ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

བཞི་པ་སྤང་བ་ནི།

(ག) བསེལ་ལྡན་ཁ་བའི་རི་ལ་ཆེས་སྤང་བའི། །
རབ་དཀར་མཛོད་སྤྱིའི་མཛོད་པ་དོ་མཚར་མད། །ཅེས་དང་།
(ཁ) རྩ་བའི་དཀར་བ་ལ་སྤང་བའི། །
རྒྱལ་པོའི་གྲགས་པས་བྲུབ་པར་འགྱུར། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ།

ལྔ་པ་འཁྱུ་བ་ནི།

(ག) རྣམ་དཔྱོད་རྒྱ་གར་མཁས་ལ་འཁྱུ་བ་ཡི། །
ཤོང་སྟོན་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་རྩལ་འདི་དཔལ། །ཞེས་དང་།
(ཁ) ཕུང་བུའི་རྫོང་ཡང་འཁྱུ་བ་ཡི། །
རྒྱལ་ཤེས་རྫོན་པོའི་སྤྱོད་རྩལ་བཟུ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

། རྒྱལ་ཤེས་རྫོན་པོ་ཟེར་བ་ནི་རྫོན་པོའི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་སྤྱི། རྫོ་ཆེ་བ། སེམས་ཡངས་པ། བསམ་བ་ཡངས་པ། ལྷོང་
སྟོབས་ཆེ་བ། འདུན་པ་ཆེ་བ། བསམ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྒྱལ་གོ། ། །

དྲུག་པ་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་ནི།

- (ག) བོད་ཡུལ་ཤེས་ལྡན་ཚོས་སྐྱོང་བཟང་བོ་དང་།
ལྷ་ཡི་ལྷ་མའི་སྤང་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) གཞོན་ལུང་གདོང་དང་ཚུ་སྐྱེས་གཉིས། །
མངེས་སུལ་སུ་ཆེར་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱ་དང་།

བདུན་པ་འཐབ་པ་ནི།

- (ག) གཡོན་མིག་མངེས་མའི་སྤྱི་བ་ཚུ་སྐྱེས་གཉིས། །
དཀར་ཞིང་མངེས་པའི་ཚུལ་ལ་རྣམ་པར་འཐབ། །ཅེས་དང་།
- (ཁ) འདོད་པའི་མཁུར་ཚོས་མཚམས་སྤྱིན་གཉིས། །
དམར་བའི་སུན་ཚོགས་ལ་རབ་འཐབ། །ཅེས་བ་ལྷ་བྱ་དང་།

བརྒྱད་པ་འཕྱ་བ་ནི།

- (ག) དབང་སྟོན་སློ་གྲོས་བརྟན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས། །
བཤ་ཆེན་དཀྱིའི་གསུང་ལ་རྣམ་པར་འཕྱ། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) རིགས་བཟང་མ་ཡི་ཁ་ཡི་རྒྱ། །
ལྷུང་ལ་ངད་ལ་འཕྱ་བར་བྱེད། །ཅེས་བ་ལྷ་བྱ།

དགུ་པ་སྣ་འབེབས་ནི།

- (ག) འབྲུག་སྣ་མངལ་འཛིན་སྐྱོ་གཤོག་རབ་རྐྱེད་བས། །
རྣམ་བཟང་དབང་བོའི་གཞུ་ཡི་དམའ་ཡང་འབེབས། །ཞེས་དང་།

།སྣ་ནི་དམའ་དང་དོན་གཅིག་།

- (ཁ) འཕོང་སྐྱེན་སྣ་ལྷ་བྱང་ཁྲོད་ཀྱིས། །
རྣ་མ་ཤ་ཡང་སྣ་འབེབས་སོ། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱ་དང་།

།འཕོང་སྐྱེན་སྣ་ལྷ་ནི་མདའ་རྩལ་ལྷ་སྟེ་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །།

བུ་བ་སྒྲོན་པ་ནི།

- (ག) རྩ་མ་ཏ་ཡི་རྣོན་པོའི་ཉག་ཕྱན་གྱིས། །
གོང་གསུམ་འཛོམས་པའི་མདའ་ལ་སྒྲོན་པར་བྱས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) དཔའ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་སྲིད་སྐྱབ། །
དབང་ཐབས་ཅན་གྱི་དྲིགས་པ་སྒྲོན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

བུ་གཅིག་པ་ཙོ་འདྲི་བ་ནི།

- (ག) འཛིགས་མེད་དཀའ་སྤྱད་བཅོད་པའི་སྤྱང་སྟོབས་གྱིས། །
གདོང་ལྗེའི་དབང་པོའི་ཚུལ་ལ་ཙོ་འདྲིར་འོས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) མཛེས་མའི་རང་བཞིན་ས་སྤྱང་སྐྱེས། །
འཆི་མེད་བྱ་མོར་ཙོ་འདྲི་མ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བུ་གཉིས་པ་འགོག་པ་ནི།

- (ག) སི་ཏར་འདོད་ལྷོས་སྐྱ་ཡིས་མགྲིན་ནག་གི། །
ཆགས་པས་དཀའ་བྱུང་ཉམས་པའི་སྐྱད་གསང་འགོག། །ཅེས་དང་།
- (ཁ) སྤྱན་པར་གྲགས་པའི་སྐྱ་ཆེན་པོས། །
དབྱར་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩ་ཡང་འགོག། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བུ་གསུམ་པ་རྫོང་པ་ནི།

- (ག) ལང་ཀའི་བདག་པོའི་ཡན་ལག་མཚོག་བཅད་པས། །
བྱུང་འཇུག་ཚངས་མགོ་བྲེགས་པའི་དཔལ་ལ་རྫོང། །ཅེས་དང་།
- (ཁ) ཀུན་གྱི་བྲེད་པོའི་མཐུ་ལྡན་ཁྲོད། །
ཚངས་པ་ལ་ཡང་དགོད་དུ་འགོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

། འདྲིའི་དགོད་པ་ནི་ཞེལ་ནས་གད་མོ་དགོད་པའི་དོན་ཡིན། །

བཅུ་བཞི་པ་སྤྲུག་དོག་ནི།

- (ག) ཅིག་ངོས་འཕོད་མོགས་ཤར་བས་སྒྲ་བའི་གཟུགས། །
བརྒྱ་སྤྲུག་རིང་བུར་སྒྲུང་ལ་སྤྲུག་དོག་གོ། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) མིག་ལུང་རྣ་བའི་ཤུའུ་ལ། །
གསར་བའི་དབལ་ལ་སྤྲུག་དོག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འདིའི་བཅུ་བ་སྤོད་པ་ནས་སྤྲུག་དོག་བར་དགུས་སྤྲུའི་དཔེ་བརྗོད་འདིས་དཔེ་ཅན་རྣམས་རྒྱ་
མ་ཁའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྤྲུར་བ་ཡིན།

བཅོ་ལྔ་པ་མི་བཟོད་པ་ནི།

- (ག) ལང་ཚོ་དར་བའི་སྐྱེད་མེད་སོར་མོ་ཡིས། །
དབྱར་སྐྱེས་སྤྲུག་ཐོན་གཞོན་བུ་མི་བཟོད་བྱེད། །ཅེས་དང་།
- (ཁ) དེ་བོང་ཅན་གྱི་རྒྱགས་པ་ལ། །
བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་མི་བཟོད་བྱེད། །
ཅེས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་གྱི་སྤུན་ཚོགས་ལ་སྤྲུག་དོག་པས་མི་བཟོད་པའོ། །

སྤྲོ་ཚོན་གསུམ་པ།

- (ག) རྒྱལ་བས་ཕན་བདེའི་བསེལ་མངར་རབ་བྱིན་པས། །
སྣོ་ཕྱོགས་ཅི་གཞོན་སྐྱལ་བཟང་རྣམ་པར་འཕྲོག། །ཅེས་དང།
- (ཁ) བདེ་ཞིང་འབྱོར་བས་ལྷ་གནས་གྱི། །
ལོངས་སྤོང་སྐྱལ་བཟང་འཕྲོག་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་དང།

གཉིས་པ་མངའ་ས་པ་རྩམ་པར་བྱེད་པ་ནི།

- (ག) ཉེས་པའི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བའི་མཛད་པ་ཡིས། །
ལྷ་སྤྲེགས་གཏམ་གྱི་མངའ་ས་པ་རྩམ་པར་བྱེད། །ཅེས་དང།
- (ཁ) གྲགས་པ་དཀར་བས་ལྷ་གཞོན་གྱི། །
འོད་ཟེར་མངའ་ས་པ་རྩམ་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་དང།

གསུམ་པ་འགྲན་ལས་ཚར་གཅོད་པ་ནི།

- (ག) མཁྱེན་དང་བཅེ་བ་ནམ་མཁའི་མཐར་བསྐྲེགས་པས། །
ན་གའི་གོང་ཁྲེར་ཁ་ཞིང་ཚར་གཅོད་དོ། །ཞེས་དང།

༼ན་གའི༽ ལྷ་སྤྲེགས་ཚོན་པའི་མིང་དང། ༼ན་གའི་གོང་ཁྲེར་ནི༽ ལྷ་མཚོའི་མིང་ཡིན། ༽

- (ཁ) ཁྲོད་གདོང་ལྷ་བ་ལ་འགྲན་པས། །
བརྒྱའི་མངའ་ས་པ་ཚར་གཅོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱ།

བཞི་པ་མཚུངས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་མངེས་པ་ནི།

- (ག) དབྱངས་ཅན་ཟུར་མིག་འབྲུལ་འདི་བད་ནང་བུ།
 ཀྱང་རྒྱལ་འཕུར་དང་མཚུངས་པ་ལས་ལྷག་པར་མངེས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) མངོན་སྲུང་ཀར་བས་ལྷ་བ་དང་། །
 མཚུངས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་འདྲེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འབྲུག་སྐལ་གྱིས་ལྷག་པར་འདྲེན་ཞེས་བསྐྱར་ཀྱང་དགྲེས་སྲུང་དང་བོད་མཁས་སོགས་
 གྱིས་མངེས་པར་བསྐྱར་བོ། །

ལྷ་པ་རྗེས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་འདྲེན་པ་ནི།

- (ག) ལྷན་འབྲུར་དབྱངས་ལ་ཀ་ལ་མིང་གའི་སྒྲ། །
 རྗེ་ཐའི་མི་མང་རྗེས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་འདྲེན། །ཅེས་དང་།
- (ཁ) མཁས་པ་རྒྱན་རྒྱལ་མཚོག་གཉིས་ཀྱི། །
 རྗེས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་འདྲེན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱལ་པ་རྒྱུ་ལས་འདྲེན་པ་ནི།

- (ག) བད་སྲོད་ཚུལ་ལ་ཡིད་ནི་གསལ་བྱེད་པས། །
 མ་རྒྱལ་པ་དེར་ཉི་མའི་རྒྱུ་ལས་འདྲེན། །ཅེས་དང་།

། མ་རྒྱལ་པ་ནི་གཞོན་རྒྱ་གདོང་རྒྱལ་གི་མིང་ཡིན། །

- (ཁ) དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ལྷོས་བྱེད་པའི། །
 མངེས་མ་ཚང་གི་རྒྱུ་ལས་འདྲེན། །ཅེས་དང་།

རྒྱལ་ལས་འདྲེན་འབྲུག་སྐལ་སོགས་གྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། རྗེས་སུ་འཆིང་བ། དང་ཚུལ་
 དང་། འགོག་པ་སོ་སོར་བགྲངས། ལྷ་པ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་འགོ་འཆིང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་

དང་། ངང་ཚུལ་འགོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་སྡེ་ཚན་བཞི་བར་སྐྱོར་དགྲུང་བྱེས་པ་དང་།
 བོད་མཁས་གྲིས་ངང་ཚུལ་དང་འགོག་པ་གཉིས་སོ་སོར་བཞག་ནས་སྡེ་ཚན་བཞི་བར་སྐྱོར་བཅུར་
 བྱེས་པ་སོགས་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཚམ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཚུངས་གསལ་
 ཀྱི་སྐྱ་རེ་ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་གོ་རིམ་ལས།

བདུན་པ་རྗེས་འགོ་རྗེས་སུ་འཆིང་བ་ནི།

- (ག) རྒྱ་གཞོན་ཞགས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེགས་པ་ཡི། །
 བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱི་བདེ་བས་རྗེས་སུ་འཆིང་། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) དབྱར་གྱི་སྐྱ་གུའི་ནགས་སྐྱོང་མདོངས། །
 མ་བྱའི་མགོན་པའི་རྗེས་སུ་འགོ། །ཞེས་དང་།
- (ལ) ཁྱོད་གྱི་སྐྱ་ན་པ་རིང་འགོ་བས། །
 ཉེ་རྒྱའི་གྲགས་པ་རྗེས་སུ་འཆིང་། །ཞེས་དང་།

ངང་ཚུལ་དང་འགོག་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེས་པས་བརྒྱད་པ་ངང་ཚུལ་ནི།

- (བ) ཨག་ཚོམ་དང་བཅས་སྤོན་འཁྲོགས་དུས་ཀྱི་མཐའི། །
 མེ་སྤང་དུ་རིས་ཅན་དེའི་ངང་ཚུལ་འཛིན། །ཞེས་དང་།
- (མ) ལང་ཚོའི་དབང་པོར་བབས་པ་ཡི། །
 བ་ཚུང་དབྱིད་ཀའི་ངང་ཚུལ་འཛིན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

དགྲུང་བ་འགོག་པ་ནི།

- (ཎ) བྱེན་བརྗེས་དམར་སེར་རལ་པ་གཞོར་བོས་ཀྱང་། །
 ཏྲ་གདོང་མེ་རི་འབར་བའི་ཁེངས་པ་འགོག། །ཅེས་དང་།

། གཞོར་བ་ནི་སྐྱ་གཞེངས་པའི་དོན། །

- (ཁ) གཞོན་ཀྱུང་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཡིས། །
བད་མའི་འངམ་དང་མཉེན་པ་འགོག། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།
- (ག) དབང་ལོ་རྒྱ་ཤར་མཁས་པའི་ངང་ཚུལ་གྱིས། །
དབུས་འགྲུང་པར་ཆེན་མཁས་པའི་གྲགས་སྟོན་འགོག། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ།

བཅུ་བ་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནི།

- (ག) མང་ཐོས་སྐད་གཉིས་སྐྱ་བའི་དབང་ལོ་ཁྱོད། །
རེག་བྱེད་སྐྱ་ལ་ཚངས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད། །ཅེས་དང་།
- (ཁ) རྫོ་ཡི་བརྗོལ་འབྱེད་པ། །
འངམ་དཔལ་གཞོན་ཀྱུང་རྗེས་སུ་བྱེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱར་ཐང་ལོ་རྒྱ་བས་གསལ་བར་བཀའ་བའི་དཔེ་རྒྱན་གྱི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་
 གྱི་སྐྱ་རེ་ལྟ་ལོ་འདི་རྣམས་ཚིག་གང་དུ་བྱུང་ཡང་། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་པན་ཚུན་མ་ཐུན་པ་དང་འབྲ་
 བའམ་མཉམ་པ་སྟེ་མཚུངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མཚུངས་སྐྱོར་གྱི་དཔེ་དང་།
 རྫོ་ལོ་དངོས་ལོའི་དཔེ། རབ་བཏགས་གྱི་དཔེ། རྒྱ་བྱུང་གི་དཔེ། རྫོངས་པའི་དཔེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔེ།
 དེས་པའི་དཔེ། དགག་པའི་དཔེ། འགལ་བའི་དཔེ། དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་སོགས་ལ་རྩ་བར་མཚུངས་
 གསལ་གྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། རྫོང་བྱེད་གྱི་དག་དོན་ལ་བཞེན་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་པན་ཚུན་
 མཚུངས་པར་གོ་བུས། ཡང་སྟོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་སོགས་རྒྱན་གཞན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འང་མཚུངས་
 གསལ་གྱི་སྐྱ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འགའ་རེ་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་བྱེད་ཚོས་མི་འབྲ་
 བ་རེ་ཡོད་པའི་སྐྱར་དཔེ་རྒྱན་དང་འབྲ་བར་མི་འགྲུང་བ་སོ་སོའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གཞན་
 ཡང་དབྱེས་སྐྱ་ལས། རྩ་བའི་གཞུང་གིས་མ་ཟེན་པའི་དག་གི་དབང་སྐྱུག་གི་འབྲེལ་བ་ལས་ཆ་ལ་
 སོགས་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་གསུངས་པས། དེའི་དཔེར་བརྗོད་ལས།

དང་ལོ་ཆ་ནི།

- (ག) འཛིན་བྱེད་རྒྱར་གྱིས་གཡོ་བའི་ཆ། །
རྩ་མ་ར་ལ་ལོངས་སུ་སྐྱོད། །ཅེས་དང་།

སྒྲེ་བ་རིན་སྤྲུངས་པ་དག་དབང་བས། དབྱུངས་ཅན་འཇུ་ལ་ཞལ་ལྷ་བའི་ཆ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་

དང་།

གཉིས་པ་གྲོགས་ནི།

(ག) ཨི་རྩ་རྩི་ལའི་འཁྲི་ཤིང་དེ། །

ཁྲོད་ཀྱི་སློན་མའི་གྲོགས་པོ་བྱེད། །ཅེས་དང་།

ཡང་ན། སྤྱན་རླུང་ལྷན་ལ་མཐེང་གའི་གྲོགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

གསུམ་པ་སྤྱན་རླུང་ནི།

(ག) གང་གི་འཇམ་མཉེན་མཚུ་སྐྱོས་ཀྱིས། །

ལྷན་ལ་དམར་པོའི་སྤྱན་རླུང་ཐོབ། །ཅེས་དང་།

ཡང་ན། མཚུ་སྐྱོས་རབ་དམར་གྱི་རུའི་སྤྱན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

བཞི་པ་མཐོང་བ་ནི།

(ག) གངས་རིའི་དུམ་བུ་ལྟར་དཀར་བར། །

སོ་ཡི་སྤང་བ་བདག་གིས་མཐོང་། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། ཚེས་སྤང་བུ་རྒྱ་སྐྱར་ཚོགས་ལ་མཐོང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ལྷ་པ་ཐོས་པ་ནི།

(ག) གཞུར་ལྟ་ཡི་སྤྲིང་བུའི་སྐད། །

ཁྲོད་ཀྱི་མཁྲིན་པའི་དབྱུངས་ལས་ཐོས། །ཞེས་དང་།

། གཞུར་ལྟ་ནི་དེ་ཟ་ལ་འདུག། །

ཡང་ན། གསུང་སྤྱན་ཚངས་པའི་མགྲུང་ལས་ཐོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

དྲུག་པ་བྲན་པ་ནི།

(ག) སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་བའི་རི་མོ་ཡིས། །
གང་གི་མ་གྲིན་པ་གསལ་བར་བྲན། །ཞེས་དང་།

། སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ནི་དྲུང་གཡས་འཁྲིལ་གྱི་མིང་ཡིན། །

ཡང་ན། རོན་བཟང་བདུད་ཅི་མུངས་པས་བྲན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བདུན་པ་རེག་པ་ནི།

(ག) འདོད་པའི་ཕྱོས་བུམ་བུང་གིས་ནི། །
བལ་གྱི་སྤང་པོའི་སྤར་རེག་གྱེད། །ཅེས་དང་།
ཡང་ན། མཁྲིན་ཡངས་གཉིང་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་རེག། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྒྱད་པ་པམ་པ་ནི།

(ག) སྤ་ཞིང་ལྗེས་པའི་སྐྱེད་སྐྱབས་ཀྱིས། །
འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ལུ་པམ་པར་བྱས། །ཞེས་དང་།
ཡང་ན། གསང་གསུམ་གྱིན་གྱིས་འོད་སྟོང་པམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགུ་པ་སྟེག་པ་ནི།

(ག) ལྷ་ཚོགས་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་གྱིས། །
རྣམ་ཐོས་བུ་ཡི་ནོར་ལ་སྟེག། ཅེས་དང་།
ཡང་ན། གཞན་པན་པད་དཀར་འཚིང་རྗེས་བསྟེགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྒྱ་པ་འཛེག་པ་ནི།

(ག) ལྷ་སྐྱེས་ཀྱིས་བརྟེན་ཞབས་པད་བྱང་། །
སྤར་བཅས་འགོ་བའི་སྤྱི་བོར་འཛེག། ཅེས་དང་།
ཡང་ན། གགས་པ་ལྟ་བུ་བརྟེན་སྤྱི་བོར་འཛེག། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཐེན་གཅིག་པ་སེམས་པ་ནི།

- (ག) དན་པས་དོན་ཀུན་སྟེར་བྱེད་པ།
- དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ཡིན་པར་སེམས། |ཞེས་དང་།
- ཡང་ན། དག་གི་འདོད་པ་ཀུན་འཇོ་བས། |
- ལྷ་ཁྲིད་ཚངས་སྐྱས་དབང་མོར་སེམས། |ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། |

ནང་གསེའི་ཇི་བ།

- ༡ ་ དང་པོ་ནས་བཅུ་པ་བར་གྱི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་གང་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་ འདོད་པའི་སྤོས་བྱམ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
- ༣ ་ རྩུའི་བྱ་མོ་གང་ཡིན་ནམ།

སྤོང་ཚན།

༡ ་ འགམ་གསལ་ཇི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས།

- ༡ ་ རབ་གསལ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་བཞོལ་ནས་དཔེར་རྗེས་ཇི་སྟེ།
- ༢ ་ མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
- ༣ ་ འབྲ་བའི་དོན་གསལ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་གང་ཡིན་ནམ།
- ༤ ་ སྤེ་ཚན་བཞི་པ་དེ་ལྟ་བུ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བཅུ་དོས་བྱུངས།
- ༥ ་ ཅོ་འདྲི་བ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

སྐྱེ་བོ། = རོགས་པ།

- རི་བོང་མཚན་མེད་གདོང་ཅན།   =   བས་མཁའ་ལེ་རྒྱ་བ། དེའི་དགེའུ་དུ་རི་བོང་གི་
གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སོ།
- ཕུན་སྡེ་ག།   =   བརྒྱ་མདོག་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པས་ནང་བས་བརྒྱ་
དཀར་མེད་མིང་།
- དྲི་ཟའི་སང་འགྲོ།   =   རྒྱུད་མང་།
- ལྷ་ཡི་སྒྲ་མ།   =   དང་སྲོང་ཕུང་བུ། དེ་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ལྷ་
གཞོན་ཏུ་རྒྱུ་ལས་ལ་སྒྲ་བསྐྱབ་པའི་སྲོལ་དཔོན་
དུ་བསྐྱོས།

 བང་གསེད་དྲིས་ལན།

- ༡ ་།   བཞིན། ལྷ་ལ། ལྷ་བུ། དི་ལྷ་ལ། སྒྲ། མ་སྐྱབ་མཚུངས། ཡང་དག་མཚུངས། མཉམ།
ཡང་དག་གསལ། དེས་བར་གསལ།
- ༢ ་།   ཏུ་མ། འོ་འཛིན།
- ༣ ་།   དང་སྲོང་འཛུའི་བུ་མོ་གརྒྱ་ཡིན་ནོ།།

གཤམ་གསལ་ཚོགས་བཅད་དག་དཔེ་རྒྱན་གང་ཡིན་འོས་ཟུངས།

- ༡ ་།   སྒྲ་ཚེའི་བཅུད་ཆགས་ཕུན་རི་ཀའི་འོས། །
ཟུང་གྱིས་གཡོ་བའི་འབྲེན་བྱེད་ཟུང་མཚིས་ན། །
སྲིད་པའི་མཚར་སྐྱབ་ཀུན་རྫོགས་ལུས་སྤྲོ་མའི། །
དགྲེས་ཞལ་འཇུམ་པའི་དཔལ་དང་ཅིས་མི་མཚུངས། །
- ༢ ་།   ལུས་ཅན་མཛེའ་བའི་མཐའ་ཀུན་མི་བརྟན་པར། །
མཚོན་ཕྱིར་སློབ་གི་བྱ་བུས་སྒྲེམས་མ་བྱེད། །

- སྒྲོམ་གར་མཁན་པོའི་ལག་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལའང་། །
 གཡོ་བའི་ཚོས་དེ་ངེས་པར་མཐོང་བྱིར་རོ། །
- ༣༽ དེས་མེད་འགོ་སྐྱོད་ས་ཡི་དབང་ཕྱག་ཆེས། །
 འཇོན་མེད་ཞོར་གྱི་གཏེར་ལ་ལོངས་སྐྱོད་ཅམ། །
 ལུས་ངན་བྱ་ཡི་དཔལ་དང་མཚུངས་མིན་ཏེ། །
 རྒྱབས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་འདིས་ཀྱང་། །
- ༤༽ དབྱངས་ཅན་འདོད་པའི་སྒྲོམ་བྱམ་ཇི་བཞིན་དུ། །
 ལང་ལོང་གཡོ་བའི་ཚུ་འཛིན་གསར་བ་དེ། །
 སྒྲིན་དཀར་ལྷ་བྱར་བྱོད་ཀྱི་ལུ་འབྱར་ཡང་། །
 རབ་དཀར་གཡོ་བ་ཡིད་ཀྱི་དཔལ་དུ་འཇེབས། །
- ༥༽ བརྒྱས་ཚངས་བ་མཚོག་ཏུ་སྐྱེད། །
 རླབ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་གིས་འཛིན། །
 དེ་དག་བྱོད་གདོང་མཚུངས་ཞེས་པ། །
- ༦༽ དཔལ་མོ་སྐྱེ་དབྱངས་ལུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱལ། །
 དབྱར་སྐྱེས་རྗེ་བསང་དུས་གྱིས་གཞན་དབང་གྱུར། །
 དེ་དག་ཚོགས་ལས་ཚངས་སྐྱས་ལྷ་མོའི་གསུང་། །
 མཚུངས་པ་ལས་ཀྱང་བྱེད་པར་མང་དུ་མཆིས། །
- ༧༽ བརྗོད་གསུང་དབྱངས་སྐྱེ་བའི་སྐོབ་དཔོན་འདི། །
 ལྷ་ཡི་སྐྱས་པོ་གདོང་དུག་དང་མཚུངས་ཀྱང་། །

གངས་ཅན་སྒོངས་འདིར་ལེགས་སྐྱེད་སྒོན་པའི་སྲིད། །
 དཔང་སྒོན་ལོ་ཆེ་སྒོ་གོས་བརྟན་པར་དེས། །

༩༽ འཆི་མེད་ལམ་དུ་གཤེགས་པའི་ཤུགས་ཉོག།
 ཀུན་གསལ་ངོས་སུ་ཐོགས་མེད་རྒྱ་བ་ན། །
 ཏྲ་བདུན་མཁའ་ལ་འགོ་ཞེས་སྒྲུན་པོ་འགཤ། །
 བད་དཀར་འདབ་མ་འཇུ་མ་ལ་ལྷ་སྲིད་རྒྱ་གས། །

༩༽ འཇམ་དཀར་ཕྱག་སོར་ཅེན་ལྷུང་ལའི། །
 འཁྲི་ཤིང་སྟེང་ན་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ཅན། །
 གངས་འདི་ཅེན་ས་སྲིན་དཀར་གཡོ་བ་ལ། །
 ཉི་འོད་གྲིས་ཁྲབ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གསལ། །

༡༠༽ བརྗེ་ཅན་བཞིན་ལུས་སྤྲ་མ། །
 བརྗེ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་གདོང་། །
 སྤང་ཅི་སྲོད་བས་བཞིན་དུ་ནི། །
 བདག་གིས་འཕྱངས་ཤིང་འཕྱངས་ཤིང་ཅེས། །

ག༽ མིང་ཚིག་དཀར་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གནད་མཚན་འགྲེལ།

སྒོ་སྒྲི། = སྒོ་བའི་འདས་པ། སྒོ། སྒོ། སྒོ་སྒྲི། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་མང་དུ་སྒྲིལ་བ།

རྒྱ་སྒྲི། = རྒྱའི་ནང་དུ་སྒྲིས་པའི་མེ་ཉོག་བརྗེ། རྒྱ་བ། གཟའ་བ་སངས།
 གཟའ་སྐྱག་པ། མོན་ལུག་རྒྱ་གང་བཅས་ལ་འཇུག།

- སྐྱེས་ཐོག་ = རང་ཉིད་སྐྱེས་ཅམ་ནས་མཉམ་དུ་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཤེས་རབ། ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པ། རང་བཞིན་ལ་ཡོད།
- ལྷན་ལམ་ = མེ་ཉོག་བརྒྱ་སྟོན་པོ། གཞན་ཡང་ལྷན་ལམ་དཀར་པོ། དམར་པོ། སེར་པོ། ལྷན་ལམ་འདིར་ལྷན་ལམ་གྱི་མེ་ཉོག་ལ་མ་གོ་བར་དེའི་འདབ་མ་རིང་ལ་ཡངས་པ་ཡོད་པ་ལ་གོ་དགོས་སོ།།
- འདབ་བཟང་། = སྤྱིར་འདབ་བཟང་བྱ་སྤྱི་ལ་གོ་ཡང་སྐབས་འདིར་བྱའི་རྒྱལ་པོ་བྱ་ལྷུང་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞུགས་པའི་ལམ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡིན་ལོ།།
- འདོད་པའི་སྤོས་བུ། = བྱད་མེད་གྱི་འོ་འཛིན་ལ་བྱེད། དེ་ལྟར་བརྗོད་དགོས་དོན་ནི། འོ་འཛིན་ལ་སྤོས་པའི་ལག་བ་རེག་པ་ལ་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་གྱི་ཆགས་པ་རྒྱས་ནས་སྤོས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད།
- ལྟ་བུ། = རོན་པ། རི་དྲགས་གསོད་མཁན།
- གཙུག་པོ། = འཚེ་བར་བྱེད་པ།
- རི་སྐྱེས་བུ་མོ། = རི་དྲགས།
- བརྒྱ་ལམ། = བརྒྱ་མ་ལན་གཅིག་། རྗེས་བརྒྱ་ཡི་རྗེས་སུ་རྗེས་གཅིག་སྤང་བའམ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིན་ཏུ་དགོན་པའི་དོན་ནོ།།
- དགོ་བའི་དབང་པོ། = ཉོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འགྲིམ་ཤིང་བཅུ་མས་མཁན་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱོན་དག་མཁན།

མོ་ལྗན། = ལྷི་ར་མཁམ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་འཇུག་ཀྱང་
སྐབས་འདིར་དང་སོང་ལུང་བྱ་ལ་གོ།

བསྟེགས། = ཕྱིན་པ། འགོ་བ། བསྟེག་ སྟེག་ བསྟེགས། སྟེགས་ཤིག

ཀུན་གསལ། = ཅམ་མཁལ། མེ་ལོང་།

དུག་སྐྱེས། = ལྷ་དང་མཚུ། སོ་དང་རྐྱ། ཁོག་པ་དང་མགྱིན་པ་བཅས་ལས་
འབྱུང་བས་དུག་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་དོ།

འབྱུང་མོ་ཉུག། = ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ཡིད་གཉིས།

གཞོན་ལྷ་གདོང་དུག། = ཡབ་ལྷ་ཚེན་དབང་ལྷ་གདོང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱས་
ཡིན་ནོ།

ཉ་གང་བསེལ་ཐེད། = ཉ་ནི་སྐབས་འདིར་ཆ་ཤས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། ཚེས་བཙོ་ལྷའི་
ཆེ་བ་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་གང་བསེལ་ན། ཉ་གང་ཆེ་བ་ཞེས་བཤོད་
པ་ཡིན།

རྣམ་པར་བསྐྱལ། = བར་རྒྱང་རིང་པོས་ཚོད་ཡོད་པ།

ང་། གཤམ་གསལ་བཤོད་གཞི་རྣམས་ལ་རང་ཚོམ་འབྲི་བར་མཛོད།

བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནས་མི་མཉམ་པའི་ གཟུགས་ཅན་བར།

བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་སོགས་ཚགས་ཚུད་པོར་ཤེས་སྲིར་དང་། དམིགས་
བསལ་གྱི་བ་སོགས་བཞོད་ཡོད་པས་སློབ་གྲོགས་རྒྱས་པ་ལ་ངེས་པར་ཕན་ལོ། །

དགོས་དོན།

དོན་རྒྱན་སྐྱུ་ཕུ་སོ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན། དེ་ལ་
གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་པ་དཔེ་དང་དོན་གཉིས་མཚུངས་པ་ཅམ་བཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་དཔེ་ཅན་
དེ་ཉིད་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ལ་
ཟེད། དེ་ལ་དབྱེ་བ་ཉི་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནས་མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཅན་
བར་སློབ་ཚན་གཅིག་ཡིན།

། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྩ་བ་ལས།
ཐ་དད་སྒྲུབ་མིན་གྱུར་པ་ཡི། །
དཔེ་ཉིད་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་འདོད། །ཅེས་དང་།

11.1 བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནས་མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཅན་བར།

དཔེ་ལ་ལར། དཔེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཅན་འདོད་དཔེར། །ཞེས་བསྐྱུར་ཡོད། འདི་ནི་དཔེ་དང་དཔེ་
ཅན་ཐ་དད་དུ་བཞོད་ནས་དེ་གཉིས་འབྲ་བའམ་མཚུངས་པ་ཅམ་བཞོད་པ་མ་ཡིན་པར། དཔེ་དང་
དཔེ་ཅན་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ་མིན་པ་སྟེ། སོ་སོར་མ་སྲེ་བར་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེའི་གཟུགས་སུ་

བཀོད་པའི་རྒྱན་ལ་གཟུགས་རྒྱན་ཟེལ། གཞུང་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུགས་རྒྱན་དང་དཔེ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཐ་དད་དུ་བཀོད་ནས་དེ་གཉིས་འདྲ་བར་སྦྱོར་བ་དཔེ་རྒྱན་དང་། དཔེ་ཅན་དཔེའི་ངོ་བོར་བཀོད་ནས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བྱས་པར་སྦྱོར་བ་ལ་གཟུགས་རྒྱན་ཟེལ། གཉིས་པ་འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན། གཟུགས་རྒྱན་སྤྱིའི་ངོ་བོ་མ་འགྱུར་བ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་། དཔེ་ཅན་དཔེའི་ངོ་བོར་བཀོད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་མེ་འདྲ་བའི་རྒྱན་ཉི་ཤུ་ཡོད། དེ་དག་ནི།

- བསྟུས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ་བསྟུས་པ།
- བསྟུས་དང་མ་བསྟུས་མཐའ་དག་དང་།
- ཆ་ལས་དང་ནི་ཆ་ཅན་དང་།
- ཡན་ལག་གཅིག་དང་ལྡན་ལྡན་མིན།
- མི་མཉམ་བྱུང་པར་འགལ་དང་རྒྱ།
- སྦྱར་བ་དཔེ་ལྗོན་འགོག་པ་དང་།
- མཉམ་འཛོག་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན།
- བསྟོན་དོར་གཟུགས་ཅན་དང་ཉི་ཤུ། །ཞེས་པའོ།

དང་པོ་བསྟུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། གཟུགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་འདིར་དཔེ་ཅན་དཔེའི་ངོ་བོར་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱན་གྱིས་དཔེ་ཅན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ནམ་དབྱེ་དུག་སྦྱོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། རྒྱན་དང་པོ་འདིར་ནམ་དབྱེ་དུག་སྦྱོ་བསྟུས་པའི་ཆ་ནས་བསྟུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཟེལ་དཔེར་ན།

ཙ་བད། དཔུང་བ་འཁྲི་ཤིང་ལག་པ་ནི། །
བརྒྱ་སོར་མོ་ཡལ་འདབ་པོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་པའི་དཔུང་པ་ནི། དཔེའི་བྱང་པའི་འཁྲི་ཤིང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་པའི་ཆོས་ལག་པ་དཔེའི་བྱང་པའི་ཆོས་བརྒྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཡང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་

ཚོས་ལག་པའི་སོར་མོ་ནི། དཔའི་བྱང་ཚོས་བསྐྱེད་འདབ་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དབྱང་བའི་འཁྲི་
ཤིང་། ལག་པའི་བརྒྱ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བུ་བ་བསྐྱུས་ཏེ། དབྱང་བ་འཁྲི་ཤིང་། ལག་པ་
བརྒྱ་ཞེས་བ་ལྟ་བུར་བརྗོད་ནས། དཔའི་བྱང་གཞི་བྱང་ཚོས་རྣམས་དཔའི་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་བྱང་ཚོས་
གྱི་གཟུགས་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱོ་བཏགས་ཏེ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔའི་བརྗོད།

- (ག) ཉི་མའི་རྒྱུད་འབྲུངས་གཟུགས་སྐྱུ་ཀུན་གསལ་ངོས། །
- ཐགས་བཟང་ཚུ་འཛིན་སྲེང་དཀར་ལེགས་འཁྲིགས་ཤིང་། །
- ཟབ་རྒྱས་དམ་ཚོས་དབྱུར་རྩ་སྐྱོགས་བ་ཡིས། །
- སྐལ་ལྷན་སྐྱོ་གསལ་མདོངས་མཐའ་སྐྱོས་གར་བྱེད། །

ཅེས་དཔའི་ཅན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་རྒྱུད་དུ་འབྲུངས་པའི་སྟོན་བ་ལྡུ་ཐུབ་པའི་སྐྱུ། དཔའི་ཀུན་
གསལ་ཏེ་ནམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔའི་ཅན་སྟོན་པའི་ཞལ་གྱི་ཚེས་ཅི་དཔའི་སྐྱོན་དཀར་པའི་
སྲེང་བ་འཁྲིགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔའི་ཅན་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཟབ་རྒྱས་གྱི་
ཚོས་ཅི་དཔའི་འབྲུག་སྐྱོ་གསལ་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཡང་དཔའི་ཅན་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
དཔའི་མ་བྱས་སྐྱོས་གར་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། གཟུགས་སྐྱུ་ཀུན་གསལ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་
དཔའི་དཔའི་ཅན་བར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བུ་བ་བསྐྱུས་བ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཁྱོད་ཞལ་བརྒྱ་མཚར་སྐྱུག་འདབ་ཡངས་པ། །
- ཚེས་སྲེང་གེ་སར་རོ་འཛིན་བྱང་བ་གཡོ། །
- ལང་ཚོ་མད་བྱུང་དབྱིད་དཔལ་དར་བ་མོ། །
- དབྱངས་ལྷན་མཐོ་རིས་སྐྱེད་ཚལ་དེ་ཁོ་ན། །

ཞེས་དཔའི་ཅན་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོའི་ཞལ་དང་། ཚེས་སྐྱུ་གསལ། ལང་ཚོ་རྒྱས་བ་དེ། དཔའི་
བརྒྱའི་འདབ་མ་རྒྱས་བ་ལ་གེ་སར་གྱིས་མཛེས་ཤིང་། དེ་ལ་བྱང་བ་རྣམས་འཕྱར་ལྡིང་གིས་གཡོ་བ་
སོགས་དབྱིད་དཔལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལྷའི་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཁྱོད་སྐྱུ་འཇམ་མཉེན་འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ལུའི་ཅེད། །

ཞལ་བྱིས་འདབ་སྟོང་དགོད་པའི་མཛེས་སྤྱད་ཅན། །
འཇེན་བྱེད་ཟེའུ་འབྱུང་སྟེང་བ་རབ་གཡོ་བའི། །
ཚངས་སྐུ་པད་དཀར་སྟོན་པས་བདག་མཉམ་རྩོམ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་མ་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་བྱེད་ཚོས་འགའ་ཞིག་
དཔེའི་བྱེད་གཞི་བྱེད་ཚོས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞག་ཅིང་། དཔེ་དོན་བར་གྱི་ཚུལ་དབྱེ་བྱེད་པ་
འབྲེལ་སྐྱེས་བསྐྱས་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་སོར་མོ་རྣམས། །
ཡལ་འདབ་སེན་མའི་འོད་ཟེར་ནི། །
མེ་ཉོག་ཏུ་གྱུར་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ། །
ཁྱོད་ནི་དེད་ལ་མངོན་སུམ་རྒྱ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚོས་ལག་པ་དཔེའི་བྱེད་ཚོས་འཁྲི་ཤིང་དང་། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚོས་
སོར་མོ་རྣམས་དཔེའི་བྱེད་ཚོས་ཡལ་འདབ་དང་། དཔེ་ཅན་སེན་མའི་འོད་གསལ་ནི་དཔེ་མེ་ཉོག་དང་།
དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་མཛེས་མ་འདི་དཔེའི་བྱེད་གཞི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཞག་དེ།
དེ་ལྟ་བུའི་མཛེས་ལྡན་མ་ཁྱོད་ནི་དེད་ལ་བདེ་བ་སྟེར་བྱིར་མངོན་སུམ་དུ་རྒྱུ་འོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་ལག་
པའི་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པ་མ་བསྐྱས་པའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) འཇེས་དཀར་སྐྱ་ཡི་མན་ཤེས་སྤྱན་པོ་ལ། །
བཅུ་དྲུག་ལང་ཚོའི་རྟ་བདུན་གཟེ་མདངས་ཅན། །
མཛེས་སྤྱད་འགྱིང་བའི་བང་རིམ་བཞིས་མཛེས་ཤིང་། །
ཚད་བྱུང་མཁྱེན་པའི་རང་བཞིན་བརྟན་ཅིང་བརྗོད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་འཇེས་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྐྱ། དཔེ་བྱེད་གཞི་ཤེས་དཀར་སྤྱན་
པོ་དང་། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚོས་བཅུ་དྲུག་ལང་ཚོ་རྒྱས་པ། དཔེའི་བྱེད་ཚོས་ཉེ་འོད་ཀྱིས་འབྲུད་པའི་

མདངས་དང་ལྡན་པ། དཔེ་ཅན་མངའ་སྡུག་འབྱུང་བའི་ཉམས། དཔེ་བང་རིམ་བཞུགས་པ་བཞིས་
 མངའ་ས་པ་དང་། དཔེ་ཅན་མཁུན་པའི་སྒོ་གྲོས་ནི་དཔེ་བཟོན་ཅིང་བརྗོད་པའི་གཟུགས་སུ་རིམ་པ་
 བཞིན་བཀོད་དེ། དཔེ་དོན་བར་གྱི་སྤྱི་མན་ཤེལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་སྐྱམ་བསྐྱུས་པ་ལྟ་
 བུའོ།

- (བ) ལུས་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་འཁྲོག་པའི་ཅེར་སྤྲིན་པའི།
- རལ་པའི་མེ་ཉོག་ཅམ་པ་ཀ་ཡི་རྩལ།
- འཕྱང་འདོད་མིག་གི་བྱང་བ་ཀེམ་ཀེམ་གཡོ།
- གན་པའི་སྤྱིང་ཚལ་འདི་ནི་ཡ་རེ་ང།

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་གན་པའི་ལུས་དང་། བྱང་ཚོས་རལ་པ་དཀར་བ། མིག་མི་
 གསལ་བ་སོགས། དཔེའི་བྱང་གཞི་ཤིང་འཁྲོག་པོ་དང་། བྱང་ཚོས་མེ་ཉོག་ཅམ་པ་ཀ་དང་། བྱང་བ་
 ཀེམ་ཀེམ་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད་ནས། བར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པ་མ་
 བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུའོ།

- ཡང་ན། ལྷེབ་ལེགས་ཚིག་གི་ལོ་འདབ་རབ་མངའ་ས་ཤིང་།
- དོན་གྱི་འབྲས་བུའི་བྱང་གྱིས་ཡོངས་སུ་དུད།
- ཉམས་འགྱུར་སྣོན་པའི་ཟེལ་མངར་རབ་རྫོགས་པའི།
- ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་ལྡོན་པ་འདི་དོ་མཚར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་བསྐྱུས་པ་དང་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་དང་བྱང་
 ཚོས་འགའ་ཞིག་དཔེའི་བྱང་གཞི་དང་བྱང་ཚོས་འགའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། བར་གྱི་འབྲེལ་སྐྱེ་
 འགའ་ཞིག་བསྐྱུས་ལ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱུས་པའི་རྒྱན་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

- ཅ་བར། བཞིན་ལྷ་འཇུམ་པའི་ལྷ་འོད་ཅེས།
- གཟུགས་ཅན་བསྐྱུས་དང་མ་བསྐྱུས་པའོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་མངའ་ས་མའི་བཞིན་རས། དཔེའི་བྱང་གཞི་ལྷ་བའི་གཟུགས་
 སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚོས་མངའ་ས་མའི་བཞིན་འཇུམ་པ། དཔེའི་བྱང་ཚོས་ལྷ་བའི་འོད་གྱི་

གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དང་པོར་བཞིན་ལྷ་ཞེས་བར་གྱི་འབྲེལ་སྐྱ་བསྟུས་པ་དང་། གཉིས་བར་འཇུ་མ་
 པའི་ལྷ་འོད་ཅེས་འབྲེལ་སྐྱ་མ་བསྟུས་པ་ ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཅོམ་།

- (ག) བར་མཛེས་ལང་ཚོའི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལོ་ལས། །
- དཀར་འཇམ་ཞལ་བྱིས་ལྷུན་ལ་འདབ་གཡོ་ཞིང་། །
- སྟན་འགྲུར་གསུང་གི་བྱང་བའི་མགིན་དབྱངས་ཅན། །
- དབྱངས་ཅན་སྐྱ་ཡི་པད་དཀར་སྟོང་བུ་ལྷེམ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་མཛེས་མའི་ལང་ཚོ་དང་། བྱང་ཚོས་དཀར་འཇམ་གྱི་ཞལ་བྱིས།
 སྟན་པའི་གསུང་བཅས་སྟན་པའི་དབྱངས་ཅན་སྐྱ་ལོའི་སྐྱ་དེ། དཔེའི་བྱང་གཞི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལོ་
 དང་། བྱང་ཚོས་ལྷུན་ལའི་འདབ་མ་གཡོ་བ། དེ་ལ་བྱང་བས་འཕྱར་ལྡིང་གིས་སྐྱ་དབྱངས་སྟོགས་
 བ། ལྷུན་ལ་དཀར་པོའི་སྟོང་བུ་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། ལང་ཚོའི་དབྱིད་དང་། ཞལ་
 བྱིས་ལྷུན་ལ་སོགས་ནམ་དབྱེ་རྒྱག་པ་བསྟུས་པ་དང་། མ་བསྟུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཅེ་དགའི་གཉེན་འགྲུར་ཁྱོད་གདོང་བརྒྱ་དཀར། །
- སོ་སྲིང་གོ་སར་ཚོགས་པའི་ཚར་དངར་ལ། །
- སློན་མ་འཁྲོག་པའི་ར་ཡིག་གཉིས་པ་བྱང་། །
- འདོད་པའི་སྐྱང་ཅིས་སྟོས་པའི་གར་བསྐྱར་དོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་དཀར་བ་དང་། སོ་སྲིང་ཚར་དུ་དངར་བ། སློན་མ་འཁྲོག་
 པོར་གནས་པ། བྱར་མིག་གཡོ་བ་སོགས། དཔེ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་གོ་སར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱང་མ་
 གཉིས་ཀྱིས་སྐྱང་ཅིའི་བཟུང་ལ་རོལ་ཅིང་སྟོས་པའི་འཕྱར་ལྡིང་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཀར་བ་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་སྐྱ་བསྟུས་ལ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་སྐྱ་མ་བསྟུས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། སྐྱེག་ལྷེམ་ལུས་ཀྱི་ལྷོན་པ་རབ་རྒྱས་པར། །
- མཛེས་སྟུག་ལང་ཚོའི་གཡུ་ཡི་ལོ་འདབ་རྒྱས། །
- བཞིན་རས་འདབ་སྟོང་གྲོལ་བའི་འཇུ་མ་བག་ཅན། །
- སློན་ལེགས་པད་དཀར་རྒྱས་པའི་ཚལ་འདི་སྟོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་མཐའ་དག་
 དཔེའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་བ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་རྣམས་གཅིག་ཡོད་
 ལ། གཅིག་མེད་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། རྒྱད་གཞི་རྒྱད་ཚོས་མཐའ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་དཔེ་ཅན་དཔེའི་
 གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་བཟུང་བར་འོས་པའི་གནས་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྒྲོས་པ་ལ་ཟེར།
 དཔེར་ན།

རྩ་བར།   སོར་མོ་དམར་བའི་འདབ་སྐྱེད་དང། །
                   སེན་མོའི་འོད་ཀྱི་གོ་སར་ཅན། །
                   ཁྲོད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་ཚུ་སྟེས་ནི། །
                   ས་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་འཛིན། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ནས་རྒྱད་གཞི་རྒྱུ་ལ་པོ་ཚེན་པོ་ཁྲོད་ཀྱི་ཞབས་ནི། དཔེའི་
 ཡན་ལག་ཅན་ནས་རྒྱད་གཞི་རྒྱུ་སྟེས་ཏེ་བརྒྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གས་རྒྱད་
 ཚོས་སོར་མོ་དམར་བ་ནི་དཔེའི་ཡན་ལག་གས་རྒྱད་ཚོས་བརྒྱ་དམར་པོའི་འདབ་མ་དང། སེན་མོའི་
 འོད་ནི་བརྒྱའི་གོ་སར་ཏེ་དཔེ་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཚོས་མཐའ་དག་དཔེའི་རྒྱད་ཚོས་མཐའ་དག་གི་གཟུགས་
 སུ་བཀོད་པའི་རྒྱད་གཞི་རྒྱུ་ལ་པོའི་རྐང་བ་འདྲི་ནི་ས་སྒྲོང་སྟེ་མིའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱོན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་འཛིན་
 རོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། དཔེར་བརྗོད།

(ག)   མཉེན་འཇམ་ཕྱག་གི་ཡལ་ག་རབ་རྒྱས་ཅེར། །
                   སོར་མོའི་ལྷུག་སྐྱོན་གཞོན་ལུ་རྣམ་པར་གཡོ། །
                   བེ་རྒྱར་སྒྲོན་པོའི་པི་མང་འདབ་མ་ཅན། །
                   ཚངས་སྐྱོ་ཡི་ཨ་ལྷན་ཐ་འདི་མཛེས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཚོས་སམ་ཡན་ལག་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་ཕྱག་དཔེའི་རྒྱད་ཚོས་
 སམ་ཡན་ལག་གུང་རྒྱུ་སྐྱོན་ཤིང་གི་ཡལ་ག་དང། དཔེ་ཅན་ལྷ་མོའི་ཕྱག་གི་སོར་མོ་ནི་དཔེ་སྐྱོན་
 ཤིང་གི་ཡལ་གའི་ཅེ་མོ་ཤིན་ལུ་མཉེན་ཞིང་གསར་དུ་སྟེས་པའི་ལྷུག་སྐྱོན་གཞོན་ལུ་གཡོ་བ་དང། དཔེ་
 ཅན་ལྷ་མོའི་ཕྱག་གི་སོར་མོའི་ཅེར་བསྐྱམས་པའི་པི་མང་ནི་དཔེ་ལྷུག་སྐྱོན་གྱི་ཅེན་བཞད་པའི་མེ་ཉོག་

གི་འདབ་མ་དང་། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ནམ་ཟུང་གཞི་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་
ཅན་ནམ་ཟུང་གཞི་ཨ་ལྷན་མ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ལྗོན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

- (བ) འཁྲིལ་ལྗེས་ལུས་ཀྱི་ལྷག་སྐྱོན་ཡིད་འོང་ཅེད། །
- མཚར་སྤྱད་རྫོགས་པའི་བཞིན་རས་མེ་ཉོག་དགོད། །
- ཟུར་མིག་བྱང་བ་གཞོན་ལུང་འཕུར་ལྗིང་བཅས། །
- ལུས་མཚོག་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན་པར་འབྱུང་དེ་སྟེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལུས་དང་། བཞིན་རས། ཟུར་མིག་རྣམས་དཔེ་ལྷག་སྐྱོན་དང་
། དེའི་མེ་ཉོག་དེ་ལ་བྱང་བ་འཕུར་ལྗིང་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་རིམ་བར་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གོ་
སྟོན། །

- ཡང་ན། འཇམ་མཉམ་ལུས་ཀྱི་ལྷང་བྱ་ཆེར་སྤྲ་ཡང་། །
- མཚར་སྤྱད་ལང་ཚོ་གསར་བའི་མདངས་ཀྱིས་མཛེས། །
- མགོ་སྐྱེས་སྟེ་མའི་ལོན་པོ་རབ་མཛེས་པའི། །
- སྟོ་སྟེད་བྲིས་པའི་ལོ་ཉོག་ཀྱང་དགའི་ཡུལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ལྷ་པ་ཆལས་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཟུང་ཚོས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཆལས་ཁོ་
ན། དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལས། དཔེ་ཅན་གྱི་ཆལས་ཅན་གཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་
ཟེད། དཔེར་ན།

- རྩ་བར། གཏུམ་མོ་སྟོ་བྱར་ཉིད་དུ་ནི། །
- ཁྱོད་གདོང་མཚུ་ཡི་ཡལ་འདབ་གཡོ། །
- རུལ་གྱི་ཚུ་ཡི་ཐེགས་པ་ཡི། །
- དོག་པ་སྤྱི་ཉོག་འོད་ཅན་འཛིན། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཁྱོ་གཏུམ་ལྡན་པའི་བྱང་མེད་དེའི་གདོང་ནི་ཆལས་ཅན་ཡིན་པས་གང་

གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཞོན་པར། བྱད་མེད་དེའི་གདོང་གི་ཆ་ཤས་མཚུ་དང་རྩལ་རྩལ་ཐུགས་པ་
 གཉིས་དཔེ་ཡལ་འདབ་གཡོ་བ་དང་། ལྷ་ཉིག་གི་དོག་པའམ་ལྷ་ཉིག་བསྟར་ལ་བརྒྱས་པའི་འོད་གྱི་
 གཟུགས་སུ་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་བས། བོད་མཁས་འབེལ་
 གཏམ་དུ། ཆ་ཤས་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆ་ཤས་དག་སྐྱོས་གྱིས་
 ཟེན་ཚད་གཟུགས་སུ་བཞོན་ཚོགས་པ་ནི། ཅུ་བར་གསུངས་པའི་ཆ་ཤས་ཅན་གདོང་གི་ཡན་ལག་
 གམ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པ་མཚུ་དང་། ཆ་ཤས་མ་ཡིན་པ་གདོང་ལ་གནས་སྐབས་སུ་ལྷན་པའི་རྩལ་
 རྩལ་ཐུགས་པ་གཉིས་གཟུགས་སུ་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཞེད། འོན་ཀྱང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་
 མཁས་པ་མང་པོས་ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྩལ་ཐུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་ན། སྤྱིར་བོན་
 པའི་རྩལ་རྩལ་ཐུགས་ཀྱི་གདོང་གི་ཆ་ཤས་མིན་གྱང་སྐོབ་དཔོན་གྱིས་ཐ་སྙད་རགས་པ་དང་བསྟུན་ནས་
 གདོང་ལ་ཟགས་པའི་རྩལ་རྩལ་ཐུགས་ཀྱི་གདོང་གི་ཆ་ཤས་སུ་བཞེད་པ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས། དཔེར་
 བརྗོད།

- (ག) མང་དུ་ཐོས་པའི་རལ་ཁུར་རབ་སྦྱི་ཞིང་། །
- གནས་ལྷ་རིག་པའི་ལུས་སྟོབས་རྣམ་པར་རྒྱས། །
- མཁས་མང་གངས་རིའི་སྐོལ་འགྲིང་མཛད་པ། །
- དཔང་ལོ་ཁྲོད་གྱིས་སྐོ་ལྷན་དགའ་བ་སྦྱེད། །

ཅེས་ཆ་ཤས་ཅན་དཔང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་སྐོ་གྲོས་བརྟན་པ་དེ་གང་གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཞོན་
 པར། དེའི་ཆ་ཤས་མང་དུ་ཐོས་པ་ནི། དཔེ་གལུ་རལ་རྒྱས་པ་དང་། གནས་ལྷ་གཟིགས་པ་ནི། དཔེ་
 སྟོབས་རྒྱས་པ་དང་། མཁས་པ་མང་པོ་ནི། དཔེ་གངས་རིའི་གཟུགས་སུ་བཞོན་དེ། མཁས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་ནས། གངས་རིའི་སྐོལ་འགྲིང་བའི་སེང་གོ་ལྟ་བུ་ཁྲོད་གྱིས་སྐོ་ལྷན་དགའ་བ་
 སྦྱེད་ཅེས་སོ། །

- (བ) དགའ་ཐུབ་ལྷན་པས་སྤར་གྱུར་ལག་པ་ཡི། །
- མཛུབ་ཅེ་པརྩའི་སྦྱད་པས་ཉེར་བཟུང་བའི། །
- ཡིད་འཕྲོག་བགང་སྤང་མཛེས་མ་འདི་དག་ནི། །

ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་དགའི་ཕྱོགས། །

ཞེས་ཆེམས་ཅན་དཀའ་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ལག་པ་ནི་གང་གི་གཟུགས་སྤྱུང་མ་བཞོན་པར། དེའི་
 ཆེམས་མཚུངས་ཅེ་ནི། བརྒྱའི་སྤྱད་པ་སྟེ་ཟེ་བའམ་ཟེ་འུ་འབྱུང་དང། མཚུངས་ཅེ་ར་བཟུང་བའི་བཟང་སྤོང་
 བེ་མཛེས་མའི་གཟུགས་སྤྱུ་བཞོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རྫོ་མོས་གཏོང་དཔག་དཀའ་བ་མ་ཚོས་སྐྱོང་། །
 རྣམ་དཔྱོད་ཚུབས་ཀྱི་སྤོང་བའི་ཅེད་འཛོལ་ཅན། །
 མཚུན་རབ་ལོར་བུའི་མཛོད་ཀྱི་གཏོར་གྲུབ་པའོ། །
 རྫོ་གསལ་མཁས་དབང་འཇམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དུག་པ་ཆེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཆེམས་ཅན་ཁོ་ན་དཔེའི་གཟུགས་སྤྱུ་
 བཞོན་པ་ལས། དཔེ་ཅན་དེའི་ཆེམས་གང་ཡང་དཔེའི་གཟུགས་སྤྱུ་མི་འགོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་
 བ།

ཅ་བར། གདོང་བའི་འདམ་སྐྱེས་སྐྱེན་འབྲོག་ཅིང། །
 རུལ་གྱི་ཚུ་ནི་ཟགས་པ་དང། །
 མིག་དག་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་འདི། །
 རྫོས་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་ཆེམས་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་ནི། དཔེ་འདམ་སྐྱེས་ཏེ་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྱུ་བཞོན་ཅིང།
 དཔེ་ཅན་དེའི་ཆེམས་སྐྱེན་མ་འབྲོག་པ། རུལ་ཚུའི་ཟགས་པ་ཟགས་པ། མིག་དམར་བ་གསུམ་དཔེ་
 གང་གི་གཟུགས་སྤྱུང་མ་བཞོན་པར། རྣམ་འགྲུར་འདིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པས་རྫོས་པའི་གནས་
 སྐབས་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་སོ། །དཔེར་བཛོད།

(ག) འཇམ་དབྱངས་བཞེན་རས་ལི་ཁྲིའི་ཟིག་ལེ་འོས། །
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སྤྱན་དཀྱུས་དང། །

རི་སྟོན་ལེགས་བཤད་སྟོགས་པའི་ཞལ་གྱི་སྒོ། །
 འཇུ་མ་པའི་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་དགུའི་ངལ་གསོ་སྟེང་། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་ཆ་ཤིས་ཅན། འཇུ་མ་པའི་དབྱངས་གྱི་ཞལ་རས་ནི། ལི་ཁྲིའི་ཐེག་ལེ་སྟེ་ཉི་
 མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཞལ་གྱི་ཆ་ཤིས་སྐྱུན་དགུས་རིང་བ་དང་། ཞལ་སྒོ་
 འཇུ་མ་པ་སོགས་གང་གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཀོད་པར། སྐལ་བ་བཟང་པོའི་སྐྱེ་དགུ་མཐའ་དག་
 རྫོངས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་ངལ་གསོ་སྟེང་། བའམ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
 པའི་སྟོན་གྱི་མཚོག་སྟེང་ཞེས་སོ། །

- (བ) ཁྲོད་སྐྱུགས་ཟག་པ་མེད་པའི་མེ་ལོང་ལ། །
- སྐྱིབ་པའི་ཚོས་ཀུན་གཞུང་ཡང་མི་གནས་པའི། །
- ནམ་རྟོག་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱི། །
- ནམ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་ལ་ལྷང་ཞིང་འཇུག། །

ཅེས་ཆ་ཤིས་ཅན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱུགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དཔེ་མེ་ལོང་གི་
 གཟུགས་སུ་བཀོད། དེའི་ཆ་ཤིས་སྐྱུགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མི་གནས་
 པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་སྒོ་མང་པོ་ལ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་
 པ་རྣམས་གང་གི་གཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། སྟོ་ལྷང་ཞེ་ཏུ་གསིང་མཛེས་པས་སྟོགས་ཀུན་ཁྱབ། །
- དཀར་དམར་འདབ་བརྒྱ་འཇུ་མ་པའི་མེ་རྟོག་དགོད། །
- གདངས་སྐྱུན་ཁུ་བྱུག་སྟོས་པས་མགྲིན་སྐྱོག་ག། །
- ཆར་དུས་མཐོ་རིས་སྐྱེད་ཚལ་ཀུན་དགའི་དཔལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བདུན་པ་ཡན་ལག་གཅིག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་དཔེ་
 ཡན་ལག་གཅིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ལྟག་མ་རྣམས། དཔེ་དེའི་ཡན་

ལག་གང་གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཞོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་གཞི་འཕེལ་ཡན་ལག་
ཅན་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཁྱད་ཚོས་སམ་ཡན་ལག་ལྡན་ཅན་ཞིག་ཚོགས་བཅད་དེ་ལ་གསལ་པོར་ཡོད་ན།
དེའི་ཁྱོད་ནས་ཡན་ལག་གཉིས་ཅན་ཞིག་ཁོ་ན་དཔེ་གཟུགས་སུ་བཞོན་ཅིང་། ཡན་ལག་ལྡན་མ་
རྣམས་དང་ཡན་ལག་ཅན་དེ་གང་གི་འང་གཟུགས་སུ་མ་བཞོན་པ་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་གཟུགས་ཅན་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་གསུམ་གཟུགས་ཅན་སོགས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས། གཅིག་
གཟུགས་ཅན་ནི་དཔེ་རྒྱ།

རྩ་བ།   མངོས་མ་སྤོས་པའི་མཁུར་ཚོས་དམར། །
          མིག་གི་ལྷན་ལ་དམར་པོ་ཅན། །
          ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གིས་སྤྲེ་བོ་ནི། །
          འདིར་ཡང་དམར་བའི་རང་བཞིན་བྱས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་མངོས་མའི་གདོང་དང་། དེའི་ཡན་ལག་བཞོན་པའི་ནང་ནས།
སྤོས་པའི་མཁུར་ཚོས་དམར་པོ་གང་གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཞོན་པར། དེའི་ཡན་ལག་གི་ནང་ནས་
མིག་གཅིག་ལྷན་ལ་དམར་པོའི་གཟུགས་སུ་བཞོན་དེ། མངོས་མའི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྲུར་
འདིས་སྤྲེ་བོ་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཆགས་པའི་བཞིན་རས་ཅི་ཡང་དམར་བའི་རྣམ་འགྲུར་ཅན་དུ་
བྱས་སོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡན་ལག་གཟུགས་ཅན་དང་། ཆམས་གཟུགས་ཅན་གྱི་མི་འབྲུ་བའི་
ཁྱད་པར་ལ། མཁུར་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འབྲུ་ཞིང་། འབྲུག་སྤྲེལ་གྱིས། ཡན་ལག་དང་ཆ་
མཁུར་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཞེད་དེ། འབྲུག་ཚུལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་
མཉམ་པར་འབྲུག་ཅིང་། རྒྱན་གཉིས་པོའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡན་ལག་གཅིག་གཟུགས་ཅན་སོགས་ཡན་
ལག་གཅིག་ཁོ་ན་གཟུགས་སུ་བཞོན་པ་ནས། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་སུ་བཞོན་པའི་བར་དུ་
ཡོད་ལ། ཆམས་གཟུགས་ཅན་ནི། ཆམས་ཅན་དེ་ལ་ཆམས་ཅི་ཅན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་
སུ་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཡན་ལག་དུ་མའི་གཟུགས་ཅན་དང་། ཆམས་
གཟུགས་ཅན་འབྲུ་བར་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་བོད་མཁུར་འབེལ་གཏམ་དུ། ཆམས་ནི་ཆ་ཅན་དེའི་
ཡན་ལག་དངོས་ཡིན་མིན་ལ་མ་སྤོས་པར། ཆམས་དག་སྤོས་ཟིན་ཚད་གཟུགས་སུ་འགོད་ཚོག་ལ།

ཡན་ལག་ནི་ཚོས་ཅན་དེའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད་པ་ལྟར། ཚོས་ཅན་གང་ལའང་
 ཡན་ལག་གཙོ་ཆེ་ཞིང་ཆ་ཤས་གཙོ་ཆུང་བས་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད། རྒྱན་འདི་གཉིས་ལ་ཁྲད་པར་མེད་
 བ་སྒྲོལ་སྒྲོལ་དུ་འགོ་བས། རྒྱན་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་འགྲུང་མི་འབྲ་བའི་ཁྲད་པར་རེ་ཡོད་དགོས། རྒྱན་
 འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ནི། ཡན་ལག་ག་ཟུགས་ཅན་སོགས་ལ་གདོང་གི་ཡན་ལག་མིག་ལྷན་ལ་
 གྱི་ག་ཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་མངོས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཅན་སྒྲ་སྒྲ་ཉེ་བདག་སོའི་སྒྲ་སྒྲ་ར་ནས་ཚོས་
 ཅན་དེ་ལ་ཡན་ལག་དེ་ལྟར་པའི་རྒྱན་གསལ་སོང་ཡོད་དགོས་པ་དང་ཆ་ཤས་ག་ཟུགས་ཅན་ལ་ཡན་
 ལག་མཚུ་གཡོ་བ་སོགས་བྱེད་ལས་གཙོ་ཆེ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་
 དགོངས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ཞིང་འདྲིར་མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་གིས། །
- མཚོག་དམན་གདུལ་བྱར་ཚོས་འཁོར་ལེགས་བསྐྱོར་བའི། །
- སྒྲོན་བརྗོད་གསུང་གི་དབྱར་གྱི་རྩ་གསང་ཅན། །
- མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་མ་ལུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོགས། །

ཅེས་པས་ཡན་ལག་ཅན། ཞིང་འདྲིར་མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ལྟར་བ་ལྟར་གསུང་
 རྗོད་ཅན་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གསུང་ཚོས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བ་གཉིས་གང་གི་ག་ཟུགས་སུ་འང་མ་བཀོད་པར། ཡན་ལག་གསུང་གཅིག་བྱ་དབྱར་གྱི་རྩ་གསང་སྟེ་
 འགྲུག་སྐྱའི་ག་ཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། ཅན་ཞེས་བདག་སོའི་སྒྲ་སྒྲ་བའི་ལྟར་རྒྱན་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) འཕྲེན་པ་ཁྲོད་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །
- ལེགས་བཤད་སྒྲོན་པའི་སྤྱིང་བུ་རྒྱུད་གཅིག་པས། །
- གདུལ་བྱ་རང་རང་སྐྱལ་བར་འཚམ་པའི་ཚོས། །
- སྒྲོན་པར་རུས་པ་ཤུག་ཀྱི་ལྷུ་པོའོ། །

ཞེས་ཡན་ལག་ཅན་སྒྲོན་པ་ཤུག་ལྷུ་པོ་པར་དང་། དེའི་ཡན་ལག་སྟེ་སྒྲོན་པའི་གསུང་གི་མངོང་
 བ་སོ་སོ་ནས་ག་ཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པར། སྒྲོན་པས་ལེགས་བཤད་རྗོད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་

ཅད་གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་མངོན་པ་སྟེ་ཡན་ལག་དེ་གཅིག་ཕུ་སྲིང་བུ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དཀར་མཛེས་རལ་བའི་ཐོར་ཅོག་གཙུག་ན་མཛེས། །
དམར་སེར་གཟི་འོད་འཁྲུག་པའི་འདྲེན་བྱེད་གཡོ། །
རབ་བརྗེད་ཨག་ཚོམ་སུ་ཉིག་དོ་ཤལ་ཅན། །
སྲིད་པའི་རྒྱན་པོ་ཉམས་སྲོང་བྱེ་བའི་བདག་ཁེས་དང་།

ཡན་ལག་གཉིས་གཟུགས་ཅན་དཔེར་ན།
དགའ་བ་རབ་འཕེལ་ཅེ་དགའི་བཞིན་རས་མཛེས། །
ཡན་ལག་ལྷུག་སྐྱོན་གསར་བའི་གཞོན་ཤོ་རྗེ་གས། །
ངག་སྐྱོན་བྱང་བ་གཞོན་ལུ་ལྷ་དབྱངས་ཅན། །
ཉམ་རྒྱུད་བྲིས་པ་འདི་དག་བྱམས་བཅེའི་ཡུལ། །ཞེས་དང་།
ཡན་ལག་གསུམ་གཟུགས་ཅན་དཔེར་ན།
ལང་ཚོའི་ལྷ་འཛིན་གསར་བ་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །
སྟོབས་རྩལ་ལུས་སྤྲོ་འཁྲུག་པའི་ཅེ་འདྲོ་ཅན། །
རྣམ་དཔྱེད་དབྱར་རྩ་འབྲུམ་གྱི་དཔལ་འཛིན་པའི། །
སྟོགས་ལ་གཞོན་ལུ་འཛིག་རྟེན་མཛེས་པའི་རྒྱན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱུད་པ་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་འགྲོགས་པའམ་ལྷན་པ་དེ། དཔེའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀྱང་པན་རྒྱུན་འགྲོགས་པའམ་ལྷན་པ་
ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས། དཔེ་ཅན་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མ་ཟད། དཔེ་རྣམས་ཀྱང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷན་པའམ་འགྲོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། གདོང་འདི་འཇུག་པའི་མེ་ཉིག་འབར། །
གཡོ་བའི་མིག་ནི་བྱང་བ་ཅན། །

ཞེས་པ་མེ་ཉོག་བྱང་བ་དག །

འགྲོགས་པས་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ལོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གཤོང་འདི་དཔེ་མེ་ཉོག་འཇུག་ཞིང་འབར་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གཤོང་གི་མིག་གཡོ་བ་དེ་དཔེ་སྒྲིའི་ནང་གི་བྱང་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། དཔེ་ཅན་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་བ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷན་པའམ་འགྲོགས་པ་དེ། དཔེ་རྟེན་དང་བརྟེན་བ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷན་པའམ་འགྲོགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) དབྱངས་ཅན་སྟོན་པའི་འཁྲི་ཤིང་ཅེར། །
- མི་མང་ཁུ་བྱུག་སྐྱ་སྟོན་སྟོགས། །
- མགོ་སྐྱེས་མ་ཐེང་གའི་ནམ་མཁའ་ལ། །
- ལོར་བུའི་རྒྱན་གྱི་འོད་ཚོན་འཕྲོ། །

ཞེས་དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་གི་ཅེ་དང་། མི་མང་། མགོ་སྐྱེས་ཉེ་དབུ་སྐྱ་དང་དེའི་རྒྱན་རྣམས་དཔེ་རིམ་བ་བཞིན། འཁྲི་ཤིང་གི་ཅེ་དང་དེར་ཁུ་བྱུག་གི་སྐྱད་སྟོན་སྟོགས་པ། ལམ་མཁའ་སྟོན་པོ་ལ་ཉེ་འོད་འཕྲོ་བའི་གཟུགས་སུ་རིམ་བ་བཞིན་བཀོད་དེ་དཔེ་ཅན་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཟུགས་པར་མ་བཟང། དཔེ་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པའམ་ལྷན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (ང) ལྷོད་ལུས་ས་རྒྱ་ཀླ་རའི་འཁྲི་ཤིང་གི། །
- ལང་ཚོའི་མེ་ཉོག་ཅི་ཡང་འབར་བས་ན། །
- སྐྱར་དུ་རུ་མའི་འབྲས་བུ་དུད་འགྲུར་ཞེས། །
- འཤེས་ལྷན་འདབ་ཆགས་ཚོགས་འདི་ཅ་ཅོ་སྟོགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཐོང་མའི་ལུས་དང་། ལང་ཚོ་དར་བ། རུ་མ་རྒྱས་པ། དེ་ལ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འདོད་པའི་ཅ་ཅོ་སྟོགས་པ་རྣམས། དཔེ་རིམ་བ་བཞིན་ས་རྒྱ་ཀླ་རའི་འཁྲི་ཤིང་དང་། དར་མེ་ཉོག་རབ་ཏུ་བཞད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཀྱིས་དུད་པར་འགྲུར་ཞེས་འདབ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཅ་ཅོ་སྟོགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་རྣམས་སྐྱ་མ་ལྟར་པན་ཚུན་ལྷན་དུ་འགྲོགས་པའམ་

མཉམ་དུ་གནས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ས་རྒྱ་ཀུ་རའི་འཁྲི་ཤིང་ནི་ཨ་མ་མཚོག་གི་ཤིང་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 འབྲས་བུ་ལ་ཨ་འབྲས་ཞེས་གྲགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལ་ལས་ཤིང་འདི་སྣོས་དཀར་གྱི་ཤིང་དུ་
 བཤད་པའང་ཡོད།

ཡང་ན། ལང་ཚོའི་གཡུ་ཡི་ལོ་འདབ་རབ་ཏུ་དུད། །
 རྣམ་དཔྱོད་བརྒྱ་སྟོང་གི་མངེས་སྤྱད་གོ་ལ། །
 མཁྲིན་བཟང་ཞེས་མངར་འབྲས་བུ་རབ་སྒྲིན་པའོ། །
 ལྷ་མཁས་དཔག་བསམ་ལྡོན་བཟང་གང་དེར་བསྐྱབས། །

དགུ་བ་མི་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་དཔེའི་ངོ་བོ་
 མི་མ་ཐུན་པའམ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཞེས་ལ་ཟེར།
 དཔེར་ན།

ཅ་བཤ། གདོང་འདི་འཇུ་མ་པའི་རྩ་འོད་དང་། །
 ལྷུ་མ་པའི་མིག་ནི་ལྷུ་ལ་ཅན། །
 རྩ་འོད་ལྷུ་ལ་མི་ལྡན་པས། །
 ལྡན་མིན་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་ལོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་རྟེན། མངེས་མའི་གདོང་འཇུ་མ་པ་ནི། དཔེ་རྩ་བའི་འོད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་
 བཀོད། དཔེ་ཅན་གྱི་བརྟེན་པ་མངེས་མའི་གདོང་གི་མིག་ནི། དཔེ་དངོས་པོ་གཞན་ལྷུ་ལ་འདི་
 གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་རྩ་འོད་དང་། ལྷུ་ལ་འདི་མེ་ཉོག་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པའམ་
 མི་ལྡན་པས་ན། མི་ལྡན་པའི་གཟུགས་ ཅན་ཞེས་སོ། །འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས་དཔང་རྟེན་ལྷུ་ལྡན་པའི་
 གཟུགས་ཅན་དང་མི་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་གཉིས། ཡན་ལག་གཟུགས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྱེ་བྱེ་རྩུ་ལ་
 མི་འབྲ་བའི་རྣམ་གངས་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། བོད་མཁས་དང་། ལྷ་བ་ཚེན་པོས་དེ་ལྟར་མི་
 བཞེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) མཚུ་སྣོས་ལྷུ་དུམ་མ་རའི་འདབ་མའི་དབྱས། །
 སྤམ་འཇུ་ལོ་འདྲིན་སྣོག་དམར་རབ་འབྲུག་ཅིང་། །

མ་འདྲེས་རྣམ་པར་བཟ་བའི་སྐྱེན་གྱི་འཇམ་ལ།

སྐྱེན་མའི་ནགས་སྐྱོང་སྐྱུག་པོའི་ཁྱོད་ན་གཡོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངའ་མའི་མཚུ་སྐྱོས་དང་། ལྷགས་གཉིས། དཔེ་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་དུམ་
མ་རའི་མེ་ཉོག་གི་ ། མཚོ་མ་རྫོས་པའི་འགམ་དུ་སྐྱེས་པའི་མེ་ཉོག་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འདབ་མ་
དང་། སྐྱེན་གསེབ་ཏུ་སྐྱོག་དམར་འབྲུག་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཡང་དཔེ་ཅན་མངའ་མའི་སྐྱེན་
དང་། སྐྱེན་མ་འབྲོག་པོ་གཉིས། དཔེ་ནམ་མཁའི་འཇམ་ཚོན་དང་། ནགས་སྐྱོང་སྐྱུག་པོའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་དེ། ལྷ་དུམ་མ་རའི་མེ་ཉོག་དང་། བམ་མཁའི་སྐྱོག་ལྷན་དུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། འཇམ་
དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་དུ་མི་འགྲོགས་པ་འམ་མི་ལྷན་པ་ལྷ་བུའོ། །ནགས་ཚལ་དང་འཇམ་ལྷན་དུ་མི་
འགྲོགས་པའི་དཔེ་བཟོད་འདི་དོགས་གནས་སུ་གསུངས་ཀྱང་ལྷན་དུ་མི་གནས་པ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་
བ་མིན་པ་ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

(བ) ཁྱོད་གདོང་ངམ་ནག་ལྷན་པའི་འཁོར་ས་ཆེ།

སྐྱེན་འབྲོག་བསྐྱལ་མེས་རབ་འབྲུད་སྐྱེན་གྱི་ཉི།

གཟིགས་པའི་གར་རེས་སྣང་ལ་བདུད་ཅིའི་ངོ།

སྐྱེན་སྲིར་དབྱིངས་ནས་ཁོས་དེ་ཚོགས་བདག་ལྷའོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལྷའི་གདོང་དང་། སྐྱེན་མ་འབྲོག་པོ། སྐྱེན་སོགས་ནི་དཔེ་རིམ་པ་བཞིན་ངམ་
ནག་གམ་ཏུ་ཅང་སྐྱུག་དུམ་ཆེ་བའི་སྐྱེན་པ་དང་། བསྐྱལ་བའི་མེ་དང་། ཉི་མ་དང་། བདུད་ཅིའི་ངོ་
སྟེ་སྣང་ལ་བསེལ་བ་སྐྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། ལྷན་པ་དང་མེ་ལྷན་དུ་མི་འགྲོགས་
པ་དང་། ཉི་མ་དང་བསེལ་བ་སྐྱེན་པ་ལྷན་དུ་མི་འགྲོགས་པ་འམ་མི་ལྷན་པ་ལ་སྐྱུར་བ་ལྷ་བུའོ། །ཀྱེན་
འདིའི་སྐྱོར་རྩལ་ཞིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཞིང་མངའ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྐྱེན་དག་མཁའ་རྣམས་འདོད་
དོ། །ཡང་དབུག་བསམ་འབྲི་ཞིང་ལས།

ཅི་སྐད་སྐོ་བུར་འཇུ་མ་པའི་རྣམ་ཐིང་གིས།

ཁྱོད་ཞལ་ཚུ་སྐྱེས་མཉམ་བུ་སྤང་བུ་མཛེས། | ཞེས་དང།

གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བ་ཉི་མ་དམ་ཚོས་ལྷ་བའི་འོད། |
 ཞི་བའི་དཔལ་དུ་འབར་བ་སྣང་བསིལ་བའི། |
 བདུད་ཅིའི་དོ་ཤལ་དཀར་པོ་འཇུ་མ་བའི་དཔལ། |
 གསར་བ་འགོ་བའི་རྒྱན་དུ་དར་བར་མཛོད། | ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང།

ཡང་ན། ཁྱོད་ཞལ་ལྷ་བ་གཞོན་ཅུའི་མེ་ལོང་ངོས། |
 ཚེ་མས་ཐེང་པད་དཀར་ཚུན་པོའི་མཛེས་སྐྱུ་ག་བཟ། |
 སྤྱ་བྱེད་སྒོ་ག་ཞགས་འཇུག་བའི་ཅེད་འཛོལ་ས། |
 ལེགས་བཤམ་བདུད་ཅིའི་དཔལ་སྤྱིན་བཤེས་གཉེན་དབང། |

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ། |

བརྒྱ་པ་མི་མཉམ་བའི་གཟུགས་ཅན་ནི། ཚོས་གང་གི་རྟེན་ཡན་ལག་ཅན། དཔེའི་གཟུགས་
 སུ་བཀོད་ཅིང། དེ་གཟུགས་ཅན་འཕར་མར་བྱས་ཀྱང་བུང། བརྟེན་བ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་འགའ་
 ཞིག་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པར་མ་བཟང་གཟུགས་ཅན་འཕར་མར་ཡང་བཀོད། འགའ་ཞིག་
 གཟུགས་སུ་གཉན་ནས་མ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཡན་ལག་གམ། བརྟེན་པའི་ངོས་ནས་མི་མཉམ་པའམ།
 མཐོང་མན་ཡོད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་བརྟེན་བ་མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཅན་ཞེས་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཟློས་པའི་མཁུར་ཚོས་རབ་དམར་ཞིང། |
 སྤོན་མའི་འཁྲི་ཤིང་གར་བྱེད་པ། |
 ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བ་ཡིད་སྐྱབས་ཀྱིས། |
 འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གཞོན་པར་བྱས། |

ཞེས་བརྟེན་པའམ་ཡན་ལག་འདོད་པས་ཟློས་པའི་མཁུར་ཚོས་དམར་བ་དེ། དཔེ་གང་གི་

གཟུགས་སྤྱུང་མ་བཞོན་པར། ཡན་ལག་སྐྱེན་མ་དེ་འཕྲི་ཤིང་གི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན། འཕྲི་ཤིང་
 དེ་གར་བྱེད་པའི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་དང་། ཡང་རྟེན་ནམ་ཡན་ལག་
 ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་དེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན། ལྷ་བ་དེ་ཡིད་སྤྱུབས་། ། རྒྱབ་འཇུག་གི་བྱ་
 བདུད་དགའ་རབ་དབང་སྤྱུག་གི་མིང་། ། གྱི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་བྱས་ཏེ།
 འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཆགས་པས་གཞོན་པར་བྱས་ཞེས་སོ། །དཔེར་བཞིན་ན།

- (ག) གསུང་དབྱངས་ན་བར་སྐྱེན་འཛེབས་ཤིང་། །
- སྤྱུན་བྱང་རྒྱུ་དང་མོ་དཀར། །
- དབྱངས་ཅན་གཟུགས་སྤྱུང་བའད་དཀར་གྱིས། །
- ལེགས་བཤད་སྤྱང་རྩེའི་བཅུད་བཟང་སྟེད། །

ཞེས་བརྟེན་པའམ་ཡན་ལག་སྐྱེན་མའི་གསུང་གང་གི་གཟུགས་སྤྱུང་མ་བཞོན་པར། བརྟེན་པ་
 སྤྱུན་གཉིས་སྤྱང་མའི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན། དེ་དང་བ་དཀར་མའི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན་པས་གཟུགས་
 ཅན་འཕར་མ་དང་། རྟེན་ཡན་ལག་ཅན་དབྱངས་ཅན་སྐྱེན་མའི་སྤྱུ་བརྒྱ་དཀར་པའི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན་
 པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ལྷ་ཡི་ལྷམ་གཅིག་མེད་ཞལ་ལྷ་ན་སྤྱུག།
- ཡུད་ཅམ་བྱེ་བའི་མཆུ་སྐྱོས་བརྒྱའི་རྒྱབས། །
- མཛེས་བྱེད་ཆེམས་གྱི་གེ་སར་དང་མའི་ལྷ། །
- དཀར་བའི་སྤྱན་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བཟླ་ལྷན་ནོ། །

ཞེས་རྟེན་ཡན་ལག་ཅན་སྐྱེན་མའི་ཞལ་གང་གི་གཟུགས་སྤྱུང་མ་བཞོན་པར། བརྟེན་པའམ་
 ཡན་ལག་མཆུ་སྐྱོས་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན། དེ་རྒྱུའི་རྒྱབས་གྱི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན་པའི་གཟུགས་
 ཅན་འཕར་མ་དང་། ཆེམས་གེ་སར་གྱི་གཟུགས་སྤྱུང་བཞོན། དེ་དང་མའི་སྐྱོར་ཚོགས་གྱི་གཟུགས་
 སྤྱུང་བཞོན་པས་གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་བྱས་ཏེ། ཡང་བརྟེན་པའམ་ཡན་ལག་ཁ་དོག་དཀར་བ་གང་གི་
 གཟུགས་སྤྱུང་མ་བཞོན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བོད་མཁས་སོགས་མཁས་པ་ལ་ལས་རྟེན་ཡན་ལག་ཅན་

གང་གི་འང་ག་ཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པར། བརྟེན་པའམ་ཡན་ལག་གི་ཆ་འགའ་རེ་ག་ཟུགས་ཅན་འཕར་
མར་བཀོད་པས་ཚོག་པར་བཞེད།

ཡང་ན། དགྲེས་འཇུ་མ་དྲེགས་པའི་ཉམས་ལྡན་བརྗིད་པའི་སྒྲ། །
གསུང་སྟོན་དབྱར་ར་འབྲུམ་གྱི་ཅེད་འདྲི་སྒྲ། །
ཟུགས་རྗེ་འོད་ཞགས་འཇུ་མ་པའི་རྩ་རྒྱལས་ཅན། །
སྲོང་བཙན་ནམ་མཁའ་འོ་ར་བུ་སྲིད་ན་གྲགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

 བྱང་གསེའི་དྲི་བ། 11.1

- ༡ ་། ག་ཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་དོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་། བསྐྱུས་པ་དང་མ་བསྐྱུས་པའི་ག་ཟུགས་རྒྱན་གཉིས་ལ་ཁྲུང་པར་གང་ཡོད་དམ།
- ༣ ་། ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་ག་ཟུགས་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ག་ཟུགས་ཅན་ལ་ཁྲུང་པར་གང་ཡོད་དམ།
- ༤ ་། བསྟོན་དོར་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

 བྱེད་སྒོ། 11.1

བསྐྱུས་པ་དང་མ་བསྐྱུས་པའི་ག་ཟུགས་ཅན། ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ག་ཟུགས་ཅན།
ག་ཟུགས་ཅན་གྱི་ག་ཟུགས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་དང་ཁྲུང་པར་སོགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་
དཔེར་བརྗོད་རང་གིས་ཚོམ་ནས་བྲིས།

 རྩོད་གྱིས་ཤེས་སམ།

ཆ་ཤས་དང་ཡན་ལག །ཆ་ཤས་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅན་དཔེ་རྒྱན་དང་དཔེའི་ག་ཟུགས་ཅན།

སྐྱུ་བའི་དཔེ་དང་སྐྱུ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར། མཉམ་འཛོག་གཟུགས་ཅན་གྱི་དོ་
བོ་དང་དཔེར་བརྗོད།

དོན་བསྐྱུ་

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།

- བསྐྱུ་བའི་གཟུགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ།
- རྒྱན་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་ཤེས་པ།

སློབ་ཚན།

༡༽ གཟུགས་གསལ་བྱི་བ་རྣམས་ལ་ཡན་འབྲི་བར་མཛོད།

- ༡༽ གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་དོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢༽ གཟུགས་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་དོས་བྱུངས།
- ༣༽ ཆལས་དང་ཆལས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྲིས།
- ༤༽ ལྡན་བ་དང་མི་ལྡན་བའི་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྲིས།
- ༥༽ མཉམ་བའི་གཟུགས་ཅན་དང་མི་མཉམ་བའི་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྲིས།
- ༦༽ ཡན་ལག་གཅིག་གཟུགས་ཅན་གང་ལ་བཟུང་རམ།

ནང་གསལ་འདུན་ལན། 1.1

- ༡ ་ གཤམ་ཚན་དཔེ་འཛིན་གྲུབ་སྐྱེས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།
- ༢ ་ གཤམ་དང་གཤམ་ཚན་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་བྱུང་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད།
- ༣ ་ དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་ཆེ་བ་ཡན་ལག་ཚན་དང་། བྱུང་ཚུང་བ་ཆ་ཤས་ཚན་གྱི་གྲུབ་སྐྱེས་ཚན་ཡིན་ལ། གདོང་ཡན་ལག་ཚན་དང་། མིག་ཆ་ཤས་ཚན་གྱི་གྲུབ་སྐྱེས་ཚན་ཡིན་གོ།

ཁ་ ་ མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

- བསྐྱོན་དོན། = ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་བརྗོད་པ།
- ཞལ་བྱིས། = གདོང་།
- མཛད་བྱུང་། = མ་བྱུང་གོ། བྱུང་དུ་བྱུང་བ།
- རལ་བ། = སྒྲ།
- ཅམ་པ་ག། = མེ་ཉོག་ཅིག།
- ར་ཡིག་གཉིས་པ། = བྱུང་བ།
- ལྷུག་སྐྱེས། = ལྷུང་གསལ།

ཁྱེད་པར་ག་ཟུགས་ཅན་ནས་བསྟོན་དོར་ གྱི་ག་ཟུགས་ཅན་བར།

བཙུ་གཅིག་པ་ཁྱེད་པར་དང་བཅས་པའི་ག་ཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ། དཔེ་
དངོས་པོ་ཁྱེད་པར་ཅན་ཞིག་གི་ག་ཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེའི་དགོས་པའམ་བྱ་བ་ཁྱེད་པར་ཅན་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་སྟོན་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར།   འཕྲོག་གྲེད་རྒྱུ་བ་ཇ་རྩུལ། །
                 བྱ་མོའི་ཚུ་གོས་ཅེ་ལ་བཏགས། །
                 ལྷ་མེན་དོགས་མེད་ལྷ་དགའ་བའི། །
                 དགའ་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་དཔེ་ཅན་འཕྲོག་གྲེད་དམ་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྒྱུ་བ། དཔེ་ཉོག་གི་ག་ཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་
ཅན་ཇ་རྩུལ་བྱ་མོ་དེ། དཔེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གོས་ལྷན་ལྷུང་ཏུ་གཡོ་བའི་ག་ཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། དེ་
ལྷ་བྱའི་རྒྱལ་མཚན་འཕྲུང་ཏེ་བཙུགས་པ་ན། བྱ་མོ་གོས་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་དགས་གཞོན་པའམ་
འཇིགས་པའི་དོགས་པ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་བཅོམ་ཟེན་པ་དང་། དཀར་པོའི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བའི་དགའ་
སྟོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་
ལྷ་ཆེན་ཆངས་པས། ཁྱེད་པར་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱ་དགའ་ལ། གཞུ་ཞབས་བསེལ་དུ་
བྱིན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྲར་ནས། གཞུ་མི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྱེད་པར་ལྷ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཉོག་གི་
ག་ཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ནི། སྦྲིར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཅེ་མོའི་ཉོག་ལ་དངོས་པོ་རང་ག་བ་ཞིག་གིས་མི་
རུང་བས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ལ་མཚོག་ཏུ་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་ཁྱེད་པར་བ་

ཞིག་དགོས་ལ། འདི་ཡང་དཔེ་ཅན་ལུས་ཀྱི་དམའ་ལོས་རྒྱ་ལ་མཚན་གྱི་ཅེ་མོའི་ཉོག་ལྟར་
མཐོ་ཞེས་སྟར་མེད་པའི་བྱུང་པར་དང་བཅས་པའམ། རོ་མཚན་པའི་བྱུང་པར་དང་བཅས་པའོད་
པས་ན་བྱུང་པར་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཟེམ། ཡང་ཉོག་དང་། རྒྱལ་མཚན། བ་དན་རྣམས་
མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་མཚན་ཟེམ་བའི་དེང་སང་མཐོང་ལུས་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལྟ་བུ་
ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པའང་ཡོད་ཀྱང་མ་ངེས་སོ། །འདིར་སི་ཏུའི་འགྱུར་བཅོས་
ལས། རྩ་རྒྱུའི་བུ་མོའི་ཚུ་གོས་ནི། །འཕྲོག་བྱེད་རྒྱུ་ལེ་ཅེར་ལུ་ལ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་བྱུང་
པར་ཚོགས་པ་ཡི། །གཟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འདི་འདྲ་བ། །ཞེས་འབྲུ་སྟོན་མཛད་པ་ལྟར་འབྲུག་སྐྱུལ་
གྱིས། དཔེ་ཅན་རྩ་རྒྱུའི་བུ་མོ་དང་། །བྱུང་འབྲུག་གི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཚོགས་པ་དེ། དཔེ་རྒྱལ་མཚན་ལོ་
ནའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། རྒྱ་དཔེར། གེ་ཏུ་ཞེས་བྱུང་བའང་། རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐད་དོད་ཡིན་
པས། ཉོག་ཏུ་བསྐྱུར་ན་མི་ལེགས་པར་བཤད་པ་སོགས་འདི་ལ་འབྲེལ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། དཔེར་
བརྗོད་ན།

- (ག) གུན་མཁྱེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་བའི།
- མཁྱེན་པའི་རལ་གྱི་མཁའ་ལ་འབྱར་བ་ན།
- གཡུལ་ངོའི་དམག་ཚོགས་འཇིགས་པའི་དོགས་བྲལ་ཞིང་།
- གངས་ཅན་བྱུང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད།

ཅེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་བའི་བྱུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དཔེ་དངོས་པོ་བྱུང་
པར་ཅན་རལ་གྱི་ལེགས་སུ་བཀོད་དེ། མཁྱེན་པའི་རལ་གྱི་དེ་འབྱར་བའི་དགོས་པའམ་བྱ་བ་བྱུང་
པར་ཅན་ནི། ལོག་པར་སྐྱེ་བ་སྤྱིར་རྒྱུ་བའི་དམག་ཚོགས་ལ་འཇིགས་པའི་དོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་།
གངས་ཅན་གྱི་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་འཛིན་མཁའ་རྣམས་ལ་དགའ་སྟོན་སྐྱེད་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་
བུལོ།

- (བ) ཚོས་ལྟན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུ་ལེ་ཅེར་སྤོགས་ཀྱི་ནི།
- དེགས་ལྟན་གཟུག་གི་ལ་ཐོད་གཡོ་བའི་ཅེར།
- བཀོད་ནས་སྟོན་རྣམས་ཀུན་དགའི་རྒྱལ་མཚན་ཆེད།
- བཏུགས་པས་སྤོད་པའི་ཁྲིན་འདི་སྐྱུང་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་དཔེ་ཅན་ཚོས་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བའི་སེན་མོ་དཔེ་བརྒྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ།
 དེགས་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་གི་ལ་ཐོད་དམ། དར་ཐོད་ཀྱི་གཟུགས་རྒྱན་གཡོ་བའི་ཅེར་བཀོད་པས།
 བྱད་ཚོས་ལྟ་རྒྱུས་དགའ་བའི་རྒྱལ་མཚན་བཟུགས་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གང་གི་ཞབས་རྒྱུ་པད་དཀར་འཇུ་མ་པའི་འདབ། །
 ལྷལ་ལྡན་རལ་བའི་རྒྱན་དུ་ཉེར་བཀོད་ནས། །
 ཉོན་མོངས་བྱུངས་འབྲིན་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལམ། །
 ཐོབ་ནས་སྲིད་འདིར་རྒྱལ་བའི་དགའ་སྟོན་བྱུངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཟུ་གཉིས་པ་འགལ་བའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་དཔེ་གང་ཡང་རུང་
 བ་ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་དེས་དཔེ་དེའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། དཔེ་དེས་དཔེ་ཅན་
 དེའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་འགལ་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་
 བ།

ཅ་བར། བརྒྱ་རྣམས་ནི་མི་འཇུ་མ་ཞིང་། །
 ལྷལ་ལའང་ལ་ཡང་མི་འགྲོ་བ། །
 བྱོད་གདོང་ལྷ་བས་བདག་གི་ནི། །
 སྲོག་རྣམས་འགྲོག་པ་ཉིད་དུ་ལྷ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་། དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་ལྷ་བའི་བྱ་བ་
 དངོས་ནི་ལྷ་བ་ཤར་བའི་ཚོ། བརྒྱ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་། ལྷ་བ་ལྷལ་ལའང་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་ཅན་
 མཛེས་མའི་གདོང་དེས་དཔེ་ལྷ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། བརྒྱ་ལ་མི་རྒྱལ་བ་དང་། ལྷལ་ལའང་ལ་མི་
 འགྲོ་བ་དང་། ཡང་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་གིས། འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་སྲོག་འགྲོག་
 པའི་བྱ་བ་དེ་དཔེ་ལྷ་བས་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་པན་ཚུན་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་སྲིད་ལྷན་གཡོན་མིག་མས། །
 འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཚོགས་རྣམས་མི་སྤྲེད་ཅིང་། །
 འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་སྤྲོད་བར་མི་བྱེད་པར། །
 ཆགས་བྲལ་ས་དང་ལམ་ལ་འབད་བས་འགོད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དེ། དཔེ་ཆགས་ལྷན་གྱི་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ།
 དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་སོགས་མི་སྤྲེད་པར། ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་
 པ་དང་། དཔེའི་བྱ་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྲེད་
 པ་དང་། དེས་མི་དགོ་བའི་ལས་བསགས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བས་ན། དཔེ་དཔེ་ཅན་
 གྱི་བྱ་བ་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འཆི་མེད་གྲོང་ནས་ངལ་བས་མ་པབ་ཅིང་། །
 དབང་ལྷུག་རལ་པའི་ལྷོ་བར་མ་བསྐྱིངས་པ། །
 རྣམ་འདེན་ཁྲོད་གསུང་གསྐྱེད་ཆུ་རྒྱུན་འདིས། །
 གདུལ་བྱའི་ཚོངས་པ་མཐའ་དག་བཅད་ཅིང་བསྐྲེགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་། དཔེ་གསྐྱེད་ཆུ་རྒྱུན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་
 གསྐྱེད་བྱ་བ་ནི། གསྐྱེད་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྲར་ཏེ། དེ་ཡང་སྣོན་རྒྱལ་པོ་དུག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
 དེ་ལ། འཚོལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་ཞིག་ཡོད། དེའི་བྱ་སྦྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐྱུར་
 པ་ན། ཁོས་གསྐྱེད་འདིག་རྟེན་དུ་འབེབས་པའི་ཆེད་དུ་སྣོན་པོ་སྦྲུང་ཁྲིའི་བར་དུ་དཀའ་ཐུབ་སྦྱུང་ཀྱང་
 གསྐྱེད་འབེབས་མ་ལུས། དེ་འདས་པ་དང་དེའི་བྱ་ལི་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་དེའི་སྦྲུང་དུ་སྣོན་པོ་སྦྲུང་ཁྲིའི་
 བར་དུ་དཀའ་ཐུབ་སྦྱུང་ཀྱང་གསྐྱེད་འབེབས་མ་ལུས། དེ་ཡང་འདས་པ་དང་། དེའི་བྱ་སྦྲུང་གི་ར་ཐའམ་
 སྐལ་ལྷན་ཤིང་ཉ་ཞེས་བྱ་བས་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོས་ཚངས་པ་མགྲུ་བར་བྱས་པ་དང་། ཚངས་པས་
 དེ་ལ་མཚོག་བྱིན་པས། ཅི་འདོད་ཅེས་བྲིས་པས། མིའི་འདིག་རྟེན་དུ་གསྐྱེད་འབེབས་པར་འཚལ་
 ལོ།།ཞེས་སྦྲས་པ་ན། ཚངས་པས་ཀྱང་གསྐྱེད་པོའི་ཡུལ་དུ་འབབ་པར་གྱིས་ཤིག་ ཅེས་སྦྲས་པ་

དང་གཞུགས་མ་འདོད་པའི་སྤྲེལ་སྤྲུགས་འདོན་ཅིང་མེས་པོའི་བཀའ་ལས་ཡང་འདུང་མ་རུས་པར་ཡོད་པ།
 ལྷ་ཚེན་དབང་ལྷུག་གིས་ཤེས་དེ། རང་གི་རལ་བའི་ནང་དུ་བཞག། དེ་ལྟའི་ལོ་སྟོང་གི་བར་དུ་འཁོར་
 གུང་རལ་བ་དེའི་མཐའ་མ་སྟེད་དོ། །དེ་ནས་སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟེན་དཀའ་སྲུབ་ཀྱིས་ལྷ་ཚེན་པོ་དགའ་བར་
 བྱས་ནས། རལ་བ་བཙུང་བ་དང་། རི་བོ་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་ཐིགས་པ་གཅིག་བབས་པ་ལས་མཚོ་ཚེན་
 པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བར་གྲགས་སོ། །རི་ཅམ་ན་གཞུག་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་དེར་འདུང་བར་བྱའོ་
 ལྷམ་ནས། རི་ཁ་བ་ཚན་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་སྲུལ་ནས་འབབ་པར་གྱུར་པའི་ཚོ། རི་དེའི་སྲུལ་ན་དང་སྟོང་
 ར་རྩ་ཞེས་བྱ་བ་དགའ་སྲུབ་དག་པོ་ཚན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མཐོང་ནས། དང་སྟོང་དེ་ཁྲིམ་ཉེ་སྐྱས་པ།
 ར་ཡི་གནས་དང་ཉེ་བ་འདིར། །བྱང་མེད་འདི་ནི་སྐྱེག་པ་ཡིས། །འཛེམ་པ་མེད་པ་ཅི་སྲིར་འགྲོ། །སྟོང་
 ར་སྤྲིག་པ་ཚེན་པོ་ཡིན། །ཅེས་སྐྱས་ཉེ། གཞུག་སྐྱངས་ནས་འཕྱངས་སོ། །ཡང་སྟ་གི་ར་ཐས་དང་སྟོང་
 དེ་དགའ་སྲུབ་ཀྱིས་མགྲུ་བར་བྱས་ནས། དང་སྟོང་དེས་གཞུག་བསྐྱུགས་སོ་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་
 གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར། དེ་ལྟར་དཔེ་ཚན་རྒྱལ་བའི་གསུང་ནི། དཔེ་གཞུག་འེ་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ལས་སྟོན་སྟེ།
 གཏུལ་བྱའི་སྟོངས་པ་མཐའ་དག་བཅད་ཅིང་བསྐྱེགས་སོ། ། ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཚན་གྱི་བྱ་བ་འགལ་བར་
 སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གསེར་ལྷན་སྐྱེག་མའི་ལྟོ་བར་མ་འབྲིལ་ཞིང་། །
 དབང་སྟོན་མདངས་ཀྱི་མཛེས་སྤྲུག་མ་བཟུང་བའི། །
 མཁྱེན་རབ་ཚུ་གཏེར་རྒྱས་པའི་རྒྱབས་ཀྱི་སྟེང་། །
 ཤེས་བྱ་ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་འགོག་མེད་འཕྱར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུ་གསུམ་པ་རྒྱའི་གཟུགས་ཚན་ནི། དཔེ་ཚན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་བྱེད་ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དེ་རང་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་དཔེ་གང་ཡང་རུང་བ་དག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་
 པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་དཔེ་ཚན་གྱི་དངོས་པོའི་བྱེད་ཚོས་རྣམས། དཔེ་ཚན་རང་གི་བྱེད་གཞི་གཙོ་བོ་
 གཅིག་པོ་དེ་ལ་འབྲེལ་དགོས་ཤིང་། དཔེ་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་དེས་པ་
 མེད་པར་གསུངས། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ནི་ཟབ་པས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། །བརྗིད་བཞིན་གྱིས་རི་བོ་ཡིན། །
འཛིག་ཉེན་རྣམས་ལ་འདོད་པ་ནི། །སྟེར་བྱིར་དཔག་བསམ་རྒྱུ་འཕྲུང་ངོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྒྱ་ལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་ཐུགས་ཤེན་ཏུ་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་དཔེ་རྒྱ་མཚོའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཁྱོད་གྱི་སེམས་བརྗིད་བའམ་བཏན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས། དཔེ་རི་བོ་
དང་། ཁྱོད་གྱིས་འཛིག་ཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་པལ་བ་རྣམས་ལ། གང་འདོད་གྱི་དངོས་པོ་སྟེར་བའི་རྒྱ་མཚོན་
གྱིས་དཔེ་དཔག་བསམ་གྱི་སྟོན་ཤིང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ཚངས་སྲས་ཚོངས་སུན་སེལ་བའི་རྒྱ་ཤེལ་དབང་། །
པན་བདེའི་ཁང་བཟང་ཅེར་འབྲིད་ཐེམ་སྐྱས་ཏེ། །
ལེགས་བཤད་དགའ་སྟོན་སྐྱབས་པས་ངོ་རྒྱ། །
གཟིགས་པ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབང་ཅན་མས། མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པ་སེལ་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས། དཔེ་
རྒྱ་ཤེལ་དབང་པོ་སྟེ་རྒྱ་ཤེལ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། པན་བདེའི་ལམ་ལ་འབྲིད་པའི་རྒྱ་ས། དཔེ་
ཐེམ་སྐྱས་དང་། ལེགས་བཤད་པའི་ཚོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་ས། དཔེ་བྲང་སྟོང་ངོ་རྒྱ་དང་། བཅེ་བའི་
གཟིགས་པ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བའི་རྒྱ་ས། དཔེ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཁྱོད་ནི་པན་པས་སྟོམས་བྱིར་ཉི་མ་དང་། །
བདུད་གྱི་ལས་ཀུན་འཛོམས་པས་དཔའ་བོ་སྟེ། །
འགོ་རྣམས་འཁོར་བར་མི་ལྷུང་འཆེལ་བའི་ཉེན། །
ཡིད་ལ་རེ་བ་སྟེར་བས་ལོར་བྱུང་ལགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དེ། ཀུན་ལ་སྟོམས་པ་དང་། བདུད་གྱི་ལས་འཛོམས་
པ། འགོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་མི་ལྷུང་བ། ཡིད་ལ་རེ་བའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་སྟེར་བའི་
རྒྱ་མཚོན་རྣམ་རིམ་པ་བཞིན་ཉི་མ་དང་། དཔའ་བོ་དང་། འཆེལ་བ་ཉེན་སའམ་ཆགས་པ་དང་།
བསྟོན་པ་ལའང་འཇུག་པས་འདིར་བསྟོན་པ་ལ་གོ་དགོས་ ། ལོར་བྱུ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་

བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཁམས་འགྲེལ་སོགས་འགྲེལ་བཤད་ལ་ལས་རྒྱ་ཞེས་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
 ལོ་དགོས་བར་གསུངས་ཀྱང་འབྲུ་མི་བམ་བ་སོགས་མཁས་བ་མང་པོས་རྒྱ་མཚན་ནམ་གཏན་
 ཚིགས་སུ་གོ་དགོས་བར་གསུངས་པས་སྡེ་མའི་རྒྱའི་དཔེ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་འབྲེལ། །དཔེར་ན། ལྷ་
 ཐང་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མའི་དཔེ་བརྗོད་ལས།

བསྐྱང་ཡས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་མཁུན་པའི་གཏེར། །
 རྗོངས་པའི་ཚ་གདུང་སེལ་བས་བསིལ་ཟེར་ཅན། །

མཚན་དཔེ་གཟི་བྱིན་རྒྱས་བས་ཉི་མ་སྟེ། །
 འདོད་དགུའི་དངོས་གྲུབ་འབྲུང་བས་གཏེར་ཡང་ཡིན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཡང་ན། གོགས་ཁྲོད་རབ་ཏུ་བཅེ་བས་རྣམ་ཤེས་མཛདས། །
 འགྲུང་མེད་མཛེས་བ་བརྟན་བས་རི་རབ་སྟུན། །
 ལྷག་བསམ་རབ་ཏུ་དཀར་བས་བད་མའི་འདབ། །
 དགོས་འདོད་སྐོང་བས་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྟུ་བཞི་བ་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་གཞི་དེ། དཔེ་གང་ཡང་རུང་བ་
 ཞེག་གི་བྱུང་གཞིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཚོས་འགའ་ཞེག་སྦྱ་ལ་
 སྦྱར། འགའ་ཞེག་དོན་ལ་སྦྱར་བའི་སྦྱོན་ས་དཔེ་དཔེ་ཅན་སོ་སོར་འགོད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ལ་ཟེར།
 དཔེར་ན།

རྩ་བར། གོགས་མོ་ཁྲོད་ཀྱི་གདོང་བདན། །
 རྣམ་ཉི་མས་ཉེར་སྦྱུད་འོས། །
 དེ་ཞེས་བྱུང་བས་དོན་གཉེར་འོས། །

ཞེས་བ་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། ། ཞེས་དཔེ་ཅན་གོགས་མའི་གདོང་དེ། དཔེ་སྦྱུའི་
 གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་སྦྱ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དཔེ་

ཅན་མངོན་མའི་གདོང་ལ། མི་ཕལ་བས་སྐྱད་པར་འོས་པ་མིན་ཞིང་རྩ་རྩེ་ལྟ་ས་སྟེ། མིའི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་
ནས་ཉེ་བར་སྐྱོད་པར་འོས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དཔེ་བརྒྱུ་ལ་འདབ་ཆགས་ཕལ་བས་སྐྱད་པར་
མི་འོས་པས། རྩ་རྩེ་ལྟ་ས་སྟེ་ངང་བའི་རྒྱལ་པོས་སྐྱད་པར་འོས་སོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་
ཚོས་ཐུན་མོང་བ་རྩ་རྩེ་ལྟ་ས་སྟེ། མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། སྐྱ་
གཅིག་ལ་དོན་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཏེ། སྐྱ་མཚུངས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པ་ནི་དོན་ལ་སྐྱར་
བ་སྟེ། དཔེ་ཅན་མངོན་མའི་གདོང་གི་འི་ལ་རྒྱལ་པོས་ལོངས་སྐྱོད་པ་དང་། དཔེ་བརྒྱུའི་འི་བསྐྱུང་ལ་
བྱང་བས་ཉེ་བར་སྐྱད་པ་སྟེ་མདོར་ན་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཚོས་ཐུན་མོང་བ་འི་བསྐྱུང་
ལ། རྒྱལ་པོ་དང་བྱང་བས་ལོངས་སྐྱོད་ཚུལ་འབྲ་བས་དོན་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན། འདིར་འགྲེལ་བ་ལ་ལམ་
ཀྱང་བ་སྐྱི་མའི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀའི་བྱང་ཚོས་འི་བསྐྱུང་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པ་པོ་བྱང་བ་གཅིག་བྱ་
ལ་སྐྱར་བ་ཡང་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་དང་སྐྱར་བ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གི་སྤོང་བའམ་ངག་གཅིག་
གི་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པས་ན་སྐྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ཟེར། དཔེར་བརྗོད།

- (ག) བས་གཙང་སྐས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེ ང་བྱ་ལ། །
- གཉིས་སྐྱེས་ཚོགས་ཀྱིས་ལོངས་སྐྱོད་པའི་དབྱིད། །
- འི་མ་མེད་ཅིང་རབ་གསལ་དྲངས་པ་ཡིས། །
- ལང་ཚོ་ཅན་རྣམས་ལྷུས་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་བས་གཙང་སྐས་ཏེ། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པའི་གསུང་ནི། དཔེའི་
བྱང་གཞི་རྗེར་བྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པ་པོ་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ། དཔེ་ཅན་གྱི་
སྐབས་སུ་སྟོན་པའི་གསུང་ལ། གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་དགོ་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྐྱོད་པ་དང་། དཔེ་ཡི་
སྐབས་སུ་རྗེར་བྱ་ལ་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་ཚུ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱར་བ་སྟེ། དཔེ་དོན་གྱི་
མཚུངས་ཚོས་སྐྱེས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ཡང་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་བའི་གསུང་འི་མ་མེད་ཅིང་གསལ་བ་དེ། དཔེ་
རྗེར་བྱ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་དོན་ལ་སྐྱར་བའི་སྐྱེས་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པའི་རྣམས་ལོངས་སྐྱོད་པའམ་དེ་
ལ་འཇུག་པ་དང་། འི་མ་མེད་ཚོ་ཅན་གྱི་གཞི་རྒྱ་རྣམས་ལྷུས་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དཔེ་
དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་དོན་ལ་སྐྱར་བ་སྟེ་བྱུ་ལོ། །

(བ) ཀྲུ་ཡེ་མངེས་མ་སྲོད་ལུས་ཚལ་འདི་ན། །
 རྩོག་བྲལ་བརྒྱ་ཅན་གྱི་ལང་ཚོ་འབར། །
 ཅུ་ཡེ་མངེས་སྲིལ་ལྷན་སྲུལ་རུལ་བ་བའི། །
 དགའ་བའི་རོལ་ཅེད་ཅི་ཡང་ཉམས་སུ་སྲོང། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་ལུས་དེ། དཔེ་སྲུང་ཚལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། བརྒྱ་ཅན་ཞེས་
 དཔེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞིའི་ནང་ཚན་གྱི་བརྒྱ་ཅན་དང། དཔེའི་སྐབས་སུ་བརྒྱའི་
 སྲོང་པོ་ལ་འཇུག་བས། སྐྱ་མཚུངས་དང། ཅུ་ཡེ་མངེས་སྲིལ་ཞེས་བ་དཔེ་ཅན་སྐབས་སུ་དགའ་མའི་
 མཚན་མ་སྟེ། ཅུ་འདབ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མངེས་བར་འདྲིལ་བའི་སྲིལ་བུ་ལྟ་བུ་དང། དཔེའི་སྐབས་
 སུ་བརྒྱ་ནི་ཅའི་ནང་ནས་མངེས་བ་འདུས་པའི་སྲིལ་བུ་ཡིན་བས་སྐྱ་མཚུངས་དང། ལྷན་སྲུལ་གྱི་
 རུལ་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆགས་ལྷན་གྱི་སྲུལ་བུ་དགའ་མ་དང་རོལ་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་
 དང། དཔེའི་སྐབས་སུ་བྱང་བས་སྐྱང་ཅི་བ་བ་ལ་སྐྱར་ཞིང། སྲིར་ལྷན་སྲུལ་གྱི་རུལ་ནི་ཁམས་དང།
 སྐྱང་ཅི་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་བས། འདིའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མཚུངས་
 ཁོ་ནར་སྐྱར་བ་ལྟ་བུ་གང་གེད་ཀྱང་ཚོག་པར་བཞིན། གཞན་ཡང། རྩོ་ལྷ་དམར་པོ་རྩོ་ཉམས།

སྲོ་བཟང་རྒྱལ་གསུང་རབ་དྲངས་མངར་བའི་མཚོ། །
 ཕྱོགས་བྲལ་སྐལ་བཟང་གཉིས་སྲུལ་རོལ་བའི་གཞི། །
 སྲོང་གེད་འི་མས་ཡོངས་དག་ལེགས་ཉེས་ཀུན། །
 མ་འདྲིས་འཆར་བ་མཁས་ལྗས་བལྟ་བུའི་འོས། །

ཞེས་མཚུངས་ཚོས་དང་པོ་སྐྱ་སྐྱར་དང་གྱི་མ་གཉིས་དོན་སྐྱར་བ་ལྟ་བུ་དང།

ཡང་ན། བརྒྱ་སྐབས་ལེས་བུ་རིག་པའི་སྲུང་ཚལ་ལ། །
 བདེ་བར་ལོངས་སུ་སྲོད་པའི་སྲུང་གཉིས་པའི། །
 མགྲིན་མངེས་སྐྱ་བའི་མདུད་རྒྱ་གྲོལ་བའི་དབྱངས། །
 རོས་བ་འཛིན་པའི་བདུད་ཅིའི་དཔལ་བུ་ཆེ། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷོ་གཉིས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ནེ་ཙཱ་གཉིས་ཀའི་མིང་ལ་འདྲུག་པས་སྐྱ་སྐྱར་
དང་། ལྷོ་མ་རྣམས་དོན་སྦྱར་རོ། །

བཙོ་ལྷ་བ་དཔེ་གཟུགས་ཅན་ནི། སལ་བ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་གཞི་དང་གཙོ་བོ་དཔེ་ཁྱད་
གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཚོས་པན་ཚུན་མ་སྐྱེན་པར་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་
བཅས་གསལ་བར་བརྗོད་ནས། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་གཟུགས་སུ་ཡང་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་
ན།

ཙཱ་བཤ། ལྷོས་པའི་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་ཡིས། །
བཀའ་པ་བཞིན་གྱི་ལྷ་བ་འདི། །
འཆར་ཀའི་དམར་བ་སྐྱོན་ཚོགས་པའི། །
ལྷ་བ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་འགྲུབ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཆགས་པས་ལྷོས་ཤིང་རབ་ཏུ་དམར་བའི་མདངས་ཀྱིས་བཀའ་པའི་མཛེས་
མའི་གདོང་ནི། དཔེ་གཙོ་བོ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་བཞིན་དམར་བ་
ནི། དཔེ་ཁྱད་ཚོས་སྐྱེན་མཚན་འཆར་ཀའི་མདངས་ཀྱིས་བཀའ་པའི་ལྷ་བའི་ཡོད་ཅུང་ཟད་དམར་
བ་དང་འགྲན་སའམ་མཚུངས་ཞེས་དཔེ་དོན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་ལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་བཅས་པས་
ན་དཔེ་རྒྱན་དང་། བཞིན་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་དཔེ་ཅན་དཔེ་གཟུགས་སུ་བཀོད་སའང་ཡོད་པས་ན་དཔེ་
གཟུགས་ཅན་ཞེས་ཟེལ། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལྷོད་སྐབས་སྐྱ་སྐྱེས་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་། །
འདོད་པའི་ལོ་འདབ་གཡོ་བའི་ཉམས། །
བདེ་བའི་གང་བུ་སྦྱར་བ་འདི། །
དཔག་བསམ་སྡོན་པའི་ཚུལ་དང་མཚུངས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལྷས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེས་དེ། དཔེ་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་གི་གཟུགས་སུ་
བཀོད། དཔེ་ཅན་འདོད་པ་རྒྱས་པའི་ཉམས་དེ། དཔེ་ལོ་འདབ་རྒྱས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་

ཅན་དེས་འདོད་ལྡན་ཀུན་ལ་བདེ་བ་སྟེར་བ་ལྟེན་པའི་དཔལ་དཔལ་གྱི་སྡོན་ཤིང་དང་མཚུངས་ཞེས་གསལ་བྱེད་གྱི་སྦྱང་དངོས་སུ་བརྟེན་ ཅིང་དཔེ་ཅན་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་བའང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྫོང་ལྷོ་འདོད་ལ་ཆགས་པས་སྤྱོད་དམར་གྱི།
ནལ་འབྱོར་མ་དཔལ་ཁྱོད་སྦྱར་བསྐྱེད་འདབ།
དབྱིད་གྱི་དཔལ་དུ་བྱེགས་པའི་མཚོ་ལས་སྦྱེས། །
དམར་བའི་སྤྱན་ཚོགས་དེ་ལས་ལན་བརྒྱར་རྒྱལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ནལ་འབྱོར་བས་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བའི་དགའ་བ་ལ་རྫོང་འདོད་པ་ཟེར། དེ་འབྲེལ་བདེ་སྟོང་ལ་ཆགས་པའང་སྤྱོད་པའི་བཞིན་དམར་པོར་སོང་བའི་ནལ་འབྱོར་མའི་སྦྱར་དེ། དཔེ་དབྱིད་དུས་གྱི་དཔལ་མཛེས་པའི་ཁེངས་བྲེགས་ངོས་པའི་མཚོ་སྦྱེས་དེ། བད་མ་དམར་པོ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དང་འགའ་པས་ལན་བརྒྱ་སྤྱན་ཏུ་རྒྱལ་ཞེས་དཔེ་ཅན་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལན་བརྒྱར་རྒྱལ་ཞེས་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྦྱང་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་དད་པའི་འབྲི་ཤིང་ལས།

དད་པའི་ཁ་འབྲས་ཐལ་སྦྱར་མེ་ཏོག་གིས། །
ཕྱག་འཚལ་ལི་ཁྲིའི་རྩལ་དམར་ཆེར་འཚུབ་པ། །
ཚུ་གཏེར་འགམ་ངོགས་ངོལ་བ་བྱི་རུའི་ནགས། །
མ་ལ་ཡ་རླང་གཞོན་རུས་བཀོད་པ་བཞིན། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན།
ནལ་དབྱོད་སྟོབས་རྩལ་བྲེགས་པས་རབ་འགྱུངས་ཤིང་། །
བཙོན་འགྲུས་གཡུ་རལ་རྒྱས་པའི་ཐེལ་འཕགས་ངོམས། །
རིགས་པའི་མཚོ་སྟེར་བྲག་དཔེ་སྦྱ་མཁས་མཚོག། །
རབ་དཀར་འཕྲོག་བྱེད་དབང་པོའི་དཔལ་དང་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩ་དུག་པ་སྦྲོག་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ལོ། ཐོག་མར་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་གཞི་པན་ཚུན་འབྲེལ་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས། སྦྱར་

ཡང་བྱད་ཚོས་གཉིས་མི་མ་སྐྱབ་པར་སོ་སོར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་བཞོན་དེ།
པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། དཔེར་ན།

མཚུངས་པ་ལས་སྒྲོག་

ཅ་བར། ལྷ་ཚམས་ཀྱིས་ནི་ལྷ་བ་དང་། །
བདག་གིས་ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བ་འཕྱང་། །
འདི་ནི་གང་བ་མ་ཡིན་ཡང་། །
འདི་ནི་ཉག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྗོགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངོས་མའི་གདོང་དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཞོན་དེ། དཔེ་ལྷ་བ་ནི་ལྷ་ཚམས་
ཀྱིས་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཏུ་འཕྱང་ལ། དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གི་ལྷ་བའི་མངོས་པ་འདི་
བདག་གིས་ངོམས་པ་མེད་པར་འཕྱངས་སོ།། འོན་ཀྱང་དཔེ་ལྷ་བ་ནི་རྒྱན་ཏུ་གང་བ་མ་ཡིན་པར།
མར་ངོ་ལ་འགྲིབ་པས་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་ཀྱང་། དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གི་ལྷ་བའི་མངོས་པ་ནི་ཉག་ཏུ་
དཀྱིལ་འཁོར་རྗོགས་སོ་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མངོས་པའི་ཚོས་མ་སྐྱབ་པར་བརྗོད་ནས་སྐར་
ཡང་ཉག་ཏུ་གང་བའི་བྱད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་མི་མ་སྐྱབ་པར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ནི་མིག་
གིས་མཐོང་བ་ལ་སྐྱར་བ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འཕྱང་ཞེས་པ་རྒྱ་དཔེ་དང་མ་སྐྱབ་ནོ། ། དཔེར་བརྗོད།

(ག།) རི་དྲགས་ཁྱོད་ནི་བ་བའི་རྒྱུ། །
ཚུད་པ་མཚོན་ཆས་གཅོད་ལུས་ཀྱི། །
བདག་ནི་སྤྲིན་ལེགས་འདོད་པའི་རྒྱུ། །
བཅེངས་འདི་གཅོད་པའི་ལུས་པ་བྲལ། །

ཞེས་དཔེ་རི་དྲགས་བ་བའི་རྒྱུའམ་རྟེ་ལ་ཚུད་པ་ནི་མཚོན་ཆས་གཅོད་ལུས་ཀྱི། ། དཔེ་ཅན་
བདག་ནི། སྤྲིན་ལེགས་མ་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་བཅེངས་པ་འདི་མཚོན་ཆས་གཅོད་མི་
ལུས་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་རྒྱུས་བཅེངས་པ་མཚུངས་ཀྱང་། མཚོན་ཆས་གཅོད་ལུས་མི་ལུས་
ཀྱི་བྱད་ཚོས་མི་མ་སྐྱབ་པར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདི་ལ་དཔེ་ཅན་གཟུགས་སུ་བཞོན་པ་མེད་
པས་དཔེ་བརྗོད་ཏུ་འགྲོ་དཀའ་བར་གསུངས།

(བ) སྤང་ཅིའི་བྱ་ཡིས་ཚུ་སྤྲེས་བཅུད་འཕུང་ལ། །
 བདག་གིས་ཁྱོད་ཞལ་བསྐྱོའི་མངོས་སྤྱད་འཕུང་། །
 བསྐྱོད་ཅི་གདོས་བཅས་བེམ་ཚོས་ཉ། །
 ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ཅི་སྤང་སྤོང་སྤྱུ་མའི་འཕུལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ། བསྐྱོའི་གཟུགས་སྤྱུ་བཀོད་དེ། བྱང་བས་བསྐྱའི་བཅུད་འཕུང་བ་
 དང་། བདག་གིས་ཁྱོད་ཞལ་བསྐྱའི་མངོས་སྤྱད་འཕུང་བ་མཚུངས་ཀྱང་། དཔེ་བསྐྱོད་ཅི་གདོས་བཅས་
 ཉེ་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ཅི་སྤང་སྤོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས། དཔེ་དཔེ་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འཇམ། རང་བཞིན་མི་མཚུངས་པས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུ།

ཡང་ན། ལྷན་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ལོར་ཀྱི་མཛོད་ལ་སྟེད། །
 མཁས་པ་ལེགས་བཤད་ལོར་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས། །
 བསགས་པའི་དངོས་པོ་འཛད་པའི་རང་གཤེས་ཉ། །
 མང་ཚོས་ལོར་ཀྱིས་འཕྲུལ་ཡུན་ཀུན་ཏུ་བདེ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་བདུན་པ་འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་དཔེ་གང་གི་
 གཟུགས་སྤྱུ་བཀོད་པ་དེ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཅི་དཔེ་ཅན་རང་གི་བྱ་བའམ་ཁྱད་ཚོས་དེ། དཔེ་
 དང་མི་མཐུན་པར་བཛོད་ནས། གང་གི་གཟུགས་སྤྱུ་བཀོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་
 ཞིག་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བད། མངོས་མ་ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བ་ནི། །
 འདི་ལྟར་གཞན་དག་གཏུང་བྱེད་པས། །
 ལྷ་བ་ཉིད་དུ་བཛོད་མིན་ཞེས། །
 དེ་ནི་འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ལོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངོས་མའི་གདོང་། དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སྤྱུ་བཀོད་པ་དགག་བྱ། འགོག་
 བྱེད་ཅི་དཔེ་ཅན་ཀྱི་བྱ་བའམ་ཁྱད་ཚོས། མངོས་མའི་གདོང་གིས་འདོད་ལྡན་དག་ལ་ཆགས་པའི་

གདུང་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་བ་དངོས་ནི་བསེལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན། དཔེ་ཅན་
མངོས་མའི་གདོང་ལྷ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་མིན། ཞེས་དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་
བུའོ། །འབྲུག་སྤྱུལ་གྱིས་དཔེ་ལ་སྦྲང་བའི་གཟུགས་རྒྱན་ཞེས་བཤད། དཔེར་བརྗོད།

- (ག) འདྲན་མཚོག་རྣམ་དཀར་མཛད་པའི་ལྷ་བ་ཡིས། །
ཚུ་སྲིན་རྒྱལ་མཚན་སྟེ་བཅས་ཕྱང་ན་གྱི། །
ལུན་པའི་ཁུང་བུར་འདུག་ན་སྦྲང་བའི་དཔལ། །
སྟེར་བའི་གཉིས་སྟེས་རྒྱལ་པོ་ཅི་ཞིག་ལགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྣམ་འདྲན་མཚོག་གི་མཛད་པ་དེ། དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་བཀོད་པ་དགག་བྱ།
འགོག་བྱེད་ནི་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚོས། བདུད་གྱི་སྟེ་དང་བཅས་པ་བཅོམ་པས་ན། དཔེ་སྦྲང་བའི་
དཔལ་སྟེར་བའི་གཉིས་སྟེས་རྒྱལ་པོ་སྟེ། ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) རྣམ་པར་འདྲན་མཚོག་ཁྱོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྲུལ། །
མ་ཉམས་སྟེང་རྗེའི་ལྷ་ཚོས་འདུམ་རྒྱབས་གྱིས། །
འདོད་པའི་དབང་སྤྲུག་སྟེང་ལ་བརྟུག་དཀའི་ལུན། །
སྟེར་སྦྱིར་ལྷ་བའི་དངོས་པོར་གང་གིས་འབྲུབ། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྒྱུད་གྱི་སྟེང་རྗེ་ཚོན་པོ་དེ། དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་པ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ནི་དཔེ་ཅན་དེའི་བྱང་ཚོས་བདུད་དགའ་རབ་དབང་སྤྲུག་གི་སྟེང་ལ་
བརྟུག་དཀའ་བའམ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲུག་བསྟེར་བས་ན་དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་འགོག་
པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། མཁུན་ཅལ་རྟ་བདུན་འགྲོས་གྱིས་ལེགས་བྲངས་པའི། །
སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ནམ་མཁའི་ཚོར་བུ་འདིས། །
གཉིས་འཛིན་འབྲུལ་བའི་ཚོངས་ལུན་ཀུན་སེལ་བས། །
ཉེན་མོར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་བྱུབ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅོ་བརྒྱད་པ་མཉམ་འཛོག་གི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གང་ཞིག་དཔེའི་གཟུགས་སུ་
 བཀོད་པ་དེས། རང་གི་ངང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འོས་མིན་གྱི་སྐྱོན་དང་། བྱ་བའི་
 ཡུལ་ཉིད་ལ་ཡང་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་སྐྱོན་དང་བཅས་ཏེ། མདོར་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་
 སྐྱོན་ཡོད་པ་མཚུངས་པའམ་མཉམ་དུ་སྐྱོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

- ཅ་བར། གཏུམ་མོ་ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བས་ཀྱང་། །
- བཅེ་བ་མེད་པར་དག་སྲེག་པ། །
- བདག་གི་སྐལ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན། །
- འདི་ནི་མཉམ་འཛོག་གཟུགས་ཅན་ལོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཆགས་པས་སྐྱོས་པའི་མཛེས་མ་སྟེ། གཏུམ་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་དཔེ་ལྷ་བ་
 བསེལ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གཏུམ་མོའི་གདོང་གིས་བཅེ་བ་མེད་པར་བདག་ཡིད་
 འདོད་པས་སྲེག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དེ། དཔེ་ལྷ་བ་བསེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་མི་འདྲ་བའམ་
 མི་འོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་། ཡུལ་དེ་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་ཅན་བདག་གི་རྒྱུད་ལའང་མི་
 བཟོད་པའི་ཆགས་པ་དྲག་པོ་ཉི་བར་གནས་པའི་སྐལ་བར་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་པས་ན། སྐྱོན་དེ་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པར་ཚུན་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་མཉམ་དུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན། འདིའི་སྐྱོན་མཉམ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་མཉམ་པ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་།
 དགུས་སྲུང་དཔེ་དོན་གྱི་སྐྱོན་མཉམ་པར་སྐྱོན་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། དཔེར་བཞིན།

- (ག) འོང་སྐྱོན་མཁྱེན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །
- ཚོལ་བའི་སྐོང་ན་ཐུན་པར་འཐུམས། །
- ཉེས་བཤད་ཁོ་ནར་ཡིད་གཏད་པའི། །
- ལོག་ལྷའི་སྐལ་དམན་འདིའི་ཡང་སྐྱོན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འོང་སྐྱོན་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཁྱེན་པ། དཔེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་གཟུགས་
 སུ་བཀོད་དེ། འོང་སྐྱོན་གྱི་མཁྱེན་པ་གྱིས་ཚོལ་བ་བར་པའི་སྐོང་ཅི་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཐུན་པ་ལྟར་

འགྲུར་བ་དེ། ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱོན་བ་སེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་མི་འབྲ་བའམ་མི་འོས་པའི་སྐྱོན་
 ཡོད་ཀྱང་། སྐྱོན་དེ་ཡུལ་འོད་སྐྱོན་གྱི་མཁུལ་རབ་ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་རྒྱས་བ་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཞིང་།
 ཡུལ་ཅན་རྒྱལ་རན་རང་གི་ལོག་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་བཤད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། ཁོ་རང་སྐྱེས་བ་
 དམན་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡིན་བས་ན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སམ་སྐྱོན་མཉམ་བ་ཞེས་
 ཟེད། འདིའི་དཔེར་བཅོང་རྩ་བ་དང་མཐུན་མི་མཐུན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་དུ་འགྲུར་མི་འགྲུར་
 རོགས་གནས་སུ་གསུངས།

- (བ) མངོས་མ་ཁྲོད་ལུས་ཉ་རི་ཅ་རྒྱལ་ལེ། །
- འཁྲི་ཤིང་དབྱིད་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་ལ་ཞུགས་བས། །
- བདག་ཡིད་སྲེག་འདི་མངོས་བ་སྐྱེས་བྱུང་བར། །
- མ་ཟད་བདག་རང་འདོད་བས་གཟེར་བས་ཀྱང་། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངོས་མའི་ལུས་དེ། དཔེ་ཉ་རི་ཅ་རྒྱལ་ལེ། ཅ་རྒྱལ་དཀར་པོའི་ཤིང་གི་གཟུགས་
 སུ་བཀོད་ནས། མངོས་སུ་གཟུགས་པའི་ལུས་དེས། བདག་ཡིད་འདོད་བས་སྲེག་བ་ཞི། ཅ་རྒྱལ་བསེལ་
 བའི་བྱེད་ལས་དང་མི་འབྲ་བའམ་མི་འོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱོན་དེ་ཡུལ་མངོས་བ་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་མ་
 ཡིན་པར་ཡུལ་ཅན་བདག་འདོད་བས་གཟེར་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡིན་བས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་
 ཀར་སྐྱོན་མཉམ་དུ་འཛོག་བ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། སྲིད་པའི་བདེ་དགའ་སྲིན་མའི་འཇུ་མ་བག་གིས། །
- བདག་ཡིད་སྲེག་འདི་འཁོར་བའི་འདོད་བདེ་ལ། །
- སྐྱུ་མའི་རུས་རྩལ་ལྷན་གྱིས་ཡོངས་རྫོགས་བར། །
- མ་ཟད་བདག་ཀྱང་སྲིད་ལ་བཞུགས་པའི་སྐྱོན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩ་དགུ་བ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་དཔེའི་གཟུགས་
 སུ་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དཔེ་གཞན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཞིག་ལ་ཟེད། འདི་ལ་གཟུགས་
 ཅན་འཕར་མ་ཡང་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་གདོང་འདམ་སྐྱེས་དོ་ར་འདིར། །
 སྐྱོན་མའི་འབྲི་ཤིང་གར་མཁན་མ། །
 རོལ་སྐྱེག་དགའ་བས་གར་བྱེད་དོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངོས་མའི་གདོང་དེ། དཔེ་འདམ་སྐྱེས་ཉེ་པད་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་
 ཡང་དོ་ར་སྟེ། གར་བྱེད་པའི་ས་གཞིའམ་ར་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གདོང་གི་བྱང་ཚོས་
 སྐྱོན་མ་ནི། དཔེ་འབྲི་ཤིང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་གར་མཁན་མའི་གཟུགས་སུ་བྱས་ནས། དེ་
 ཉིད་རོལ་སྐྱེག་གི་གར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །རྒྱན་འདིར་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚོས་པན་ཚུན་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པར་མ་ཟད་དཔེ་དེ་ཡང་དཔེ་གཞན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་
 ཉ་ཅང་མངོས་པར་བསྐྱེགས་པས། རྒྱན་འདི་ནི་རོ་མཚར་ཞིང་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་
 གཟུགས་རྒྱན་གཞན་ལས་ཆེས་ཆེར་སྟོན་ཞིང་མངོས་པའི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཀུན་མཁྱེན་གཟུགས་སྐྱེའི་གངས་རིའི་དགའ་ཚལ་དུ། །
 མཚན་བཟང་ཚུ་སྐྱུང་མན་རྟ་ར་འབྲིགས་ལས། །
 བདེ་ལེགས་བསེལ་ངད་ཡིད་འོང་དགའ་སྟོན་ཚོགས། །
 ལས་ལྡན་ཆ་གདུང་མཐོ་རིས་ལུས་སྤེའི་དཔལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ། དཔེ་གངས་རིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་དགའ་
 ཚལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཡང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚོས་མཚན་བཟང་། དཔེའི་བྱང་ཚོས་ཚུ་སྐྱུང་
 གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་སྤེའི་མེ་ཉོག་མརྟ་རའི་གཟུགས་སུ་བྱས། དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱུ་གྱི་
 གཟུགས་སྐྱེའི་གཟེ་བྱིན་གྱིས། འགོ་བ་ཀུན་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ལེགས་སྟེར་
 བ། དཔེ་བསེལ་ངད་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་དགའ་སྟོན་ཚོགས་པའི་གཟུགས་སུ་བྱས། དཔེ་ཅན་
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་གདུང་སེལ་བ། དཔེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་བསེལ་བའི་དགའ་བདེ་འཕེལ་བའི་
 གཟུགས་སུ་བྱས་ཉེ། ལྷ་མོ་རྣམས་དགའ་བའི་དཔལ་དུ་གྱུར་ཅེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
 གཟུགས་ཅན་འཕར་མར་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གང་གི་མཁུན་དཔྱོད་ནམ་མཁའ་སྐྱེད་མོས་ཚལ།
ཤེས་བྱའི་རྒྱ་སྐར་མེ་ཉོག་བཞད་ལྡན་པའི།
ལེགས་བཤད་འོད་སྤང་སྤང་ཅིའི་ཟེགས་མ་ཚལ།
ཐོབ་པའི་སློབ་གསལ་དེ་དག་སྐལ་བ་བཟང་། །

ཞེས་གང་གི་མཁུན་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་། ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན། དེའི་ལེགས་བཤད་སོགས་
དེ་མ་པ་བཞེན་དཔེ་ནམ་མཁའ་དང་། དེ་སྐྱེད་མོས་ཚལ། རྒྱ་སྐར་དང་། དེ་མེ་ཉོག་འོད་སྤང་དང་། དེ་
སྤང་ཅིའི་ཟེགས་མ་ཡི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཁྱོད་ཐུགས་ལྡན་ལམ་ཡངས་པའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ།
ལེགས་བཤད་ལྷ་གཞོན་གསར་བའི་ཀུ་སྤྱད་འདལ།
འཇུ་མ་པའི་འོད་དཀར་བའི་འོད་འབྱུང་།
དགྲིགས་པས་སློབ་ལྡན་དགེས་པའི་དགའ་སྟོན་སྤྱི་ན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉི་ཤུ་བ་བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེར། མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་
དོར་ནས་ ། མིན་པ་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་དེ་སྐྱེད་བཀའ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་། དཔེ་ཉིད་ཡིན་པར་
བརྗོད་དེ། དཔེ་དང་དོ་སོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་དོན་ལ་དཔེ་ཅན་ཁྱེད་འཕགས་སུ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ལྟ་
བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། འདི་ནི་གདོང་མིན་འདི་སྐྱེ། །འདི་དག་མིག་མིན་འདི་སྤང་བ། །
འདི་ཁྱོད་སོ་ཡི་འོད་ཟེར་མིན། །འདི་རྣམས་གེ་སར་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

ཞེས་ཤིན་ཏུ་མངོས་པའི་དངོས་པོ་འདི་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱེད་གཞི་གདོང་མ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་
བསྐྱེད་དངོས་ཡིན། དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱེད་ཚོས་མིག་དང་སེའི་འོད་ཟེར་ནི། དཔེ་ཡི་ཁྱེད་ཚོས་སྤང་བ་དང་
གེ་སར་གྱི་སྐྱེད་བའི་ཉིད་ཡིན་ལོ། ཞེས་དཔེ་ཅན་ལ་བསྟོན་དོར་ནས་ཁོ་ཁོ་རང་མིན་པར་དཔེ་ཉིད་ཡིན་པ་
ལྟར་དུ་བརྗོད་དེ། དོན་དུ་དཔེ་ཅན་ཁྱེད་འཕགས་སུ་བྱས་ནས་བསྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) གཟིགས་མོར་སློབ་འདི་འབྲུག་སྐྱེ་མངའ་འཛིན་གྱི། །

ལུས་འདེགས་མ་ཡིན་རྒྱུ་གི་རྒྱལ་མཚན་ཉེ།
 དགའ་བའི་རྫོས་གར་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བ་འདི།
 མ་བྱེ་མ་ཡིན་ཟེན་པའི་སྟེ་མར་ངེས།

ཞེས་དཔེ་ཅན་གཟིགས་མོར་སྟོ་བ་འདི་མ་བྱེ་གཞེག་པས་སྟོ་བྱུར་ཐེབས་པ་མ་ཡིན་པར།
 དཔེ་རྒྱུ་གི་རྒྱལ་མཚན་དངོས་ཡིན། དཔེ་ཅན་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་རྫོས་གར་གྱི་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་
 པ་འདི། མ་བྱེ་རྫོས་གར་མ་ཡིན་པར། དཔེ་ཟེན་པའི་སྟེ་མ་སྟེ་བྱུང་མེད་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དཔེ་ཅན་མ་བྱེ་
 དངོས་ལ་བསྟོན་དོར་ནས། དཔེ་དངོས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

- (བ) འདི་ནི་ཁྱོད་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་།
- གསུང་མིན་ནི་ཟེའི་གྲིང་བྱས་སྐྱུར་བའི་དབྱངས།
- ཁྱོད་སྐྱགས་མ་ཡིན་ལྟ་ཡི་རྗེང་རིང་ཉིད།
- མི་མིན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་སྐྱེ་མ་ཟེན།

ཞེས་དཔེ་ཅན་རང་གི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་གསུང་སྐྱགས་དང་། མིའི་རྣམ་འོལ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ། དཔེ་ཅན་
 རང་མ་ཡིན་པར། དཔེ་རིམ་པ་བཞིན་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་དང་། ཟེའི་དབྱངས། རྣམ་མཁལ། འཇམ་
 པའི་དབྱངས་སོགས་དངོས་ཡིན་པའི་སྐྱེ་མ་ཁྱོད་ཟེན་ཞེས་དཔེ་ཅན་ལ་བསྟོན་དོར་ནས་དཔེ་ཉིད་ཡིན་
 པར་བརྗོད་ནས་དོན་ལ་དཔེ་ཅན་སྐྱེ་མ་ཉིད་ཁྱོད་འཕགས་སུ་བསྟོན་པ་ལྟ་བུའོ།

- ཡང་ན། རོ་མཚར་བཞོད་པའི་གནས་འདི་རྩོལ་ཡི།
- ཡུལ་སྐྱོངས་མ་ལགས་འཆི་མེད་དགའ་བའི་ཚལ།
- ལྟ་བུ་སྐྱག་པའི་གྲོང་འདི་གངས་ཅན་འགྲེལ།
- ཁང་གྲིམ་མ་ཡིན་ལེགས་ཟེས་ཡུལ་གྱི་གྲོང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་དང་བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁྱོད་པར་ནི། དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་
 ལ། འདི་ནི་བཞིན་ཉིད་སྐྱེ་མིན། ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་པས་མཐར། དངོས་སོ་

དེ་ཉིད་ཚོགས་ནས་དཔེ་བརྒྱ་མ་ཡིན་པར། དཔེ་ཅན་མངོས་མ་ཡི་གཏོང་དངོས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་
བུ་དང། འདི་ལ་འདི་ནི་གཏོང་མིན་འདི་བརྒྱ་ཞེས། གཏོང་གི་དངོས་པོ་དེ་ལ་བསྟོན་དོར་ནས་བརྒྱ་ལ་
སོགས་པའི་གཞུགས་སྤྱོད་བཞུགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

 ནང་གསལ་བྲི་བ། 12.1

- ༡ ་ རྒྱ་པར་གཞུགས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་ རྒྱའི་གཞུགས་ཅན་ཞེས་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ལ་བྱེད།
- ༣ ་ དཔེ་དང་དཔེའི་གཞུགས་ཅན་ལ་རྒྱ་པར་གང་ཡོད།

 བྱེད་སྒོ། 12.1

བསྐྱུས་པ་དང་མ་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་ཅན། ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གཞུགས་
ཅན། གཞུགས་ཅན་གྱི་གཞུགས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་དང་རྒྱ་པར་སོགས་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་རང་གིས་ཚོམ་ནས་བྲིས།

 ཁྲིད་གྱིས་ཤེས་སམ།

ཆ་ཤས་དང་ཡན་ལག། །ཆ་ཤས་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅན་དཔེ་རྒྱུ་དང་དཔེའི་
གཞུགས་ཅན། སྤྱར་བའི་དཔེ་དང་སྤྱར་བའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་པར། མཉམ་
འཛིག་གཞུགས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་དང་དཔེར་བརྗོད།

 ནང་གསལ་བྲིས་ལན། 12.1

- ༡ ་ ཚིག་སྒྲིར་གང་དུ་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ། དཔེ་རྒྱ་པར་ཅན་ཞིག་གི་གཞུགས་སྤྱོད་
བཞུགས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད།

- ༡༽ རྒྱུ་ལྷན་གཉེན་པོ་ལྟར་། དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དེ། རང་དང་མཚུངས་པའི་དཔེ་ལྷན་གཉེན་པོ་སྲུ་བཞོན་པ་ལ་ཟེར།
- ༢༽ དཔེ་དང་དཔེའི་གཉེན་པོ་ལྟར་། དཔེ་རྒྱུ་ལ་དཔེ་ཅན་དང་དཔེ་གཉེས་དངོས་ལྷན་གཉེན་པོ་རྒྱུ་ལྷན་གཉེན་པོ་ལྟར་། དཔེ་ལྷན་གཉེན་པོ་ལྟར་། དཔེ་ལྷན་གཉེན་པོ་སྲུ་བཞོན་པ་ཞིག་དགོས།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

བསྟོན་དོན།	=	ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་བརྗོད་པ།
ཞལ་བྱིས།	=	གདོང་།
མད་བྱུང་།	=	མ་དྲག་པོ། ལུས་དུ་བྱུང་བ།
རལ་བ།	=	སྒྲ།
ཅམ་པ་ཀ།	=	མེ་ཉོག་ཅིག་ཅིག་ལ།
ར་ཡིག་གཉེས་པ།	=	བྱུང་བ།
ལྷན་ལྷན།	=	ལྷན་གཉེན་པོ།

 དོན་བསྟུན།

སྟོབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།

- ཁྱད་པར་གཉེན་པོ་ལྟར་། མཚན་ཉིད་ཤེས་པ།
- སྟོབ་འདིར་ཚུད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དཔེ་བརྗོད་ཤེས་པ།

 སྟོབ་ཚན།

༡༽ གཉེན་པོ་ལྷན་གཉེན་པོ་ལྟར་། མཚན་ཉིད་ཤེས་པ།

༢༽ གཉེན་པོ་ལྷན་གཉེན་པོ་ལྟར་། མཚན་ཉིད་ཤེས་པ།

༡༽ ག་ལྷུགས་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ངོས་ལུངས།

༢༽ བསྐྱུས་བ་དང་མ་བསྐྱུས་བའི་ག་ལྷུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་གང་ཡོད་དམ།

༣༽ ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་ག་ལྷུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་སྒྲིག་པ།

༤༽ ལྡན་བ་དང་མི་ལྡན་བའི་ག་ལྷུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་སྒྲིག་པ།

༥༽ མཉམ་བའི་ག་ལྷུགས་ཅན་དང་མི་མཉམ་བའི་ག་ལྷུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་སྒྲིག་པ།

༦༽ ཡན་ལག་གཅིག་ག་ལྷུགས་ཅན་གང་ལ་ཟེར་རམ།

༧༽ ག་ཤས་གསལ་རྒྱན་རྣམས་ག་ལྷུགས་རྒྱན་གང་ཡིན་ངོས་ལུངས།

༨༽ ཉི་མའི་རྒྱུད་འབྱུངས་ག་ལྷུགས་སྐྱུ་ཀུན་གསལ་ངོས། །

ཐགས་བཟང་ཚུ་འཛིན་ཤིང་དཀར་ལེགས་འཁྲིགས་ཤིང་། །

ཟབ་རྒྱས་དམ་ཚོས་དབྱུང་རྩ་སྐྱོགས་བ་ཡིས། །

སྐལ་ལྡན་སྐྱོ་གསལ་མདོངས་མཐའ་སྐྱོས་གར་བྱེད། །

༩༽ ལུས་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་འཁྲོག་བའི་ཅེར་སློན་བའི། །

རལ་བའི་མེ་ཉོག་ཅམ་བ་ཀ་ཡི་རྩལ། །

འཇུང་འདོད་མིག་གི་བྱུང་བ་ཀམ་ཀམ་གཡོ། །

གན་སེའི་སྐྱེད་ཚལ་འདི་ནི་ཡ་རེ་ང། །

༡༠༽ འཇམ་མཉེན་ལུས་ཀྱི་ལྷུང་བྱ་ཚེར་སྤྲ་ཡང། །

མཚར་སྐྱུག་ལང་ཚོ་གསར་བའི་མདངས་ཀྱིས་མཛེས། །

མགོ་སྐྱེས་སྟེ་མའི་ཕོན་པོ་རབ་མངེས་བའི། །
སྟོ་སྐྱེད་བྲིས་བའི་ལོ་ཉོག་ཀུན་དགའི་ཡུལ། །

༤༽ མང་དུ་ཐོས་པའི་རལ་ཁུར་རབ་སྟེ་ཞིང་། །
གནས་ལྷ་རིག་པའི་ལུས་སྟོབས་རབ་དུ་རྒྱས། །
མཁས་མང་གངས་རིའི་སྟོ་ལ་འགྱིང་མཛད་པ། །
དབང་ལོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོ་ལྡན་དགའ་བ་སྐྱེད། །

༥༽ འཆི་མེད་གྲོང་ནས་ངལ་བས་མ་པབ་ཅིང་། །
དབང་རྒྱལ་རལ་པའི་སྟེ་བར་མ་བསྐྱེདས་པ། །
ནམ་འདྲེན་ཁྱོད་གསུང་གསྐྱེད་ཆུ་རྒྱན་འདིས། །
གདུལ་བྱའི་མོངས་པ་མཐའ་དག་བཅད་ཅིང་བསྐྱེདས། །

༦༽ ཀྱ་ཡེ་མངེས་མ་ཁྱོད་ལུས་ཚལ་འདི་ན། །
སྟོག་བལ་བརྒྱ་ཅན་གྱི་ལང་ཚོ་འབར། །
རྩ་ཡི་མངེས་སྐྱིལ་ལྡན་སྐྱེས་རུལ་བའི། །
དགའ་བའི་རོལ་ཅེད་ཅི་ཡང་ཉམས་སུ་སྐྱོང་། །

༧༽ མངེས་མ་ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བ་ནི། །
འདི་ལྟར་གཞན་དག་གདུང་བྱེད་པས། །
ལྷ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་མིན་ཞེས། །

༤༽ གཟིགས་མོར་སློང་འདི་འབྲུག་སྐྱེས་མངལ་འཛིན་གྱི།
 ལུས་འདེགས་མ་ཡིན་རླུང་གི་རྒྱལ་མཚན་ཏེ།
 དགའ་མའི་རྫོས་གར་རྣམ་པར་བསྐྱར་བ་འདི།
 མ་བྱ་མ་ཡིན་འོ་པའི་སྟེ་མར་དེས།

༥༽ འོང་སྟོན་མཁྱེན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས།
 རྗེས་བའི་རྫོང་ན་སུན་པར་འབྱུངས།
 ཉེས་བཤད་ཁོ་ནར་ཡིད་གཏད་པའི།
 ལོག་ལྟའི་སྐལ་དམན་འདིའི་ཡང་སློན།

ག༽ གཤམ་གསལ་གཟུགས་རྒྱན་རྣམས་ལ་རང་རྩོམ་དཔེར་བརྗོད་གྲིས།

བསྐྱེས་པའི་གཟུགས་རྒྱན། ཡན་ལག་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན། ཆལས་ཅན་གྱི་གཟུགས་
 ཅན། ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། རྒྱ་ཡི་གཟུགས་ཅན།
 མཉམ་འཛོག་གཟུགས་ཅན། དཔེའི་གཟུགས་ཅན། འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན།

ང༽ གཤམ་གསལ་ཚིགས་སུ་བཅད་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བ་གྲིས།

༡༽ བཅུ་ཕྱག་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་སྐྱེད་ཚལ་ལ།
 བདེ་བར་ལོངས་སུ་སློང་པའི་ལྷེ་གཉིས་པའི།
 མཁྱེན་མཛེས་སྐྱ་བའི་མདུད་རྒྱ་གྲོལ་བའི་དབྱངས།
 རོས་པ་འཛིན་པ་བདུད་རྩིའི་དཔལ་དུ་ཆེ།

༢༽ རྩོས་པས་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་ཡིས།
 བཀའ་བ་བཞིན་གྱི་རྩེ་བ་འདི།

འཆར་ཀའི་དམར་བ་ཕུན་ཚོགས་པའི།

ཟླ་བ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་འགྲུབ།

༣༽ ལྷ་ནམས་གྲིས་ནི་ཟླ་བ་དང།

བདག་གིས་ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བ་འཕྱུང།

དེ་ནི་གང་བ་མ་ཡིན་ཀྱང།

འདི་ནི་ཉག་ཏུ་དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས།

ཆ༽ དཀའ་གནད་མཚན་འགྲེལ།

འཕྲོག་གྲེད། = སྤྱིར་འཕྲོག་གྲེད་ཅེས་པ་དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་ལ་འཇུག་
དེ་ཡང་མེ། ཚུ། སེངྒེ། རི་རྒྱལ་ས། དབང་ཕྱུག་ སྲབ་
འཇུག་ལ་སོགས་པའོ། སྐབས་འདིར་སེངྒེ་ལ་གོ་དགོས།

སྐྱང་ཚིའི་བྲ། = སྐྱང་ཚིས་འཚོ་བས་བྲ་ལ་ཟེལ། སྐྱང་བྲ།

ཚུ་སྐྱེས། = སྤྱིར་ཚུ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ཚུའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཉ། རྗ།
བསྐྱ། འབྲུ་སྲིན། ཚུ་སྲིན། སྐམ་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་
ཡོངས་གྲགས་མིན། ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་འདིར་བསྐྱ་
དང། ཟླ་བ་དང། དང་སྲོང་ཕུར་བྲ་སོགས་ལ་འཇུག།

འཛད། = ཟད་པའི་ད་ལྟ་བུ་ཡིན། ཟད། འཛད། ཟད། ཚུ་སྲིན་རྒྱལ་
མཚན་ཅན། སྲབ་འཇུག་གི་བྲ་འདོད་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡི་ལག་བས་ཚུ་ སྲིན་གྱི་ཉག་ས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མཚན་
འཛིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཛོད་དོ།

ཉ་རི་ཚན་ལ། = ཚན་ལ་རིགས་དུ་མ་ཡོད་པས། ཉ་རི་ཚན་ནི་ཚན་དཀར་པོ་ལ་གོ་དགོས།

བཀམ་པ། = ཆགས་ཅིང་ཞེན་པ།

འབྲུག་སྐྱེས་མངལ་འཛིན། = འདི་ནི་མ་གྲུ་ཡིན་ལ། དབྲུང་དུས་གནམ་ལ་སློན་འབྲིགས། འབྲུག་ལྗོངས་བའི་སྐབས་སུ་མ་གྲུ་པོ་མོ་འབྲིག་པར་སློད་ཅིང་། དེའི་སྐབས་སུ་མ་གྲུ་མའི་མངལ་དུ་སྐོང་ཆགས་པས་དེ་ལྟར་བཟོད།

འཆི་མེད་དགའ་ཚལ། = ལྷའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ།

ལེགས་བྲིས། = ལྷ་ཆམས་ཀྱི་ལག་བ་དང་རྐང་བ་ལ་ངོ་མཚར་བའི་རི་མོ་ལག་བས་བྲིས་བ་ལྷ་བུ་ཡོད་པས། ལྷ་ལ་ལེགས་བྲིས་ཞེས་བཟོད་དོ།

གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ།

དོན་རྒྱལ་སྤུལ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་རྒྱལ་བཞི་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡིན། དེ་ལ་
རིགས་བྱ་བ་རྩལ་དང་ཡོན་ཏན་བཅས་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། བར་དང་། མཐའ་ཡི་གསལ་
བྱེད་བཅས་དང་། དེར་མ་ཟད་འཕྲེང་བ་ལྟར་དང་། འགའ་བ་དང་། དོན་གཅིག་པ་དང་སྐྱར་བ་བཅས་
བཀོད་ནས་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱལ་འདི་ཡིད་འཕྲོག་སོ་དང་
འབྲི་ཚོམ་སྤྲ་བའི་རྒྱལ་ཞིག་ཡོན་ལོ། །

དགོས་དོན།

རྒྱལ་འདི་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན། རིགས་དང་བྱ་བ་སོགས་བཀོལ་ནས་དཔེར་བརྗོད་
ཡིད་འཕྲོག་སོ་དང་། དགོས་དོན་ཆེ་བ་འབྲི་སྐབས་པ་ཡིན།

༥ གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བར། རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྩལ། །ཚིགས་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་དག་ཀྱུན་ལ་པན་ན། །དེ་ནི་གསལ་བྱེད་དུ་བརྗོད་དཔེར། །

ཞེས་རིགས། བྱ་བ། ཡོན་ཏན། རྩལ་སོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་
པོ་སྟོན་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་ཉིད། ཚིགས་སྤུ་བཅད་པ་དེའི་རྐང་པའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་གང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ནས། ཚིགས་བཅད་དེའི་དག་གི་རྒྱལ་ནས་ཚིག་དོན་སྤྲ་བུ་
ཐམས་ཅད་ལ་པན་པའམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཟེར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་དུ་གཉིས་ཏེ།

རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་དང་། །རྗེས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དང་། །
རིགས་དང་བྱ་བའི་བར་གསལ་བྱེད། །རིགས་དང་བྱ་བའི་མཐའ་གསལ་བྱེད། །
འཕྲེང་བ་འགལ་དོན་དོན་གཅིག་ལ། །སྦྱར་བའི་གསལ་བྱེད་དང་བཅུ་གཉིས། །

དང་པོ་རིགས་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དེ། ཐོག་
མར་བཀོད་ནས། རིགས་དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེས། ཚིག་དོན་གྱི་མ་མཐའ་དག་གསལ་བྱེད་
ཅུས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་དང་དོན་རྒྱན་དང་པོའི་རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་བྱེད་པར་ནི། རང་
བཞིན་བརྗོད་པའི་སྐབས། དཔེར་ན། ཡལ་འདབ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གི་རིགས་བརྗོད་པས།
མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་གྱི་ཤིང་གི་རིགས་མཐའ་དག་གཞན་སེལ་གྱི་སློབ་ས་གོ་ཅུས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ།
འདིར་ནི་རིགས་སོགས་གང་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་ན་ཡོད་
པ་དེས། ཚིག་ལྡག་མའི་དོན་སྲ་གྱི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་ཅུས་པར་མ་ཟད། བྱེད་པ་པོ་རིགས་
དེའི་བྱེད་ཚོས་དང་བྱ་བ་སོགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གི་ཉམས། རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཅུང་ཟད་
འཁྲུག་པའི་རྒྱན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན།

ཅེ་བཤ། ལྟོ་ཡི་རྒྱུད་གིས་འཁྲི་ཤིང་ནི། །འདབ་མ་རྩིང་བ་ལྟུང་བར་བྱེད། །
དུད་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཁེངས་པ་གསར་དུ་འཛོམས་པར་ཅུས། །

ཞེས་རིགས་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལྟོ་ཡི་རྒྱུད་གིས། ཞེས་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས།
ཚིག་དོན་གྱི་མ་གང་གསལ་བར་བྱེད་ན། རིགས་དེས་འཁྲི་ཤིང་རྣམས་བསྐྱུལ་བསྐྱོད་བྱས་པས།
འདབ་མ་རྩིང་བ་རྣམས་ལྟུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་རིགས་དེས་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལུས་བསེལ་བར་བྱས་
པས། ཡང་ཚོ་དུད་པའམ་རྒྱས་པའི་བྱུང་མེད་གཞོན་ཅུ་མ་དེས་མཇའ་བོ་ལ་མི་འདུད་པའི་ཁེངས་པ་
དེ་གསར་དུ་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅུས་ཞེས་ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་རིགས་དེས་ཚིག་དོན་འོག་མ་ཀྱུན་
གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། བྱེད་པ་པོ་དེའི་བྱ་བ་སོགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་
ཅུང་ཟད་འཁྲུག་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རྗེ་ཚོ་སྐྱ་བའི་མཚུ་ལྡན་ཅན། །མཚན་མའདས་ཀྱི་སློབ་འོག་དོམ། །

དཀར་ནག་དམར་བའི་མགྲིན་པ་ཅན། །སྐྱེ་བོ་འགའ་ཡི་ཡིད་དུ་འོང། །

ཞེས་རིགས་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ནི་ཚོ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས་ཚིག་དོན་གྱི་
མའི་བྱེད་ཚོས་ཀྱུན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གོ་སྤྱོད། །འདི་ལ་འབྲོག་ཚིག་མ་འདྲེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རང་
བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་དང་བྱེད་མེད་དུ་འགྱུར་བས་རྒྱུ་འདིའི་དཔེ་བརྗོད་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དབྱུང་གཞི་
ཚེ་བར་གསུངས།

- (བ) ལེགས་པར་བཤད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད། །
- ཀྱུན་དགའི་དཔལ་ལ་ཉག་ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་ཅིང། །
- སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཡིད་ཚོངས་པའི་རབ་རིབ་ཀྱང། །
- ལྷག་མ་མེད་པར་བྱུངས་ནས་འབྲིན་ལ་དབང། །

ཞེས་རིགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལེགས་པར་བཤད་པས་ཞེས་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཚིག་
དོན་གྱི་མའི་བྱེད་ཚོས་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། ལེགས་པར་བཤད་ཀྱིས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་
ལེན་ཏུ་དགའ་བའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང། ཡང་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་
མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པའམ་རྩ་བ་ནས་འབྲིན་པར་བྱེད་
ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། རྣམ་མང་སྐྱེས་བུས་གསེར་ལྗན་འཛིན་མའི་གཞིར། །
- བཀོད་ལེགས་འཇུགས་སྐྱུན་སྟོང་གི་དཔལ་ཡོན་བྱུངས། །
- ངོ་མཚར་འདོད་དགའི་གཉེར་གྱི་སྟོ་བྱེ་བས། །
- ཡིད་འོང་འཛིག་ཉེན་གསར་བའི་དབྱིད་དཔལ་བསྐྱུན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་བྱ་བ་རྗོད་པའི་ཚིག་གམ་
གསལ་བྱེད་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེས། ཚིག་དོན་གྱི་མ་མཐའ་དག་
ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྦྱོར་ཚུལ་དང་བྱེད་པར་སོགས་སྡུ་མ་དང་འབྲ། དཔེར་
ན།

ཙ་བཀ། རྒྱལ་ལྷ་གཏེར་བཞེ་འགས་ཀྱི། རྒྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སོ་ཅན་ཏེ། །
ཁོར་ཡུག་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དཀར། །

འདིར་བྱ་བ་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྒྱལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་བཤམ་འགྲོ་བའི་བྱ་ཚིག་དེ་
ཐོག་མར་བཀོད་པས། ཚིག་དོན་འོག་མ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཏེ། གང་ལ་རྒྱ་ན་ལའང་ལྷོ་རུབ་
བྱང་གི་རྒྱ་གཏེར་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་བཞེད་འགས་ཀྱི་རྒྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ལོ། །གང་རྒྱ་ན། སོ་ཅན་ཏེ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐང་པོ་ཆེ་བརྒྱད་དོ། །ཡང་ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་ཞེས་པའི་བྱ་ཚིག་དེས་
སྐང་པོ་ཆེ་དེར་རྒྱ་བ་གོ་རུས་པ་དང། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལྷགས་རིའི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་བོའི་ཁོངས་
སུ་ཡང། རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀུན་དཀར་པོ་དེ། ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་
ཞེས་པའི་ཚིག་དེས་གོ་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐང་པོ་བརྒྱད་ནི་འཆི་མེད་
མཛོད་ལས།

ས་སྐྱང་བྱ་དང་བསྐྱེད་དཀར། །གཡོན་འཆིང་མིག་སྐྱོན་ས་ལ་དགལ། །
མེ་ཏོག་སོ་ཅན་ས་ཀུན་པ། །ས་མཛེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐང་པོ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །

འགྲེལ་པ་ལ་ལར། འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐང་པོ་ཆེ་བརྒྱད་ལ་གོ་མི་དགོས་པར་སྐང་པོའི་
རྒྱལ་པོ་རྣམས་རྒྱ་བ་ལ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྤྱིན་ནོ་རྒྱལ་བས་འགྲོ་བ་བདེ། །དབྱེད་ས་ཅན་སྐྱལ་བཟང་རྣམས་ལ་དག། །
སྐྱེག་མོས་སྐྱེད་ཅན་ཆགས་པའི་ལོ། །རྒྱུང་གིས་ཚ་གདུང་ཅན་ལ་བསེལ། །

ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྤྱིན་ནོ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། བྱ་ཚིག་དེའི་རུས་པ་
ཁོ་ནས་ཚིག་དོན་འོག་མ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་
ལ་བདེ་བ་སྤྱིན་ནོ། །དབྱེད་ས་ཅན་མས་སྐྱལ་བཟང་རྣམས་ལ་དག་གི་དངོས་བྱུང་སྤྱིན་ནོ། །སྐྱེག་མོས་
འདོད་ལྡན་ནམ་སྐྱེད་པ་ཅན་ལ་ཆགས་པའི་རོ་སྤྱིན་ནོ། །རྒྱུང་གིས་སྐྱེ་བོ་ཚ་བས་གདུངས་པ་ཅན་

ལ་བསེལ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་ཅོད་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ལྷང་བར་བྱས་སོ་མཚར་སྤྲུག་རྫོགས་པའི་བཞིན། །
- རྫོགས་བྲལ་དངུལ་གྱི་མེ་ལོང་དྲངས་པར་ཉ། །
- བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚོས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང། །
- ཁྱོད་གྱི་མཁུན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་མཚོག་ལ་ལོ། །

ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་ལྷང་བར་བྱས་སོ་མཚར་པའི་བྱ་ཚིག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས་ཚིག་དོན་
འོག་མ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་དེ། རོ་མཚར་མཛེས་མའི་བཞིན་རས་དེ། དངུལ་གྱི་མེ་ལོང་དྲངས་
མར་ལྷང་བར་བྱས་སོ། །སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་མཁུན་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷང་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། གསལ་བར་བྱས་སོ་ལོར་འཛིན་གཞོན་བུའི་ཁྱོན། །
- དམར་སེར་གཟི་འོད་འབྲུམ་འགྲེད་ཉིན་བྱེད་གཟིས། །
- རྫོགས་དཀའི་རིགས་ལམ་འཕྲུལ་གྱི་མདུད་རྒྱ་ཅན། །
- མཁས་དབང་སྤྲོ་བའི་མཁུན་དབྲངས་གཅིག་གིས་ཀྱང། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་དེ་རྗོད་
པའི་ཚིག་གམ་གསལ་བྱེད་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། གསལ་བྱེད་དེའི་བྱས་པས། ཚིག་དོན་ཕྱི་
མའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད།

- རྫོ་བསངས་ཉིད་དོ་སྤྱོད་རྣམས་ནི། །དབྲར་སྤྲེས་སྤྱིན་གྱི་སྤེང་བ་ཡིས། །
- ས་ཡང་རྩ་སྤོན་གསར་བ་ནི། །འཕྱིན་ཏུ་གཞོན་པའི་སྤེང་བས་སོ། །

འདིར་རྫོ་བསངས་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་ཁ་དོག་གིས་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་གསལ་
བྱེད་གྱི་ཚིག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཚིག་དོན་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་སྤོན་པ་སྟེ།
ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ཐམས་ཅད་ནི་དབྲར་སྤྲེས་སྤྱིན་གྱི་སྤེང་བ་འབྲིགས་པས་རྫོ་བསངས་ཉིད་དུ་བྱེད་

དོ། ས་གཞིའི་ཁྱོན་ཀུན་གྱི་ལྷན་སྐྱོན་གསལ་བ་ལོན་ཏུ་གཞོན་པའི་སྤང་བས་སྡོ་བསངས་ཉིད་དུ་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེས་ཚིག་དོན་ལོག་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་
 བུལ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དཀར་རོ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་གཟུགས། །འདོད་ལྡན་ཁོད་ན་ན་ཚུང་གདོང་། །
 མཁས་མང་ཚོགས་པའི་མདུན་ས་ན། །ཚོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་རྣམ་དཔྱོད་མཚོག། །

ཅེས་ཡོན་ཏན་གྱི་གསལ་བྱེད་དཀར་རོ་ཞེས་ཁ་དོག་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྗོད་པའི་ཚིག་
 ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཚིག་དོན་ལོག་མ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་དེ། རྣམ་མཁའ་ན་རྒྱ་བའི་གཟུགས་
 དཀར་རོ། །འདོད་ལྡན་སྐྱེས་པའི་ཁོད་ན་ན་ཚུང་མཛེས་མའི་གདོང་དཀར་རོ། །མཁས་པ་མང་པོ་
 ཚོགས་པའི་དབུས་ན། །ལྷ་ལུ་ཚོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་མཁའ་པའི་རྣམ་དཔྱོད་མཚོག་དེ་དཀར་རོ། །ཞེས་
 པ་ལྟ་བུལ། །

(བ) དམར་སེར་ཉིད་དོ་ཕྱོགས་གི་འཁོར་ལོའི་ཁྱོན། །
 བུན་མཚམས་སྤྲིན་གྱི་སྒྲིང་བ་གསར་བས་ཉ། །
 འབྲུང་པོ་འཛིན་བྱེད་ཡུམ་གྱི་པང་བ་ཡང། །
 དུར་སྤྲིག་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་ས་བ་རྣམས་གིས་སོ། །

ཞེས་ཡོན་ཏན་གྱི་གསལ་བྱེད་དམར་སེར་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་ཁ་དོག་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྗོད་
 པའི་ཚིག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཚིག་དོན་ལོག་མ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་ཁྱོན་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཚམས་སྤྲིན་གསར་བ་འབྲིགས་པའི་ཁ་དོག་དམར་སེར་ཉིད་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་
 འབྲུང་པོ་འཛིན་བྱེད་དེ། ས་གཞིའི་པང་བའམ་དོས་ལ་དུར་སྤྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་ས་པའི་རབ་
 བྱེད་རྣམས་གི་ཚོས་གོས་དུར་སྤྲིག་གི་ན་བཟའི་ཁ་དོག་གིས་དམར་སེར་ཉིད་དུ་བྱས་སོ། ། ཞེས་པ་
 ལྟ་བུལ། །

ཡང་ན། མཛེས་སོ་རྒྱ་སྐྱར་དབུས་ན་རྒྱ་གཞོན་གཟུགས། །
 སྡོ་ལྷང་རྒྱང་འབྲུང་ཚལ་ན་ཅ་རྒྱན་མཚོག། །

མཛེས་སྐྱབ་རི་དྲུག་ས་ཁོང་ན་གདོང་ལྗེ་དབང་། །

རྣམ་མང་འགྲོ་བའི་དབྱུང་ས་ན་ས་སྐྱོང་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་རྣམ་བཟོན་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཟོན་བྱའི་རྣམ་བྱེད་བྲག་པ་དེ་རྗེས་བྱེད་གྱི་
ཚིག་གསལ། དེའི་གསལ་བྱེད་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། གསལ་བྱེད་དེའི་རྒྱས་པས། དེའི་ཚིག་དོན་སྤྲི་མ་
མཐའ་དག་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བཤ། ལྲབ་འཇུག་རྣམ་གཞོན་ལ་གནས་པས། །དུ་རྒྱའི་བྱ་ཡི་འབྱོར་བ་དག །
གང་དུ་བཏང་ཞིང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །ཕྱོད་ཚོགས་གང་ན་གནས་པ་སྦྲངས། །

འདིར་ལྟའི་བྱེད་བྲག་པ་ལྲབ་འཇུག་ཅེས་ལོགས་སུ་བཀར་ནས། དེ་གཞན་སྡེ་ལྟ་མ་ཡིན་
སྟོབས་ལྡན་གྱི་ཚོགས་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་རྒྱས་པ་ལ་གནས། ཞེས་ལྲབ་འཇུག་གི་རྒྱས་པ་དེ་རྣམ་
སུ་བཞག་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཚིག་གི་རྒྱས་པ་དེས་ཚིག་སྤྲི་མའི་དོན་
ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་དེས་ །དུ་རྒྱའི་བྱ་ཡི་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་མིང་ །ལྟ་མ་ཡིན་
རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་བ་དག་མིང་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། ཡང་རྣམ་དེས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོད་ཚོགས་ཐམས་
ཅད་དར་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདིར་མཁས་པ་ལ་ལས། ལྲབ་འཇུག་རྣམ་སུ་བཞག་པ་
ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་མིན་པར་ལྲབ་འཇུག་གི་རྒྱས་པ་དེ་རྣམ་སུ་འཛོག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། དཔེར་
ན།

(ག) རི་དྲུག་ས་ཀྱིས་མཚན་རྒྱ་བ་ཡིས། །རྒྱ་མཚོ་ཚོན་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །
འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་འཕེལ། །གཉིས་སྐྱེས་དུ་མ་དགའ་བ་སྐྱེད། །

ཅེས་རྣམ་གྱི་དངོས་པོ་བྱེད་བྲག་པ་རི་དྲུག་ས་ཀྱི་མཚན་མ་ལྡན་པའི་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་རྣམ་
གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཚིག་དེའི་རྒྱས་པས་ཚིག་སྤྲི་མ་རྣམས་གསལ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱ་བས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པ་དང་། དེས་འདོད་ལྡན་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེས་གཉིས་
སྐྱེས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་དུ་མ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འདིར་ཡང་རི་དྲུག་ས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམ་སུ་
འཛོག་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱས་པ་རྣམ་སུ་འཛོག་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་གསུང་རྒྱུན་

ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་རྗེས་སུ་བཞག་ཅིང་། དེ་ལྟར་བའམ་དེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་བའི་རྒྱ་བའི་
བྱེད་ལས་ལ་སྒྲོར་དགོས་པས་ན་ཚིག་རྒྱུ་དང་པོ་དེ་རྗེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་གོ་དགོས།

- (བ) རྒྱ་བོའི་གཏེར་འདི་རྒྱབས་ཀྱི་སྤང་བ་མང་། །
- དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པར་འཕེན་ཞིང་དེ། །
- རིང་ནས་རྣ་བའི་གྲགས་འབར་དོན་མ་སྤུན་ཚོགས། །
- རེ་བ་སྤྱང་ལ་བཀོད་དེ་འཇུག་པའི་གནས། །

འདིར་རྗེས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་རྒྱ་བོའི་གཏེར་ཞེས་རྒྱ་མཚོ་བྱེ་བྲག་པའི་ཚིག་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་
ནས། རྗེས་དེའི་རྒྱབས་ཀྱི་སྤང་བ་ནི་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པར་འཕེན་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་མཚོ་དེ་
ལོར་བྱ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པར་གྲགས་པ་དེ་ཐོས་པས་རྒྱ་མཚོའི་ལོར་བྱ་ལེན་པ་
ལ་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་དོན་དང་ མ་སྤུན་པའི་དེད་དཔོན་ཚོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རེ་བ་སྤྱང་ལ་བཀོད་
ནས་རྒྱ་མཚོ་དེར་འཇུག་པའི་གནས་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། མཚོ་བྱུང་བེ་མང་རྒྱུང་བའི་རོལ་ཅེད་ཀྱིས། །
- བྱི་ཟའི་སྤྲིན་ལེགས་འབྲུམ་ཀྱི་སྤྲེམས་པ་འཕྲོག། །
- གདངས་སྤྲོན་འགྲུར་ཁྲུགས་སྤྲོད་གི་གསུང་དབྲངས་ཀྱིས། །
- སྤྲེམ་ཁས་ངག་གི་དཔལ་ཀྱུན་འགྲོ་ལ་སྤྲིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྟ་བུ་རིགས་བརྗོད་པ་བར་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་རིགས་དེ་ཚིག་རྒྱུ་དང་གི་བར་དུ་
བཀོད་ཅིང་གསལ་བྱེད་དེའི་རྒྱས་པས། རང་གི་ཚིག་སྤྲེམ་སྤྲིན་དོན་ཀྱུན་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་
བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེམ། དཔེར་བརྗོད་ན།

- ཅ་བར། གར་བྱེད་ནི་ཚུ་ལ་པང་དུ། །སྤྲེམ་ཡང་ལེན་ནོ་མཇུག་སྤྲོ་ཅན། །
- དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་དག་ཀྱང་། །རྒྱ་འཛིན་ལ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད། །

ཅས་པའི་ནི་ཚུ་ལ་ནི་ལྷང་མ་སྤྲེམ་སྤྲིན་ཞིང་དེའི་པང་ན་སྤྲོད་སྤྲོན་པའི་སྤྲེམ་དབྲངས་ལེན་ནོ། །བྱེད་

པོ་གང་ཞེ་ན། མཚུགས་ལྷོ་ཅན་ཞེས་མ་བུའི་རིགས་རྫོང་པའི་གསལ་བྱེད་དེ་ཚིག་རྒྱུ་གི་བར་དུ་བཀོད་
 བས། དེས་འབྲུག་སྐྱེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་གིས་ཀྱང་། ལུ་འཛིན་ལ་གཏོད་
 བའམ་ལྟ་བུ་བྱེད་དོ། །སྤྱི་ཞིག་གིས་ན། མཚུགས་ལྷོ་ཅན་ལོ་ཞེས་བར་གྱི་རིགས་བརྫོང་པའི་གསལ་
 བྱེད་གྱི་ཚིག་གིས་ཚིག་དོན་སྤྱི་ལྷན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག) ཤེས་བྱ་མ་ལུས་འི་མེད་གཟིགས། །བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །
 གུན་ལ་བྱབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །རིས་མེད་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བསྐྱབས། །

ཞེས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མ་ལུས་པ་གཟིགས་ཤིང་། སྤང་བའི་བདུད། འཚི་བདག་
 གི་བདུད། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད། ལྷའི་བྱའི་བདུད་དེ་བདུད་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྫོགས་
 སངས་རྒྱས་ཞེས། སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་རྫོང་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་བར་དུ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་
 གདུལ་བྱ་ལུས་ཅན་གུན་ལ་བྱབ་པའི་ཚད་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྷན་ཞིང་། དེས་རིས་སྤུ་མ་ཆད་
 པའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་འཁོར་བའི་སྤྲུལ་བསྐྱབས་ལས་བསྐྱབས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྒྱས་འབྲས་དང་སྒྲུང་དོར་ལྷུ་ལ་ལ་ཆེར་མོངས་ཤིང་། །
 འབྲུལ་སྤང་འདོད་བདེ་བསྐྱབ་ལ་བརྟམ་ཞིང་ཆགས། །
 སྤྱིགས་དུས་སྐྱེ་བོ་ངན་རྣམས་གཡོ་དང་སྐྱུས། །
 ངན་འགྲོའི་འབབ་སྤྱིགས་གཞོལ་ལ་སྤྱིང་བོར་སེམས། །

ཞེས་རྒྱས་འབྲས་དང་སྒྲུང་དོར་གྱི་ལྷུ་ལ་ལ་ཤེས་ཤིང་འཛིག་ཉེན་འབྲུལ་སྤང་གི་འདོད་པའི་བདེ་
 བ་ཁོ་ན་ལ་བརྟམ་པའམ་ཆགས་པའི་སྤྱིགས་མའི་དུས་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཞེས། བྱེད་པ་པོ་སྐྱེ་བའི་རིགས་
 གསལ་བྱེད་བར་དུ་བཀོད་ནས། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དེས། བསྐྱེན་བཀུར་ཐོབ་པའི་ཆེད་རང་གི་ཉེས་པ་
 ཐབས་གྱིས་གསང་བའམ་སྤྱི་བར་བྱེད་པའི་གཡོ་དང་། རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་
 གཞན་ལ་མགོ་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་སྐྱུ་སྤྱེ། དེ་ལྟ་བུའི་གཡོ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ཚོགས་གྱི་
 སྐྱོན་ས་རང་ཉིད་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་འབབ་སྤྱིགས་ཁོ་ན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་བ་ནི་རང་གི་བྱ་བ་
 གུན་གྱི་སྤྱིང་བོར་འཛིན་པ་ཡིན། ཞེས་ཚིག་འདིའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་རིགས་རྫོང་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་

ཚིག་དེས་གོང་ལོག་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བའམ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཡང་ཚོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲེགས་པའི་གཟི་འབར་ཞིང་། །
མཁུན་རབ་སྒྲུང་བ་རྒྱས་པའི་གཞོན་ལུ་དག། །
བདེ་དགའ་གསར་བའི་འཛིག་ཉེན་བྱེད་པོ་སྟེ། །
དུས་ཀྱི་ཅིབས་སྟོང་མདུན་དུ་བསྐྱར་བའི་དབང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱུག་པ་བྱ་བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་བྱ་བ་གཙོ་བོ་དེ་རྗོད་པའི་
བྱ་ཚིག་གསལ་གསལ་བྱེད་དེ་ཚིག་རྒྱུ་དེའི་བར་དུ་བཞག་ཅིང་། བྱ་ཚིག་དེའི་རྒྱས་པས་རང་གི་ཚིག་
གོང་ལོག་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། དེ་བཞོན་དལ་བར་རྒྱ་བྱེད་དེ། །རྒྱ་བ་དག་ཀྱང་མེ་དུ་འགྱུར། །
ཙ་ཚུན་བྱུག་པ་ལྟར་བ་ཡང་། །མཚོན་ལྷུང་འབྲུམས་པ་རྣམས་ལའོ། །

དེ་བཞོན་དལ་བར་རྒྱ་བའི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་དེས། བྱུད་མེད་དང་བྲལ་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་
པའི་ཆགས་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་ཚ་ཞིང་རྒྱབ་པ་སྟེ་གདུང་བའི་ཚོར་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་
རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་བསེལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་མེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཚ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ཡང་ཙ་ཚུན་གྱི་བྱུག་པ་ལྟས་ལ་སྐྱར་བ་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་མཚོན་ལྷུང་བ་ལྟར་འདོད་གདུང་གི་
ཚོར་བ་བྲག་པོ་དེ་དག་ནི། སྐྱེ་བོ་བྱུད་མེད་དང་བྲལ་ཞིང་ཡུན་རིང་སྟོགས་སུ་འབྲུམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་བཅེ་བ་ཆེ་བའི་གཉེན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཅན་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྒྱུང་འཇམ་པོ་
དང་རྒྱ་འོད་སོགས་ཀྱང་འདོད་པའི་རྒྱས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་བྱ་བའི་ལས་ཉེ། དེའི་བྱ་
ཚིག་འགྱུར་ཞེས་པའི་གསལ་བྱེད་བར་ན་ཡོད་པ་དེས་ཚིག་དོན་སྡེ་སྡེ་གྱུན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདིའི་ཚིག་རྒྱུ་ཐ་མའི་འབྲུམས་པ་རྣམས་ལོ་ཞེས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་ནའང་
དེ་ཞར་བྱུང་བྱུགས་ལས་ཐོན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱབས་དོན་གྱི་བྱ་ཚིག་གཙོ་བོ་མིན། རྒྱན་འདི་དང་། ཡུལ་
ལ་བསྟོན་དོར་གྱི་བྱུང་བར་ནི། ཡུལ་ཅན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་དེ་གསུམ། ཡུལ་བྲལ་བས་ཉེན་
པའི་འདོད་ལྡན་ལ་གདུང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཙ་མ་འབྲུ་ཡང་། རྒྱན་འདི་ལ་བསྟོན་དོར་བའི་

ཚིག་མེད་ཅིང་། སྤྲོ་བ་པོ་གཞན་ཞིག་གིས་དེའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ཙམ་དང་། དུལ་ལ་བསྟོན་དོར་
 བློ། འདོད་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་གསུམ་གཞན་གྱི་དོར་བསེལ་ཞེས་
 གྲགས་པ་མི་བདེན་ཏེ། བདག་ལ་མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས། དུལ་དེས་དུལ་ཙམ་ལ་
 དངོས་སུ་བསྟོན་དོར་བ་ཡིན་པས། རྗོད་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ལ་བསྟམས་ནས་རྒྱན་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 བོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ལ་ལེགས་བཤད་དང་། །
- པོངས་པ་རྣམས་ལ་བདོག་པ་ཡིས། །
- དགའ་བར་བྱེད་དོ་འདོད་ལྡན་ལ། །
- ལང་ཚོ་རྒྱས་པའི་སྤྲིན་ལེགས་མས། །

ཞེས་མཁས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་།
 དུལ་པོངས་རྣམས་ལ་ཐས་ལོར་གྱི་བདོག་པ་བྱིན་པས་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྗོད་པའི་
 གསལ་བྱེད་དེ་ཚིག་གི་བར་དུ་བཀོད་ནས་དགའ་བའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་འདོད་ལྡན་
 གྱི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ལང་ཚོ་རྒྱས་པའི་སྤྲིན་ལེགས་མས་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བར་གྱི་བྱ་ཚིག་དེས་
 བོང་ལོག་གི་ཚིག་དོན་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

- (བ) ་འདིར་སྤྲོད་འགྲོར་བའི་བྱུན་ལོང་རྣམ་པ་མང་། །
- ཐར་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དུག་ཏུ་འགྱུར། །
- ལུས་སྤྲོ་མ་ཚོགས་རོལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་། །
- བཙེ་བལ་འཇིགས་རུང་གཤེད་མའི་ཚུལ་དུ་ལོ། །

ཞེས་ཚེ་འདིར་སྤྲོད་གི་རྒྱ་འགྲོར་གྱི་བྱུན་ལོང་སྟེ་ཐང་ཐིང་དང་། འདུ་འཇིག་ རྣམ་གཤེད་ལ་
 སོགས་པའི་བག་མེད་གྱི་བྱ་བ་དེ་དག་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དུག་ཏུ་སྟེ་སྤྲོད་བྱའི་
 གཙོ་བོར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་དམ་བྱ་ཚིག་བར་དུ་བརྗོད་པ་དང་། བྱུང་མེད་སོགས་གྱི་
 སྐྲུག་པ་དང་འཇུ་མ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆགས་དགའ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་། ཐར་བ་དོན་གཉེར་

ཅན་ལྷན་ལ་འཛིག་སྲུ་རུང་བའི་གཤེད་མའི་ཚུལ་དུ་འགྱུར། ཞེས་བར་གྱི་བྱ་ཚིག་དེས་ཚིག་དོན་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འདབ་སྟོང་བརླཱའི་རྗེང་བྱུང་འཁོར་ལའི་ལག།
དབྱུང་སྐྱེས་ཚུ་འཛིན་ར་ལ་མདོངས་ལྡན་ཚོགས། །
དགའ་བར་བྱེད་དོ་གཟུང་གནས་སྟོ་ལྡན་ལྷན་ས། །
དོན་ལྡན་ལེགས་བཤད་རིན་ཚེན་གཏམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །
བདུན་བ་རིགས་བརྗོད་བ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ནི།

བརྗོད་བྱའི་རིགས་དེ་ཚིག་རྐང་གི་ཐ་མར་བཀོད་ཅིང་། ཚིག་རྐང་ཐ་མར་གནས་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་དེས། རང་གི་སྟོན་ན་ཡོད་པའི་ཚིག་དོན་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཚུ་འཛིན་གྱིས་ནི་རབ་གཏོར་ཚུ། །ཁྱིམ་གྱི་གཙུག་ལུང་ལྡན་པའི་ཚོགས། །
སྟོག་གི་ཐག་བ་གཡོ་བ་ཡང་། །མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་དག་གི་དབྱུང་། །

ཞེས་པའི་མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་ཏེ་བདུད་གྱི་དབྱུང་ཞེས་བ་ནི་རིགས་མཐའ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས། རང་གི་སྟོན་ན་ཡོད་པའི་ཚིག་དོན་མཐའ་དག་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་དེས་གསལ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། དབྱུང་བྱས་གྱི་ཆར་སྐྱེན་ལས་རབ་ཏུ་གཏོར་བའི་ཆར་ཟེལ་མའི་རྒྱན་དང་། ཁྱིམ་དུ་ཡོད་པའི་གཙུག་ལུང་ལྡན་བ་སྟེ་མ་བྱའི་བྱ་ཚིགས་དགའ་བའི་གར་བྱེད་བ་དང་། སྟོག་གི་ཞགས་བ་ཞུག་ཞུག་ཏུ་གཡོ་བ་སོགས་འདོད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལྷན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆགས་བ་དག་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་། མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་ནམ་ལྟའི་བྱའི་བདུད་གྱི་དབྱུང་གི་སྟོབས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རིགས་བརྗོད་མཐའ་མར་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་དེས། སྟོན་མའི་ཚིག་དོན་ལྷན་གསལ་བར་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་རིགས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མི་སྟོར་བར་གཙོ་བོ་རིགས་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་སྟོར་བ་དང་། ཡང་འཁྲོག་པའི་ཉམས་ཅུང་ཟད་འདྲེས་པས། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རིགས་དང་མི་འབྲེལ་བའི་སྟོན་པོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) གནག་སྐྱམ་ཟུར་ཕྱད་ལྟ་གཡོ་ཞིང་། །
- ཟུར་ལ་རལ་གྱིས་དབྱང་བ་མངོས། །
- མཚམས་སྤྱིན་མདངས་འཛིན་ན་ཚོད་གནས། །
- ངག་གི་མཚོག་སྟེར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །

ཞེས་རིགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཐ་མར་བརྗོད་པ་དེས། ཚིག་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེས་སྒྲུའི་རིགས་ཐོག་གསལ་བྱེད་དང་། རིགས་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད། རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་དཔེ་དང་བྱུང་པར་མ་བྱེས་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོགས་གནས་མངོན་གྱང་། སློན་འགྲོ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་དེ་བརྗོད་པས། མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་གྱི་རིགས་ཤིག་གོ་རུས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གྱང་། འདིར་ནི་རིགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཐོག་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་ཚིག་གིས་ཚིག་གོང་འོག་གི་དོན་གསལ་པོར་སྟོན་རུས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པས། གཙོ་ཆེ་ཆུང་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་གྱང་འབྲ་མི་ཚོག་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

- (བ) འགའ་ཞིག་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པས་གཞན་རྗེས་འཛིན། །
- ལ་ལ་མི་སྐྱ་དབེན་པའི་ནགས་འདབས་སྟེན། །
- གཞན་དག་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །
- བསྟན་པ་འཛིན་པ་འདི་ཀུན་དམ་པའི་མགོན། །

ཞེས་ཚིག་རྒྱུ་མཐའ་མའི་རིགས་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས། སློན་གྱི་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ལ་ལས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དང་། ལ་ལས་དབེན་པར་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་སྐྱབ་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་སྟེ། དབེན་པའི་ནགས་འདབས་སུ་རི་ཁྲོད་བསྟེན་པ་དང་། ལ་ལས་བསྐྱབ་པ་རྣམ་བཞིའི་སྟོན་ས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སོགས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། བཤད་སྐྱབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་ས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་གྱི་སྟེས་བྱ་འདི་རྣམས་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འགའ་ཞིག་འདིར་སྣང་འདོད་དགའི་ལས་གྱིས་བྲེལ། །
ལ་ལ་ངལ་བཟོད་རང་བདེ་དོན་ལ་འབད། །
ཁ་ཅིག་གཡོ་སྐྱེའི་སྲོད་བས་གཞན་མགོ་སྐོར། །
སྲོད་མན་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ཀུན་གྱིས་སྲོད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་བྱ་བ་བཟོད་པ་མཐའ་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཟོད་བྱའི་དོན་ནམ། བྱ་བ་གསལ་བར་
སྡོན་པའི་ཚིག་གསལ་གསལ་བྱེད་དེ་ཚིག་རྒྱུ་མཐའ་མར་བཀོད་ཅིང་། བྱ་ཚིག་དེའི་རྒྱས་པས་རང་
གི་སྡོན་ན་ཡོད་པའི་ཚིག་དོན་ཀུན་ལ་པན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ལ་རྣ་བ་ལ། །འདོད་པའི་མདའ་ནི་མདའ་སྟན་ལ། །
ངས་ཀྱང་སེམས་ནི་འཆི་བ་ལ། །གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཉམ་དུ་བྱས། །

ཞེས་བྱ་ཚིག་དེ་མཚུག་ཏུ་བཀོད་ནས། སྡོན་པའི་ཚིག་དོན་རྣམས་མཐའ་མའི་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་བྱ་ཚིག་དེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྣ་བ་ལ་ལྷན་ལའི་རྒྱན་གྱིས་སྐྱེད་པ་
དང་། འདོད་ལྟ་སྟེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལུག་གིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ནི། མེ་ཉོག་གི་གཞུ་སྟེ་
མདའ་སྟན་ལ་བརྒྱས་པ་དང་། རྒྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས། མཛེས་མ་ལ་འདོད་པའི་ཆགས་སེམས་སྐྱེས་ཏེ་
འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའི་བྱ་བ་གསུམ་པོ་འདི་མཉམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་མཚུག་ཏུ་བྱས་ཞེས་པའི་བྱ་ཚིག་
གསལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གིས་བསྐྱེད་ནས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཟོད།

(ག) མཛེས་མའི་འགྲམ་པའི་ཆང་གིས་བ་ཀུ་ལ། །
རྟ་ལྡང་འོད་ཀྱིས་སྐྱེད་ཅིའི་རྒྱལ་མཚན་ཚལ། །
ཚོས་སྐྱོད་བཟང་པོས་གནས་ལྟ་རིག་པའི་ཁ། །
སྲོ་བཟང་གྲགས་པས་ཐུབ་བསྟན་སྐོ་འཕར་འབྱེད། །

ཅེས་མཚུག་གི་བྱ་ཚིག་འབྱེད་ཅེས་པ་ཁོ་ནས་སྡོན་གྱི་ཚིག་དོན་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
སྟེ། མཛེས་མའི་འགྲམ་ཆང་གིས་མེ་ཉོག་བ་ཀུ་ལ་ཁ་འབྱེད་པ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་བད་མའི་ཁ་
འབྱེད་པ་དང་། ལྷ་ལྟ་ཚོས་སྐྱོད་བཟང་པོའི་མཁུན་རབ་ཀྱིས་རིག་གནས་ལྟའི་སྐོ་འབྱེད་པ་དང་། ཡལ་

ཚེ་སྐོ་བ་ཟང་གྲགས་པ་ས་སྟོན་པ་སྐྱབ་པའི་དབང་པོའི་བཤའ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྐོ་འབྲེད་ཅེས་པ་ལྟ་
བུལོ།

- (བ) འབྲུང་འཁྲུགས་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྩལ་ལུས་ལྷེ།
- རྣམ་གཡེང་ཐག་ཞགས་དམ་པོས་དེ་བཞིན་ཡིད།
- གཞན་དབང་སྐྱོག་གིས་དོན་གཉེར་རེ་བའི་གནས།
- གཞན་དུ་འཚུགས་མེད་པར་རྣམ་པར་བསྐྱམས།

ཞེས་མཁུག་གི་བྱ་ཚིག་གམ་བྱ་བ་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་བསྐྱམས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས།
སྟོན་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། འབྲུང་བ་འཁྲུགས་པའི་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྩལ་ལུས་
ལྷེ་བསྐྱམས་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་ཞགས་པས་རང་ཡིད་བསྐྱམས་པ་དང་། གཞན་དབང་གི་
ལུགས་སྐྱོག་གིས་རང་གི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རེ་བའི་བྱ་བ་དེ། མི་སྐྱབ་པའམ་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་པར་གཞན་
དུ་འཚུགས་པ་སྟེ། རོར་བ་མེད་པར་དམ་པོར་བསྐྱམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུལོ།

- ཡང་ན། འབད་པས་བསགས་པའི་ཡོངས་སྟོན་གཞན་གྱིས་དང་།
- ལེགས་སྦྱངས་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ངས་དབང་།
- དོན་ལྡན་ལན་གཅིག་རྗེད་པའི་རྟེན་མཚོག་འདི།
- དོན་མེད་རྣམ་གཡེང་རྒྱུད་གིས་ཉེ་བར་འབྲེད། །ཞེས་པ་ལྟ་བུལོ།

དེ་ལྟར་རིགས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྗེས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་བར་མ་དང་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་དག་ལས།
གཞུང་ཚིག་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་རྣམས་བཤའ་བེན་ནས་མ་བེན་པ་ཡོན་ཏན་དང་། རྗེས་ཀྱི་བར་མཐའི་
གསལ་བྱེད་སོགས་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་ཡོད་ན་ཡང་། སྤྲ་མ་རྣམས་དང་འགོད་ཚུལ་འདྲ་བས་འདིར་མ་
སྟོས་སོ།

དགུ་བ་འབྲེད་པའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
ཚིག་དེ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་ལའང་མ་དེས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་ཚིག་དོན་བྱི་མ་བྱི་མའི་བྱ་བ་

དེ། བྱ་བ་སྲ་མ་སྲ་མའི་རྒྱ་ལ་བལྟོས་དགོས་པ་ས་དེ་སྟོན་པའི་བྱིར་གསལ་བྱེད་བྱི་མ་བྱི་མའི་དོན།
གསལ་བྱེད་སྲ་མ་སྲ་མས་གསལ་བར་བྱེད་དེ་རིམ་པར་སྐྱེལ་ཞིང། དག་གི་སྲིང་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནི་འོད་དཀར་ཙན། །
འཕེལ་བྱེད་དེ་ཡིས་མདའ་ལྔ་བ། །
དེས་ཀྱང་ཆགས་པ་ཆགས་པས་ཀྱང། །
ན་རྒྱུང་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་དཔལ། །

ཞེས་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ཏེ་ཡར་ངོའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་འོད་དཀར་ཙན་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་ཤས་རིམ་གྱིས་དྲངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་
པ་དེས། མདའ་ལྔ་བ་སྟེ་འདོད་ལྟའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་འཕེལ་
བར་བྱེད་དོ། །མདའ་ལྔ་བ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་སྟེས། ཕྱོས་བྱེད་དང། ཚོངས་བྱེད་དང། འདར་
བྱེད་དང། ལྷུང་བྱེད་དང། བརྒྱལ་བྱེད་དེ་ལྔ་དང། ཡང་འགྲེལ་བ་ཨ་མ་ར་ཀོ་ཏུ་འདུག་དགའ་བྱེད་
དང། སྟེག་བྱེད་དང། ཚོངས་བྱེད་དང། སྐྱེལ་བྱེད་དང། འཚིག་བྱེད་དེ་ལྔ་ལ་བཤད། མདོན་བརྗོད་སྟེ་
ཚོགས་གསལ་བ་ལས། ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པར་བྱེད་པ་དང། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང། ཕྱོ་བར་བྱེད་པ་
དང། ཚོན་པར་བྱེད་པ་དང། དེགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་གསུངས་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ལ། རྗེ་འཛིགས་
མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལས། དེགས་པར་བྱེད་པ་དང། ཚོངས་པར་བྱེད་
པ་དང། ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པར་བྱེད་པ་དང། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་
གསུངས་པ་སྟེ་ཚོགས་གསལ་བ་དང་དོན་མ་སྟུན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དེས་ལང་ཚོ་ཙན་རྣམས་ཆགས་
པའི་བཞིན་མདངས་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང། དེས་
ན་རྒྱུང་རྣམས་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་ཏེ་འབྲིག་པའི་དགའ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །འཕེལ་བྱེད་ཅེས་
པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེས། བྱི་མ་བྱི་མའི་འཕེལ་བ། སྲ་མ་སྲ་མའི་རྒྱ་ལ་བལྟོས་ཤིང། དེ་སྟོན་
པའི་ཚིག་རིམ་པར་བཀོད་པ་སྟེ་དག་གི་སྲིང་བ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་བོད་མཁས་དང་རིན་

སྤྲུངས་པས། མདའ་ལྷ་པ་ཞེས་པ་འདོད་ལྷ་དངོས་ལ་བཞག་ནས། རྒྱ་བས་འདོད་ལྷ་འི་སྟོབས་འཕེལ་
 པ་སྟེ། འདོད་ལྷ་འི་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་སྟེལ་བའི་རྒྱས་པ་རྒྱས་པ་ལ་སྤྲུང་ཡང་། གསུང་རྒྱུན་ལ་
 འདོད་ལྷ་འི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་འདོད་ལྷ་ལ་བཞེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ལེགས་ལྷན་དཔྱིད་ཀྱིས་ཆར་དུས་ལང་ཚོའི་དཔལ། །
- དབྱར་གྱི་རྐང་འཕྱང་འདབ་འབྲས་ལྷང་གཞོན་སྟེལ། །
- དེས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་དུས་སྐྱེད་འབྲས་ལྷན་མས། །
- གསར་ཆེས་གནས་ལོའི་དགའ་སྟོན་འགྲུགས་པར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་འགྲུགས་པར་བྱེད་ཅེས་པས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མས་སྤྱ་མ་སྤྱ་མའི་དོན་
 གསལ་བར་བྱེད་པའམ། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གི་སྤོང་བ་ཅན་
 ཏེ། དཔྱིད་དུས་ཀྱིས་དབྱར་གྱི་ལང་ཚོ་འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱར་གྱི་སྟོན་ཤིང་གི་ལོ་འདབ་
 དང་། ལྷང་བྱ་གཞོན་རུ་རྣམས་སྤྲུང་དུ་སྟེལ་ཅིང་། དེས་སྟོན་འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེས་དབྱུག་
 དུས་ཀྱི་གནས་ལོ་གསར་པའི་དགའ་སྟོན་འགྲུགས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་དཔེ་ལ་ལམ།
 ལྷང་ཞོན་སྟེལ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པས། ཞོན་པ་ནི་སྤྲུང་བ་ལ་འཇུག་པར་དགོ་བཤེས་ཆེས་གྲགས་
 ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

- (བ) འངམ་མགོན་ལྷ་མའི་སྤྲུགས་རྗེས་བདག་གི་སྟོ། །
- རབ་ཏུ་རྒྱས་དེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ། །
- དེས་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །
- རིས་མེད་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་ཕན་དང་བདེ། །

ཞེས་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཞེས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གིས་དོན་སྤྱི་སྤྱི་ཀུན་རིས་པར་འབྲེལ་བར་
 སྤྲོད་པ་སྟེ་ཚིག་གི་འབྲེང་བ་ཅན། འངམ་མགོན་ལྷ་མའི་སྤྲུགས་རྗེས་བདག་གི་སྟོ་གོས་རབ་ཏུ་རྒྱས།
 དེ་རྒྱས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ། གསུང་རབ་ཀུན་ལ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་
 བསྟན་པའི་བྱ་བ་སྟེལ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས། དེ་རྒྱས་པས་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགོ་
 བ་ཀུན་ལ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ཡུལ་གཅིག་ལ་དེས་པར་འབྲེལ་དགོས།

ཡང་ན། དབྱུང་སྐྱེས་ཚུ་འཛིན་སྲིད་བས་སྦྱང་ཆར་རྒྱུ། །
དེ་ཡིས་སྲོ་ལྷང་མདངས་མཛེས་སྐྱ་གུ་གཞོན། །
རྒྱས་བས་འབྲུ་བྱུག་སྟེ་མའི་ཕོན་ཕོ་དག །
དུད་བ་དེས་ཀྱང་ཀུན་དགའི་དབལ་ཡོན་བྲངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱ་བ་འགལ་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་གིས་གསལ་བྱ་འགལ་བའི་
བྱ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱས་བ་སྟོན་བ་ཞིག་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཚ་བར། རྒྱང་གིས་གཙུ་བས་བའི་ཚུ་ཐེགས་ཅན། སྐྱོན་གྱིས་ལུས་མེད་དག་གིས་ནི། །
ཨ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། །རྩལ་གྱི་དགའ་ནི་སེལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་བའི་སྐྱོན་ཞེས་བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ལ། རྒྱང་གིས་གཙུ་བས་ཕིང་བསྐྱོད་བའི་
ཆར་གྱི་ཐེགས་བ་ཅན་སྐྱོན་གྱི་ཚིག་ལ་འདིས། ལུས་མེད་དེ་འདོད་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་ཨ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། ཅེས་ཨ་བ་ལེ་བ་ནི་བོད་མཁས་ཀྱིས་ཞེན་བ་ལ་བསྐྱུར། སེ་ཏུས་རི་མ་
སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་བའམ་གོས་བ་ལ་བསྐྱུར་བས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེན་བའམ་གོས་བ་འཕེལ་བར་
བྱེད་ལ། ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གདུངས་བའི་ལུས་ལ་རྩལ་རྣམས་གོས་བའམ་བསྐྱོས་བ་སེལ་བ་སྟེ།
རྩལ་གྱི་ཨ་བ་ལེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱོན་གྱིས། གསལ་བྱ་ཨ་བ་ལེ་བ་སྟེ་
ཞེན་བའམ་གོས་བ་དེ། བྱ་བ་གཅིག་ལ་འཕེལ་བ་དང་བྱ་བ་གཅིག་ལ་སེལ་བ་སྟེ་བྱ་བ་མི་མཐུན་བ་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱར་བས་འགལ་བ་དང་ལྡན་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) སྐྱོན་ལེགས་མ་དེས་ཆགས་བ་ཡིས། །
- གཟིར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་དང་། །
- འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་བ་ཡིས། །
- འདོད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་བར་བྱེད། །

ཅེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱོན་ལེགས་མ་དེ། ཞེས་བས་གསལ་བྱ་ཆགས་བ་སྐྱེད་བས་བྱ་བ་
བསྐྱར་ཅིང་། དེས་ཆགས་བས་གཟིར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་དང་། འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་བའི་བྱ་
བ་མི་མཐུན་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བརྗོད་བས་འགལ་བ་དང་ལྡན་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གསེར་གྱི་འོད་ཆགས་མཚན་དཔེ་དཔལ་རྫོགས་པ། །
 རྒྱལ་སྐྱེའི་སྤང་བརྟན་ཡིད་ལ་འཕོས་པའི་མོད། །
 དད་སྟོབས་འབར་བའི་སྤྱ་ལོང་ཆེར་རྒྱས་ཀྱང། །
 ཆགས་དང་སྐྱག་པས་ལུས་སྐྱེས་ཉམས་པར་བྱས། །

ཞེས་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་འཕོས་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱེའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
 འོད་ཟེར་འབར་བ་ཡིད་ལ་ཤར་བའམ་འཕོས་པ་དེས། གསལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་རྒྱས་པ་དང་།
 ཆགས་པ་དང་། སྐྱག་པ་སོགས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ལྟན་དུ་བརྗོད་པས་
 འགལ་བར་བརྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། བན་པའི་ཚོལ་གྱིས་གཞོད་པའི་འབྲས་སྟེར་བའི། །
 སྤྲིག་པའི་ཕྱོགས་དང་ལྟན་ཅིག་འཕྱོགས་པ་ན། །
 བག་མེད་རྣམ་གཡེང་རྩེ་དགའི་བདེ་འཕེལ་ཡང་། །
 རོ་མཚར་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྟུ་གཅིག་པ་དོན་གཅིག་གསལ་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་གཅིག་གི་བྱ་
 བའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བརྟན་པའི་སྐྱོན་ས། གསལ་བྱེད་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 ཞིག་ལ་ཟེའ། དཔེར་ན།

རྩེ་བར། ལྷ་འཛིན་དག་གི་སྤང་བ་འདིས། །
 ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གོ་སྐབས་འཕྲོག། །
 སྐར་མ་ཡི་ནི་ཚོགས་རྣམས་བཟུང། །
 དེང་ཡང་བདག་གི་སྟོག་རྣམས་ལེན། །

ཞེས་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚིག་ལྷ་འཛིན་གྱི་སྤང་བ་འདིས། ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་རྣམ་མཁའི་ཁྱོན་
 གྱི་ཡངས་པའི་གོ་སྐབས་འཕྲོག་པ་སྟེ་ཕྱོགས་རྣམས་སྤྲིན་གྱིས་སྤྲིབ་ཅིང་། ལུན་པས་རབ་ཏུ་གང་
 བ་དང་། དེས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྐར་མའི་ཚོགས་ཀྱང་བཙོན་དུ་བཟུང་བ་ལྟར་རྒྱ་བའི་ལམ་བཀག་

ཅིང་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་དང་། མཛེལ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་ལྡན་མ་དག་ནི་ཆགས་པས་གདུང་བ་
 དག་པོ་སྦྱིས་པས་སློབ་ལེན་པ་སྟེ། འཆི་བ་ལ་སྤྱད་པས་གདུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་ཆོག་འདྲོག ། བཟུང་།
 ལེན་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། གསལ་བུའི་དོན་མཛེལ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་ལྡན་མ་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་
 བ་གཅིག་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས། བྱ་ཆོག་འདི་དག་གསལ་
 བྱ་སློན་གཏོབ་པའི་བྱ་བ་ཁོ་ན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་གཏང་། བྱ་ཆོག་རྗེས་མ་ལེན་ཞེས་པ་དེ།
 སློན་གཏོབ་པའི་གསལ་བྱེད་ལ་སྦྱོར་དགའ་བར་གསུངས། དཔེར་བཞིན།

- (ག) མཚར་སྤྱད་ལང་ཚོ་དར་བབ་སྐྱེད་མེད་མས། །
- བཞིན་གྱི་སློན་མ་རབ་གཡོ་འབྲེན་བྱེད་འཁྲོག།
- དམར་བའི་མཚུ་སྒོས་གཡོ་ཞིང་སོ་སྲིང་ངོམ། །
- གཞོན་ལུང་སྤྱང་ལ་འདོད་པའི་གདུང་བ་སྦྱེད། །

ཅེས་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལང་ཚོ་དར་བབ་སྐྱེད་མེད་མ་དེས། བཞིན་གྱི་རྩུར་མིག་གིས་
 ལྟ་བ་དང་། མཚུ་སྒོས་གཡོ་བ་དང་། སོ་སྲིང་ངོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་རྣམ་གཏངས་དུ་མས་
 གསལ་བྱ་འདོད་ལྡན་སྤྱང་ལ་ཆགས་པའི་གདུང་བ་སྦྱེད་པ་ཁོ་ན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) བྱིས་སློའི་ཇི་མ་ཅན་གྱིས་ཚོས་ཤེས་གཏང་། །
- ང་རྒྱལ་དབུགས་ཚོད་སྟོད་དུ་ཆེར་བཅེགས་ཤིང་། །
- གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་ལུང་པ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕེན། །
- ཚོས་སྲོང་དམ་པ་སློད་པའི་ཉེས་པ་སྦྱེད། །

ཅེས་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་བྱིས་པའི་སློའི་མ་ཅན། ཞེས་སློན་པོ་ཐོས་པ་ཉུང་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཚུང་དུ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་གྱི་དབུགས་ཚོད་བཅེགས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱེད་
 བ་སོགས་བྱ་བ་དུ་མས། གསལ་བྱ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་གཅིག་བྱ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། སྤྱང་སྟོབས་མ་སྤྱད་སྟོ་གསལ་གཞོན་ལུ་ཡིས། །
- མཚན་ལྡན་དམ་པའི་ཞབས་པད་ལེགས་བསྟེན་ཅིང་། །

ཐོན་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་ལ་རབ་བཞུགས་པ།

སྤོན་མེད་མཁའ་པ་འཛིང་ཅེར་འཛེགས་པའི་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཏུ་གཉིས་པ་སྐྱུར་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། སྐྱུར་གཞི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུར་ཚོས་སྐྱུར་མོང་
བ་ནམས་སྐྱེད་ཅན་གང་དུང་གི་སྤོན་པ་ཐ་མི་དད་དུ་སྐྱུར་ཞིང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་གིས་
སྐྱུར་གཞི་སྐྱུར་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་གནས་ལུགས་གཅིག་པའམ་བྱེད་ལས་མཚུངས་པར་
འབྲེལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། དྲི་ཡི་བཞོན་པ་ཡིད་འོང་མཐོ། །སྤོ་བསངས་རྒྱ་མ་ལ་ཡི་འོང། །
སྤོན་ནི་མཁའ་ལ་རྒྱ་བྱེད་དེ། །སྤང་ཚེན་འདི་དག་ས་ལ་འོ། །

ཞེས་པའི་སྐྱུར་གཞི་སྤོན་དང་སྤང་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུར་ཚོས་སྐྱུར་མོང་བ་གཞུག་ཏུ་བ་སྟེ། གཞུག་
ནི་དྲི་དང་། ཏུ་བ་ནི་བཞོན་པ་དང་ཐོབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། སྤོན་ནི་དྲིའི་བཞོན་པ་རྒྱུང་དང་
དབྱེར་མེད་དུ་རྒྱ་བས་ན་དྲི་ཡི་བཞོན་པ་ཞེས་དོན་ལ་སྐྱུར་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཤིང་། སྤང་པོ་ཆེའི་
འགམ་པ་ལས་དྲི་ཞེས་འབྱུང་བས། དྲི་ཐོབ་པ། ཞེས་སྐྱེ་ལ་སྐྱུར། ཡང་སྐྱུར་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུར་
ཚོས་སྐྱུར་མོང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དོན་སྐྱུར་དང་། ཡང་སྤོན་ནམས་མཁའ་ལ་གནས་
པས་མཐོ་ཞིང་། སྤང་པོ་ཆེའི་གཞུགས་དབངས་མཐོ་བ་དང་། ཤིང་ཏུ་སྤོ་ལའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྤོ་
བསངས་ཀྱི་མདངས་དེ་ཆར་སྤོན་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས་དོན་ལ་སྐྱུར། རྒྱ་བྱེད་ཅེས་
བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་སྐྱུར་ཚོས་པན་ཚུན་མཚུངས་པའི་སྐྱུར་གཞི་སྤོན་ནི་ནམ་
མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། སྤང་ཚེན་ནི་ས་ལ་རྒྱ་བའོ་ཞེས་བྱེད་གཞི་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ཚོས་ཐ་དད་པ་ཡིན་
ཀྱང་། བར་གྱི་བྱ་ཚིག་གིས་རྒྱ་བའི་བྱེད་ལས་མཚུངས་ཤིང་འབྲེལ་བར་སྐྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་རྒྱ་མ་
ལ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སྤོས་པའི་ཤིང་ལོ་མ་སྤོ་བསངས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས། དཔེར་ན།

- (ག) ལེགས་བཤད་སྐྱུར་བའི་མགྲིན་པ་གཟེངས་མཐོ་ཞིང་། །
- རིག་བྱེད་གཞུང་བརྒྱ་འཆད་པའི་སྤོན་པ་ཆེ། །
- སྤོ་ཡི་སྤོ་མ་འཆི་མེད་མདུན་ས་དང་། །
- ཚོས་སྤོང་བཟང་པོ་ཁ་བའི་སྤོངས་ཀྱི་རྒྱ། །

ཞེས་སྐྱུར་གཞི་ལྟ་ཡི་གླ་མ་སྤར་བུ་དང་། ལྷ་ལུ་ཚོས་སྐྱོད་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུར་ཚོས་
ལེགས་བཤད་སྐྱུ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། བད་སྐྱོད་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཚེར་འཆད་
བ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐོན་ས་མཚུངས་པ་དོན་ལ་སྐྱུར་ཞིང་། རྒྱན་ཞེས་བྱ་ཚིག་
གིས་དེ་འདྲའི་སྐྱུར་གཞི་ཐ་དད་ པའི་བྱུང་གཞི་གཉིས་ཏེ། ལྟའི་གླ་མ་ནི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་དང་། ཚོས་
སྐྱོད་བཟང་པོ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་ཞེས་གཉིས་ཀའི་བྱེད་ལས་མཚུངས་ཤིང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་
ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ཁོར་ལུག་བསྐྱུར་ཞེས་ངད་ཀྱིས་འགོངས་མཛད་ཅིང་། །
- ཀུན་ལ་ཅི་འདོད་སྐྱོལ་བའི་དབག་བསམ་དབང་། །
- སྐོན་པའི་མཚོག་དེ་ཡོངས་འདྲའི་ཚལ་ནང་བཟིན། །
- ཐམས་ཅད་གཞིགས་དེ་མོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ངོར། །

ཞེས་སྐྱུར་གཞི་དབག་བསམ་སྐོན་པ་དང་། འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུར་ཚོས་
སྐྱུར་མོང་བ། ཁོར་ལུག་ཀུན་ཏུ་བྱི་བསྐྱུར་ཞེས་པའི་ངད་ཀྱིས་འགོངས་པ་སྟེ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་སྐྱུར་
ཚོས་སྐྱུར་མོང་བ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཅི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱོལ་བའི་བྱུང་ཚོས་གཉིས་དོན་སྐྱུར་དང་།
བཟིན་ཅེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གིས་དེ་འདྲའི་བྱུང་ཚོས་མཚུངས་པའི་བྱུང་གཞི་དབག་བསམ་གྱི་
སྐོན་པ་ནི་ཤིང་ཡོངས་འདྲའི་ཚལ་ནང་བཟིན་པ་དང་། འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་ལོ། གདུལ་བྱ་རྒྱ་
མཚོའི་ནང་དུ་བཟིན་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- ཡང་ན། ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་སྐྱུག་བྱེ་བའི་སྣང་བོ་ཅན། །
- དགའ་བ་འབྲུམ་སྐྱེད་སྟོན་ལེ་མཚོག་མ་དེ། །
- འཛིག་ཉེན་མེས་པོ་མཚོག་གི་མདུན་སར་མཛེས། །
- མཚོ་བྱང་སྟེག་མོ་བདག་སྣང་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་དུ་སྤྱོད། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་བཅུ་
གཉིས་བཟོད་ཟེན་ནས། གཞན་ཡང་རྩ་བ་ལས།

ལྷག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་འགོ་ཡིས། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་པོ་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་གྲངས་ཙམ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཀུན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པས་དབགས་ཉེ་ཉོན་པོ་བར་བྱ་ཞེས་ལུགས་བསྟན་ལ་རྒྱ་ཤིལ་རྒྱ་འགྲེལ་སོགས་ལས། དཔེ་གསལ་བྱེད། རབ་གཏགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད། འགོག་པའི་གསལ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་བཞོད་ཡོད་ནའང་། འདིར་གཞུང་ཚིག་ལ་མ་ཟིན་པས་མ་བཞོད་དོ། །

 ནང་གསལ་འདི་རྒྱུ་ 13.1

- ༡ ་) གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་དོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་) རིགས་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དང་རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ལ་ཁྲུང་པར་གང་ཡོད་དམ།
- ༣ ་) འཕྲེང་བའི་གསལ་བྱེད་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་རམ།

? རྟོན་གྱིས་ཤེས་སམ།

རིགས། བྱ་བ། ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་བཞི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཐོག་མ་དང་། བར་དང་། མཐའ་མར་སྐྱར་ནས་ཚོམ་འདྲི་ཚུལ། འཕྲེང་བ་དང་། འགལ་དོན་དང་། དོན་གཅིག་དང་སྐྱར་བའི་གསལ་བྱེད་རི་ལྟར་སྦྱོར་ཚུལ་ལེགས་པར་ཉོན་པོ།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

འཕྲི་ཤིང་། = ཤིང་སྡོད་དང་ཅིག་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་ནས་མེ་ཉོག་བཞད་པའི་ལྗོན་ཤིང་གི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

འདབ་མ།	=	སྤྱིར་ལོ་མ་དང་། སྐབས་འགར་ལོ་མའི་མཐའ་ན་ཀྲག་ ཀྲོག་ཆེ་ཚུང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལ་གོ།
དུད་པའི་ལུས་ཅན།	=	ལང་ཚོས་རྟེན་གསུམ་པའི་བྱུང་མེད།
ཁེངས་པ།	=	ཚོམ་པ། རྟེན་གསུམ་པ། རྒྱགས་པ། ང་རྒྱལ།
བཟང་།	=	རིན་པོ་ཆེ་མ་དོག་ལྡང་ཁུ་ཅན།
འདོད་དགུ།	=	ཅི་དགོས་གང་དགོས།
ས་སྤྱང་བྲ།	=	སྤྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཆེབ་ས།
ས་ལ་དགའ།	=	མེ་ཏོག་ཀྱུ་ལུ་ཏ།

དོན་བཟུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྲོད་གྱིས།

- གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་སོ་སོའི་མཚན་དང་དབང་བཟོད་ཤེས་པ།

སློབ་ཚན།

- ༡ ་། གསལ་གསལ་བྱེད་བྱི་བ་རྣམས་ལ་ལན་འབྲི་བར་མཛོད།
- ༡ ་། གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༡ ་། གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་བྲིས།
- ༡ ་། རིགས་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དང་བྱ་བ་ཐོགས་མའི་གསལ་བྱེད་ལ་ཁྲུང་པར་གང་
ཡོད་དམ།

- ༤༽ མེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱེད་དམ།
- ༥༽ འགལ་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་གྱི་དོན་གྱི་སྒྲིག་འཇུག་

ནང་གསལ་བྱེད་འཇུག་ 13.1

- ༡༽ ཚིགས་ཅད་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་རིགས་དང་བྱ་བ་སོགས་བཞོན་པ་དེས་ཚིག་དོན་སྲ་བྱི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་གྱུ།
- ༢༽ ལྟ་དང་མི་སོགས་ཀྱི་རིགས་སྒྲོ་ཀ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་བཞོན་པ་ལ་གྱུ། རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ལ་རིགས་གཅིག་པ་ནི་ཚོ་ལྟ་བུ་གོ་བ་ལ་བྱེད། དེས་ཚིགས་རྐང་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་མི་དགོས།
- ༣༽ མེད་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྲི་མ་སྲིའི་དོན་སྲ་མ་སྲ་མས་གསལ་བྱེད་པའི་དག་འགྲོལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེད།

སྐྱོར་རྒྱུ།

དོན་རྒྱུ་སོ་ལྟེ་ནང་ནས། ལྷ་བ་སྐྱོར་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱུ་འདིའི་ནང་དུ་ཚིག་ཡང་ཡང་བལྟ་བ་
བ། དོན་ཡང་ཡང་བལྟ་བ་བ། ཚིག་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡང་བལྟ་བ་ཚུལ་བསྟན་ཡོད། དེ་ལ་ཚིག་
བསྐྱོར་བ། དོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་སྐྱོར་བ་བཅས་ཡོད།

དགོས་དོན།

རྒྱུ་འདིའི་སྐྱོར་ཚུལ་ལེགས་བར་མ་བྱེད་ན། ལྷན་ཚོམ་ཡིད་འཕྲོག་བ་དང་། ལོ་རྒྱུ་ཚེན་སོ་
ཡོད་བ་དང་། མགོ་ཚུང་ཟད་སྐོང་ས་སུ་འཇུག་བ་བཅས་ལ་སན་བ་འབྱུང་། ཚིག་སྐྱོར་བའི་དབང་
བཟོད་རྒྱལ་བ་ལྷ་བ་ཚེན་སོས་ཀ་ཀུ་ལྷ་སོགས་ཤིང་སྐྱོར་བཞི་པོའི་མིང་ཤིང་སྐྱོར་གཅིག་གི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན་བར་གསུངས་ཡོད། དོན་དུ་ཤིང་སྐྱོར་གཅིག་གི་མིང་མིན་བར་ཤིང་སྐྱོར་སོ་སོ་
བཞིའི་མིང་ཡིན་བར་མེ་ལོང་མའི་རྩ་བ་ལེགས་སྐྱུར་ནང་དུ་ཡོད་བ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་
ནས་ཤིང་སྐྱོར་སོ་སོའི་ཡིན་བར་བཤད་ཡོད། དེ་སོགས་ཤེས་ཐུབ།

སྐྱོར་བའི་རྒྱུ་བཤད་བ།

བསྐྱོར་བའི་རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ནི་གནས་ཉིད་དུ། །དོན་སྐྱོར་དང་ནི་ཚིག་སྐྱོར་དང་། །
གཉིས་ཀ་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བ་ཡི། །རྒྱུ་གསུམ་པོ་དག་འདོད་དེ་དཔེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་བ་བཤད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གནས་སམ་ཚིག་སྐྱོར་དེའི་ཕྱོག་མཐའ་
བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་དོན་དང་། ཚིག་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་འདྲ་བ་ཅི་རིགས་བསྐྱོར་བའི་སྐོ་
ནས་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱང་། རྣོས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ཟེད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེན་གསུམ་སྟེ། རོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཚིག་བསྐྱོར་བ་དང་། ཚིག་རོན་གཉིས་ལ་བསྐྱོར་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་རོན་བསྐྱོར་ནི། བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་རོན་ཡིན། འདི་ལ་བཞེད་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས། བོད་མཁས་ལྟར་ན། བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་ལས། དངོས་སོ་ཐ་དད་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ། བརྗོད་བྱའི་རོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གསལ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཡང་བསྐྱར་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོར་བྱའི་དངོས་སོ་དེ་དག་ལ་བསྐྱོར་བས་ན། རོན་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བཤད། ལཱ་པ་ཆེན་སོས་སྣུར་ཐང་བའི་རོན་རྒྱན་གསལ་བའི་མེ་མོང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་ལས་དངོས་སོ་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རོན་གཅིག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་རྗོད་བྱེད་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བ་ཞིག་ལ་བཞེད་དོ། །དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཀ་དཔྱལ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས། །ཀུ་ལ་རྗོ་རྣ་མ་རབ་གསལ། །
 ཀུ་ལུ་ལུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེ། །ཀ་ཀུ་རྩ་ཡང་བྱེས་པར་གྱུར། །

ཅེས་དབྱེས་སྒྲུ་ལྟར་ན། ཀ་དཔྱལ། ཀུ་ལ་རྗོ་རྣ་མ། ཀུ་ལུ་ལུ། ཀ་ཀུ་རྩ། བཞེ་སོ་ཚིག་མི་གཅིག་གྲང་རོན་ལ་དུག་མོ་ཉུང་གི་མིང་ཡིན་པས་ཤིང་གཅིག་བྱ་དེ་ལ་རོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྟེ། ཤིང་དེ་རྣམ་པར་རྒྱས། ཤིང་དེ་རབ་ཏུ་གསལ། ཤིང་དེ་རབ་ཏུ་བྱེ། དེ་བྱེས་པར་གྱུར་ཏམ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅེས་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་བཤ་ཆེན་སར་སྣུ་ཤྱིའི་སྣོན་ལྷོ་ཀ་བསྐྱུགས་པའི་རོན་གྲུབ་ལས། ཤིང་དེ་རྣམས་དུག་མོ་ཉུང་གི་ཤིང་སྣོང་སོ་གཅིག་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཡུལ་ཁམས་ཐ་དད་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བ་ལ་བསྟེན་ནས་ཤིང་དེ། རྣམ་པར་རྒྱས། རབ་ཏུ་གསལ། རབ་ཏུ་བྱེ། རྒྱས་པར་གྱུར། ཅེས་རོན་དུག་མོ་ཉུང་གི་ཤིང་རྒྱས་པ་གཅིག་བྱ་བཞུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་ཤིང་གཅིག་སོ་དེ་ལ། སྐྱོར་བྱེད་རྒྱས་པའི་རོན་གཅིག་སོ་དེ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱར་རྫོགས་བྱེད་པ་འདི་སྣུར་ཐང་བའི་རོན་རྒྱན་གསལ་བའི་མེ་མོང་གི་དགོངས་པ་དང་གཅིག་པར་སྣུར།

(ག) **སྟོབས་བརྩ་མངའ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད། །**

ལུས་མེད་སྤུལ་གྱི་བསྟན་ལ་རབ་ལྷགས་ཏེ།
མི་འཛིགས་བཞི་ལྡན་གསུང་རབ་ལ་སྤྱངས་ནས།
རྒྱལ་བས་གྲངས་མེད་ཚོགས་བསགས་རྗེས་སུ་བསྐྱབས།

ཞེས་སྟོབས་བརྩ་མངའ་བ་དང་། ལུས་མེད་སྤུལ། མི་འཛིགས་བཞི་ལྡན། རྒྱལ་བ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་གཅིག་བྱ་དེ་ལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་
འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྟེ། སྟོབས་བརྩ་མངའ་བའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་
ཆེད་དུ། དེའི་བསྟན་ལ་ལ་ལྷགས་ནས། རྟོགས་པ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ། སྤངས་
པ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ། བར་དུ་གཙོ་བོ་འཛོམས་བསྟན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ། དེས་
བར་འབྲུང་བའི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྟེ། མི་འཛིགས་བཞི་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་
སྤྱངས། དེ་ནས་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབས། ཞེས་
བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །མོད་མཁས་
སོགས་ཀྱིས། ཅེ་བའི་ཀ་དམྱ་མི་ཚོགས་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཤིང་དང་། ཀུ་འ་རྩོ་མི་དུག་མོ་ཉུང་གི་
ཤིང་དང་། ཀུ་ལུ་ཞེས་པ་ཆུ་ཤིང་དང་། ཀ་ཀུ་ལུ་ཞེས་པ་ཤིང་ཨ་རུ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་
མི་འདྲ་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ། སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྒྱས་པའི་དོན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་
བར་རྒྱས། རབ་ཏུ་གསལ། རབ་ཏུ་བྱེ། བྱེས་པར་གྱུར་ཅེས་བརྗོད་ནས། བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་དེ་ལ་
བསྐྱུང་རྫོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུར་འདོད།

- (བ) ལྷ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀུ་རྩའི་གོ་སར་གསལ། །
འོད་སྟོང་ལྡན་པས་བད་དཀར་འདབ་རྒྱ་གོལ། །
མཛེས་མའི་ཁ་རྩལ་བ་ཀུ་ལ་དབྱེ་ཞིང་། །
རྐང་པས་སྤུང་མེད་པའི་མེ་འོག་དགོད། །

ཅེས་ལྷ་འོད་ཟེར་གྱིས་མེ་འོག་ཀུ་རྩ་རྒྱས་པ་དང་། ཉེ་མས་བརྒྱའི་འདབ་མ་གོལ་བ་དང་།
བྱུང་མེད་མཛེས་མའི་ཁ་རྩལ་མེ་འོག་བ་ཀུ་ལའི་ཁ་འབྱེད་པ་དང་། སྤྱད་འཚོང་མའི་རྐང་པས་ཤིང་
སྤུང་མེད་གྱི་མེ་འོག་གི་ཁ་འབྱེད་པ་སོགས། བསྐྱོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་སོགས་ལ། སྐྱོར་བྱེད་

གི་ཚིག་གྲོལ་བའི་དོན་གཅིག་པོ་དེ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། གསལ། རྒྱལ། དབྱེ། དགོད་ཅེས་བརྗོད་
ནས་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དབྱེས་སྐྱེ་ལྟར་གྱི་དཔེར་བརྗོད།
ཟླ་གཞོན་སྣང་བས་སྐྱགས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་སུ། །
རི་བོང་འཛིན་པའི་དབྱིལ་འཁོར་རབ་མཛེས་པས། །
གཉིས་སྐྱེ་རྒྱལ་པོར་སྟེན་པའི་དྲེགས་པ་ཡིས། །
བདུད་ཅིའི་འོད་གྱི་ཟེགས་མ་སྤྱོདས་སུ་འགྲེམས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་བསྐྱོར་བ་ནི། བསྐྱོར་བའི་ལུལ་ལམ་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་གི་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་ཆེད། སྐྱོར་བྱེད་གི་ཚིག་འདྲ་བའམ། སྤྱི་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་པ་ཅན་ཞིག་གིས་ལུལ་
དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྤྱིན་གྱི་ཕྱེང་བ་དག་གིས་ནི། །མ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་འདོད་ལྡན་བྱེད། །
ཚུ་སྤོན་རྒྱལ་མཚན་ཅན་གྱིས་དང་། །ན་ཚུང་རྣམས་ཡིད་འདོད་ལྡན་བྱེད། །

ཅེས་ཆར་སྤྱིན་གྱི་ཕྱེང་བ་དག་གིས་མ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་དགའ་བའི་སྐྱ་སྤྱོདས་པར་བྱེད་
བའམ་ཡིད་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཚུ་སྤོན་རྒྱལ་མཚན་ཉེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལུག་གིས།
ན་ཚུང་གཞོན་ལུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པར་བྱེད་བའམ་ཡིད་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་
དོ་ཞེས་ཆར་སྤྱིན་དང་། འདོད་ལྟ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་མ་བྱ་དང་། བུད་མེད་གཞོན་ལུ་མ་
གཉིས་ཀའི་ཡིད་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་སྤྱིན་སོགས་དང་། བྱ་བའི་གཞི་ཐ་དད་པ་
མ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་ཡང་། སྐྱོར་བྱེད་གི་ཚིག་འདྲ་བ། འདོད་ལྡན་བྱེད་ཅེས་པ་
བསྐྱར་དུ་རྗོལ་བའམ་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སི་ཏུས། མ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་སྐྱ་སྤྱོདས་བྱེད། །ཅེས་
འགྲུའ་བཙུག་མཛད་པ། དོན་ལ་རྒྱ་དཔེར། ལྷ་རྒྱུ་ཡ་ཉི། ཞེས་པའི་ཚིག་ལན་གཉིས་བཞུས་པས་
སྤྱ་མ་མ་བྱ་རྣམས་སྐྱ་སྤྱོདས་བྱེད་པའི་དོན་དང་། བྱི་མ་ན་ཚུང་རྣམས་ཡིད་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་པའི་
དོན་ཡིན་པས་དོན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་པར་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱ་དཔེ་ཡི་

ལྷ་རི་བཞིན་པ་བོད་སྐད་ལ་མ་ཐོན་ཞེས་བོད་མཁས་གྲིས་གསུངས་སོ། ། དཔེར་བརྗོད།

- (ག) འོད་དཀར་ཅན་གྱིས་ས་མོས་འདབ་མ་རྒྱས། །
- རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་པན་བདེ་རྒྱས། །
- དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོས་བདག་སློའི་ཤེས་རབ་རྒྱས། །
- ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱིས་སློ་གསལ་དགའ་བ་རྒྱས། །

ཞེས་སྐྱབ་དང་། སངས་རྒྱས། དབྱངས་ཅན་མ་དང་། ལེགས་བཤད་གྱི་གཏམ་སོགས་
བྱེད་པ་བོད་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་དོན་མི་འདྲ་ཡང་། རྒྱས་ཞེས་པའི་འདྲ་ཚིག་གིས་ཡང་ཡང་
བསྐྱོར་བའམ་སློའི་བ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) དཀར་བརྒྱད་ཡིད་བཞིན་འོར་བུའི་སྤོང་ཚོགས་གྱིས། །
- ཡོན་ཏན་གཟུང་གནས་སློ་ཡིས་བརྟག་པར་དཀའ། །
- དཀའ་སྤྱད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཚུལ་བཟང་པོ། །
- བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོར་སློམ་ཚོས་བརྟག་པར་དཀའ། །

ཞེས་དཀར་བརྒྱད་གྱི་སྤོང་ཚོན་མར་བ་དང་མི་ལ་ལྟ་བུ་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་གྱི་འོར་བུས་
ཐུག་པར་གཏམས་པ་ལྟེ། གཟུང་པོར་གནས་པའི་སློ་ཡིས་བརྟག་པར་དཀའ་བ་སྟེ། བསམ་ཡུལ་ལས་
འདས་པ་དང་། ཐོས་བསམ་སློམ་སྐྱབ་གྱི་ཆེད་དུ། དཀའ་སྤྱད་སྤྱད་ཅུས་བྱེད་པའི་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་
བཟང་པོ་དེ་ལ། བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོར་སློམ་པའི་གཡོ་སྤྱིའི་སྤྱོད་པ་ཅན་དག་གི་སེམས་གྲིས་བརྟག་
པར་དཀའ་བ་སྟེ། ཐུག་དོག་གིས་བཟོད་པར་དཀའ་ཞེས་སོ། ། བྱ་བའི་གཞི་ཐ་དད་པ་དེ་གཉིས་ལ་
བརྟག་པར་དཀའ་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་དོན་མི་འདྲ་ཡང་། སྤྱིའི་རྗོད་ཚུལ་ལས་ཚིག་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་
བུའོ། །

- ཡང་ན། མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རྩལ་གྱིས་ལེགས་སྐྱབ་པའི། །
- རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་སློའི་མི་དཔོག། །
- སྤང་དོར་ཚུལ་ལ་སྤོངས་པའི་ལས་གྱི་འབྲས། །

སློན་ནས་འཁོར་བར་འབྱུངས་པའི་མཐའ་མི་དཔོག། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱོར་བ་ནི། བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་དེ་ལ། དེའི་བྱེད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ཚིག་གི་རྗེད་ཚུལ་གཅིག་པ་ཅན་བཞུས་པའི་ཚིག་བསྐྱོར་བ་དང་། ཚིག་དོན་སྲ་མའི་དོན་སྐྱར་ཡང་བཞུས་ཏེ་དོན་གཞན་སློན་པ་སྟེ་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ལྟན་དུ་སློབ་པའམ་བསྐྱོར་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅེ་བར། ཀུན་ལས་རྒྱལ་ནས་དེ་རིང་ཁྱོད། །བཅུན་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་བར་བྱེད། །
ཁྱོད་ཀྱི་དག་སྟེ་མཐོ་རིས་སོང། །ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་བར་བྱེད། །

ཅེས་ཀྱང་པ་དང་པོར་རྒྱལ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་ནས་དགའ་བ་དང་། ཀྱང་པ་གསུམ་པས་སྐྱར་ཡང་རྒྱལ་པོས་དག་སྟེ་བཅོམ་པའི་དོན་དེ་བསྐྱར་དུ་བཞུས་པས་དེས་བསད་པའི་དག་ལྷ་རྣམས་ལྟར་སྐྱེས་ཏེ་དེར་སྐབས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་བའི་དགའ་བ་སྟེ། རྒྱལ་པོས་དེ་རྣམས་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དོན། རྒྱལ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་དོན་གཅིག་བྱུལ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཡང་ཅེ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ལན་གཉིས་བརྗོད་པའི་སྲ་མ་རྒྱལ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་དགའ་བ་སྟེ། བཅུན་མོ་རྣམས་དང་དགའ་བའི་རོལ་ཅེད་བྱེད་པ་དང་། སྟེ་མས་རྒྱལ་པོས་བསད་པའི་དག་མཐོ་རིས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ལྟན་དུ་སྐྱུ་གར་རོལ་མོས་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པ་ཅེ་བ་སློན་པ་སྟེ། ཅེ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གཉིས་དོན་ཐ་དད་དུ་འཇུག་ཅིང་། ཚིག་གི་རྗེད་ཚུལ་འདྲ་བས་ན་ཚིག་ལ་བསྐྱོར་བའང་ཡོད་པས། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ཉེན་མོར་བྱེད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ། །
- གཟུགས་སྤང་བའོད་པ་སྐྱ་ཚོགས་གསལ། །
- དབྱར་རྩ་སྐྱད་གསང་སྐྱོགས་པས་བྲེལ། །
- མ་བྱ་དགའ་བའི་གར་གྱིས་བྲེལ། །

ཞེས་ཀྱང་པ་གཉིས་པའི་གཟུགས་སྤང་སྐྱ་ཚོགས་གསལ་བ་དེ། ཀྱང་པ་དང་པོའི་ཉེ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་དོན་དེ་ཉེ་མ་གཅིག་བྱུལ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཀྱང་པ་

བཞི་པའི་མ་བུ་དགའ་བ་དེ། ཀར་བ་གསུམ་པའི་འབྲུག་རྒྱ་རྒྱོགས་པ་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བས། རོན་
དེ་འབྲུག་ལ་བསྐྱོར་བ་སྟེ་རོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཉི་མ་གསལ་བ། གཟུགས་གསལ་བ། འབྲུག་རྒྱ་རྒྱོགས་
བས་བྲེལ་བ་དང་། མ་བུ་གར་གྲིས་བྲེལ་བ་རྣམས། བྱ་བ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ཚོར་ཚུལ་གཅིག་པའི་
ཚིག་གིས་བསྐྱོར་བའང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) མིན་པས་ཡིད་འབྱུང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བའི། །
- འདུན་པས་ཁོ་བོ་དབེན་པར་བག་ཡངས་རྒྱ། །
- གཞོན་པ་མེད་ལ་འདྲེར་མཐོང་བྲིམ་མཚེས་རྣམས། །
- དོགས་པའི་ཡུལ་མེད་རང་བྲིམ་བག་ཡངས་རྒྱ། །

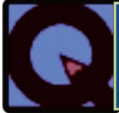
ཞེས་པའི་ཀར་བ་དང་པོ་གཉེས་གྲིས་བསྟན་པའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་ཁོ་བོ་ལོ། ཀར་
བ་སྤྱི་མ་གཉེས་གྲིས་བསྟན་པའི་གཞོན་མེད་འདྲེར་མཐོང་དང་། དོགས་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་
བསྐྱོར་བ་དང་། བག་ཡངས་རྒྱ་ཞེས་ལན་གཉེས་བཟོད་པས། དང་པོས་རང་ཉིད་དག་འདུལ་གཉེན་
སྤྱོད་དང་འདུ་འཇིའི་གཡེང་བ་མེད་པའི་བག་ཡངས་དང་། གཉེས་པས་རང་ཉིད་འདྲེར་མཐོང་བའི་
དོགས་པའི་ཡུལ་མེད་སྟབས་གང་ལ་ཡང་འཇོམ་མི་དགོས་པར་བག་ཡངས་སུ་རྒྱ་ཞེས་སྤྱི་ཚོར་
ཚུལ་འདྲ་བའི་ཚིག་གིས་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་འདི་དག་གི་སྐབས། ཚིག་འདྲ་བའམ་སྤྱི་ཚོར་
ཚུལ་གཅིག་པ་བསྐྱར་དུ་རྒྱོས་ཀྱང་འདྲ་ཚིག་དེས། བྱ་བ་ཐ་དད་དམ་དོན་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཞིག་དེས་
བར་དགོས་སོ། །

- ཡང་ན། མཐོང་བ་སྤྱིར་ལ་འབྱུང་བའི་སྟོན་ལེགས་གང་། །
- སྟོ་བྱུར་བལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གཞོན་པར་དགའ། །
- སྤར་ཡང་སྐྱེག་འཇུ་མ་ཉམས་རྒྱས་དགའ་མ་དང་། །
- སྟན་དུ་ཅེན་པའི་དགའ་བ་གཞོན་པར་དགའ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་འདྲ་ཚིག་སྐྱར་རྒྱོས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དཔེར་ན། གསལ་ལ། རྒྱས། མཚོག། མཐོང་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་མི་སྟོན་པའི་མིང་ཁོ་ན་སྐྱར་ན། ལེགས་གསུམ་པའི་བྱ་དགའ་བའི་བར་མཐའ་ཚོད་

ཟིན་གྱིས།

པའི་རྒྱན་དང་འབྲུལ་ཉེན་ཆེ་བས། བསྐྱོར་རྒྱན་འདི་ལ་བརྟུན་པར་དགའ། གཞོན་པར་དགའ། མི་དཔོན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གཅིག་པོ་དེས་དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་སྟོན་སྲུབ་པའི་འདྲ་ཆོག་བསྐྱར་བརྒྱས་བྱས་ན་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །

ནང་གསལ་དྲི་བ། 14.1

- ༡ སྐོར་རྒྱན་གྱི་དོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ དོན་སྐོར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༣ སྐོར་རྒྱན་འདི་དོན་རྒྱན་ཙམ་པ་ཡིན་ནམ།

? ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སམ།

སྐོར་རྒྱན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པ། དོན་སྐོར་ཚུལ་དང་། ཆོག་སྐོར་ཚུལ། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་སྐོར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ། སྐོར་རྒྱན་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ཁྱུང་པར་གང་ཡོད་པ། ཀད་སྤྲ། ཀུལ་རྡོ་རྒྱལ། ཀུལ་སྤྲ། ཀ་ཀུ་རྩ་བཅས་ལྟོན་ཤིང་གང་གང་གི་མིང་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །

དོན་བསྐྱུས།

- སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།
- སྐོར་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་སློབ་ཁྱིད་ཤེས་པ།
  - དཔེར་བརྗོད་དང་ནང་གསལ་བ་སྟོན་པ་ཤེས་པ།

སྤྱོད་ཚན།

ཀ། གཤམ་གསལ་ངེ་བ་རྣམས་ལ་ཡན་བྲིས།

- ༡། རྒྱལ་མཚོག་ལུ་བ་ཚེན་པོ་དང། བོད་མཁས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྐོར་བའི་རྒྱན་ལ་མི་
འབྲ་བ་གང་ཡོད་དམ།
- ༢། ལུས་མེད་འཇུག་སུ་ལ་ཞུའམ།
- ༣། ཀ་ཀྱ་རྩ་གང་གི་མིང་ཡིན་ནམ།
- ༤། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་སྐོར་བའི་དབེར་བརྗོད་དང་ཚོམ་བྲིས།

ཁ། གཤམ་གསལ་མིང་ཚིག་བཅུ་ཉེ་དོན་བྲིས།

ཀ་དམྱ། རྒྱལ་བ། གེ་སར། བ་ཀྱ་ལ། དེ་བོང་འཛིན། ལྷེམ་བ།
རྩ་སྲིན་རྒྱལ་མཚོན་ཅན། ས་མོས། རྫོམ་བ།

ནང་གསལ་ངེ་སྲིས་ལན། 14.1

- ༡། ཚིག་སྐོར་གང་དུ་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རྩལ་དུ་དོན། ཚིག་དང་ཚིག་
དོན་གཉིས་ཀ་བསྐོར་ནས་གསལ་བར་བྱེད་བ་ལ། སྐོར་རྒྱན་ཟེད།
- ༢། ཚིག་སྐོར་གང་དུ་དངོས་པོ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ལ་སྐོར་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཅིག་པར་
སྐོར་བའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་བྱ།
- ༣། དོན་རྒྱན་ལུ་བ་ཡིན།

ཁ། གཤམ་གསལ་དབེར་བརྗོད་ཀྱན་རྒྱན་གང་ཡིན་དོས་བྱུངས།

- ༡༽ ལྷོ་ཡི་རྒྱུང་གིས་འབྲི་ཤིང་གི།
 འདབ་མ་རྙིང་བ་ལྷུང་བར་བྱེད། །
 དུད་བའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །
 ཁེངས་བ་གསལ་དུ་འཛོམས་བར་བྱེད། །
- ༢༽ ལྷུ་འབྲས་སྤང་དོར་ཚུལ་ལ་ཆེར་མོངས་ཤིང་། །
 འབྲུལ་སྤང་འདོད་བདེ་སྦྱབ་ལ་བརྟམ་ཞིང་ཆགས། །
 སྦྱིགས་དུས་སྤྱི་ལོ་ཅན་རྣམས་གཡོ་དང་སྦྱུས། །
 ཅན་འགྲོའི་བབ་སྦྱིགས་གཞོལ་ལ་སྦྱིང་ལོར་སེམས། །

ག༽ ཚོག་གནད་མཆན་འགྲེལ།

འདོད་ལྡན་བྱེད། འདི་མི་དགའ་བ་དང་། ཆགས་བ་དང་ལྡན་བར་བྱེད་བ་གཉིས་ཀ་
 ལ་གོ་དགོས། སྤྱིན་གྱི་སྤོང་བས་སྤྱོད་གས་ཆར་བབ་བས་མ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་རྒྱས་བར་བྱེད་བ་དང་། རྒྱབ་
 འཇུག་གི་བྱ་འདོད་ལྡན་ན་རྒྱུང་གཞོན་ལུ་མ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
 ལ་ཆགས་ཞེན་རྒྱས་བར་བྱེད་བས་སོ།།

ཀ་དམྱ། ཤིང་ཚོགས་ཅན།

ཀུན་ལྡ། ལུ་ཤིང་ངམ། ཀེ་ལ།

ཀུལ་རྫོང་མ། དུག་མོ་ཉུང་།

ཀ་ཀུ་རྩ། ཤིང་ཨ་རྩུན།

ཐིག་ལེ་མཚོག་མ། ཚངས་བས་སྦྱལ་ནས་སྦྱིས་པའི་སྦྱ་མོ་ཞིག དེ་ལ་ཚངས་བ་

ཁོ་རང་ཆགས་ནས་གདོང་བཞི་བྱང་བར་བཤད།

དུ་ལྷའི་བྲ།

སྤྱིན་མ་ལྷ་མའིན་གྱི་ཨ་མ་དང་། མི་བྱིན་མ་ལྷའི་ཨ་མ་ཡིན་
བར་བཤད་ནས་ལྷ་ལ་མི་སྤྱིན་སྤྱེས་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སྤྱིན་མ་
སྤྱེས་ཞེས་བཤད།

བདོག་པ།

མོར་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་གོ།

མདའ་སྟོན།

མདའ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལག་ཆའམ་གཞུང་།

འགྲམ་ཆང་།

ཁའི་ནང་གི་ཚུའམ་མཆིལ་མ་ལ་གོ་དགོས་སོ།།

གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད།

(གཅིག་ནས་རྒྱག་བར།)

དངོས་པོ་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་མིང་གཅིག་དངོས་པོ་དུས་མ་འདྲུག་པ་
ལ། མངོན་བརྗོད་ཅེས་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་། གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་གཉིས་
ཡོད། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་རྒྱས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སོངླེས་མཛད་པའི་མངོན་བརྗོད་
འཆི་མེད་མངོན་ཡིན།

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་ནས་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་བཞེད་ནས་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་
པ་སོགས་མང་པོ་སྤང། དེས་ན་ཤོད་ཀྱི་མཁས་དབང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བེ་རྩུ་དཀར་པོའི་
ནང་དུ་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་བསྟུན་པ་ཞིག་སྤང། དེ་ཉིད་འཇམ་རྒྱན་གྱིས་རྒྱས་སུ་བཏང་
ནས་“གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་རྩ་འགྲེལ་རིན་ཆེན་འོད་སྤང་”ཞེས་པ་འདི་བརྟམས།

དགོས་དོན།

གསང་བ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིང་མ་ཟད། དེར་བཞོད་པའི་
གཅིག་སོགས་གྲངས་རྣམས་ཀྱང་མངོན་བརྗོད་བཞེད་ནས་མི་མངོན་པར་བརྗོད་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་
གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱང་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས།

གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་རིན་ཆེན་འོད་སྤང།

རིག་མཚོ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན།

༡༣། །གངས་ཀྱི་ཐོལ་གྱིས་བཀའ་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན། །
མངོན་པར་གསལ་བྱེད་རིན་ཆེན་འོད་སྣང་འདིས། །
སྐལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སློ་སྤོངས་སེལ་བའི་བྱིད། །
སློ་གཉེར་མཚོ་བྱང་གཉིས་ཀྱིས་ཤིས་པ་སྟོལ། །

ཞེས་མཚོན་པར་བརྗོད་ཅིང་བརྩམས་པར་དམ་བཅའ་པའི་ཚིག་གིས་སྤྱོད་བསྟུས་ཏེ། གང་
སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད། སྤྱི་ཉིན་གྱི་སྤང་བའི་ཙུ་འགྲེལ་རིན་ཆེན་འོད་སྣང་ཞེས་པ་
འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གསང་དགོས་ཡོད་པ་དང་། གངས་ཀྱི་
མིང་གི་ཐོལ་གྱིས་བཀའ་ནས་བརྗོད་བྱ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སློ་གྲོས་ཀྱི་སྤང་བ་ཆེས་
ཆེར་རྒྱས་སྤྱིར་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྤེ་སྤྱིད་
སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་ལྷོ་ལྷོ་སེལ་ནང་དུ་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཤིན་ཏུ་བསྟུས་པ་ཞིག་མཛད་
ཡོད་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དག་སློང་དབང་སྤྲུག་ཚོས་བཟང་གིས་མཛད་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་གཞིར་
བཞག་ནས་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཚུང་ཟད་རྒྱས་པ་འདི་ཉིད་སྤེལ་བ་ལ་འཇུག་པར་སློ་བ་བརྟུན།
སྤྱིར་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྱོད་དག་སློལ་གད། བཟོ་དང་། སྤྱོད་དང་།
ཅིས་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ཀྱི་མཚོན་བརྗོད་དང་། མཇུག་བསྟུའི་སྐབས་སོགས་སུ་ལོ་ཁམས་དང་སློ་
ཆོས་སོགས་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱིས་བཅིངས་ནས་བཀོད་དང་འགོད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་དག་དོན་
གཉེར་ཅན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མགོ་འཛོམས་ནས་འགྲེལ་དཀའ་བར་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་
དག་ལ་སྤྱོད་པའི་རེ་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ལེགས་པར་མ་སྤྱངས་ན། དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷ་བྱའི་རྒྱུད་སྤེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་དཀའ་སྟེ།
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་གཞུགས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ན། བརྗོད་དོན་གང་
ཡིན་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱིས་གཤམ་པའམ་སྤྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། རྒྱལ་བའི་
བདག་པོ་གཙུག་ཏོར་ནས་ནི་མཚོན་སྤྱིའི་དབུས་སུ་སྤྱེད་དང་བཅས་པའི་ཉི་མའི་སོར་དུ་འགྱུར། །དེ་
ནས་མགྲིན་པའི་ཚུ་སྤྱིས་དེ་བཞིན་སྤྱིང་ག་དང་ནི་དེ་ནས་སྤེ་གསང་ཚུ་སྤྱིས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞབས་ཀྱི་
མཐེལ་དང་རྗེ་དང་བརྒྱ་དང་དབྱི་ཡང་མ་བུ་དེ་ཉིད་རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། །གང་སྤྱེད་སྤྱེད་བཅས་ཉི་

མའི་རང་དབྱུང་དབྱུང་ལག་རྣམས་ནི་མཁའ་མིག་རྒྱལ་པོ་ཉི་མའི་ཚད་ཀྱིས་སོ།། ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་ལྷག་པའི་
 བརྒྱ་ལྷག་གང་ཞིག་དུས་དང་དགུ་ཡིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཉི་འཛིག་ཉེན་ཚད། ། རིག་བྱེད་བྱེད་དང་བཅས་
 པའི་བཞི་དང་ཚུ་གཏེར་ཚུ་གཏེར་སྤེད་དང་བཅས་པའི་རིག་བྱེད་རིག་བྱེད་ཀྱི། །གཙུག་ཏོར་མཐོ་
 བའི་འོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་བདག་པོའི་དཔལ་ལྷན་དཔལ་བ་དག་དང་འདས་དང་ནི། །འདས་ཀྱི་
 འོག་ཏུ་ཀོས་ཀོའི་མཐའ་དང་དེ་ནས་མགྲིན་པ་དག་སྟེ་མགྲིན་པའི་ཅ་བ་ཚུ་སྐྱེས་དབུས། །དེ་ནས་སྟོང་
 ག་སྟེ་བ་གསང་བར་མི་ཡི་བདག་པོ་སྤེད་བཅས་ཉི་མ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་བས་སོ། །གསང་བའི་ཚུ་སྐྱེས་
 སྟེ་བའི་ཅ་བར་རྗོ་རྗོ་དག་ཀྱང་སྐབ་པ་ཡི་ནི་སྟེང་གི་གཙུག་ཏོར་ཉིད། །ཅེས་སྐྱབ་གཟུགས་མཐོ་བཙུ་
 པར་བྱས་པའི་སོར་སོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་པའི་ཚད་བསྟན་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལོ།། དེས་ན་བདག་གིས་
 གངས་ཀྱིས་མངོན་བརྗོད་འདི་ཉིད་སྟེལ་འདོད་བྱུང་། སྦྱིར་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་
 ཀྱང་སྐབས་འདིར་ལིན་ཏུ་ཉི་བར་མཁོ་བའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཅུང་རྒྱས་པར་སྟེལ་བ་ལ་འཇུག་
 པར་བྱའོ།།

གཅིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས།

- ཉི་ཟླ་སྐྱབ་གཙན་དཔག་བསམ་ལེད། །
- ཉིན་དང་མཚན་དང་གཟུགས་བརྒྱ་བྱིན། །
- ནམ་མཁའི་ལོར་བྱ་རི་བོང་འཛིན། །
- བསེ་བྱ་བཅས་ནི་གཅིག་གི་མིང། །

ཞེས་པ་ལྷར་ནམ་མཁའ་འོར་ཟེར་འབྱུང་དང་ལྷན་པའི་ཉི་མ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་ཟླ་བ་དང་། གཟུགས་སྐྱབ་གཙན་འཛིན་དང་། ཉིན་མོ་དང་། མཚན་མོ་དང་། སྤང་སོ་སྟེལ་ནང་ནས་
 གཟུགས་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་དང་། ལྷ་མཁའི་
 ལོར་བྱ་སྟེལ་ཉི་མ་དང་། རི་བོང་འཛིན་ཏེ་ཟླ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བྱ་བྱ་ལ་སྦྱེའི་སྟེང་དུ་ར་
 གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པས། དེ་རྣམས་གཅིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས།

ལག་མིག་ཟུང་དང་མཆེ་མ་དང་། །མཁུན་པ་སྐྱིབ་པ་ཚོས་དང་ནི། །
ཚོགས་དང་རིགས་དང་ཐེག་པ་དང་། །དོན་དང་བདེན་པ་ཤིང་ཉ་དང་། །
འཁྲིག་བཟོད་བཅས་ནི་གཉིས་ཀྱི་མིང་། །

འགྲེལ་བ། འགྲོ་བ་མི་ལ་ལག་པ་གཉིས་དང་མིག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཟུང་དུ་འགྲེལ་བ་
ལ་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། །སྤྱུག་གུ་གཉིས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་མཆེ་མ་ཐེར་བ་དང་། མཁུན་
པ་གཉིས་ཉེ། ཇི་ལྟ་བུ་མཁུན་པ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཁུན་པ་ལོ། །སྤང་བུའི་སྐྱིབ་པ་ལ་ཉོན་སྐྱིབ་དང་།
ཤེས་སྐྱིབ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འཕམ་ཚོས་གཉིས་སུ་ཡོད་
པ་དང་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་པ་ལ་དམན་པ་དང་ཆེན་
པོ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དོན་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། བདེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཤིང་ཉ་སྟེ་དབུ་མའི་ཤིང་ཉ་སྟོལ་འབྲེད་
དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་དང་། །སེམས་ཚུལ་པའི་ཤིང་ཉའི་སྟོལ་འབྲེད་འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། འཁྲིག་པར་སྐྱོད་པ་ལ་མོ་མོ་གཉིས་དགོས་པ་དང་། ལོ་གཅིག་ལ་ཉི་མ་ལྟོ་
བཟོད་དང་བྱང་བཟོད་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཡོན་ཏན་ཅེ་མོ་སྐྱབས་དང་ནི། །དཀར་པོ་དང་ནི་དཀོན་མཆོག་དང་། །
སྐྱེས་བ་དང་ནི་ཚ་བ་དང་། །ཁམས་དང་འཁོར་ལོ་དགེ་འདུན་དང་། །
བརྒྱད་པ་སྐྱིབ་པ་སྐྱིན་པ་དང་། །སྟོལ་པ་ཆེན་པོ་དབེན་པ་དང་། །
འཛིག་ཉེན་ཁམས་དང་སྟོང་རྗེ་དང་། །ཚུལ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མིང་། །

འགྲེལ་བ། ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པས་ཡོན་ཏན་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། རྩལ་དང་། །ལུན་པ་དང་།
སྟོང་སྟོབས་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །ཉི་ཤུལ་ལ་ཅེ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཚོས་དང་དགེ་
འདུན་བཅས་སྐྱབས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་

མོ་དང་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་དཔལ་ས་སྐྱེའི་རྗེ་བཙུན་གོང་མ་ལྗེའི་ནང་ནས་དགེ་
 བསྐྱེད་གྱི་ཚུལ་དུ་དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཚོས་དང་། དགེ་
 འདུན་བཅས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཡོད་
 པ་དང་། རོ་བ་རི་ལུ། ལྷ་སྐྱེད་དང་མི་མི་ལིང་བཅས་ཚོ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་ཁམས་དང་།
 གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་བཅས་ཁམས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སློབ་པ་ཐོས་
 བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ། སློང་བ་བསམ་གཏུན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་བཅས་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སོ་སའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་འདུན། སློབ་པའི་དགེ་འདུན་དང་མི་སློབ་པའི་དགེ་
 འདུན་བཅས་དགེ་འདུན་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་ཚེན་སྐྱོད་བརྒྱད་དང་། ཉམས་
 མེན་བྱིན་རྒྱ་བས་གྱི་བརྒྱད་བཅས་བརྒྱད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་།
 འཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྐྱེ་བ་བཅས་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཁབ་བེད་གི་
 སྐྱེན་པ་དང་། མི་འཛིགས་པའི་སྐྱེན་པ་དང་། ཚོས་གྱི་སྐྱེན་པ་བཅས་སྐྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་
 དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། གསང་སྤྲུགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་
 བཅས་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཚེན་པོ། སློང་བ་ཚེན་པོ། རྟོགས་པ་ཚེན་པོ་བཅས་ཚེན་
 པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ལུས་དབེན། དག་དབེན་དང་སེམས་དབེན་བཅས་དབེན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་
 དང་། སྤྱིང་ལྟ་ལུ་ལ། འོག་ལྟ་ལུ་ལ་དང་། བར་མི་ལུ་ལ་བཅས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཁམས་
 གསུམ་སྟེ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་བཅས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དང་། དམིགས་
 མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་པོ། རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྷོགས་ཚོས་
 དང་། རྗེས་བྱུང་དང་། ལྷོག་བྱུང་བཅས་ཡོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། ཐེག་ཚེན་
 བཅས་ཐེག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལོ། །

བཞིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

- ཡང་དག་སྤེ་དང་ལྟ་དང་བདུད་རྒྱ་མཚོ། སྐྱེ་གནས་འཁོར་ལོ་སྤྱིང་དང་ཚོས། །
- འགོ་བ་རྒྱལ་པོ་སྐྱོ་མ་མཐལ། སྐྱེ་བ་རྒྱ་པོ་མཚོད་པ་དང་། །
- རྟོན་ལྟ་སྤོང་བ་དག་པ་དང་། ལུས་དང་བདེན་པ་དགོངས་པ་དང་། །

སྟོབས་དང་བདེན་པ་སྤྱི་དང་ནི། །གནས་ཆེན་དབང་བཅས་བཞི་ཡི་མིང་། །

འགྲེལ་པ། རོར་གྱི་སྟེ། འདོད་པའི་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་དང་ཐར་པའི་སྟེ་བཅས་སྟེ་བཞི་ཡོད་པ་
 དང་། བཀའ་གདམས་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་འགྲུ་སྟེ་བུ་ལ། འཕགས་པ་སྟེ་བུ་རས་གཟིགས། རྗེ་
 བཅུན་འཕགས་མ་སྟོལ་དང་། ཁོ་བོ་མི་གཡོ་བ་བཅས་བཞི་ཡོད་པས་སོ།། བདུད་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་
 མོངས་པའི་བདུད། སྤང་བའི་བདུད། ལྷའི་བྱའི་བདུད་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅས་བཞི་ཡོད་
 པས་སོ།། །རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཀྱི་སྟོགས་བཞི་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པས་སོ།། སྟེ་གནས་བཞི་
 ཡོད་དེ། མངལ་སྟེ། རྩས་སྟེ། སྟོང་སྟེ་དང་། རྩན་གཤེར་ལས་སྟེ་བ་བཅས་སྟེ་གནས་བཞི་ཡོད་
 པས་སོ།། །སྟེ་བར་སྟེ་བུ་པའི་འཁོར་ལོ། སྟེ་བར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། མཁུན་པར་ལོངས་སྟོང་གི་འཁོར་
 ལོ་དང་། སྟེ་བོར་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་བཅས་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལ་གལ་ཆེ་བ་བཞི་ཡོད་པས་སོ།། །ཤར་
 ལུས་འཕགས་ལོ། སྟོ་འཇམ་བུ་སྟེ་དང་། ལུབ་བ་ལང་སྟོང་དང་། སྤང་སྟེ་མི་སྟེ་བུ་བཅས་སྟེ་དང་བཞི་ཡོད་
 པས་སོ།། ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་
 སྟེ་ག་བསྟེ་ལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་དང་། སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཞི་ཞིང་དགེ་
 བའོ།། འདུན་པས་འགོ་བ། ཞེ་སྤང་གིས་འགོ་བ། གཉི་སྟེ་གཉིས་འགོ་བ་དང་། འདིགས་པས་འགོ་
 བ་བཅས་འགོ་བ་བཞི་ཡོད་པས་སོ།། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཤར་དུ་ལུལ་འཁོར་སྤང་། སྟོ་
 ལུ་འཕགས་སྟེ་ལོ། ལུབ་ལུ་སྟེ་བུ་མི་བཟང་དང་། སྤང་དུ་རྣམ་ཐོས་སྟེ་བུ་བཅས་བཞི་ཡོད་པས་སོ།།
 །སྟོ་མ་བཞི་ནི། ལུགས་ཀྱུ་མ། ཞགས་པ་མ། ལུགས་སྟོག་མ་དང་། དེལ་བུ་མའོ། །མཐའ་བཞི་ནི།
 བདག་ལས་སྟེ་བ། གཞན་ལས་སྟེ་བ། གཉིས་ཀ་ལས་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་བཅས་མཐའ་
 བཞི་ཡོད་པ་དང་། སྟེ་བ་བཞི་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྟེ་བ་ལ། ཤེས་བྱའི་སྟེ་བ་ལ། ཆགས་པའི་སྟེ་བ་
 དང་། ཐོགས་པའི་སྟེ་བ་བཅས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། གཞུ། སིན་རྒྱ། སི་ཏུ་དང་དང་། བསྟེ་བཅས་རྒྱ་
 བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། སྟེ་འཇམ་ལ། རང་གི་མཚོན་ལ། གསང་བའི་མཚོན་ལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་མཚོན་པ་བཅས་མཚོན་པ་རྣམས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། རྟོན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་
 ལ་རྟོན་ལ། སྤང་དོན་ལ་མི་རྟོན་དེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་དང་། རྣམ་
 ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་བཅས་རྟོན་པ་བཞི་ཡོད་པས་སོ།། །སྟེ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་སྟེ་ག་
 རྒྱ་བཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་འབྲེ་བའོ། །སྟོང་པ། ཤེས་ལུ་སྟོང་པ། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་དང་། ཐམས་ཅད་

སྟོང་པ་བཅས་སྟོང་པ་བཞི་ཡོད་པས་སོ།། སྐྱུ་དག་ལ། ལོངས་སྟོང་དག་ལ། སྐྱགས་དག་པ་དང་། ཡེ་
 ཤེས་བཅས་དག་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་པས་སོ།། །དབྱིད། དབྱུང། རྩོམ་དང་། དགུན་བཅས་དུས་རྣམས་
 བ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན། རྩོགས་ལྡན། གསུམ་ལྡན། གཉིས་ལྡན་དང་། ཚོད་ལྡན་རྣམས་སྟོགས་
 མ་བཅས་དུས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་བཞེན་པ། གུན་འབྱུང་བཞེན་པ། འགོག་པའི་བཞེན་
 པ་དང་། ལམ་གྱི་བཞེན་པ་བཅས་བཞེན་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། གཞུག་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་
 པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། བསྐྱུར་བ་ལྡེམ་
 པོར་དགོངས་པ་བཅས་ལྡེམ་དགོངས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། ཉེན་གྱི་སྟོབས། རྣམ་པར་སྲུན་འབྲིན་པའི་
 སྟོབས། གཉེན་པོ་གུན་ཏུ་སྟོད་པའི་སྟོབས་དང་། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པ་བཅས་སྟོགས་པ་བཞུགས་པ་ལ་
 སྟོབས་བཞི་ཚང་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གནས་བཟུང་པའི་སྟེ་པ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་
 སྟེ་པ། མང་བཀྱར་བའི་སྟེ་པ་དང་། བལ་པ་ཆེན་པ་བཅས་སྟེ་པ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་
 སྟེ། རིགས་སྟེ། རོན་སྟེ། དང་། སྐྱ་སྟེ། བཅས་ཡོངས་གྲགས་གྱི་སྟེ། བཞི་ཡོད་པ་དང་། ལུ་སྟེ། རྟོ། རོ་རྩེ་
 གདན། ལྷ་རྩ་ཁ་སྟེ། རྩ་མཚོག་གོང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྐྱགས་རྩེ་ཅན་གྱི་མཛད་པ་བྱུང་བར་
 ཅན་མཛད་པའི་གནས་ཆེན་བཞི་ཡོད་པ་དང་། ལུས་དབང་། གསང་དབང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 དབང་དང་། ཚིག་དབང་བཅས་བཞི་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཛོད་པ་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་ཡི་མིང་གི་རྣམས་གྲངས།

- ལྷ་པོ་མདའ་དང་འདོད་ཡོན་དང་། སྐྱུ་དང་ཁམས་དང་གང་ཟག་དང་། །
- མགོན་པོ་དང་ནི་དབང་པོ་དང་། །རྒྱལ་བ་སྐྱེབ་པ་ངེས་པ་དང་། །
- ལམ་དང་འབྱུང་བ་ཉིར་སྟོད་དང་། །མཚན་མཛད་སྟོགས་མ་སྟོབས་དང་ནི། །
- དུས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལོག་འཚོ་བཅས། །ལྷ་ཡི་མིང་དུ་མཁས་པས་བཤད། །

འགྲེལ་པ། གཞུགས། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་བཅས་ལྷ་པོ་ལྷ་ཡོད་
 པ་དང་། ལྷོས་བྱེད། སྟེད་བྱེད། ཚོངས་བྱེད། ལྷོས་བྱེད་དང་། འཚི་བྱེད་བཅས་འདོད་ལྷའི་མེ་ཉོག་
 གི་མདའ་ལྷ་ཡོད་པ་དང་གཞུགས། སྐྱ། སྟེ། རོ་དང་རེག་བྱ་བཅས་འདོད་ཡོན་ལྷ་ཡོད་པ་དང་། འཇམ་
 དཔལ་མཚན་བཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་

རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ལ་ལྟར་བཞག་ཚུ་ལ་ལ་མཁམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མ་ཐུན་པ་མང་ན་ཡང་སློབ་དཔོན་
འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། ཚོས་སྐྱུ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱུ། ལོངས་སྐྱུ་དང་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བཅས་
ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་ཡོད་པས་སོ། །ས་དང་། ཚུ་དང་། མེ་དང་། རྒྱུ་དང་། བམ་མཁའ་བཅས་ཁམས་
ལྟ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན། སྐར་ཅིས་ལྟར་ཤིང་། མེ། ས། ལྷགས་དང་། བམ་མཁའ་བཅས་ཁམས་ལྟ་
ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཙུན་
པ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་བཅས་གང་ཟག་རིགས་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་མགོན་སོ། གསུང་གི་
མགོན་སོ། ལྷགས་ཀྱི་མགོན་སོ། ཡོན་ཏན་གྱི་མགོན་སོ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མགོན་སོ་བཅས་མགོན་
སོ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། མིག་རྣམས་སྤྱི་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་སོ་བཅས་དབང་སོ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་
པར་སྣང་མཛད། མི་བསྐྱོད་པ། རོན་ཡོད་གྲུབ་པ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། །འོད་དཔག་མེད་བཅས་
རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་དང་། འགྲོ་དང་། གཞོན་སེམས། གཉིད་དང་རྒྱུགས་པ། འདོད་
པ་ལ་འདུན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བཅས་སྐྱིབ་པ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། མཚན་ངེས་པ། ཚོས་ངེས་པ། འཁོར་
ངེས་པ། དུས་ངེས་པ་དང་། གནས་ངེས་པ་བཅས་འོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ངེས་པ་ལྟ་ལྡན་ཡིན་པ་
དང་། ཚོགས་ལམ། སྐྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྐྱོམ་ལམ་དང་། མི་སློབ་ལམ་བཅས་ལམ་ལྟ་ཡོད་
པ་དང་། ས་དང་། ཚུ་དང་། མེ་དང་། རྒྱུ་དང་། བམ་མཁའ་བཅས་འབྱུང་བ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། མེ་
ཏོག་བདུག་སློམ། མར་མེ། རི་ཆབ་དང་། ཞལ་ཟས་བཅས་ཉེར་སྐྱོད་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། པ་བསད་པ་
དང་། མ་བསད་པ་དང་། དག་བཙུན་པ་བསད་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་དབེན་བཅད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤང་བ་བཅས་མཚན་མེད་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། ཚོ་དང་།
ལྟ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་། སེམས་ཅན་དང་། དུས་བཅས་སྐྱིགས་མ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། དད་པ་
དང་། རྩན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་བཅས་སྐྱོབས་ལྟ་ཡོད་པ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྐྱུག་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། སྐྱུ་དོག་བཅས་དུག་ལྟ་ཡོད་པ་
དང་། སློག་གཙོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འོག་གཡེམ་དང་། རྒྱན་དང་ཆང་བཅས་སློང་
བའི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་རྣམས་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། ཚུ་ལ་འཚོས། ཁ་གསལ་གྱི་གཞོག་སློང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇམ་པ་

དང་། རྟོན་པས་རྟོན་པ་འཚོལ་བ་བཅས་ལོག་པའི་འཚོ་བ་ལྟ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྟའི་མིང་གི་
ནམ་གངས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

དྲུག་གི་མིང་གི་ནམ་གངས།

རྒྱན་དང་འགྲོ་བ་རྒྱ་དང་ནི། །བཟང་པོ་དུས་དང་གྲིང་རྒྱལ་བ། །
མངོན་ཤེས་རྗེས་འབྲེལ་ཅ་ཉོན་དང་། །འི་དང་ཚོར་བ་འདོད་ལྟ་དང་། །
སྟོན་དང་པ་རོལ་སྲིན་པ་དང་། །རོ་དང་དཔེ་དང་ན་རོའི་ཚོས། །
མཚོ་དང་དུས་རྒྱན་གཤམ་ཉམས་དང་། །སྦྱོར་ཚོས་བཅས་ནི་དྲུག་གི་མིང་།།

འགྲེལ་བ། སྟོན་དཔོན་རྒྱ་སྐྱབ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ལྷ་རྒྱ་དེ་ལྷ། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་
གྱི་གྲང་པོ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གཤམ་བཅས་འཛུམ་གྲིང་མངོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཡོད་
པ་དང་། ལྷ། མི། ལྟ་མ་ཡིན། ཡི་དྲུགས། དུད་འགྲོ་དང་། དམུལ་བ་བཅས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཡོད་པ་
དང་། བྱེད་རྒྱ། ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ། མཚོངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ། གུན་འགྲོའི་རྒྱ་
དང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་བཅས་རྒྱ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། ར་ཉི། སུག་སྟེལ། ཀ་ཀོ་ལ། ལྷ་གང་། མི་ལེ་དང་
གུར་གུམ་བཅས་བཟང་པོ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལ་དུས་དྲུག་
ཡོད་དེ། དབྱིད། སོས་ཀ། དབྱར། ཉོན། དགུན་ཉོད། དགུན་སྟོན་བཅས་དུས་དྲུག་ཏུ་ཅི་སྟོལ་ཡོད་པ་
དང་། །ཁྲོ་བ་གྲིང་། དཀར་པོ་གྲིང་། གུ་ཤ་གྲིང་། མིའམ་ཅི་གྲིང་། །ཁྲུང་ཁྲུང་གྲིང་། དཔག་པོ་གྲིང་བཅས་
གྲིང་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། རོ་རྗེ་འཆང་། རྣམ་པར་སྦྱང་མངོན། མི་བསྐྱོད་པ། རིན་ཆེན་འབྲུང་ལྷན། རོན་
ཡོད་གྲུབ་པ། འོད་དཔག་མེད་བཅས་རྒྱལ་བ་དྲུག་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས།
ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་
མངོན་ཤེས། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། བག་བཟང་གྱི་མངོན་ཤེས་བཅས་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། སངས་
རྒྱལ། ། ཚོས། དགོ་འདུན། གཉོང་བ། ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྟ་བཅས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་།
འདོད་ཚགས། ཞེ་སྦྱང་། གཉི་སུག མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟ་བ་བཅས་ཅ་ཉོན་དྲུག་ཡོད་པ་དང་།

དེ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཞིམ་པ། མི་ཞིམ་པ། བར་མ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། སྐྱར་འབྱུང་དང་། ཡོངས་བསྐྱར་
བཅས་སོ། ཚོར་བ་དྲུག་ཡོད་དེ། མིག་གིས་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། དེ་བཞིན་དུ་
ན་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བཅས་དྲུག་
ཡོད་པས་སོ། །འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི། ལུས་ཅུ་ཅ་གསུམ། དགའ་ལྡན།
འཐབ་བྲལ། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་གྲེད་བཅས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལོ་བ། རྒྱ་མ། ལོང་
ཀ། མཁྲིས་པ། སྐྱར་པ། བསམ་སེའུ་བཅས་སྣོད་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། སྐྱིན་པ། རྩལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ།
བཙོན་འགྲུས། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་བཅས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། མངར་བ།
སྐྱར་བ། ཁ་བ། སྐ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚ་བ་བཅས་རོ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། སྐར་མ། རབ་རིབ། སྐྱ་
མ། མར་མེ། ཟེལ་བ། རྩལ་འབྱུང་བཅས་མི་རྟག་པའི་དཔེ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། གཏུམ་མོ། འོད་གསལ།
སྐྱ་ལུས། བར་དོ། འཕོ་བ། མི་ལམ་བཅས་དཔལ་ན་རོ་བ་ཆེན་པོའི་ཚོས་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལས་བཤའ་བ་ལྟར་མཚོ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྐྱར་ཅི་དང་། མར་དང་། ཞོ་དང་། འོ་
མ་དང་། རྩལ་དང་། ཆང་བཅས་ཀྱི་མཚོ་ཡོད་པ་དང་། དབུ་རྒྱ། རྩ་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། ལག་གཏུབ།
ཀར་གཏུབ། མཚོད་ཕྱིར་ཐོགས་དུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་
རྒྱ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱན་པོ་འགྲེད་པ། འདུས་པ་ལ་ལྟ་བ། ལེ་ལོ་གྲེད་པ། ལྷིག་གྲོགས་ལ་བསྐྱེན་པ།
ཆང་འཕྱང་བ་དང་། མཚན་མོ་རྒྱ་བ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །སྐྱོར་བའི་ཚོས་དྲུག་ཡོད་དེ། གནས་ཁང་
ཀྱི་དོར་གྲེད་པ། སྐྱ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་དགམ་པ། མཚོད་པ་གཡོ་མེད་པར་བཤམ་པ། སྐབས་
འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་བ། ཚོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ། མཚུས་དང་འབྲེལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་
བྱ་བ། རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་བཅས་སོ། །

 ནང་གསེའི་དྲི་བ། 15.1

- ༡ ་། གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་དོ་སོ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་། གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་མ་ཤེས་མ་རྒྱུད་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་དཀའ་ལས་ཡོད་དམ།

༣ ་ སྒྲེ་ཞེས་པ་བཞིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནམ།

? རྫོང་གྱིས་ཤེས་སམ།

གྲངས་གྱི་མངོན་བརྗོད་ཅིའི་སྤྱིར་ཤེས་དགོས། དེ་མ་ཤེས་ན་སློབ་ཡོད། གསུམ་པ། ལྷ་
བ་གཉིས་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀུན་རང་གི་འབྲི་དེབ་ནང་དུ་བྲིས་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྗོད་བ་མཛོད།
གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་མིང་གང་གང་འདུག་མཁྱེན་པར་མཛོད།

 དོན་བསྐྱུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་རྫོང་གྱིས།

- གྲངས་གྱི་མངོན་བརྗོད་ཅིས་པ་གང་ཡིན་པའི་སློབ།
- གྲངས་གྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གལ་གནད།

 ནང་གསལ་དྲིས་ལན། 15.1

- ༡ ་ གཅིག་སོགས་གྲངས་རྣམས་གྱི་མིང་དུ་མ་བཞོད་པའི་ངག་གི་སློབ་བཞེས་ལ་ཟེར།
- ༢ ་ ཡོད་ལགས།
- ༣ ་ ཡིན་ལགས།

གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད།

(བདུན་ནས་བཅུ་བར།)

ཐུབ་པ་རྒྱལ་སྲིད་ཁ་སྐྱོར་དང་། །རིན་ཆེན་མཉམ་པ་སྐྱུ་མ་དང་། །
 ཆེན་པོ་མཐོ་རིས་བདེ་གཤེགས་དང་། །དྲང་སྲོང་འཕགས་ཚོར་ཡན་ལག་དང་། །
 ས་དང་གཟའ་ཉ་ས་འཛིན་དང་། །རིན་ཆེན་སྲིད་པ་གསོ་སྦྱོང་དང་། །
 མངོན་པ་རེག་བྱ་ཡིད་བྱེད་དང་། །མཚོན་པ་བྱིས་དབང་བདུན་གྱི་མིང་། །

འགྲེལ་པ། རྣམ་གཟིགས། གཞུག་ཏོར་ཅན། ཐམས་ཅད་སྐྱོབ། འཁོར་བ་འཛིགས། གསེར་
 ཐུབ། འོད་སྤྲང། རྒྱ་ཐུབ་པ་བཅས་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བདུན་ཡོད་པས་སོ། །འཁོར་ལོ། ཚོར་བྱ།
 བཅུན་ལོ། སྐྱོན་ལོ། སྤང་ལོ། ཉ་མཚོག། དམག་དཔོན་བཅས་རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ཡོད་པ་
 དང་། ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ཡོད་དེ། ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག། ཁ་སྐྱོར་གྱི་ཡན་ལག
 བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག། སྦྱིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་
 ལག། རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག། འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་བཅས་བཅས་སོ། །གསེར། དདུལ།
 བེལ་ཐུ། ཐུག་རྗེས་སྦྱིང་ལོ། ཤེལ་དང་སྤྱ་ཉིག་བཅས་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ཡོད་པས་སོ། །རྒྱ་འབྲས་མན་
 དག་བདུན་ཡོད་དེ། མར་ཤེས་པ། སྲིན་འཛན་པ། སྲིན་བཟོ་བ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྦྱིང་རྗེ། ཐུག་
 བསམ་དང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བཅས་སོ། །དཔེ་སྤྱུ་མ། སྤང་བ་སྤྱུ་མ། མི་ལམ་སྤྱུ་མ། བར་དོ་སྤྱུ་མ།
 འོད་གསལ་སྤྱུ་མ། སྤྱལ་པ་སྤྱུ་མ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱུ་མ་བཅས་སྤྱུ་མ་བདུན་ཡོད་པས་སོ། །ཆེན་པོ་
 བདུན་ཡོད་དེ། དམིགས་པ། སྤྱབ་པ། ཡེ་ཤེས། བཙོན་འགྲུས། ཐབས་མཁས། ཡང་དག་སྤྱབ་པ་
 དང་། འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་ཡོད་དེ། རིགས་བཟང་
 བ། གཞུགས་མཛེས་པ། སྐལ་བ་བཟང་བ། ཆེ་རིང་བ། ཉན་མེད་པ། ཚོར་སྤྱུག་པ་དང་། ཤེས་རབ་

ཆེ་བ་བཅས་སོ། །བདེ་གཤེགས་བདུན་ཉི་ཤོད་གི་སྐབ་པ་བདུན་དང་འདྲའོ། །འོད་ཟེར་ཅན། རྒྱན་
 ཤེས། འོད་ཡངས། ལྷ་མིན། མཚོད་སྦྱིན་ཅན། མཚོག་གནས། འགྲོ་བྱེད་བཅས་ལྷ་འཛིན་སྲོང་སྲོང་
 ཆེན་པོ་བདུན་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་པའི་འོད་པ་བདུན་ཡོད་དེ། དད་པ། རྩལ་ཁྲིམས། རོ་ཆེ་ཤེས་པ།
 ཁྲིམ་ཡོད་པ། རྩོས་པ་ཆེ་བ། གཏོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་བཅས་སོ། །ཕྱག་འཆོལ་བ། མཚོད་པ་འབྲུལ་
 བ། རྩིག་པ་བཤགས་པ། རྩེས་སྐུ་ཡི་རང་བ། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བ། ལྷ་རྩལ་ལས་
 མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། དགོ་བ་རྩོགས་བྱང་ལ་བསྐྱོབ་བཅས། ཡན་ལག་བདུན་ཡོད་པ་
 སོ། །དམན་པའི་ས་བདུན་ཡོད་དེ། དེགས་ཀྱི་ས། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས། ལྷག་བསམ་དག་པའི་ས།
 སྦྱོད་པ་སྐྱབ་པའི་ས། དེས་པའི་ས། སྦྱོད་པ་དེས་པའི་ས་དང་། མཐར་སྐྱབ་བར་འགྲོ་བའི་ས་བཅས་
 ཡོད་པས་སོ། །ཉི་མ། རྩལ་ལ། མིག་དམར། ལྷག་པ། སྐར་བྲ། བ་སངས། སྦྱིན་པ། གཟའ་བདུན་ཡོད་
 པས་སོ། །ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོ་འདྲེན་པའི་རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། གཡས་དང་གཡོན་དུ་རྩ་དམར་པོ་
 གསུམ་གསུམ་དང་། དབྱས་སྐུ་རྩ་ལྷང་ལུ་གཅིག་ཡོད་པས་སོ། །གཤོལ་མདའ་འཛིན། སེང་སྦྱང་ཅན།
 རྩ་རྩ། ལྷ་རྩ་སྐྱབ་རྩམ་འདུད། གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་སྐུ་སྦྱང་འཛིན་བཅས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ཡོད་
 པས་སོ། །འཁོར་ལོ། འོར་བྲ། བཅུན་མོ། རྩོན་པོ། སྐང་པོ། རྩ་མཚོག་དང་། དམག་དཔོན་བཅས་རིན་
 པོ་ཆེ་སྐ་བདུན་ཡོད་པ་དང་། དལུལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགོ། ལྷ། མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་བཅས་ཀྱི་སྦྱིད་
 པ་བདུན་ཡོད་པ་དང་། གསོ་སྦྱོང་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་། མཐུན་པའི་
 གསོ་སྦྱོང་། བཟ་ཤེས་པའི་གསོ་སྦྱོང་། གཞོད་པ་སྦྱིར་སྦྱོག་གི་གསོ་སྦྱོང་། དབྱེན་རྩུམ་པའི་གསོ་སྦྱོང་།
 གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དང་། བཙོ་ལྷ་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །མངོན་པ་སྦྱེ་བདུན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་
 འཇུག་པ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ། རྩམ་ཤེས་ཚོགས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱང་པོ། གདགས་པའི་བསྐྱུན་བཙོས། འགོ་
 བའི་རྩམ་གངས་དང་། ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །འཇམ་པ། རྩལ་བ། སྐང་བ། སྐྱེས་
 པ། ཡང་བ། སྦྱི་བ་དང་། སྦྱོམ་པ་བཅས་དེག་བྲ་བདུན་ཡོད་པས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་ཡོད་དེ།
 མཚོན་ཉིད་སོ་སོ་དེག་པ་ཡིད་བྱེད། མོས་པ་ལས་བྱང་བ། རབ་ཏུ་དབེན་པ། དགའ་བ་སྦྱུད་པ། དཔྱོད་
 པ། སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་བཅས་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་འཆོལ་བ། མཚོད་པ་འབྲུལ་བ།
 རྩིག་པ་བཤགས་པ། རྩེས་སྐུ་ཡི་རང་བ། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བ། ལྷ་རྩལ་ལས་
 མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། དགོ་བ་རྩོགས་བྱང་ལ་བསྐྱོབ་བཅས། མཚོད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་ཡོད་

བས་སོ། །དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྲིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཡོད་དེ། ཚུའི་དབང་། ཚོད་
པན་གྱི་དབང་། དར་དཔུང་གི་དབང་། རྫོང་རྩིས་གྱི་དབང་། བརྟམ་ལྷགས་གྱི་དབང་། མིང་གི་དབང་།
དང་རྗེས་གནང་གི་དབང་བཅས་ཡིན་པས་སོ།

བརྟམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

- བཟ་ཤིས་རྗེས་དང་གང་ཟག་དང་། །ལྷ་སྐྱ་རྒྱགས་པ་གནས་དང་ནི། །
- སྐབ་པ་དངོས་པོ་ཚུ་བོ་དང་། །མཚོད་རྟེན་འཛིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་དང་། །
- ཚོས་དང་དུར་ཁོད་ཉམས་དང་ནི། །ཡན་ལག་གཉེར་དང་བརྟམ་པ་དང་། །
- གུབ་པ་དངོས་གུབ་དབང་སྐྱབ་དང་། །དལ་སྡེ་ཉེ་སྐྱས་བརྟམ་གྱི་མིང་། །

འགྲེལ་པ། དབལ་གྱི་བེའུ། བརྟམ། གཤུགས། དུང་དཀར། འཁོར་ལོ། རྒྱལ་མཚན།
བུམ་པ་དང་། གསེར་ཉ་བཅས་བཟ་ཤིས་པའི་རྟགས་བརྟམ་ཡོད་པས་བཟ་ཤིས་པའི་རྗེས་བརྟམ་
ཡོད་དེ། མེ་ལོང་། གི་མི། ཞོ། དུར་པ། བེལ་པ། དུང་དཀར། མི་ཁྲི་དང་། ཡུངས་དཀར་བཅས་ཡོད་
པས་སོ། །གང་ཟག་བརྟམ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས། སྤར་ལོང་
ལྷགས་པ། སྤར་ལོང་འབྲས་གནས། སྤར་མི་ལོང་ལྷགས་པ། སྤར་མི་ལོང་འབྲས་གནས། དག་བཅོམ་
ལྷགས་པ། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །ལྷ་ཚེན་པོ་བརྟམ་ཡོད་དེ། ཚངས་པ།
ཟླ་རི་རྟེ། དག་པོ། དབང་སྐྱབ། སྤོན་སྐྱབ། ཚོགས་བདག་ལེགས་ལྷན་ལག་པོ། བེ་རྩི་སྐྱབ། བཅས་སོ།
།ལྷ་ཚེན་པོ་བརྟམ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྒྱལ་འཛོག་པོ། མཐའ་ཡས། སྐྱབས་རྒྱ། རིགས་ལྷན། རོར་རྒྱས་གྱི་
བྱ། དུང་སྦྱོང་། བརྟམ་དང་། ཚུ་ལྷ་བཅས་སོ། །རྒྱགས་པ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བརྟམ་ཡོད་དེ། རིགས་བཟང་པ།
གཟུགས་མཛེས་པ། ལང་ཚོ་དར་པ། རོས་པ་ཆེ་པ། དབང་ཐང་ཆེ་པ། རོར་མང་པ། བཟོ་རིག་ཤེས་
པ། རྟེན་མེད་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེ་གནས་བརྟམ་ཡོད་དེ། ཁོག་པ། མགྲིན་པ།
རྟ། སྦྱེ། སོ། མཚུ། སྐ། སྦྱེ་བོ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །སྐབ་པ་ཚེན་པོ་བརྟམ་ཡོད་དེ། རལ་གྱི་མིག་
སྐྱབ། རྟེན་མཚོགས། མི་སྦྱང་པ། བརྟམ་ལེན། མཁའ་སྦྱོང་། རིལ་བུ་དང་། ས་ལོག་ཏུ་འཇུག་པ་བཅས་
སོ། །དངོས་པོ་བརྟམ་ནི། རྣམ་མཁྲེན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས། རྣམ་རྗོགས་སྦྱོར་པ། ཅེ་མེད་སྦྱོར་
པ། མཐར་གྱི་སྦྱོར་པ། རྟེན་ཅིག་མེད་སྦྱོར་པ། འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱབ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །བསེལ་པ།

ཞིམ་པ། ཡང་པ། འཇམ་པ། དངས་པ། རི་མ་མེད་པ། མགྲིན་པ་ལ་མི་གཞོན་པ། ལྟོ་བ་ལ་མི་གཞོན་པ་
 བཅས་ཚུ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡིན་ལོ། །བདེ་གཤེགས་མཚོན་རྟེན་བརྒྱད་ཡོད་ཏེ། བད་སྤྲངས་མཚོན་
 རྟེན། བྱང་ཚུབ་མཚོན་རྟེན། སློ་མང་མཚོན་རྟེན། ཚོ་འཕྲུལ་མཚོན་རྟེན། ལྷ་བབས་མཚོན་རྟེན། དབྱེན་
 རྒྱལ་མཚོན་རྟེན། རྣམ་རྒྱལ་མཚོན་རྟེན། བྱང་འདས་མཚོན་རྟེན་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །འཇིག་རྟེན་
 སྐྱོད་བའི་ལྷ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འཤུ་དུ་དབང་པོ། ལྟོ་རུ་གཤེན་རྗེ། ལུབ་ཏུ་ཚུ་ལྷ། བྱང་དུ་ལུས་ངག། འཤུ་
 ལྟོ་རུ་དབང་ལྷུག། ལྟོ་ལུབ་ཏུ་སྲིན་པོ། ལུབ་བྱང་དུ་རྒྱང་ལྷ། བྱང་འཤུ་ལུ་ལྷ་བཅས་ཡོད་པས་སོ།
 །རྟེན་ན་དགའ་བ། མ་རྟེན་ན་མི་དགའ་བ། བདེ་ན་དགའ་བ། མི་བདེ་ན་མི་དགའ་བ། ལྷན་པར་ཐོས་ན་
 དགའ་བ། མི་ལྷན་པར་ཐོས་ན་མི་དགའ་བ། བསྟོན་ན་དགའ་བ། སྤང་ན་མི་དགའ་བ་བཅས། འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཚོས་བརྒྱད་ཡོད་པས་སོ། །དུར་ཁྱིད་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འཤུ་དུ་གཏུམ་བཟ། ལྟོ་རུ་ཀའ་རུས་ཅན།
 ལུབ་ཏུ་རྗོ་རྗོ་འབར་བ། བྱང་དུ་ཚང་ཚིང་སྲེག་པ། དབང་ལྷན་དུ་བཟ་ཏུ་གྲོན་པ། མེར་བཟ་ཤིས་ཚལ།
 བདེན་བཟ་དུ་ལུན་བ་བཟ་པོ། རྒྱང་དུ་ཀེ་ལི་ཀེ་ལི་ལེ་སྤྲ་སྤྲོགས་པས་སོ། །སྲེག་པ། དཔལ་བ། མི་སྤུག་
 པ། འཇིགས་སུ་རུང་བ། གོན་པ། བཟ་ལུལ། ལྷིང་རྗེ་དང་རྩམ་པ་བཅས། ཉམས་བརྒྱད་ཡོད་པས་
 སོ། །ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷང་བ། ལུན་པ། སྲིན། དུ་བ། ལུལ། ལྷིབ་ལ། ལུག་ན་དང་
 ། ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁ་དོག་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །གཉེར་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བན་པའི་གཉེར། ལྷོ་ལྷོས་
 གྱི་གཉེར། རྟོགས་པའི་གཉེར། གཟུངས་གྱི་གཉེར། སྲོབས་པའི་གཉེར། ཚོས་གྱི་གཉེར། བྱང་ཚུབ་གྱི་
 གཉེར་དང་། ལྷུབ་པའི་གཉེར་བཅས་བརྒྱད་ཡོད་པས་སོ། །སྲེག་པ་བརྟག་པ། བྱང་མེད་བརྟག་པ། རི་
 དང་ཤིང་བརྟག་པ། རྒྱ་མཚོ་དང་ཚུ་བརྟག་པ། གོས་བརྟག་པ། རོར་བུ་བརྟག་པ། ཉ་བརྟག་པ། ལྷང་
 བོ་ཆེ་བརྟག་པ་བཅས། བརྟག་པ་བརྒྱད་ཡོད་པས་སོ། །དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རལ་གྱི་འི་
 དངོས་གྲུབ། དེ་བཞིན་དུ་མིག་སྤོང་དང་། ཀར་མཚོ་གས་དང་། མི་སྤང་བ་དང་། མཛོན་ཤེས་དང་།
 བརྟུང་ལེན་དང་། མཁའ་ལ་སྤྱོད་རུས་པ་དང་། ས་ལ་སྤྱོད་རུས་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །དབང་ལྷུག་
 གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྤྲ་བའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་རགས་པའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་
 ཡང་བའི་ཡོན་ཏན། རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན། ལུབ་པའི་ཡོན་ཏན། ཡང་དག་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན།
 བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན། འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བཅས་སོ། །དལ་བ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མི་མ་ཡིན་
 པའི་མི་དལ་བའི་གནས་བཞི་དཔྱལ་བ། །ཡི་དྲགས། དུད་འགོ་ ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་བཅས་དང་། མི་འི་མི་

ཁོམ་པའི་གནས་བཞུགས་པའི་ཆུ་ལ་བའི་བཀའ་མེད་པ། དུམ་མཐའ་ཁོབ་ཏུ་མྱ་སྐྱོད་སྐྱེ་བ། མྱེན་ཞིང་སྐྱུགས་
བ་དང་། ལོག་ཏུ་ཅན་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལས་སྐྱོག་ནས་དལ་བ་བརྒྱད་ཐོབ་པས་སོ། ལྷ་སྐྱོན་སྐྱེ་བརྒྱད་ཡོད་
ཏེ། ལྷ། ལྷ། གཞོན་སྐྱེན། དེ་ཟ། ལྷ་མ་ཡིན། བས་མཁའ་མྱིང་། མིའམ་ཅི། ལྷོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་བཅས་ཡོད་
པས་སོ། །ཉེ་བའི་སྐྱས་བརྒྱད་ནི། འཇམ་དབྱུངས། དུག་ན་དོ་ཇི། ལྷུན་རས་གཟིགས། སའི་སྐྱིང་པོ།
བས་མཁའི་སྐྱིང་པོ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། སྐྱིབ་པ་རྣམ་མཉམས། འཇམ་ས་པ་བཅས་ཉེ་བའི་སྐྱས་ཆེན་བརྒྱད་
ཡོད་པས་སོ། །

དགུ་ཡི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཀུན་སྐྱོད་མཁའ་སྐྱེད་ཉམས་དང་ནི། །དངོས་གྲུབ་འཇིགས་བྱེད་ཐེག་བ་དང་། །
གཏེར་དང་འདོད་ཉོན་རྣམ་ཐར་དང་། །སེམས་གནས་བྱ་ག་རྣམ་དང་པོ། །
སྐྱིང་སྐྱ་སྐྱོན་པོ་དགུ་ཡི་མིང་། །

འགྲེལ་བ། རྣམ་སྐྱེད་ཆགས་པའི་ཀུན་སྐྱོད། དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱུ་ལ། མ་དུག་པ། ལྷ་བ།
མཆོག་ཏུ་འཇིན་པ། ཐེ་ཆོམ། ལྷ་ག་དོག་དང་། སེར་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །
མཁའ་པའི་ཆུ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། མཁའ་པ། བཅུན་པ། བཟང་པ། འཆད་པ། རྩོད་པ། རྩོམ་པ། ཐོས་
པ། བསམ་པ། ལྷོམ་པ་བཅས་སོ། །གར་གྱི་ཉམས་དགུ་ཡོད་དེ། ལྷེག་པ། དཔའ་བ། མི་སྐྱུག་པ། མོད་
པ། དཔག་ལུལ། འཇིགས་སྐྱུ་རུང་བ། ལྷོང་ཇི། རམ་པ་དང་ཞི་བ་བཅས་སོ། །ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ།
དེ་བཞིན་དུ། ལྷོང་དུ་འགྲོ་བ། རམ་གྱི་ཆར་གཏོང་བ། རིལ་བུ། མིག་སྐྱེན། གཏེར། རྣང་མཁྱོགས་
དང་། བཅུད་ལེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་བཅས་སོ། །འཇིགས་བྱེད་དགུ་ཡོད་དེ། དབྱས་སྐྱེད་འཇིགས་བྱེད་
ཆེན་པོ། འར་དུ་ལྷ་ཆེན་ཁྱོམ་པ། འར་སྐྱོར་འདོད་ལྷ་ཁྱོམ་པ། ལྷོ་རུ་འཇིགས་བྱེད་དོན་གྱི་ ལྷོ་བུ་
ཏུ་ཆོགས་བདག་ཁྱོམ་པ། ལུབ་ཏུ་ཆངས་པ་ཁྱོམ་པ། ལུབ་བྱང་དུ་བྱིང་གི་རི་ཉི་ཁྱོམ་པ། བྱང་དུ་
ཁྱབ་འཇུག་ཁྱོམ་པ། བྱང་འར་དུ་སྐྱེན་དུག་ཁྱོམ་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ཡོད་
དེ། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ། གྱི་ཡ། ལྷུ་པ། ཡོ་ག་ཐེག་པ་གསུམ། མཚུ་
ཡོ་ག། ལྷ་ལུ་ཡོ་ག། ལྷ་ཉི་ཡོ་ག་ཐེག་པ་གསུམ་བཅས་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །གཏེར་དགུ་ཡོད་དེ། བརྒྱ་
ཅན། དུང་ཅན། བརྒྱ་ཆེན་པོ་ཅན། ལྷ་སྐྱོན་ཅན། རུས་སྐྱེད་ཅན། ར་ཡབ་ཅན། དགའ་བ་ཅན། ལྷོན་

པོ་དང་། རྒྱུན་ཁྱེད་བཅས་ཡོད་པས་སོ། ། འདོད་ཉོན་སྐོར་དགུ་ཡོད་དེ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་
 འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཚུང་དུ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ། འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་ཚུང་དུ། ཚུང་དུའི་ཆེན་པོ།
 ཚུང་དུའི་འབྲིང་། ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་བཅས་དགུ་ཡོད་པས་སོ། ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་
 རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར། རྒྱུག་པའི་རྣམ་ཐར། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྣམ་ཐར། འདུ་
 ཤེས་མེད་པའི་རྣམ་ཐར། འདུ་ཤེས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར། ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཅས་རྣམ་
 པར་ཐར་པ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། ། ཤེས་པ་གནས་སྟོབས་འཇུག་དགུ་ཡོད་དེ། རང་དུ་འཛོག་པ། རྒྱུན་
 དུ་འཛོག་པ། ལྷན་ཉེ་འཛོག་པ། ཉེ་བར་འཛོག་པ། དུལ་བར་ཁྱེད་པ། ཞི་བར་ཁྱེད་པ། རྣམ་པར་ཞི་
 བར་ཁྱེད་པ། ཅེ་གཅིག་ཉུ་ཁྱེད་པ། མཉམ་པར་འཛོག་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། ། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ལ་བུ་
 ག་དགུ་ཡོད་དེ། མིག་གཉིས། རྩ་བ་གཉིས། ལྷ་གཉིས། ལ། བཤང་ལམ། གཅི་ལམ་བཅས་སོ། ། ཤམ།
 ལྷ། ལེ། ལྷང་། རྣམ་མཁའ། དུས། རྩོགས། བདག་དང་ཡིད་བཅས་རྗེས་དགུ་ཡོད་པས་སོ། ། སྐྱེག་པ་
 སོགས་རོ་དགུ་དང་གར་གྱི་ཉམས་དགུ་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྷ་དགུ་ཡོད་དེ། འོ་
 དེ་གུང་རྒྱལ། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། ཡོད་པས་སོ། ། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། མ་ཆེན་སྐོར་པ། སྐྱོགས་ཆེན་
 སྐོང་པ། སྐམ་པོ་ལྷ་རྗེ། ཞོག་ལྷ་རྒྱལ་པོ། ལོ་ལོ་གཤམ་རྒྱལ། ཤེས་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། ། ཤོང་
 གི་གཉེར་དགུ་སྐྱང་མཁའ་སྲིན་པོ་ཡང་དགུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱུ་ཡི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

- སྟོབས་དང་འཇུག་པ་ལོ་བོ་དང་། ། སྐྱེ་དཔེ་ཞིང་དང་ཚོས་སྐྱོད་དང་། །
- མཚོད་རྗེས་སྐྱོགས་སྐྱོང་སོར་སོ་དང་། ། སྐྱོགས་དང་ས་དང་དེ་ཉིད་དང་། །
- ཚོས་དང་པར་ཕྱིན་རིག་གནས་དང་། ། འཕྱོར་བ་ཟད་པར་དགོ་བ་དང་། །
- དབང་དང་ཕྱ་རྒྱས་སྐྱུལ་བ་དང་། ། ཤེས་པ་བཅས་ནི་བརྒྱུ་ཡི་མིང་། །

འགྲེལ་པ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྲིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས།
 མོས་པ་སྐྱོ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཁམས་སྐྱོ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཚོག་དང་
 མཚོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བུང་མཁུན་པའི་སྟོབས། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས།
 འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་བཅས་བཅུ་ཡོད་པས་
 སོ། །བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པའམ་སྐྱུལ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉ། རུས་སྤལ། སག་ཚོད། མིའི་སོངླ། མིའུ་
 སྤང་། མི་སྐྱུག་པ། ཉག་པོ། དགའ་བྱེད་རྣམས། སངས་རྒྱས་དང་། གེ་ཏེ་ཅེ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །སྐྱེ་
 མའི་དཔེ་བཅུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་མ། སྐྱིག་རྒྱ། མི་ལམ། གཟུགས་བརྟན། དི་ཟའི་ཕྱོད་ཁྲིལ། སག་ཅ། ལྷ་རྒྱ།
 ལྷ་བྱུང། མིག་གཡོར་དང་། སྐྱུལ་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །ཁྲོ་བོ་བཅུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བཅུར་
 བཞག་སྟེ། ཁྲོ་བོ་གཤིན་རྗེ་གཤེད། དེ་བཞིན་དུ། གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པ། ཉ་མཁྱིལ། བདུད་ཅི་འཁྲིལ།
 མི་གཡོ་བ། འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ། །དབྱུག་སྟོན་ཅན། སྟོགས་པོ་ཆེ། གཙུག་གཏོར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
 བ་དང་། གཞོན་མཛེས་བཅས་སོ། །ཞིང་བཅུ་ཚང་བའི་དབྱེ་བོ་ཡོད་དེ། དགོན་པ་བཞིག་པ། བསྟན་པ་
 བཞིག་པ། དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བཅད་པ། སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་གྱི་རྟེན་བཞིག་པ། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་རྒྱ་ལོར་
 འཕྲོག་པ། མི་མང་ལ་གཞོན་འཆེ་བྱེད་པ། ལྷ་དང་རྣམ་ལ་བརྟན་སྟོན་བྱེད་པ། བ་དང་མ་བསད་པ།
 ཆབ་སྲིད་ལ་གཞོན་འཆེ་བྱས་པ། ལོག་པར་ལྷ་བ་འདྲིན་པ་བཅས་སོ། །ཆོས་སྟོན་བཅུ་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་
 འབྲི་བ། མཚོན་པ་འབྲུག་པ། སྐྱིན་པ། ཆོས་ཉན་པ། སྟོག་པ། འདྲིན་པ། རབ་ཏུ་སྟོན་པ། ཁ་ཏོན་
 བྱེད་པ། ཆོས་གྱི་དོན་བསམ་པ། ཆོས་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །མཚོན་པའི་རྗེས་བཅུ་
 ཡོད་དེ། མེ་ཏོག་བདུག་སྟོས། མར་མེ། སྤང་བ། རྒྱག་པ། བྱེ་མ། རྒྱན། གཏུགས། རྒྱལ་མཚན། བ་
 དན་བཅས་སོ། །སྟོགས་སྟོང་བ་བཅུ་ཡོད་དེ། འཇར་ཏུ་བརྒྱ་བྱིན། ལྟོ་ཏུ་གཤིན་རྗེ། ཏུབ་ཏུ་རྒྱ་སྐྱ། བྱང་
 ཏུ་རྣམ་སྤལ། འཇར་ལྟོ་ཏུ་མེ་སྐྱ། ལྟོ་ཏུ་བ་ཏུ་སྐོན་པོ། ཏུབ་བྱང་ཏུ་རྒྱང་སྐྱ། བྱང་འཇར་ཏུ་དབང་ལྷན།
 ལྟོང་ཏུ་ཚངས་པ། འོག་ཏུ་ས་ཡི་ལྷ་མོ་བསྟན་མ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །སོར་མོ་བཅུ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་
 བུའི་ལག་པ་གཡམས་དང་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལ་སོར་མོ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་བཅུ་ཡོད་པས་སོ། །སྟོགས་བཅུ་ཡོད་
 དེ། འཇར་སྟོ། ཏུབ་བྱང་། འཇར་སྟོ། ལྟོ་ཏུ་བ། ཏུབ་བྱང་། བྱང་འཇར། ལྟོང་དང་། འོག་བཅས་ཡོད་པས་
 སོ། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་པའི་ས་བཅུ་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་དགའ་བ། དི་མ་མེད་པ། འོད་བྱེད་པ། འོད་འཕྲོ་
 བ། སྐྱུང་དགའ་བ། མཛོན་ཏུ་འགྱུར་བ། དིང་ཏུ་སོང་བ། མི་གཡོ་བ། ལེགས་པའི་སྟོ་སྟོས། ཆོས་
 གྱི་སྐྱིན་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །གསང་བ་སྤྲུགས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་ཡོད་དེ། དོ་རྗེ། དིལ་བྱ། ཡེ་ཤེས།
 ལྷ། དགྲིལ་འཁོར། སྐྱིན་སྟེགས། སྤྲུགས། རྒྱལ་ཚོན། གཏོར་མ་དང་དབང་བསྐྱར་བཅས་སོ། །ཆོས་

བཅུ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཚོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལས་དང་ནི། །སྤྱ་རན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། །བསོད་ནམས་ཆེ་
 དང་གསུང་རབ་དང། །འབྱུང་འབྱུང་ངེས་དང་ཚོས་ལུགས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་བཅུ་
 ལ་འཇུག་པས་སོ། །སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བཙོན་འགྲུལ། བསམ་གཏུན། ཤེས་
 རབ། ཐབས། སློན་ལམ་བཅས། བ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་བཅུ་ཡོད་པས་སོ། །འབྱོར་བ་བཅུ་ཡོད་དེ། མི་ཉིད་
 དབྱས་སྦྱིས་དབང་པོ་ཚང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་འབྱོར་
 ལྟ་དང། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཚོས་སྟོན། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག། ཅེས་པ་ལྟར་
 གཞན་འབྱོར་ལྟ་བཅས་འབྱོར་བ་བཅུ་ཡོད་པས་སོ། །སྤྱ ཚད་ལ། བཟོ་གསོ་བ། རང་དོན་བཅས་
 རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང། སྤེལ་སྦྱོར། མངོན་བརྗོད། སྟན་པ། སྦྱོས་གར་དང། ཚེས་བཅས་རིག་
 གནས་རྒྱུང་བ་ལྟ་དང་བཅུ་ཡོད་པས་སོ། །ཟད་པར་བཅུ་ཡོད་དེ། ཟད་པར་སའི་ཉིང་ངེ་འཇིན། དེ་
 བཞིན་དུ། ཟད་པར་རྒྱ། ཟད་པར་མེ། ཟད་པར་རྒྱང་། ཟད་པར་སྦྱོན་པོ། ཟད་པར་སེར་པོ། ཟད་པར་
 དམར་པོ། ཟད་པར་དཀར་པོ། ཟད་པར་ནམ་མཁའ། ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་བཅས་
 བཅུ་ཡོད་པས་སོ། །མི་དགོ་བ་བཅུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ། དག་གི་མི་དགོ་བ་བཞི།
 ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་བཅས་བཅུ་ཡོད་པས་སོ། །ཆེ་ལ་དབང་བ། སེམས་ལ་དབང་བ། ཡོ་བྱུད་
 ལ་དབང་བ། ལས་ལ་དབང་བ། མོས་པ་ལ་དབང་བ། སྦྱེ་བ་ལ་དབང་བ། སློན་ལམ་ལ་དབང་བ། རྩ་
 འབྲུལ་ལ་དབང་བ། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང། ཚོས་ལ་དབང་བ་བཅས་དབང་བཅུ་ཡོད་པས་སོ། །སྤྱ་
 རྒྱས་བཅུ་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྷ། མཐར་འཇིན་པའི་ལྟ་བུ། ལོག་པར་ལྟ་བུ། ལྟ་བ་མཚོག་འཇིན། ཚུལ་
 ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་འཇིན། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་བཅས་
 ཡོད་པས་སོ། །སྦྱུལ་བ་བཅུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཀྱང་བཅུར་བཞག་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམ་པར་
 སྦྱུལ་བ། དེ་བཞིན་དུ་ཞིང་། ཚོས། ལུས། མི་ལམ། སྤྱོད་ཡུལ། ཡེ་ཤེས། མངོན་ཤེས། རྩ་འབྲུལ་དང།
 སྟོབས་རྣམ་པར་སྦྱུལ་བ་བཅས་ཡོད་པས་སོ། །

 ནང་གསལ་འདི་དེ་བུ། 16.1

- ༡། བཀའ་ཤིས་གྲངས་ཅན་པའི་མིང་ཡིན་ནམ།
- ༢། གྲངས་བཅུ་པའི་མིང་གང་གང་ཡིན་ནམ།

༣། ཉམས་གང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནམ།

? ཁྲོད་ཀྱིས་ཤེས་སམ།

ཐུབ་པ་བདུན། ཚོས་བཟུ། འཕགས་ལམ་བརྒྱན། མདའ་ལྷ། དངོས་གྲུབ་བརྒྱན། རོ་
བྱུག་ ཉེར་སྲོད་བདུན་བཅས་སོ། །

🎯 རོན་བསྐྱས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྲོད་ཀྱིས།

- གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་བདུན་ནས་བཟུ་བར་ཤེས་པ།
- གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རོལ་ཤེས་པ།

🧎 སྲོང་ཚན།

༡༽ ག་ཤམ་གསལ་ངེ་བ་རྣམས་ལ་ལན་འབྲི་བར་མཛོད།

- ༡༽ ཟད་པ་བཟུ་གང་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢༽ སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྷ་དགུ་ངོས་ལུངས།
- ༣༽ བཟུ་གཅིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གང་གང་ཡིན་ནམ།
- ༤༽ དལ་བ་བརྒྱད་ཅི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

🔒 རང་གསའི་ངེས་ལན། 16.1

- ༡༽ བཟུ་ཤེས་གྲངས་བརྒྱད་པའི་མིང་ཡིན།

༡༽ ལྷོ་བས། འཇུག་པ། ཁྲོ་བོ། ཚོས། ཕྱོགས། རིག་གནས་སོགས་སོ།།

༢༽ ཉམས་དགུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནམ།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་ངེ་བ་རྣམས་ལ་ལན་འབྲི་བར་མཛོད།

༡༽ གངས་གྱི་མངོན་བཟོད་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

༢༽ གངས་གྱི་མངོན་བཟོད་མ་ཤེས་ན་སྐྱོན་གང་ཡོད་དམ།

༣༽ གངས་གྱི་མངོན་བཟོད་བོད་སྐད་དུ་ཐོག་མར་སྲུས་མཛད་དམ།

༤༽ མཁྱེན་པ་དང་བཅེ་བ་གངས་གང་གི་མིང་ཡིན་ནམ།

༥༽ དགོ་འདུན་གསུམ་པོ་གང་གང་ཡིན་ནམ།

༦༽ རྗེ་དང་། ལྷོང་པ། སྐྱིབ་པ་གསུམ་གངས་གནས་གང་གི་མིང་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གངས་གནས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བཟོད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

༧༽ གངས་གནས་དྲུག་པའི་མིང་གི་མངོན་བཟོད་ལྗེ་གིས།

༨༽ གངས་གནས་བདུན་པ་ལ་ཚེན་པོ་དང་། རིན་ཚེན་དང་། འཕགས་ལོར་ཟེར་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

༩༽ ཀུན་སྐྱོད་དགུ་པོ་དང་། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་གྲིས།

༡༠༽ འབྲོར་པ། ལྷོ་བས་དང་། འཇུག་པ་བཅས་གངས་གནས་གང་གི་མིང་ཡིན་ནམ།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་མིང་རྣམས་གངས་གནས་གང་དང་གང་གི་མིང་ཡིན་དོས་ཟུངས།

ཕྱོགས་སྐྱོད་། ཐེག་པ། སྐྱེ་གནས། གསོ་སྐྱོད་། སྐྱ།

སྐྱགས་མ། རྩོན་པ། དགོངས་པ། མཚེ་མ། བསྐྱོད་པ་བཅས་སོ།།

ག༽ གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་བཞོལ་ནས་ཡིག་ཐོང་ལྷ་བྱིས།

དཔེར་ན། འཕྲིན་བྱེད་ལྷན་གྱིས་ཏྲུ་སྡེ་ལ་སྟོན། །དོན་དུ་མིག་གཉིས་ཀྱིས་ཏྲུ་
ཏྲུ་བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞི། སྟོན་བ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། སྐྱུན་རས་གཟིགས། རྗེ་
བཙུན་སྟོལ་མ་དང། ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་བ་སྟོན། ཞེས་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱིད་རང་
གིས་ཀྱང་དཔེར་བརྗོད་འབྲི་བར་མཛོད།

སྒྲོམ་གར།

། འགྲོ་བ་བཟང་མོའི་རྣམ་ཐར། །

རྒྱལ་པོ་ཀུ་ལྷ་དབང་པོ་དང་། བཟོན་མོ་མཁའ་འགྲོ་མ་འགྲོ་བ་བཟང་མོ་གཉིས་སྟོན་བརྒྱ་
སྐད་བདུན་བ་ཙམ་གྱི་ནང་ཨ་རུ་ཏ་ཅལ་དུ་བྱུང་། ཡིན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཚད་ལྡན་ཞིག་དེ་བར་ཉེད་མི་
འདུག འགྲོ་བ་བཟང་མོ་མོན་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་སྟེལ་སྤྱིར་རྗེ་བཟོན་འཕགས་མ་སྟོལ་
མ་མིའི་རྣམ་པར་ཤེབས། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཚང་བསྐྱབ་ན། རང་གི་སེམས་ལ་ངེས་པར་པན།

དགོས་དོན།

འདི་ནི་སྟོན་དུས་བཅའ་ས་པའི་སྒྲོམ་གར་གྱི་བསྟན་བཅས་ཤིག་ཡིན། འདི་ནི་བོད་དང་ཉི་མ་
ལ་ཡའི་སྡོངས་རྣམས་སུ་སྟོན་དུས་འཁྲབ་སྟོན་བྱས། དེང་སང་སྟོག་བརྟན་ཏེ་ཅང་སྟོང་རྗེ་པོ་འབྲུག་
པའི་སྐད་ནང་དུ་སྟེལ་ཡོད། འདི་ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སོགས་ཤེས་བྱས། དེས་
ན་སྟོབ་ཚན་འདི་བཞག་པ་ཡིན།

17.1 སྒྲོམ་གར།

- སོ་ཏེ་ལ་ཡི་གནས་མཚོག་ན།
- ཉི་ཡིག་ལྡང་ཁུ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང་།
- ཉི་ཡིག་འོད་གྱིས་འགྲོ་བ་སྟོལ།
- སྟོལ་མའི་ཡུམ་ལ་བྱུག་འཚལ་ལོ།

སྟོགས་དུས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཆེ་སྲིད་བའི་དུས་དང་། སྲ་དུས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་དུས།

ཐུབ་པ་ལྷ་འདུག་ལས་འདས་ནས་ལོ་ནི་ཕྱིད་དང་སྟོང་འདས། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་བརྟན་པ་རྣམས་ལུབ་པ་
ལས། དེའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོམ་ལས། འཇམ་འོད་དང་སྤྱིན་དཀར་གྱི་གྲུབ་ལུབ་བའི་ནང་ནས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟེགས་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཐུབ་པའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་
ཚེ་དང་ཞིང་རྒྱས་པའི་གནས་དུས་བཟང་པོར་འདུག་ཀྱང་། དུལ་མཚུལ་སྤང་ཞེས་བྱ་བ་དེར། ཚོས་
ཀྱི་སྐྱེ་མ་དར། དག་འདུན་གྱི་སྡེ་མ་ཚུགས། ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་སྐོམ་མི་ཤེས། གཟུངས་སྤྲུགས་ཡི་
ག་དུག་མ་བཟང་མི་ཤེས་ཤིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ང་བདག་དང་། ང་ཚོད་བྱེད་ཅིང་། ཞེ་སྤང་དང་ཁོང་
ཁོ་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་སོང་བ་རྣམས། ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བཟོད་སྤྲུགས་མེད་པར་དབྱེ་
བསོས་ཏེ། སྐྱེ་འགྲོ་སེམས་ཅན་ཀུན་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་མཚོན་རྟོག་ལྟ་སྤྲུང་གྲུར་
པའི་སྟོན་ལམ་བཟང་པོ་དང་། དུམ་བུམ་ཟེ་མཛེས་མ་ལུབ་མོ་ཉལ་བའི་མི་ལམ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ནས།
ལབ་བུམ་ཟེ་སྟོ་བོའི་དུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ།།

ལབ་གཅིག་གསོན་དང་བུམ་ཟེ་སྟོ་བོ་ལགས། བདག་ལུས་སྤྲུང་ལས་ཡང་ཞིང་དགའ་སྟོ་ཆེ།
བྱང་པར་མི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་སྤྲུང་བྱང་། །བདག་གི་སྤྱིང་ནས་ཉི་ཟླ་གཉིས་ཤར་ནས། །སྤྱིང་བཞི་
སྤྱིང་སྤན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་། །དབུས་ཀྱི་རི་བོ་མཚོག་རབ་ཅེ་མོ་ནས། །དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཚེན་བསྐྱུགས་པ་དང་། །ལྷ་ཡི་བྱ་དང་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བདག་ལ་ཞུས་ཆབ་གསོལ་མཁའ་
མང་བྱང་ཞིང་། །བརྟག་པ་མི་ལམ་དེ་ཡི་བཟང་ལུགས་ཀྱིས། །བདག་ལ་སྟོ་འབྲིད་བྱིས་པ་འབྱུང་བ་
འདྲ། །ཞེས་ཞུས་པས།

ལབ་བུམ་ཟེ་སྟོ་བོ་ཐུགས་མཉེས་ནས། དུམ་བུམ་ཟེ་མོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དུམ་
གཅིག་གསོན་དང་བུམ་ཟེ་མཛེས་མ་ལགས། །ཆན་ཚོན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་བྱུང་། །ད་
ཅི་རང་ཟས་ཐོ་ལ་རང་པོས་གྲོན། །ཟས་ངན་སྤངས་ནས་མཚམས་ལ་ནན་ཏན་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྲུལ་པ་འབྲོན་ལས་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པས་དུམ་བུམ་ཟེ་མ། ལབ་ཀྱིས་བཀའ་བཞེན་
སྤྱི་མཚམས་དམ་པའི་ངང་ལ་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་སྐྱེ་གསུལ་སོང་ནས། དུམ་གྱི་ལྷམས་ནས་བྱིས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲུས་སོ། །

མི་མ་ཁེ་བརྒྱེ་རྒྱུ་

འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་ནས། བདེ་བ་དང་ལྷན་བཅས་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོས་བྱུང་བས།

གཞོན་སོ་དཀར་ལ་བྲིས་བ་མ་བྱུང་བར། །
གན་སྐྱ་དཀར་དུས་བྲིས་བ་ཡོང་བ་འདི། །
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲུལ་བ་ག་ལ་ཡིན། །
བེ་ཏར་རྒྱལ་པོའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཡིན་ཉེན་འདུག།

རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ཁྲིམས་གཅིག་དང་བོད་ཁྲིམས་གཅིག་ ཧོར་ཁྲིམས་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཚུལ་
ཡོང་བ་འདྲ། བྲག་རི་མཐོན་པོའི་ཅེ་ནས་མཚོང་དགོས་བསམ། །རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་གཉིང་ལ་ལྷེབ་
དགོས་བསམ། །རང་མཚོན་རང་ལ་བརྒྱབས་ནས་ཤི་དགོས་བསམ། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཅན་མ་བདག་ལ་
སློབ་སྟོན་ལྟ། །ཞེས་ལྟས་བསམ།

ཡུམ་གཅིག་གསོན་དང་བྲམ་ཟེ་མངོས་མ་ལགས། །
མི་མ་ཁེ་བརྒྱེ་རྒྱུ་ཞེས་བ་འདི། །
བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་སྟོགས་ན། །
ཡི་དམ་སྤྲུགས་ཇི་ཆེན་པོ་བཞུགས་ནས་ཡོད། །

སྤྱི་མདོག་དཀར་ལ་རི་དུགས་བགས་བ་བསྐྱེལས། །
ཞལ་ནས་ཡི་གེ་དུག་པའི་ཚོས་སྐྱ་སྐྱོགས། །
བྱ་བྱ་སྐྱེས་ན་སྤྲུགས་ཇི་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་བ་ཡིན། །
བྱ་མོ་སྐྱེས་ན་ཡི་གེས་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན། །

ད་ནི་རང་ཟས་ཐོ་ལ་རང་གོས་གྲོན། །
ཟས་ངན་སྤངས་ནས་མཚོམས་ལ་ནན་ཏན་གྱིས། །

སློབ་ཕྲུག་བསམ་བཤིང་དོན་ཚེན་འགྲུབ་ནས་ཡོང་། །

ཞེས་གསུངས་པས། ཡང་ཡང་གྱི་བཀའ་བཞེན་སྐྱེ་མཚམས་ལ་བཞུགས་སོ། །ཨོམ་ཞི་
བརྟེན་སྐྱོན་དེ་ནས་ལྷོ་བ་དགུ་རྩོགས་བཅུ་ཉེ་ལོ་མཐོང་བའི་ཚེ། ས་པོ་སྤྲེའུའི་ལོ། ཏུས་བཟང་པོའི་ཚེས་
བཅུ་ཉེ་ལོ། ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་ལུས་ལ་སྦྱང་བྱུག་མེད་པའི་ངང་ནས་མཚན་ཁུང་གཡས་པའི་རྩིབ་ལོགས་
ནས། སྤྲེའུ་ལོ་གཅིག་སྐྱེ་བལྟམས་སོ། ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཨོམ་ཞི་བརྟེན་སྐྱོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བར་སྐྱང་ཁམས་སུ་འཇའ་འོད་སློན་དཀར་གྱི་གྲུང་ཁང་སྐབས་བ་དང་། མ་ཡི་ཤེས་མཁའ་འགོ་
སྤྲེའུ་ལྷོ་ལྷོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་མཚན་ཡང་མཁའ་འགོ་མ་འགོ་བ་བཟང་མོ་ཞེས་གསོལ། མཚོན་
པའི་བྱེ་བྲག་མང་ཏུ་སྐྱེ། ལུང་བསྟན་ཡང་འདི་ལྟར་གནང་ངོ། །བཟམ་ཟེའི་བུ་མོ་འགོ་བ་བཟང་མོ་ཁྱོད་
ལ་བསྟན་བ་སྤྲེའུ་དར་དང་། བར་དར་སྤྲེའུ་དར་གསུམ་ཡོང་། བསྟན་བ་སྤྲེའུ་དར་གྱི་ཏུས་སུ་ཡུལ་མཇུག་
སྐྱང་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཀླ་ལ་དབང་པོ་དང་། བཅུན་མོ་ཉལ་འང་བཅས་ཏུས་མཚུངས། བར་དར་ཏུས་སུ་སྤྲེའུ་
མིང་སྤྲེའུ་གཉིས་ཡོང་། བསྟན་བ་སྤྲེའུ་དར་ཏུས་སུ་བདུད་གྱི་བར་ཚད་ཚེན་པོ་ཡོད་པས། དེ་ཚེ་བའི་
པ་མ་དང་། གདོང་བལྟས་པའི་བཟང་ལྷ། འགན་མཚེད་པའི་བུ་ཚའི་ཚོགས་གང་ལ་ཡང་མ་ཚགས་
བར། བར་སྐྱང་མཐོངས་སུ་འདུར་ཤོག་ཅིག་གང་ཏུ་འདུར་སྐྱེ་བ་ལྷོ་བ་སྤྲེའུ་ལྷོ་བ་ལྷོ་བ་ལྷོ་བ་ལྷོ་བ་
ཏུ་མ་ཡི་ཤེས་གྱི་མཁའ་འགོ་སྤྲེའུ་བསྐྱོམས་ནས་འདུར་ཤོག་ཅིག་གསུངས་ཏེ། འཇའ་ལྷོ་ཡལ་ནས་
སོང་ངོ། །

སྤྲེའུ་ལོ་སྐྱེ་འགྲུངས་མ་ཐག་ཡང་ཡུམ་གཉིས་ལ་གཏམ་གཞན་ཅི་ཡང་མ་སྤྲེའུ་བར། ཐོག་མ་
ཏུ་ཡང་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཚོས་འདི་ལྟར་གསུངས་སོ། །

- ཡང་གཅིག་གསོན་དང་བཟམ་ཟེ་སྤྲེའུ་པོ་ལགས། །
- ཚེ་འདི་མི་ཉལ་ནམ་མཁའི་སྤོག་དང་འབྲ། །
- ཡུན་རིག་མི་སྤོད་འཆི་བ་སྐྱུར་ཏུ་ཡོང་། །
- སྤྲེའུ་པོར་ཡི་དམ་ཕྱགས་རྗེ་ཚེན་པོ་སྤོམས། །

ཚོས་གྱི་སྣོད་པོ་ཡི་གོ་བྱུག་མ་བཟོངས། །
 ཏྲག་ཏུ་རང་གི་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་ལྷོས། །
 རྒྱུན་དུ་བྱམས་དང་སྣོད་རྩེ་མ་བྲལ་བར། །
 སེམས་ཉིད་སྣོད་རྩེ་འི་ངང་ལ་ཆེར་གཏོད་ཅིག །
 ཅེས་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་ཡུམ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཡུམ་གཅིག་གསོན་དང་བྲམ་ཟེ་མངོས་མ་ལགས།།
 ཆོ་འདི་མི་ཏྲག་སྐྱུ་མ་རའི་མེ་ཏོག་འབྲ།།
 ཡུན་རིང་མི་སྣོད་སྐྱུར་དུ་འཆི་དགོས་འདུག །
 ཉིན་གྱི་དུས་སུ་སྣང་སྣོད་དབྱེར་མེད་སྐོམས། །

མཚན་གྱི་དུས་སུ་གསལ་སྣོད་འཛིན་མེད་སྐོམས། །
 འགོ་བ་ཀུན་ལ་བྱམས་དང་སྣོད་རྩེ་སྐོམས། །
 ཚོས་གྱི་སྣོད་པོ་ཡི་གོ་བྱུག་མ་བཟོངས། །

ཞེས་གསུངས་པས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། དེ་ནས་སྐྱེད་སྲིང་ཏུ་ཞོ་
 སྣོད་དགོས་པས། ཀླ་ལྷི་ཀའི་རས་བཟང་པོའི་ན་བཟང་གསོལ་ནས། །གཟིམ་ཚུང་དུ་སྐྱུ་མཚམས་
 དམ་པོའི་ངང་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆོ། ཡུལ་མཚུལ་སྐྱང་གི་རྒྱལ་པོ་ཀླ་ལ་
 དབང་པོས། དར་པོ་ཆེ་དགུང་སྣོན་མཚོངས་ལ་འབྱུང། དུང་མོ་ཆེ་བར་སྣང་མཚོངས་ལ་འབྱུང། ར་
 པོ་ཆེ་པོ་བྱང་ཅེ་ནས་བརྒྱུངས་པས། ཡུལ་མཚུལ་སྐྱང་གི་མངའ་འོག་སྣོན་འབངས་ཐམས་ཅད་འདུས་
 བྱུང་བས། རྒྱལ་པོས་སྣོན་འབངས་རྣམས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཀླ་ལེ་གསོན་དང་འདིར་ཚོགས་སྣོན་འབངས་རྣམས།
 ཉི་མ་སང་དང་གཅིག་བྱས་གནངས་དང་གཉིས།

གཞེས་ཀྱི་ལྷན་ལྟུང་དཀར་པོ་ཤར་བའི་ཚེ།

དེ་བོ་ཚེན་པོའི་ཅེ་ལ་དེ་སྐད་གདའ་བ་དང་མཉམ་ཤར་གྱི་དེ་ལ་བྱི་ར་བྱེད་དུ་འགྲོ་དགོས་
འདུག། མེ་མདའ་མདའ་གཞུ་རང་རང་སོ་སོའི་བྱིས་ནས་འཁུར་རྒྱ་ཡོད་ན་ཁུར་ཤོག་ཅིག། མེད་ན་
རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་འདོན་པ་ཡིན། ཁྱོད་སློན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་གྲབས་ཀྱིས་ཤེག་ཅེས་
གསུངས་པས། སློན་འབངས་རྣམས་འདུས་བྱུང་བས། དེའི་ཁྱོད་ན་སློན་པོ་ཉི་ན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་
ཡོད་པ་དེས་ཤུས་མེད་ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ།།

ཀྱི་གསོན་དང་རྒྱལ་པོ་དེན་པོ་ཚེ། །
ཀླ་ལ་དབང་པོ་བདག་ལ་སྟོན་གསོན་དང། །
རྒྱལ་པོས་བྱི་ར་མ་སློན་ཅིས་ཀྱང་ཞོག། །
རྒྱལ་པོ་བྱིད་ཀྱིས་བྱི་ར་བསྟོན་ཟེར་ན། །

མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱད་ནས་ཡོང། །
གྲོང་བ་པལ་པས་བྱི་ར་བརྒྱབ་ཟེར་ན། །
སྤྱོ་བོ་ཀུན་ཀྱིས་སྦྱགས་སོ་བྱེད་གསོད་བྱེད། །
རྒྱལ་པོས་བྱི་ར་ཅིས་ནས་འཛོག་པར་ཞུ། །

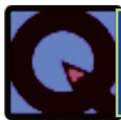
ཞེས་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་མ་མཉེས་པར། འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཀྱ་ཡེ་ཉོན་དང་འདིར་ཚོགས་སློན་འབངས་རྣམས།
ང་ཅག་རྒྱལ་པོས་སྦྱ་བ་ལན་གཅིག་ཡིན།
རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དང་དེ་གཟར་ཐབ་ཚོ་འདྲ། །
ཐབ་ཚོ་གྲེན་དུ་ལྷོག་པའི་དཔེ་མི་སྲིད། །
རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དང་རྒྱ་བོ་ཚེན་པོ་འདྲ། །

ཅུ་པོ་གྲུན་དུ་སྒྲོག་པའི་དཔེ་མི་སྲིད། །
 རྫོན་འབངས་ཀྱི་གྲུ་གཏམ་དེ་བདེན་ན་ཡང་། །
 མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁག་རྣམས་ལ་པར་སྒྲོས་དང་། །

ནོར་བུ་དོན་ལྡན་རེ་རེ་ཀྱན་ལ་འདུག
 ང་ལ་ནོར་བུའི་རིགས་ནི་གང་ཡང་མེད། །
 ཁྱིམ་ལྷགས་སྤྲོ་འབ་ཤེས་འདི་ལས་མེད། །
 ང་ཡིས་སྤྲིག་སྲོད་ཁྱིམ་མ་བྱས་ན། །
 ང་ལ་ཁྱིམ་དགོས་བྱེད་མི་འདུག་པས། །
 དེ་བས་ཁ་རོག་སྲོད་ལས་འགོ་བྱས་གྲིས། །

ཅེས་གསུངས་ནས། རྒྱལ་པོས་མ་གསལ་པར། དེའི་གཞེས་ཉིན་རྒྱལ་རྫོན་འཕེལ་འབངས་
 རྣམས་དང་བཅས། མེ་མདའ་མདའ་གཞུ་ཁྲོ་ཆེ་ལི་བའི་ངང་ནས། ཁྱིམ་ལྷགས་སྤྲོ་འབ་ཤེས་དེ་
 ཁྲིད་དེ་ཁྱིམ་ལ་བྱོན། རྒྱ་གར་གྱི་རི་ཐངས་ཅད་ལ་རི་དྲགས་བཙལ་གྱང་མ་རྟེན། རྒྱ་དང་མོན་གྱི་
 མཚམས་ཤེས་ན། རི་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པ་དེར། རི་དྲགས་ཁ་གཙང་པོ་འདུག་པས། ཁྱིམ་དེ་
 བཏང་བས། དེའི་ཉིན་ཁ་གསུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཟེན། ཉི་མ་དགོང་མོའི་གྲིབ་སོ་ནག་ཚོམ་ལ། ཁྱིམ་ནམ་
 མཁའི་འཇའ་བཞིན་ཡལ་ནས་གར་སོང་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །

ནང་གསལའི་རྒྱུ་བ། 17.1

- ༡ ་ ཡུལ་མཚུལ་སྐྱང་དུ་དམ་པའི་ཚོས་སྤེལ་བྱིར་འགོ་བ་བཟང་མོའི་སྤྱེ་བ་བཞེས་སམ།
- ༢ ་ འགོ་བ་བཟང་མོས་ཡུལ་གྱི་ལྷམས་ནས་ ལོ་མ་ཉི་བརྗེ་རྩེ་གསུངས་སམ།
- ༣ ་ ཡུལ་གྲིས་རང་གི་གོད་པ་ནས་བུ་མོས་སྐྱད་ཆ་བཤད་པ་དེ་བཟུ་མི་ཤེས་པའི་རྟགས་ཡིན་
 དགོངས་སམ།
- ༤ ་ འགོ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་འདོགས་མཁན་དང་ཁོང་ལ་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་སུས་གནང་
 ངས།

བྱེད་སྒོ། 17.1

གཤམ་གསལ་མིང་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ངེས་པ་བྱས་ནས་རང་ངོས་ནས་ཚིག་འགྲེལ་བྲིས།

ཅུ་ལོ། དར་པོ་ཆེ། ཏུང་མོ་ཆེ། ར་པོ་ཆེ། ཁྱི་ར། ལྷུས་ཆབ། རྫོ་ལྷུགས། མེ་མདའ། ལྷུང་ལྷུག
ལ་ལ། གཤམ་གསལ་གྱི་མིང་ཚིག་དག་ལ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་གྲུབ་བྲིས། བཟོད་སྒོགས་མེད་
པ། སྐྱེད་སྤིང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ། ཚོ་འབྲུལ། བསམ་པའི་དོན་ཆེན། གཤམ་གསལ་གྱི་གཏམ་དཔེ་སྐྱོ་
གདངས་དག་པོ་བསྒོགས་ནས་འཛིན་གྲུའི་ནང་དུ་རང་ངོས་ནས་ནང་དོན་བཤད་དགོས།

- ང་ཅག་རྒྱལ་པོས་སྐྱ་བ་ལན་གཅིག་ཡིན། །
- རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དང་རི་གཟར་རབ་དོ་འབྲ། །
- རབ་དོ་གཉེན་དུ་ལྷོག་པའི་དཔེ་མི་སྲིད། །
- རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དང་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་འབྲ། །
- རྒྱ་པོ་གཉེན་དུ་ལྷོག་པའི་དཔེ་མི་སྲིད། །

དུག་པ། གཤམ་གྱི་སྐྱད་ཆ་དེ་སྤུས་སྤུ་ལ་བཤད་མིན་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་རི་དུགས་ཚོན་ན་
འགྲིག་མིན་སྐོར་འཛིན་གྲུའི་ནང་དུ་བཟོ་སྐྱེད་བྲིས།

ཀྱི་གསོན་དང་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ། །ཀླ་ལ་དབང་པོ་བདག་ལ་སྣོན་གསོན་དང་། །རྒྱལ་པོས་
ཁྱི་ར་མ་བསྐྱོན་ཅིས་ཀྱང་ཞོག། །རྒྱལ་པོ་བྱིད་ཀྱིས་ཁྱི་ར་བསྐྱོན་ཟེར་ན། །མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁག་
རྣམས་ཀྱིས་སྐྱད་ནས་ཡོང་། །འོང་བ་པལ་བས་ཁྱི་ར་བརྒྱབ་ཟེར་ན། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་སྐྱུག་པོ་བྱང་
གསོད་བྱེད། །རྒྱལ་པོས་ཁྱི་ར་ཅིས་ནས་འཛོག་པར་ལྷ། །

དོན་བཟུས།

སྐོབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།

- འགྲོ་བ་བཟང་མོ་ཞེས་པ་སྲུ་ཡིན་ཤེས་པ།
- འགྲོ་བ་བཟང་མོ་འི་རྣམ་ཐར་སྦྱོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་པ།

སྦྱོང་ཚན།

- ༡ ་ འགྲོ་བ་བཟང་མོས་ཡབ་ལ་གང་གསུངས་སམ།
- ༢ ་ འགྲོ་བ་བཟང་མོས་ཡུམ་ལ་གང་གསུངས་སམ།
- ༣ ་ འགྲོ་བ་བཟང་མོའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཚན་དང་བཞུགས་གནས་གྱི་མིང་ལ་གང་ཟེད།
- ༤ ་ འགྲོ་བ་བཟང་མོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གི་བསྟན་པ་སྦྱོང་དར་བར་དཔེ་བྱེད་གསུམ་པོ་ངོས་ལུངས།
- ༥ ་ རྫོན་པོ་ཉི་ལྔ་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱི་ར་བརྒྱབ་པའི་ཉེས་སྦྱོན་ཇི་ལྟར་བཤད་ཡོད།

? ཁྲིང་གྱིས་ཤེས་སམ།

སྟོན་པ་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྦྱོལ་ཆེད་གང་བྱེད་དགོས། ཡུལ་མཚུངས་སྐྱང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་པོ་ལ་བཅུ་ལྔ་མོ་ཅི་ཅེས་ཡོད། ཁྲིང་གི་སྲས་གཉིས་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཟད། འགྲོ་བ་བཟང་མོ་འཕྱར་ཉེ་པེབས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་བྱེད།

ནང་གསལ་དྲིས་ལན། 17.1

- ༡ ་ བཞེས
- ༢ ་ གསུངས།
- ༣ ་ དགོངས།
- ༤ ་ མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གནང་།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

- ནུམ་ཐང།** འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ནུམ་པ་ལས་ཐང་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཛད་སྡོད་གསལ་སྟོན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ནུམ་ཐང་ཞེས་ཟེད།
- ཐུབ་པ།** རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཐུབ་པས་ན། ཐུབ་པ་ཞེས་ཟེད།
- མི་སྟེགས།** ལྷུང་འདུག་པ་སྟེ་ཚུ་བོ་གདམ་མུང་བསྐྱེད་ནས་ཚོས་བྱེད་མཁན་ལ་སྤྱ་སྟེགས་པ། ཞེས་ཟེད། མིང་གཞན་ལ་སྤྱི་དོལ་པ་ཡང་ཟེད།
- ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ།** འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་མོ་ལ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟེ་འཕགས་མའམ་དོ་རྗེ་རྣམ་འབྱོར་མ་སྟེ་བུ་ལོ།
- གཟུངས་སྤྲུགས།** ཚོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཇིག་པ་ན། གཟུངས་དང་ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཞེན་ལས་ཡིད་སྦྱོབ་པས་ན། སྤྲུགས་ཞེས་ཟེད།
- ཡི་གེ་བྲུག་མ།** ཨོམ་ཁི་བརྟེ་རྩི་ཞེས་པ་ལ་ཡི་གེ་བྲུག་ཡོད་པས་ཡི་གེ་བྲུག་མ་ཞེས་ཟེད།
- སྤང་སྟོང་དབྱེར་མེད།** སྤང་བ་ཐབས་དང་སྟོང་བ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པ་ན། སྤང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཅེས་ཟེད།
- སྟེགས་དུས།** དུས་མཐར་ཚེ་དང་བསོད་ནསམ་སོགས་ཀྱི་དུངས་མ་རིམ་བཞིན་ཟད་ནས་ངན་སྟེགས་སྤྱུ་ལྷག་པའི་དུས་ལ། སྟེགས་དུས་ཞེས་ཟེད།
- གསལ་སྟོང་འཇིག་མེད།** སེམས་རང་གི་དོ་བོ་བྱུབ་ཅིང་ནས་གསལ་བ་མི་འདོར་བས་གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ཉིད་གང་དུ་བཅའ་ཀྱང་།

སྤྱི་ཚུལ་ལས་འདས།

པེ་ཏྲ་རྒྱལ་པོ།

མཁའ་འགོ་སྤྲེ་ལྷ།

དགོ་འདུལ།

ཀུ་ལྷོ་ཀའི་རས།

དབུས་ཀྱི་རི་པོ་མཚོག་རབ།

སྤོལ་མ།

ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ།

ངན་སོང་།

མ་ཉེད་བས། སྤོང་བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་གཉིས་སོ་སོར་
འགལ་བར་མི་འཛིན་པའོ།

སྤྱག་བསྐྱེད་བྲལ་བའི་དོན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་པའི་དོན་ནོ།།
སྤོབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་དམ་ལ་བཏགས་པའི་ལྷ་སྤྱང་
ལུས་མཐུ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་།

འཕར་དོ་རྗེ་མཁའ་འགོ། ལྷོ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགོ། ལུབ་བརྒྱ་མཁའ་
འགོ། བྱང་ལས་ཀྱི་མཁའ་འགོ། དབུས་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགོ།
བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སྤོབ་པ་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དགོ་
སྤོང་བཞི་སྤེ་ཡན་ཆད་ལ་གོ།

རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཀུ་ལྷོ་ཀ་སྤེ། ལྷ་རྩ་ཉ་སྤེ་ནས་ཐོན་པའི་རས་
དཀར་པོ་ཞིག་གི་མིང་།

ཚོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པའི་རི་རབ་ལྷན་པོའི་མིང་།

འགོ་བ་ཀུན་ལ་སྤོགས་རིས་མེད་པར་མ་གཅིག་བྱ་ལ་བཅེ་བ་
བཞིན་སྤིད་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྤོལ་བར་མཛད་པས་ན།
སྤོལ་མ་ཞེས་སྤེ་ཐོགས་པ་དང་ཡང་ན་འཛིགས་པ་བརྒྱད་ལས་
སྤོལ་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་པའི་ཡི་དམ་ལྷ་སོ་ཞིག

འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས།

ངན་འགོ་སྤེ་དཔལ་བ་ཡི་དུགས་དུད་འགོ་སྤེ་བའི་གནས་སུ་སོང་
བས་ན། ངན་སོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ལ་དྲུག་ས་རྒྱལ་རབས།

(སྡེ་ཚན་དང་པོ།)

ལ་དྲུག་ས་ཀྱི་དོ་སྤོང། ལ་དྲུག་ས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཉི་ལྔ་ལ་ཡའི་བྱང་དུ་ཆགས་པའི་
 དུལ་ལྗོངས་ཤིག་ཡིན། ལྗོངས་འདིར་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱེད་ལ་བཅུ་དྲུག་པ་བར་དུ་འཁོར་འབངས་སྐྱོང་མཁན་
 རྒྱལ་པོ་ལྷ་བུ་སྐུ་ལང་མེད་པ་ཡིན། བརྒྱ་ཕྱེད་ལ་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁོར་བཙུན་
 ལ་ལྷ་ས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ལྷ་ས་ཆེ་བའི་སྐྱེད་ལྗེ་ཉི་མ་མགོན་བོད་དབུས་ཀྱི་དབང་ཆ་སྲུང་དར་
 མའི་སྐྱེས་ལུས་བཟུང་དང་། དེའི་བུ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྲོགས་པས། ཁོང་བོད་དབུས་ནས་བྱོས་ཐབས་སུ་
 གྲུ་གུ་སྐྱ་རངས་སྲོགས་སུ་འབྱོར། དེ་དུས་ཁོང་གཞོན་ནུར་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྐྱ་
 རངས་སུ་མཁར་ཉི་ལྔ་བྱང་གཅིག་བཅུགས། རྫོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་མོ་བཙུན་མོར་བསྟེན། དེ་ནས་
 ཕྱི་ལོ་ (༧༧༥-༡༠༠༠) བར་དབང་བསྐྱུར། ཁོང་ལ་སྐྱེས་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་དག་ལ་སྟོད་ཀྱི་
 མགོན་གསུམ་ལྟའོ། ཁོང་གི་བརྒྱུད་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༤༣༥ བར་ལ་དྲུག་ས་ལ་དབང་བསྐྱུར། །

 དགོས་དོན།

གཞོན་ནུར་པོ་མོ་ལ་དྲུག་ས་པ་སུ་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ལ་དྲུག་ས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐོར་ཤེས་
 དགོས། དེ་ལྟར་ཤེས་ཕྱིར་སློབ་ཚན་འདིའི་ནང་དུ་ལ་དྲུག་ས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྡེ་དོན་མདོར་བསྐྱུས་
 ཤིག་སྟེ་ལ་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ལ་དྲུག་ས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རྒྱལ་པོར་གཞིགས་ཤིག་སྟེ། །

18.1 ལ་དྲུག་ས་རྒྱལ་རབས།

སྟོན་དུས་ལ་དྲུག་ས་ལ་རྒྱལ་པོ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་པ་རྫོ་སོགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར། བརྒྱ་
 ཕྱེད་ལ་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁོར་བཙུན་ཀྱི་སྐྱེས་ལྗེ་ཉི་མ་མགོན་ལ་དྲུག་ས་

སྟོན་སྟོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་ཤིང་། ཐོན་ལྷན་གྱི་ལཱ་རྒྱུ་རངས་དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤-༢༠༡༥ ལོར་ དབང་བསྐྱུར་། འོང་ལ་སྐྱས་ཆེ་བ་ལྷ་ཆེན་དཔལ་གྱི་མགོན། བར་བ་བརྒྱ་ཤིས་མགོན། ལྷང་བ་ རྗེ་གཙུག་མགོན་བཅས་གསུམ་བུར་། དེ་གསུམ་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ་སྟོན་གྱི་མགོན་ གསུམ་ལྟེན་། མྱིན་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གི། ལ་དྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཡིན། འོང་གིས་སྐྱས་གསུམ་ ལ་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་བཀོས་ཉེ་སྤྱུལ། དེ་ལ་ལྷ་ཆེན་དཔལ་གྱི་མགོན་ལ་མང་ཕྱུལ་ལ་དྲུག་ཤ། བར་བ་ བརྒྱ་ཤིས་མགོན་ལ་གུ་གོ་སྐུ་རངས། ལྷང་བ་ལྷེ་གཙུག་མགོན་ལ་མྱི་ཉི། སྤེ་སྟོན་དང་ཐངས་དཀར་ བཅས་སྤྱུལ། དཔལ་གྱི་མགོན་གྱིས་ཤེས་དུ་ཕོ་བྱང་ཐོན་ལྷན་བཞེངས། དེར་གཙུག་པོ་སེལ་ལྟོ་ཁ་ འབབ་ནས་ལུ་འཕེན་སྤྱིར་ལྟར་བ་བཟོ་རུ་བཅུག། བདེ་མཆོག་ལྷ་རི་དཀར་པོ་ནས་འདུ་གཞིའི་ལ་ བར་དབང་བསྐྱུར། འོང་ལ་སྐྱས་འགོ་མགོན་དང་། ཆོས་མགོན་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན། ཆོས་མགོན་ གྱི་སྐྱས་ལྷ་ཆེན་རྣམ་རྒྱུ་ལ་ཡིན། འོང་གིས་ཕྱི་ལོ་༡༠༤༠-༡༠༤༠ ལོར་མངའ་དབང་བསྐྱུར། ལྷ་འབྲིས་ རྒྱུ་ལྷེ་བཅུག་ཤ། དེར་སྐྱ་མ་གྲུབ་དབང་ཆོས་རྗེའི་བཀའ་བཀོད་བཞིན་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས། ལྟག་ པའི་ལག་ཚུགས་ཤིག་ཀྱང་བཅུག་ཤ། དེ་སྟེང་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད། འོང་གིས་ལྷ་ཆེན་ལྷ་ལྷུ་སྐྱུ་ ཡིན། འོང་གིས་གར་ལྷ་དབང་དུ་བསྐྱུས། གུ་ལུར་དམག་ཁྲིར། དེའང་དབང་དུ་བསྐྱུས། རྫོན་དུས་ གུ་ལུ་ལ་སྐྱུར་ཉི་ཐེར་བ་ཡོད། སྐྱུར་ཉི་ལ་སྐྱུགས་ཁབ་བསྐྱུས་ནས་ལ་དྲུག་སྐྱུ་བསྐྱུར་བཅུག།

ལྷ་ཆེན་ལྷ་ལྷུ་སྐྱུ་གྱི་སྐྱས་ལྷ་ཆེན་ནག་ལུག་ཡིན། འོང་གིས་ ༡༡༡༠-༡༡༢༠ ལོར་དབང་ དབྱུར། རྩན་ལ་དང་མཁར་རྩེ་རུ་མཁར་རེ་བཞེངས། ལྷ་ཆེན་ནག་ལུག་གི་སྐྱས་ལྷ་ཆེན་རྫོག་ ཡིན་ཞིང་། འོང་གིས་ལྷ་ཆེན་ལྷ་རྒྱུ་ལ་ཡིན། འོང་གིས་མངའ་དབང་བསྐྱུར་དུས་སུ་ཤིས་རབ་གྱི་ པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། སྐྱགས་ཀྱི་སྤྱུག་དཔེ་ཁ་ཤིས་གསེར་གྱི་སྐྱག་ཆ་ལ་འཕྲི་རུ་བཅུག། འོང་གིས་ ཆོས་སྟོན་ལ་ཕན་པའི་སྤྱུག་ལས་མང་ཅམ་མཛད། ལྷ་ཆེན་ལྷ་རྒྱུ་གྱི་སྐྱས་ལྷ་ཆེན་རྫོག་དཔལ་ ཡིན། འོང་གིས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱ་བ་འགན་ཆེན་པོ་གང་ཡང་མཛད་ཡོད་པར་ མ་མངོན། འོང་གིས་སྐྱས་ལྷ་ཆེན་དཔོན་གྲུབ་ཡིན། (༡༢༡༥) འོང་གིས་ལ་དྲུག་གི་མགོན་པ་གུན་ ལས་གྲུ་གཞོན་གུན་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་སློབ་སློབ་བྱེད་སྤྱིར་འགོ་སློབ་བཅུག་ཤ། དེ་ནི་འོང་གི་བྱ་ བ་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་ཆེན་དཔོན་གྲུབ་གྱི་སྐྱས་ལྷ་ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ཡོངས་ གསལ་སུ་འོང་གི་མཆོན་ལ་ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་ལྷ་ལྷུ་རིན་ཆེན་ལྟེན།

སྐར་མདོ། སྤྱི་ལ་སྤྱི་ད། དཀར་འབྲིལ་སོགས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ནང་པ་རྣམས་བཅོན་དབང་བཏང་ནས་སྤྱི་
སལ་སྣོན་དུ་བསྐྱར་བཅུག། དེའི་ཁྱད་ལ་དྲགས་གཞུང་འཁོར་ལའང་སྐྱབས།

ཀམྱེར་གྱི་སྤྱན་རློབ་ལྷ་བུ་ལྷ་བུ་ལྷ་བུ་ (༡༧༩༠-༡༧༩༠) བར་དུ་དབང་བསྐྱར། ཆོས་
རྒྱལ་གྲགས་པ་འབྲུམ་ལྷེའི་ལྷ་བོ་གྲགས་པ་འབྲུམ་ཡིན། ཁོང་གིས་གཏིང་མོ་སྐར་སོགས་ལ་དབང་
བསྐྱར། ཁོང་གི་སྤྱན་རློབ་ཆེན་འབའ་ར་ཡིན། དེའི་སྤྱན་རློབ་ཆེན་འབའ་འགན་ཡིན། ཁོང་གིས་
སྤྱི་ལོ་༡༧༩༦ནས་༡༧༩༧ལ་དབང་བསྐྱར།

ཁོང་ལ་སྤྱན་རློབ་ཡོད་པ་ཡིན། ཆེ་བ་ལྷ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། རྒྱལ་བ་བཟུང་གིས་རྣམ་
རྒྱལ། བཟུང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་གཡོ་ཅན་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ལ་ཉ་ཅང་དགའ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པས། རང་
གི་ཨ་ཚེའི་སྤྱན་རློབ་བཏོན་ནས་ལིངས་རྗེས་དུ་བཅོན་ལ་བཞག། ཁོང་རང་རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས་དབང་
བསྐྱར་གྲོ། ། ཁོང་ལ་སྤྱན་རློབ་མོ་གང་ཡང་མ་འབྱོར། དེ་ནས་ན་ཨ་ཚེ་ལ་ལྷམ་སྤུལ། ཁོང་ལ་སྤྱན་
གསུམ་འཁྲུངས། ཆོ་དབང་རྣམ་རྒྱལ། རྣམ་རྒྱལ་མགོན་པོ་དང་འཇམ་དབྱུངས་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་
ཡིན་ནོ། །

 རང་གསེའི་རྗེ་བ། 18.1

- ༡ ་ ལ་དྲགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་སྤྱི་ཡིན་ནམ།
- ༢ ་ རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་འབྲུམ་ལྷེ་དང་། གྲགས་པ་འབྲུམ་གཉིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་གཙུག་ལྷེའི་སྤྱན་
ཡིན་ནམ།
- ༣ ་ རྒྱལ་པོ་ལྷ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རློབ་ཆེན་འབའ་རྣམ་རྒྱལ། རྣམ་རྒྱལ་མགོན་པོ་དང་འཇམ་
དབྱུངས་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཡིན་ནམ།
- ༤ ་ ཀམྱེར་གྱི་སྤྱན་རློབ་ལྷ་བུ་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ལ་དྲགས་པ་རྒྱལ་བུ་རིན་ཆེན་ཡིན་ནམ།

སྡོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་མཇུག་

ཐོན་ཐོན་གསུམ་

སྡོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་ མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་ ལྷ་ཚེན་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་ལ་དྲགས་ཀྱི་
 དགོན་པ་ནམས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུངས་ཀྱི་ཚེས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མྱོང་བོད་ལ་འགྲོ་སློབ་བཅུགས། ལྷ་
 ཚེན་གསུམ་པ་འབྲུམ་ལྷེས་སླེ་རུ་མཚོད་ཉེན་ཉི་ལུ་བཟུང་ཤིང་འོད་འགྲོ་བཞེངས། སླེ་མཁར་གྱི་མདུན་
 རྩོགས་གཡམས་སུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྟན་ཐོག་ཚད་གསུམ་པ། དེ་ལ་བྱམས་པ་དམར་པོ་
 ཟེང་། མཁར་ལ་འགྲོ་སའི་ལམ་སྲང་དུ་གོང་དང་འབྲ་བའི་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྟན་གཡམས་གཡོན་གཉིས་
 སུ་སྐུན་རས་གཟིགས་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་སློབ་ཚད་རེ་བཞེངས། དེ་ལ་སྲང་གི་བྱམས་པ་
 ལྷུ་ལོ། ཁོང་གི་སྐུ་དུས་ (༡༩༠༠-༡༩༩༠) སུ་སྡོད་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་། ལྷ་མ་
 རྩལ་པ་རྗེ་རྗེ་དཔལ་བཟང་བོད་ནས་ལ་དྲགས་སུ་ཕེབས། ལྷག་མོ་རུ་དགོ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་
 པོ་དང་། མང་སློབ་རུ་ས་སྐུ་པའི་དགོན་པ་དང་པོ་བཞེངས་ནས་དགོ་ལུགས་དང་ས་སྐུ་བརྟན་པ་དང་
 མགོ་ཚུགས་སོ། ། ལྷ་ཚེན་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་སྐུ་འབྲེལ་དུ་ལྷ་མ་གྲུབ་དབང་ཚོས་རྗེ་འཇམ་ལྷ་མ་དགོན་པ་
 ཞིག་བཞེངས། དེ་ནི་དེ་དུས་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་ཡིན་པར་བཤད།

ནང་གསལ་དྲིས་ལན། 18.1

- ༡ རྒྱུད་ལྷེ་ཉི་མ་མགོན།
- ༢ ཡིན་ལགས།
- ༣ ཡིན་ལགས།
- ༤ ཡིན་ལགས།

དོན་བསྐྱུས།

སྡོད་དུས་ལ་དྲགས་མཚོ་རུ་ཡོད། རིས་བཞེན་མཚོ་བྱིས་ཉེ་ལ་དྲགས་གཞུང་འཁོར་ལ་མཚོ་

མེད་པར་གྱུར། ཡིན་ནའང་སྲོན་གྱི་མཚོའི་ལྷག་མ་སྤང་གོང་མཚོ། མཚོ་མོ་རི་རྒྱ། མཚོ་དཀར་མ་
 བད་ཡུལ་སོ་སོའི་སྤུ་རུའང་མཚོ་ཚུང་ཚུང་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཀུན་སྲོན་ལ་དྲགས་སུ་མཚོ་ཚེན་པོ་ཡོད་
 པའི་ཉགས་ཡིན། རིམ་བཞིན་ཚུ་ཡོད་སར་རྩ་ཤིང་སྤྲེས།

དེ་ནས་བོད་ཕྱོགས་ནས་སོག་པོའི་མི་རིགས། སྐར་མདོ། སྤྱི་ལ་སྤྱིད་ཕྱོགས་ནས་འབྲོག་པའི་
 མི་རིགས། མ་རྩ་ལྷོ་ཉི་ལྷ་ཅའ་ཕྱོགས་ནས་མོན་གྱི་མི་རིགས་རྣམས་ལ་དྲགས་སུ་སྤྲེས་པ། ཚང་མ་
 ས་དང་ཚུ་གཅོང་མ་ཡོད་ས་ཀུན་ལ་ར་ལུག་དང་། གཡལ་སོགས་གསོ་བཞིན་གཞིས་ཆགས། རིམ་
 བཞིན་མི་རིགས་རྒྱས་ཏེ། ལ་དྲགས་ཀྱི་ལུང་པ་ཚུ་ཡོད་ཚོང་ལ་མི་གང་། དེ་ནས་རྒྱ་པ་ཚོ་སོགས་
 མི་དབང་ཅན་རེའང་གྱུར། ཕྱིས་བརྒྱ་སྤག་བཅུ་པའི་ནང་དུ་ལ་དྲགས་ལ་རྒྱལ་པོ་འབྱོར། དེ་ནི་སྤྱིད་
 ལྷོ་ཉི་མ་མགོན་ཡིན་ནོ། །

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

- བདེ་མཚོག་ལྷ་རི་དཀར་པོ། = ལ་དྲགས་གྲང་ཐང་བདེ་མཚོག་ན་ཡོད།
- སྤུ་རྒྱ། = ཉི་ཞེས་པ་ཚུའི་མིང་ཡིན། ཁ་ནས་བབས་པའི་
 ཚུ་ལ་ཁ་ཉི། ལྷ་ནས་འོང་བའི་ཆ་ལ་སྤུ་རྒྱ་ཞེས་
 ཟེད། ཚུ་ཉུང་ཉུང་ཡོད་པས་སྤུ་རྒྱ་ཟེད།
- སྤྱི་ཉི་སྤྱི་ཅོག། = སྤྱི་ཅོག་སྤྱི་ཉི་རང་གི་མིང་ཡིན།
- ཉི་ལྷ། = ས་སྤང་། ས་འབྱུང་དུ་ཐོན་པ།

རྒྱལ་རབས།

༼ རྩེ་ཚན་གཉིས་པ། ༽

ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོན་རྩེ་ཚན་དང་པོའི་ནང་དུ་སྤེལ་ཟེན། རྩེ་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་དུ་
 རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་དང་པོ་རྣམ་ཚེ་དཔལ་དོན་གྲུབ་རྣམ་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བར་སྐྱེང་ཡོད།
 དེའི་རིང་དུ་ཚོས་རྒྱལ་གྲགས་པ་འབྲུམ་ལྷེ། ཚོས་རྒྱལ་སོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཚོས་རྒྱལ་ཉི་མ་རྣམ་
 རྒྱལ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ཅན། འཛོན་སྣངས་ཅན། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་གྲིས་ཡོད། དེ་
 བས་སྟོབ་ཚན་འདི་ལ་སྟོབ་སྟོང་དེས་པར་བྱེད་དགོས། །

 དགོས་དོན།

གཞུང་དང་། རིག་གནས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་སོགས་གང་ཡིན་ནའང་སྟོབ་སྟོང་
 བྱས་ནས་ཤེས་དགོས། དེ་བཞིན་རྒྱལ་རབས་རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་དགོས། རྩེ་ཚན་གཉིས་པ་
 འདི་ལ་སྟོབ་སྟོང་བྱས་པ་ཡིན་ན། ལ་དྲགས་ཀྱི་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་གྱིས་ཚོས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ལ་
 བན་པའི་ལས་གང་དང་གང་བྱས་ཤེས་ཐུབ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་ཅིན་ཅན་དགོས། ཡང་རྒྱལ་པོ་ཁ་ཤས་
 ཀྱིས་སྐོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་ཅན་བྱས་ཡོད། དེ་དག་ལ་སྐྱེད་ར་ཡང་གཏོང་དགོས། མ་ཟད་དེ་
 དག་གིས་བྱ་བ་བཟང་པོ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བན་པའི་ལས་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར་རང་དེས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དཔེ་
 ལྡངས་ནས་རང་འདོད་རྒྱུ་དུ་བསྐྱུར་ཉེ། གཞན་ལན་སྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་དགོས།

19.1 རྒྱལ་རབས།

ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་རྩེ་ཚན་གཉིས་པ།   བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་ཨ་འོ་ལྷ་
 དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་ཚེ་བ་ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ (༡༥༧༥-༡༥༩༥) ཀྱིས་ལ་དྲགས་ལ་མངའ་

དབང་བསྐྱུར། ཁོང་གིས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད། མེ་ལོ། སྤྱི་རབས། ལྷ་ལོ། འཇུ་མ་ལང།
 སྤྱི་ཉི། མ་ཟད་སྐར་མདོ། སྤྱི་ལ་སྤྱི་དེ་མོགས་ཀྱང་དབང་དུ་བསྐྱུར། དེ་དུས་ཉོར་གྱི་དམག་ལ་
 དུགས་སུ་སྤོངས། དེ་དག་ཀྱང་ཆོ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཅ་མེད་མཛད། ཁོང་གིས་བ་མགོ་དུ་མཁར་
 བཞེངས། ཡིན་ནའང་ཁོང་དགུང་ལོ་ཚུང་ཚུང་ལ་གྲོངས། དེ་ནས་ཁོང་གི་བུ་བོ་རྣམ་རྒྱལ་མགོན་
 བོས་སྤིང་བཟུང། ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༤༥ ནས་ ༡༦༠༠ བད་དུ་དབང་བསྐྱུར། ཡིན་ནའང་ཁོང་
 གིས་དབང་རི་ལྟར་བསྐྱུར། རྒྱལ་པོ་བྱས་སམ་མ་བྱས་ལ་དུགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀུན་གྱི་ནང་དུ་
 གསལ་པོ་སྤོང་མེད།

དེ་རྗེས་སྤུང་བ་འཇུ་དབང་ས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱལ་པོའི་ཁྱིམ་འཁོད། ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༥༤༦ ནས་ ༡༦༡༦ བར་དབང་བསྐྱུར། སྐབས་དེར་ལ་དུགས་ལ་ཕྱི་ནང་གང་ཐད་ནས་རྟོག་གྲ་
 ལངས། བོད་རིགས་དང་། གཅིག་བརྟན་རོ་ཀུན་དབང་དུ་བསྐྱུ་དགོས་བྱུང། གཅིག་བརྟན་གྱི་རོ་ཆོ་
 རིང་མ་ཡིག་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་རོ་སུལྟན་གཉིས་ནང་མ་མ་ཐུག།

སུལྟན་ལ་སྤུང་ཉི་སྤྱན་ཨ་ལི་སྤྱིར་གྱིས་རོགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་དུས་ཨ་ལི་སྤྱིར་སྟོབས་
 ཅན་དང་དབྱིང་ཅན་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོ་རང་གི་བུ་མོ་གཅིག་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་
 རྟུག་ལ་བཅུན་མོར་བཏང་ཡོད་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་འཇུ་དབང་ས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་བརྟན་
 ཀྱི་རོ་ཆོ་རིང་མ་ཡིག་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་ཆེད་སྤུང་ཉི་སྤྱན་ལ་དམག་ཁྲིལ། ཨ་ལི་སྤྱིར་གྱི་དམག་མི་
 རྣམས་དང་མཉམ་དམག་འཐབ་ཆེན་པོ་སོང། སྤོགས་གཉིས་ཀའི་དམག་མི་མང་པོ་བསང། དེའི་ཐོག་
 གནས་འཁོར། ཁ་བ་བབས། ལ་ལུང་ཆོང་མ་འགགས། ཨ་ལི་སྤྱིར་གྱིས་འཇུ་དབང་ས་རྣམ་རྒྱལ་
 བཟུང་ནས་བཙོན་ལ་བཀག། ཁོང་ལ་ཞབས་ཕྱི་ལྷ་ཕྱིར་ཁོ་རང་གི་བུ་མོ་ཚུང་བ་རྒྱལ་ཁ་ཐུན་བཞག་
 རིམ་བཞིན་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཅེ་གཏུང་རྒྱས། དེར་མ་ཟད་ལུས་འབྲེལ་ཡང་སོང། རྒྱལ་ཁ་
 ཐུན་ལ་མངལ་ཆགས། རྣམ་ལ་དགུན་བུད། དེ་ལྟར་ཤར། ཁ་ཐུན་གྱི་མངལ་དུ་ཡོད་པའི་བུ་ཆེ་དུ་ཆེ་
 དུ་སོང། དེ་དུས་རང་གི་བུ་མོ་འཇུ་དབང་ས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བག་མར་གཏོང་འདོད་བྱུང། བན་ཚུན་
 བོས་སྤྱིར་བྱས། བོས་མ་ཐུན་པོ་བྱུང། ཡིན་ཀྱང་ཁོའི་བུ་མོ་རྒྱལ་ཁ་ཐུན་ལ་སྤུང་ས་ལ། ལ་
 དུགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིང་ཁོང་ལ་གཏང་རྒྱུའི་ཆེངས་ཡིག་བཞག་བཅུག། དེ་ནས་བོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པ་ཅམ་
 བང་ཨ་ལི་སྤྱིར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དང་དམག་མི་ཀུན་ལུང། ཁོང་ལྟན་རྒྱས་དགའ་བཞིན་སྤོ་བཞིན་དུ་བ་

ཟིན་གཅིག་བཞེངས་རྒྱ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུས་པ་ཡིན་ན་ཁ་ཆེའི་དམག་དབུང་ལ་དྲགས་སུ་གཏང་རྒྱུའི་བཀའ་སླེབས། དེ་དུས་ཐབས་གཞན་མ་རྙེད་པར་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་གྱི་དགོས་བྱུང་། ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལུས་སླེབས་རྒྱལ་པོས་ཐོད་གོམ། སླེ་བྱ་མས་ཟིན་བཅིག་ཕྱིར་ས་གཞི་སྤྲད། དེ་ནི་ད་ལྟ་སླེའི་ཁོམ་གྱི་མགོ་བུ་ཡོད་པའི་མས་ཟིན་དེ་ཡིན་ལོ། །

བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་སྲས་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་(༡༦༤༠-༡༦༤༡) གྱིས་དབང་བསྐྱུར། དེ་དུས་ཐོད་ནས་དམག་ལ་དྲགས་ལ་སླེབས། དེ་ལ་སོགས་དམག་ཟེར། རོན་དུ་སོག་པོའི་དམག་མིའ། རོན་གྲང་དམག་དཔོན་སོག་པོ་དགའ་ལྡན་ཆེ་དབང་ཡིན་པས། སོག་དམག་ཟེར་བ་མགོ་བར་དུ་བོད་དམག་ ༡༦༥༤ ལོར་སླེབས། རྒྱ་བ་མང་པོ་བོད་དམག་དེར་བསྐྱད། ལྷ་གྲ་རྒྱ་མཚོས་ཁ་ཆེ་ནས་དམག་རོགས་འབྲོངས། དེ་དུས་ཀ་ལྷོར་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ ཨ་ལྷ་ཉིམ་ལྷན་ཡོད་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༦༥༤-༡༦༥༥ ཡིན། ཁ་ཆེའི་དམག་མིས། ཐོད་དམག་བོད་གྱི་ས་མཚམས་བར་བསྐྱུར། ལ་དྲགས་བདེ་འཇགས་སུ་གྱུར། ལ་དྲགས་སུ་ལུ་སལ་ལྷན་དུ་སོང་། གནས་ཚུལ་དེ་ཐོད་གཞུང་གིས་ཤེས། དེ་ནི་དགོ་ལུགས་མ་ཟད་ནང་པ་ཡང་གནས་སུ་བ་མིན་གྱི་དུས་སྐབས་སླེབས། དེས་ན་བོད་གཞུང་གིས་འབྲུག་ཆེན་མི་པམ་དབང་པོ་(༡༦༤༡-༡༧༡༧) ལ་འབྲུག་གི་ཕྱིར་ལ་དྲགས་སུ་བཟངས། ཁོང་གཉིད་མོ་སྐང་གི་མཁར་དུ་ཕེབས། ཉིན་མང་པོ་རྒྱལ་པོ། རྫོན་པོ་དང་སྐུ་བྲག་ཀུན་བསྐྱུས་ཉེ་ས་མཚམས་སྐོར་ལ་གྲོས་སྤྱད་བྱས། མཐར་གྲུ་གོ་སྐྱ་མེད་ས་དང་དུ་སོག་གསུམ་བོད་གཞུང་ལ་འབྲུག་རྒྱ་བྱས་ནས་ལུལ། དེ་ནས་ལ་དྲགས་ས་གཞི་རྒྱ་ཆུང་དུ་སོང་། དམག་རྒྱལ་དགོས་མེད་པར་ལ་དྲགས་གྱི་ས་གཞི་ཕྱེད་ཅམ་བོད་ལ་ཤོར། དེ་ནས་བཟུང་ལ་དྲགས་སློབས་ལུགས་མེད་པར་གྱུར།

ཉིམ་རྣམ་རྒྱལ་ (༡༦༤༤-༡༧༣༤) བདེ་ལེགས་གྱི་སྲས་ཉིམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དབང་བསྐྱུར། ཁོང་ནི་ལ་དྲགས་གྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་གི་མཁར་ལ་ཅི་འདོག་མཛད་མཁན་རྒྱལ་པོ་སྣུན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་ལ་དྲགས་ལ་དམག་འབྲུག་མེད་པར་བདེ་འཇགས་སུ་གནས། ཁོང་གི་རྒྱ་བྱང་གི་མ་ཉི་རིང་པོ་བཞེངས། ཁོང་གི་སྐོར་ལ་གཞུང་སྐྱེ་མང་པོ་ཡོད། ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༣༥ ལོར་རང་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་སྲས་བདེ་སྐོར་རྣམ་རྒྱལ་ལ་གཏང། ཡིན་ནའང་དེའི་འབྲུག་སྤྱོད་ས་ཀུན་རང་གི་སྲས་རྒྱུང་བ་བཀའ་ལྷན་རྒྱལ་སྐྱེས། དེར་མཁར་བཅིགས། ཉིམ་རྣམ་རྒྱལ་(ཕྱི་ལོ་༡༧༣༤ རྒྱ་བ་

བཙུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ཉི་ལུ་གཅིག་) ༡༡ བ་མཐུར་ ༡༧ ༣༤ ལོར་དེར་སྐྱ་གཤེགས།

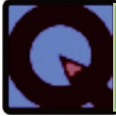
བདེ་སྐྱོང་རྣམ་རྒྱལ་(༡༧༣༩-༡༧༥༩) བདེ་སྐྱོང་ལ་བཙུན་མོ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན། དང་པོ་
ཉི་མོ་མོན་ཐང་མ་ཉི་ལྷ་དབང་མོ་ཡིན། ཁོང་དང་བར་ལ་སྲས་གཅིག་འབྲུངས། དེའི་མཚན་ལ་ས་
སྐྱོང་རྣམ་རྒྱལ་གསོལ། ཁོང་ཚུང་དུས་ནས་ཉེ་མི་དགོན་པར་ཚོས་ཞུགས་མཛད། རྗེས་སུ་རྗེ་ལྷ་མ་
སྟག་ཚང་རས་པའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁོང་ཚུང་དུས་ནས་ཉེ་མི་དགོན་པར་ཞབས་ཉོག་ལྷན་པའི་དབང་
ཞུང་། འདུ་ཁང་བར་པ་བཞེངས། ཉེ་མི་ཆེས་བཙུ་བཙུགས། ཆམས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་ཉོགས་བཞོད་
ནས་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་བཅུམས་པར་མཛད། ཉི་ལྷ་དབང་མོ་དང་བདེ་སྐྱོང་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱགས་མ་མ་ཐུན།
ཁོང་བཅད་དེ་སྐོ་མོན་ཐང་ལ་ལོག་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་སྐྱ་བུ་གཅིག་གི་བཙུན་མོ་མཛད། དེ་
དང་བར་དུ་སྲས་ཅིག་བཞུམས། དེ་ནི་བཏ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཡིན།

བདེ་སྐྱོང་གིས་ལྷོ་ར་མ་བུ་ཁྲིད་དབང་མོ་བཙུན་མོར་བཞེས། སྲས་ཕྱབ་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་
བཞུམས། བདེ་སྐྱོང་གི་བཙུན་མོ་གསུམ་པ་ཐངས་དཀར་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་བསྟན་འཛིན་དབང་མོ་
བཞེས། སྲས་ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་བཞུམས།

ཕྱབ་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་(༡༧༣༩-༡༧༥༣) ལ་ཨ་མས་གཡོ་བུས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པར་
བྱས། བདེན་པ་བྱེད་ན་ཐངས་དཀར་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་དགོས་
ཡོད་དོ། རྗེས་སུ་ནང་འཛིན་མང་དུ་སོང་། བོད་གཞུང་གི་རྗེ་མའི་ལྷ་ཆེན་རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ལོར་
བུ་ནང་འགྲིག་མཛད་སྲིད་བཟངས། ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་པས་རང་གི་རྒྱལ་སྲིད་སྲས་ཚེ་བ་
ཚེ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་ལ་གཏད། དེ་སྐོ་བུར་དུ་གྲོངས། དེ་ནས་ཁོང་གི་བུ་པོ་ཚེ་དབང་ལོན་བུ་རྣམ་
རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱུངས། ཁོང་རྒྱལ་པོ་ཤེས་ཡོན་དན་དང་འཛོན་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་། ཁོང་གི་
སྲས་ཚེ་དབང་རབ་བཏན་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན། ཁོང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཕྱགས་མ་མ་ཐུན། མི་མང་ཀུན་ཀུང་
ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱ།

སྐབས་དེར་འཕྲུལ་རྒྱལ་པོ་གྲུ་ལབ་སིང་གི་དམག་དཔོན་མ་ཟེར་ཟོར་མར་སིང་གི་དམག་ལ་
དྲགས་སུ་འབྱོར། ཕྱི་ལོ་ ༡༤༣༥ ལོར་ལ་དྲགས་ཀྱི་རང་དབང་གི་ཉི་མ་ལུག། ཟོར་མར་གྱི་གདུག་
རྒྱུ་ཀྱི་སྤྲོན་ནག་པོ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲིགས། མི་མང་ཀུན་ལབ་ཟོད་པར་དཀའ་བའི་དཀའ་

ངལ་སྐྱོད་དགོས་བྱུང་། མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་རྒྱ་གར་ལ་རང་དབང་ཐོབ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
ལ་དྲུག་ས་ཀྱང་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གྱུར་གྱོ། །

ནང་གསལ་འདི་རྩི་བ། 19.1

- ༡ ་ ༡༥༩༩–༡༩༡༩ བར་ལ་དྲུག་ས་ལ་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་
ཏམ།
- ༢ ་ ས་སྐྱོད་གི་ཡབ་བདེ་སྐྱོད་རྣམ་རྒྱལ་མིན་ནམ།
- ༣ ་ བྱ་བྱིད་དབང་མོས་གང་བྱས་སམ།
- ༤ ་ ལ་དྲུག་ས་གྱི་རང་དབང་ཅིའི་ཕྱིར་ཤོར་ཏམ།

? ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་སམ།

སྐྱ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་ཆེ་བ་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་མངའ་ཐང་
རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད། མེ་ལོ་སྤྱི་རང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་འཛུགས་ལ་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་དུས་ལོ་གསུམ་
དབང་དུ་བསྐྱུས། ཡར་ཤུན་ནས་ཉོར་གྱི་དམག་ལྷུང་རར་སླེབས། དེ་ཀྱན་ཀྱང་ཚ་མེད་མཛད། ལ་
དྲུག་ས་རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྐྱོད་དང་དབང་ཐང་ཆེན་པོར་གྱུར། ལོན་ཀྱང་མི་མང་ཀྱན་བསོད་ནམས་མེད་
པས། ཁོང་ཁྱོད་ཐོང་སྐྱོད་ལ་ཕྱོད་སྤྱོད། ཁོང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་གཉེས་པ་ཞུ་ལམ་སྤྲུམ་ན། ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་
གཉེས་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྐྱོད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་ཡིན། བདེ་སྐྱོད་ལ་བཙུན་མོ་གསུམ་ཡོད། ཉི་ཟླ་
དབང་ལོ། སྲས་ས་སྐྱོད་རྣམ་རྒྱལ། ཁོང་ཉེ་མི་དགོན་པར་བྲལ་པ་མཛད། ཟངས་དཀར་རྒྱལ་པོའི་སྲས་
མོ་བསྐྱེད་འཛིན་དབང་ལོ། ཁོང་གི་སྲས་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ། ལྷུང་ར་མ་བཙུན་མོ་བྱ་བྱིད་དབང་ལོ།
ཁོང་གི་སྲས་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ། དངོས་གནས་བྱེད་ན་རྒྱལ་སྲིད་རྒྱལ་སྲས་ཆེ་བ་ལ་ཐོབ་སྐྱོབ་
ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་མོ་བྱ་བྱིད་དབང་ལོ་གཡོ་ཅན་ཡོད་པས་ཁོ་རང་གི་སྲས་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱལ་
པོའི་ཁྱིམ་བཞུགས། ཕྱིས་སུ་རྩོག་གྲ་མང་པོ་བྱུང་། ལོ་བཙུན་མེས་སུ་རྒྱལ་སྲིད་སྲས་ཆེ་བ་ཆེ་དབང་རྣམ་
རྒྱལ་གཏད་དགོས་བྱུང་།

ནང་གསལ་འདྲིས་ལན། 19.1

- ༡༽ བསྐྱུར།
- ༢༽ ཡིན་ནོ།
- ༣༽ རང་གི་སྲས་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་ཐབས་བྱས།
- ༤༽ རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྲས་ནང་མ་མ་ཐུན་པ་དང་། ཁྲིམས་བྲང་པོ་མ་བྱས་པས་ཤོད།

དོན་བསྐྱུས།

ལ་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་རྒྱལ་པོ་བཟུང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་བྱུང་། དེ་ཡང་བཟུང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་དང་པོ་ཚོས་རྒྱལ་འབང་འགན་གྱི་སྲས་ཡིན། བཟུང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་པ་ཚོས་རྒྱལ་ཉེ་མ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་ཡིན། རྒྱལ་པོ་འགའ་འགན་ལ་སྲས་ཆེ་བ་ལྟ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། རྒྱུང་བ་བཟུང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད། འདིས་ཨ་ཇོ་ལྷ་བཏོན་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། ཉེ་མ་རྣམ་རྒྱལ་ལའང་སྲས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཆེ་བ་བདེ་སྐྱོང་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱུང་བ་བཟུང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན། ཁོང་རྗེས་སྐྱེ་མ་ཁ་དངུལ་འབྲིགས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཛད། རྗེས་སྐྱེ་ཨ་ཁུ་ཚ་པོ་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན། བྲང་འགྲིག་མཛད་ཕྱིར་རྗེས་མེད་ཆེན་རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ཞེས་བྱ་ཐེབས། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དབང་གྱི་འཁྲུག་པ་ཞིའོ། རྒྱལ་སྲིད་སྲས་ཆེ་བ་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བཏང་དགོས་བྱུང་ངོ། །

མང་ཚོགས་མཚན་འགྲེལ།

མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་ འདིའི་སྐྱོར་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འདུག དང་པོ་ལྟ་རན། གུ་གེ་སྐྱོར་དང་། མང་ཡུལ་གསུམ་དང་། སྐབས་འགར་སྐྱོར་དང་། གུ་གེ་དང་བུ་ཐོག་གསུམ་ལ་མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་ཟེར། རྒྱ་པོད་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་ཁྲུབ་ཆེན་པོ་བཤད་དེ་འདུག དེར་གཞིགས།

མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ།

- ཚིངས་ཡིག = རྒྱ་ཁབ་དང་། སྡེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མྱོས་ཐག་བཅད་ནས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ལ་ཟེད།
- སྡོམ་ག = དགའ་བ། མཉེས་པ། འཐད་པ།
- ནམ་དཔྱོད = རྫོའི་ཅུལ། ཡིན་མིན། དེགས་མི་དེགས་འབྱེད་ཐུབ་པའི་སྡོམ་ཟེད།

སྡོམ་ཚན།

༡༽ འཕམ་གསལ་འི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས།

- ༡༽ དགོ་ལུགས་དང་ས་སྐྱ་པའི་ཚོས་ལུགས་ལ་དུགས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྤེའི་དུས་སུ་དར་དམ།
- ༢༽ བ་མགོའི་མཁར་སུས་བཞེངས་སམ།
- ༣༽ རྒྱལ་པོ་འབའ་འགན་གྱི་སྲས་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནམ།
- ༤༽ རྒྱལ་པོ་བཟ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་དང་པོའི་བྱ་བ་དན་པ་གང་བྱས་སམ།
- ༥༽ འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་དམག་ནང་ཅིའི་སྤྱིར་པམ་མམ།
- ༦༽ རྒྱལ་ཁ་ཐུན་ལ་སྲས་སུ་དང་སུ་བལྟམས་སམ།
- ༧༽ རྒྱལ་པོ་བྱ་ཁྲིད་དབང་མོས་བྱ་བ་དན་པ་གང་བྱས་སམ།
- ༨༽ སུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བཙུན་མོ་གསུམ་གའི་མིང་གང་གང་ཡིན་ནམ།
- ༩༽ ལ་དུགས་ཀྱི་རང་དབང་སུས་སྡོགས་སམ།
- ༡༠༽ ཉེ་མ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱག་ལས་འགངས་ཆེ་བ་གང་གང་མཛད་དམ།

བྱ་ཤིང་རྒྱལ་ཁབ་ནང་རྒྱལ་པོ་ ༡༣༣ གྱིས་དབང་བསྐྱུང་། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་རེས་ལོ་ཉི་ཤུ་
 རེ་དབང་བསྐྱུར་ཡོད་ན། དེ་ནས་བྱ་ཤིང་ཆགས་ཏེ་ལོ་ ༣༧༧༠ མི་ཤུ་ལྔ་བུ་བུ་སྐྱེ་བའི་ནང་
 དུ་ཆགས་ཡོད་པར་རྟོགས། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་བྱ་ཤིང་ཡིན་ཀོ། རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། བྱ་ཤིང་ལ་རྒྱལ་རིགས་གཉིས་ལྡན། རྒྱུད་པ་གཅིག་གི་རྫོང་གི་ཀམ་ཏུ་གེ་ལེ་ལ་
 ཡོད། ཀམ་ཏུའི་རྒྱུད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཤིང་ལྡན། དེ་ནས་ད་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་མེར་ལྷ་ཏུ་སི་རྟ་བར་རྒྱལ་
 པོ་ ༡༣༡ ལྡན། རྒྱུད་པ་གཞན་ད་རྣམས་ལྟར་ཡོད། གང་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཤིང་ནས་མེར་ལྷ་ཏུ་སི་རྟ་
 བར་རྒྱལ་པོ་ ༡༣༡ ལྡན། གེ་ཟེ་ཏེ་ཡར་ཨམ་ཨི་ལྷ་ཡ་ཏེ་ལྷ་ཅམ་མངའ་སྡེ་གི་རྫོང་ ༡༩༧༡ ལྟར་བྱ་
 ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱུད་པ་འདི་ལྟར་ཡིན།

༡	བྱ་ཤིང་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་	༣	ཏུ་བལ་སི་རྟ།
༣	མེད།	༤	ཀ་མ་ལ།
༥	གུ་སྐྱེ་བ།	༦	མེར་དེ་བ།
༧	མེ་ཏུ་རྒྱལ།	༨	ཏུ་རི།
༩	མེར་རི་ད།	༡༠	རྒྱ་ལྷོ་ལ།
༡༡	ར་ལྷོ།	༡༡	གོ་སྐྱེ་བ།
༡༣	ཏུ་རི་ཅ་ར་ཏ།	༡༢	མ་ཀར་མ་ལ།
༡༥	ལྷ་ཏུ།	༡༦	བུ་ལ།
༡༧	ལྷ་མི་ད།	༡༧	ཏུ་ཀར་སྐྱེ་བ།
༡༩	ཀུར་སྐྱེ་བ།	༡༩	ཏུ་དེ་བ།
༢༡	མ་སྐྱེ་བ།	༢༡	ལྷོ་ལ།

༣༣	སྒྲིག་པ།	༣༧	པར་སྒྲིག་པ།
༣༤	མེ་ཏུ་པ།	༣༨	སྐབ་སྒྲིག་པ།
༣༥	ཏུ་མེ།	༣༩	རྒྱ་མཚོ་པ།
༣༦	གོ་བརྒྱུ་པ།	༤༠	འཇམ་ལོ་པ།
༣༧	སྤུང་འཇམ་པ།	༤༡	མ་དཀ་པ།
༣༨	གོ་མེ་མཚོ།	༤༢	མི་ཏུ་མེ།
༣༩	གྲུང་བུ་རྒྱུ།	༤༣	གླིང་སྒྲིག་པ།
༤༠	མི་སྒྲིག་པ།	༤༤	ར་སྒྲིག་པ།
༤༡	དེ་མེ།	༤༥	ཅ་དཀ་པ།
༤༢	པ་དེ་ལྷ་མི།	༤༦	མལ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་པ།
༤༣	གོ་མི།	༤༧	གྲུང་བུ་དཀ་པ།
༤༤	འག་ཏུ།	༤༨	ཨམ་མི་ཏུ།
༤༥	དལ་བུ་དཀ་པ།	༤༩	ཞི་མེ།
༤༦	ཏུ་མི་པུ།	༥༠	མ་ཏུ།
༤༧	ལྷ་མཚོ།	༥༡	མལ་བུ་ལྷ་པ།
༤༨	ས་པུ།	༥༢	འཇམ་པ།

༥༥	རྫོག་ཡལ་	༥༦	ད་ལམ།
༥༦	སྐྱ་རྩོད།	༥༧	དེ་མིའལ།
༥༧	རྒྱ་ལོ་ལ།	༥༨	ལྷ་མཁ།
༥༨	སྤོ་མོད།	༥༩	མ་ཉི་སྐྱལ།
༥༩	ས་རིལ།	༦༠	ས་མིལ།
༦༠	གོང་གོ་གྲུ་ལ།	༦༡	སྤོ་དེ་བར།
༦༡	ལྷ་སྐྱལ།	༦༢	ཅར་མེད།
༦༢	དར་རྫོད།	༦༣	དར་གོ་ལི།
༦༣	མི་ཉལ།	༦༤	སྐྱ་གར།
༦༤	རྒྱ་ལ།	༦༥	རྒྱ་རྒྱ་མཁུར།
༦༥	མཁུར།	༦༦	གོ་སྐྱེ།
༦༦	ལ་སྐྱེ།	༦༧	སྐྱུ་རྒྱ།
༦༧	རྒྱ་རིག།	༦༨	རྒྱ་རིལ།
༦༨	ལར་རིལ།	༦༩	མ་རྫི།
༦༩	ཨམ་ལར།	༧༠	རྒྱ་རི།
༧༠	བ་སད།	༧༡	ག་རལ།

༤༧	སྒྲིམ།	༤༨	ཁྲུག་
༤༩	ཅ་རྟ།	༥༠	བར་སྒྲིམ།
༥༡	ཀེ་སྒྲིམ།	༥༢	བར་རྒྱུ།
༥༣	ལྷོ་སྒྲིམ།	༥༤	ཀ་མ་ལ།
༥༥	ཅ་ཁྲུག་	༥༦	ཨ་མ་ལ།
༥༧	ཀེ་རྒྱུ།	༥༨	ཁྲུག་
༥༩	སྒྲིམ་ལྷོ་སྒྲིམ།	༦༠	སྒྲིམ་ལྷོ་སྒྲིམ།
༦༡	ཁྲུག་ལྷོ་སྒྲིམ།	༦༢	ཅ་རྟ་སྒྲིམ།
༦༣	ལྷོ་སྒྲིམ།	༦༤	ག་བ་ས་དལ།
༦༥	ཨ་མི་རྟ།	༦༦	སྒྲིམ།
༦༧	ཀྲུག་	༦༨	ལྷོ་སྒྲིམ།
༦༩	ལྷོ་སྒྲིམ།	༧༠	སྒྲིམ།
༧༡	ཀྲུག་	༧༢	ཀྲུག་
༧༣	ལྷོ་སྒྲིམ།	༧༤	སྒྲིམ་ལྷོ་སྒྲིམ།
༧༥	ལྷོ་སྒྲིམ།	༧༦	ལྷོ་སྒྲིམ།
༧༧	སྒྲིམ་ལྷོ་སྒྲིམ།	༧༨	ལྷོ་སྒྲིམ།

༡༡༩	ཤམ་ཤེར་སིངྒ།	༡༢༠	པར།
༡༢༡	མིར་ལྷ་བ་སིངྒ།	༡༢༢	དུ་སྐྱེ།

བརྒྱ་སྐབ་བདུན་པ་ནས་བརྒྱ་སྐབ་བཅུ་པ་བར་གི་རྣོ་འོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་ལུས། འོད་ཀྱི་
 དམག་གིས་དང་པོ་བསྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་དབང་དུ་བསྐྱུས། འོད་ཀྱི་གསང་གཏུལ་བས་ཀུམ་ཏུ་དམག་སྐར་
 ཀྱི་རིམ་མེད་ལ་གནས་བཅས་ནས་བསྐྱེད། དེར་མ་ཟད་ཀུམ་ཏུ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚོ་སོགས་ཀྱི་དབང་
 ལ་དམུགས་ཤིང་བཏངས། ཕྱིས་སུ་ཀུམ་ཏུ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚོ་སོགས་ཀྱིས་འོད་ཀྱི་དམག་
 མི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས། དེ་དུས་སྐྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་བུ་ཤུར་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རང་གི་རྒྱལ་ས་ཀའམ་
 ཏུ་ནས་ས་རྒྱུན་ལ་སྐྱོས། སྐབས་དེ་དུས་གི་རྣོར་(ལུ་བུ)པ་ཀུམ་ལ་(རྣོར་ལྷ་ཏུ) འོད་སྐྱད་ནང་པའི་
 ཚོས་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་། མཁས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྐྱོད་སྐྱོད་དེ་ཀུམ་ལ་འོད་སྐྱད་དང་ནང་ཚོས་ཆེས་ཆེར་
 དང་ཁྱབ་སོང་བས་མཚོ་བརླ་(མན་ས་རོ་མར་) ལ་དམགས། སྐལ་ཉི་སྐྱབ་དང་སྐྱེ་ཉི་སོགས་ཀྱི་རང་
 གི་སྐོན་ཀྱི་སྐྱད་ལ་ཉམས་ཆགས་ཆེན་པོ་འོང།

འོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྐོར་ལྗེ་ཏུ་བཅོན་གྱིས་ (༢༡༤) འོད་ལ་ནང་ཚོས་ཁྱབ་སྐྱེལ་བྱེད་
 ཕྱིར་རྒྱ་གར་ལ་ལྷ་ཡི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཨུ་རུ་ཅས་ལྷན་རྒྱུ་དང་། ཨུ་རུ་སྐོབ་དཔོན་བརྒྱ་
 འབྲུང་གནས་ (༢༢༤) འོད་ལ་གདན་འདྲོན་ལྷན་པར་མཛད། དེ་དུས་ཀུ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོ་བརྒྱ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་མཚོ་བརྒྱ་ནས་ལུ་བུ་དང་གར་ལྷ་བརྒྱད་འོད་དུ་སེབས་པར་མཛད། འོད་
 ཀྱི་འཕྲི་སྐོན་གཏུག་པ་ཅན་རྣམས་ཚར་བཅད། ཁོང་འོད་མ་ཟད་ལ་དམགས་གར་ལྷ། ལུ་བུ་དང་སྐྱེ་ཉི་
 སོགས་ལ་ཞབས་བཅག་དེ་རྗེས་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ (༤༡༢—༤༣༦) ཀྱིས་ཀྱང་ནང་ཚོས་
 སྐྱེལ་ཕྱིར་བུག་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མང་པོ་མཛད།

ལུ་བུ་ལ་གུ་གེ་ཡིས་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བ།

གུ་གེ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་རེ་བཞུགས་ཡོད་དུས། ཚོས་དང་ཤེས་རིག་བྱ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གུ་
 གེ་ཡིས་བྱས། དེ་དུས་ལུ་བུ་སྐྱེད་ཡང་གུ་གེའི་དབང་དུ་བསྐྱུས། དེ་ནི་བརྒྱ་སྐབ་བཅུ་པ་དང་བཅུ་

རྩ་བའི་སྐྱོད་ལྷན་ལ། དེ་དུས་ཁུ་བུར་བོད་ཀྱི་དམག་མིས་བཅོན་དབང་བཏང་ནས་
 དབང་དུ་མ་བསྐྱུས། དེ་དུས་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་འབྲེལ་བཟང་པོས་ཁུ་བུའི་ཚོ་བོ་རྣམས་དང་།
 རྩལ་རས་རྣམས་ཀྱི་རོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུ་གི་སྐྱེ་རངས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གྱུར། དེ་དུས་སྐྱེ་རངས་
 ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་ཡོ་ཤེས་འོད་སྟངས་ལྟ་བུར་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་མཐོ་སྤྱོད་། གཞུག་ལག་ཁང་བཞེངས། དེ་
 ལ་གཏམ་སྐྱོ་བ་ཀྱུན་གྱིས་ཞུ་དེ་དེབ་ཟེར་རོ། ཡོ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་བོད་སྐྱུག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཚོས་དང་
 རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཆེད། ཀམས་དུ་བཞུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རིན་ཚེན་བཟང་པོ་
 (༥༥—༡༠༥) སྐྱོད་དང་གཞུང་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས། གྲུ་གིར་
 སེབས། དེ་བཞིན་ལོ་རྒྱུད་ལོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་ཚད་པས་ཤི།
 རིན་ཚེན་བཟང་པོས་སྤྱི་ཉི་ཅུ་ཉི་ལོ། ཁུ་བུ་ཅུ་ཀྱུན་ལ། ལ་དྲགས་ལ་ཉར་མ་དང་། སྐྱེ་རངས་སུ་མཐོ་
 སྤྱོད་བཅས་སྤྱུག་བཏབ་པར་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་རིན་ཐང་དུ་ཉེ་བོའི་པ་རེ་རེ་བཞེངས་སོ།

རྩོ་བོའི་དུས་རབས།

བརྒྱ་མཐག་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་བར་ཁུ་བུར་ཚོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར། གང་ལ་ཞེ་ན།
 སྐབས་དེ་དུས་གྲུ་གིའི་མངའ་དབང་ལ་ཉམས་ཆགས་བྱུང། དེས་ན་གྲོང་གསེབ་གསུམ་བཞི་རེ་ལ་རྩོ་
 བོ་རེ་རེས་དབང་བསྐྱུར། དེ་ཀྱུན་ལ་ཁུ་བུའི་སྐད་དུ་སྐད་དུ་རྩལ་རས་ཡང་ན་རྩལ་རྩལ་ཟེར། དོན་དུ་རྩོ་བོ་
 ཡིན། དེ་དུས་ཁུ་བུ་ཡོངས་རྫོགས་སྤེལ་བ་བདུན་དུ་བྱེ། དེ་རེ་རེ་ལ་རྩོ་བོ་རེ་རེ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་བཞིན་གང་ལྟར་འདྲ་རའང་རྩོ་བོ་སོ་སོས་ལྷལ་རྒྱུད་རེ་ལ་དབང་བསྐྱུར། དེ་དག་གི་གསལ་ཁང་
 གསར་མཁར་གྱི་རྩོ་བོ། སྐམ་གོ་ལང་མཁར་གྱི་རྩོ་བོས་གང་ལྟར་སྤོང་སྤོང་གསལ་ལ་དབང་བསྐྱུར། ཉི་ནུ་
 མོགས་ལ་བྱང་ཚེན་མཁར་གྱི་རྩོ་བོ་སོགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར། སྤྱི་ཉི་ཅུ་དེ་གའི་ལོ་ནི་བརྒྱད་པས་
 དབང་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གང་རང་རྩོ་ཡིས་སུ་ནུ་སྤོང་གསལ་དང་། གྲུ་ལའི་རྩོ་བོས་ཉི་མནན་དང་སྤྱོད་སྤོང་གསལ་ལ་

ཐོན་བྱིས།

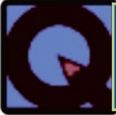
དབང་བསྐྱུར། གཞན་ཀུན་ལ་ཀུ་ལུའི་རྒྱལ་པོས་དབང་སྐྱུར་བཞིན་ཡོད་དོ། ཐེ་རོད་བྱམས་པའི་
མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། དེ་བཞིན་དགོ་སྤང་སོགས་ལྟ་ཡོངས་གྲངས་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་དོ།

དོན་བསྐྱུས།

སློབ་ཚན་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས།

- ལུ་ལུ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ།
- རྒྱལ་པོ་ཇི་ཅམ་བྱུང་བ།
- དུལ་ལྡོངས་བཞོད་པ།

ནང་གསལ་འདི་བ། 20.1

- ༡ ་ ལྷ་ལྷ་སྐྱུར་གྱིས་སྲིན་པོ་ལྷ་ལྷའི་སྲིང་མོ་ཉི་ཤུ་མཉམ་མང་སྐྱུར་སེམས་སེམས།
- ༢ ་ ལུ་ལུ་ལྷ་ལྷ་གི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་སྐྱུ་ལྷ་ལྷ་ཡིན་ནམ།
- ༣ ་ ཀྱང་རང་གི་རྩོ་ཡིས་ལུ་ལྷ་ལྷ་ལྷའི་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཏམ།
- ༤ ་ ལྷ་ལྷ་རས་རྩོ་པོ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ།

ནང་གསལ་འདི་སྐྱུ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ 20.1

- ༡ ་ ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
- ༢ ་ ཡིན།
- ༣ ་ ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
- ༤ ་ ཡིན།